

ပဋိပက္ခနိဂါထာတော်နိဿယ

စာအုပ်တို

အ သိ ဓမ္မ ပိ ရှု ဓ

ပဏ္ဍိတ ဝိသုဒ္ဓိ ဝိသုဒ္ဓိ ပဏ္ဍိတ ဝိသုဒ္ဓိ ဝိသုဒ္ဓိ

စ တု ဣ

မန္တလေးမြို့တည် နန်းတည် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်
ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး၏ကုသိုလ်တော်
ကျော်ထက်အက္ခရာမူတော်၊

ပိတောက်တော်-မြန်ပွားရေးဌာန၊
မန္တလေးမြို့၊

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နိဿယ၊

စတုတ္ထအုပ်။

နမော တဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၂-ဓမ္မာနုလောမဒုကပဋ္ဌာန်း။

ဟေတုဂေါစ္စက။

ဒုကပဋ္ဌာန်း။ ဟေတုဂေါစ္စက ခြောက်ဒုက်တွင်။ ။ဟေတုဒုက်။
ပဋိစ္စတိရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ဟေတုပဒသုံးချက်။ နဟေတုပဒသုံးချက်။
ဟေတုနဟေတုပဒသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမပဒ၌။ † ဟေ
တုဓမ္မာ၊ ဟူသောကတ္တားပုဒ်၏အရကား။မောဟမူဒွေး၌မောဟကြည်
သော ဟိတ်တပါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဟိတ်တပါးနှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်
သောဟိတ်ခြောက်ပါး။လ။၏။ ။ပဋ္ဌမနဒုတိယံ၌ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။
ကား။ အစိတ်အပေါင်းဟိတ်ခြောက်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်စိတ်
ကေသတ္တတိ၊ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သော စေတသိက်ဆစတ္တာလီသံ၊ အ

ဤကစ၍ နိဿယစာသားအတွင်း † ဤအမှတ်လက္ခဏာ
တွေ့သမျှ ပါဠိတော်စာအုပ်မျက်နှာနိပါတ်ညွှန်းချက်ကို ပဋ္ဌာန်း
ပါဠိတော်တတိယအုပ်၌ရှာပါ။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နိဿယ။

မိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ လ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ
ကတ္တား။ ကား။ ပဋိသန္ဓေဟိတ် အစိတ်အပေါင်း ဟိတ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်
သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ ဟိတ်သုံးပါးကြည့်သောစေတသိက်
တေတ္ထိံသ။ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကုတ္တာရုပ်။ လ။ ။ ။ ပဋ္ဌမေ
နပဋ္ဌမဒုတိယံ၌ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ ကား။ မောဟမူဇ္ဇေး၌မောဟကြည့်
သော ဟိတ်တပါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော မောဟမူဇ္ဇေး ကြည့်သော သ
ဟိတ်စိတ်ဧကေနသတ္တတိ။ စေတသိက်ဧပညာသ။ အစိတ်အပေါင်းနာ
မက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ လ။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ ကား။
သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော အစိတ်အပေါင်း ဟိတ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ ဖြစ်
သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အ
ပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊ ကုတ္တာရုပ်။ လ။ ။ ။ ဒုတိယေ န ဒုတိယံ၌ ပဝတ္ထိ
အခါကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်
သော စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်
သော သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။ စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ အစိတ်အ
စိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ လ။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။
ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ ဟိတ်သုံးပါးကြည့်သောစေတသိက်
တေတ္ထိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
သတ္တရသ။ စေတသိက်တေတ္ထိံသ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ ကုတ္တာ
ရုပ်။ လ။ ။ ။ † ဒုတိယေ နပဋ္ဌမံ၌ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ ကား။ မောဟ
မူဇ္ဇေးကြည့်သော အဟိတ်စိတ်ဧကေနသတ္တတိအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ
ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အစိတ်အပေါင်းဟိတ်ခြောက်ပါး။ လ။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေ
အခါကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံး
ပါးကြည့်သောစေတသိက်တေတ္ထိံသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊ ဟဒ
ယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သောပဋိသန္ဓေ ဟိတ်သုံးပါး။ လ။ ။ ။ ဒုတိယေ န
ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တား။ ကား။ မောဟမူဇ္ဇေးကြည့်သော သ
ဟိတ်စိတ်ဧကေနသတ္တတိ။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သော စေတသိက်ဆစတ္တာ
လီသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ မောဟမူဇ္ဇေး ကြည့်
သော သဟိတ်စိတ်ဧကေနသတ္တတိ။ စေတသိက်ဆစတ္တာလီသအစိတ်အ
စိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ လ။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။
ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ ဟိတ်သုံးပါးကြည့်သောစေတသိက်

တေတ္ထိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
သတ္တရသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ၊ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋတ္တာ
ရုပ်။လ။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌ ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ကား။ မော
ဟမုဒ္ဒေးကြဉ်သော သဟိတ်စိတ်ဧကေနသတ္တတိ၊ စေတသိက် ဆစတ္တာ
လီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။အစိတ်အစိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအစိတ်
အစိတ်ဖြစ်သောဟိတ်။လ။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ၌ ပဝတ္ထိအခါ
ကတ္တား။ကား။သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။စေတသိက်ဆစတ္တာလီသအ
စိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာဟိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်စိတ်ဧကေနသတ္တ
တိ။စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တ
ဇရုပ်။လ။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တ
ရသ။ဟိတ်သုံးခုကြဉ်သော စေတသိက်တေတ္ထိံသ၊ အစိတ်အစိတ်နာ
မက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ဟိတ်သုံးခုကြဉ်
သောစေတသိက်ဗာတ္ထိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ်။လ။
၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ကား။မောဟ
မုဒ္ဒေးကြဉ်သောသဟိတ်စိတ်ဧကေနသတ္တတိ။ဟိတ်ခြောက်ခုကြဉ်သော
စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ အစိတ်အစိတ်
သောဟိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောမောဟမုဒ္ဒေးကြဉ်သော သဟိတ်စိတ်ဧက
နေသတ္တတိ၊စေတသိက်ဆစတ္တာလီသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊အစိတ်
အစိတ်သောသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။လ။၏။ ။ဟေတုပစ္စည်းပြီး၏။ ။

အာရမ္မဏန္တိလည်း ကိုးချက်။ နာမက္ခန္ဓာကိုသာကောက်။ ။အဓိ
ပတိန္တိလည်းကိုးချက်။ သာဓိပတိဇောနာမက္ခန္ဓာ၊သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်
ကိုကောက်။ ။အနန္တရအစရှိသော ပစ္စည်းအကုန် ကိုးချက်စီချည်း
ထွက်၏။ ။အနုလုံ။ ။

ပစ္စနိက်။နဟေတုပစ္စည်း၌၊ဒုတိယေဒုတိယံ၊ တချက်။ ဒုတိယေန
ပဋ္ဌမံ၊တချက်။ပေါင်းနှစ်ချက်။ ။ဒုတိယေဒုတိယံ၌၊ ပဝတ္ထိအခါ အ
ဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။ ပဋိသန္ဓေအခါ
အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကိုကောက်။ရုပ်သက်သက်၌ အဟိတ်စိတ္တ
ဇရုပ်။အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ဗာဟိရရုပ်။အာဟာရဇရုပ်။ဥတုဇ
ရုပ်။အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်။ပဝတ္ထိကမ္မဇရုပ်ကိုကောက်။ ။ † ဒုတိ
ယေနပဋ္ဌမံ၌၊ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကိုကောက်။ ။နာရမ္မဏန္တိ။ပဋ္ဌ

မေနေဒုတိယံ၊ တချက်။ ဒုတိယေနေဒုတိယံ၊ တချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနေဒုတိယံ၊ တချက်။ ပေါင်းသုံးချက်။ ရုပ်ကိုကောက်။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။

နာဓိပတိ၌ ကိုးချက်ထွက်၏။ အကောက်ခက်၏။ ။ ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ်ရှစ်ခု ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ကိုးခု။ မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာကိုးခု။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၌ရှိသော အလောဘအဒေါသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝိမံသာဓိပတိ။ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသော အခါ၊ လောဘမူရှစ်ခု။ ဒေါသမူဇွေး။ ကာမာဝစရသောဘာဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။ မဟာဂ္ဂုတ်ဝိပါက်ကိုးခု စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော ဟိတ်တပါးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး။ လ။ ။ ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌ ကတ္တား။ ကား။ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကုသိုလ်မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ်ရှစ်ခု ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးခု။ မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာကိုးခု။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၌ရှိသော အမောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဓိပတိတရားကိုမရသောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ကာမာဝစရသောဘာဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။ မဟာဂ္ဂုတ်ဝိပါက်ကိုးခု၌ရှိသော ဟိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ကာမာဝစရသောဘာဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။ မဟာဂ္ဂုတ်ဝိပါက်ကိုးခု။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သောစေတသိက်ဆယ့်တစ်ခုအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်။ လ။ ။ ။

ပဋိသန္ဓေအခါ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ သဟိတ်ကြည့်သောစေတသိက်ဗာတ္တိံသ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်။ လ။ ။ ။ ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူရှစ်ခု။ ဒေါသမူဇွေး။ ကာမာဝစရသောဘာဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။ မဟာဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ကိုးခု၌ရှိသော ဟိတ်တပါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော လောဘမူရှစ်ခု။ ဒေါသမူဇွေး။ ကာမာဝစရသောဘာဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။ မဟာဂ္ဂုတ်ဝိပါက်ကိုးခုနှင့်တကွ ဝိစိကိစ္ဆာကြည့်သော စေတသိက်ဧကပညာသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်။ လ။ ။ ။ ။

ဤနည်းကိုမှီ၍ အကြွင်းခြောက်ချက်ကိုကောက်လေ။ ။ နာနန္တရ။ နသမနန္တရ။ နအညမည။ နဥပနိဿယ။ သုံးချက်စီ။ နပုရေဇာတကိုးချက်။ နပစ္ဆာဇာတ။ နာသေဝနတို့လည်း ကိုးချက်စီ။ နကမ္မသုံးချက်။ နဝိပါ

ကကိုးချက်။ နအာဟာရ။ နဇ္ဈန္ဒြိယ။ နဈာန။ နမဂ္ဂတို့မှာ တချက်စီ။
နသမ္ပယုတ္တ။ နဝိပ္ပယုတ္တ။ နောနတ္ထိ။ နောဝိဂတတို့မှာ သုံးချက်စီ။ ။

ပညာဝါရ။ ဟောတုပစ္စည်း၌ ။ † ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိ
ယဿ။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ၌
ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဟိတ်အားတပ်သော။ လောဘာမူ
ဖြစ်အံ့။ လောဘာမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့။ ဒေါသမောဟ။ နှိဟိတ်ဖြစ်အံ့။
အလောဘအဒေါသ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့။ အလောဘအဒေါသအမောဟ။
ဤဟိတ်နှစ်ပါးသုံးပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ မောဟမူနွေး၌မောဟ
ကြဉ်သော သမ္ပယုတ်ဟိတ်ခြေဝံပါး ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေဟိတ်
သုံးပါးကို ကောက်။ ။ ပဋ္ဌမော ဒုတိယဿ၌။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။
ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်
ပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ သဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိ။ ဟိတ်ခြောက်
ခုကြဉ်သော စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။
၏။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါးကိုကောက်လေ။ ။ ပဋ္ဌ
မောပဋ္ဌမဒုတိယဿ၌။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။ သ
ဟိတ်စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော။ လောဘာမူဖြစ်အံ့။ လောဘာမောဟ။ ဒေါ
သမူဖြစ်အံ့။ ဒေါသ မောဟ။ နှိဟိတ်ဖြစ်အံ့။ အလောဘ အဒေါသ။ တိ
ဟိတ်ဖြစ်အံ့။ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ် နှစ်ပါးသုံးပါး
ပစ္စည်း။ ။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ မောဟမူနွေးကြဉ်သော သဟိတ်စိတ်
ဇကုနသတ္တတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက် ဇကပညာသ သမ္ပ
ယုတ္တခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေဟိတ်
ကိုကောက်လေ။ ။ ဟောတုပစ္စည်းပြီးပြီ။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း၌ ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိ
ယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။
ဟိတ်ခြောက်ပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ကာမာ
ဝစရသောဘာဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝ
သညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခု။ အဘိညာဉ်နွေး၌ရှိသောဟိတ်ခြေဝံ
ပါး။ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဟိတ်ခြေဝံ
ပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ကာမာဝစရသော
ဘာဏစိတ် နှစ်ဆဲ့လေးခု။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတနစိတ် သုံးခု။ နေဝသညာ

နာသညာယတနုစိတ်သုံးချ။ အဘိညာဉ်နွေး။ ဟိတ်ခြောက်ချ။ အပ္ပမညာ
 ကြဉ်သော စေတသိက် စတုစက္ကာလီသ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ပဋ္ဌမော
 ပဋ္ဌမဒုတိယသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ ဟိတ်ခြောက်ပါးပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနိ။
 ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ကာမာဝစရသောဘဏစိတ် နှစ်ဆဲ့လေးချ။
 ဝိညာဏဇ္ဈာယတနုစိတ်သုံးချ။ နေဝသညာနာသညာယတနုစိတ် သုံးချ။
 အဘိညာဉ်နွေး။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်။
 ၏။ ။ ဒုတိယောဒုတိယသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။
 ဟိတ်ခြောက်ကြဉ်သောစေတသိက်ဆစက္ကာလီသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ။ နိဗ္ဗာန်၊
 ပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနိ။ ကား။ ကာမစိတ်စတုပညာသ။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတ
 နုစိတ်သုံးချ။ နေဝသညာနာသညာယတနုစိတ် သုံးချ။ အဘိညာဉ်နွေး။
 လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ချ။ ဟိတ်ခြောက်ချ။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတ
 သိက် စတုစက္ကာလီသ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမသန္တိလည်း
 ကတ္တားကိုအကုန်ကောက်။ သမ္ပဒါနိ။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ကာမာ
 ဝစရသောဘဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးချ။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတနုစိတ်သုံးချ။ နေ
 ဝသညာ နာသညာယတနုစိတ် သုံးချ။ အဘိညာဉ်နွေး။ လောကုတ္တရာ
 စိတ်ရှစ်ချနှင့်ရှိသောဟိတ်ခြောက်ပါးပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယသန္တိလည်းကတ္တားကိုအကုန်ကောက်။ သမ္ပဒါနိ။ ကား။ အကု
 သိုလ်ဒွါဒသ။ ကာမာဝစရသောဘဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးချ။ ဝိညာဏဇ္ဈာ
 ယတနုစိတ်သုံးချ။ နေဝသညာနာသညာယတနုစိတ်သုံးချ။ အဘိညာဉ်
 နွေး။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ချ။ အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်ပညာသ
 ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ † ပဋ္ဌမဒုတိယော ပဋ္ဌမသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ သ
 ဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။ စေတသိက်နွေပညာသ၊ ပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနိ။
 ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ကာမာဝစရသောဘဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးချ။
 ဝိညာဏဇ္ဈာယတနုစိတ်သုံးချ။ နေဝသညာနာသညာယတနုစိတ်သုံးချ။
 အဘိညာဉ်နွေးနှင့်ရှိသော ဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယောဒုတိယသန္တိကတ္တားကော်ဖြေ။ သမ္ပဒါနိ။ ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။
 ကာမဇောတခုယုတ်သုံးဆယ်။ တဒါရုံဧကဒသ။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတနု
 စိတ်သုံးချ။ နေဝသညာနာသညာယတနုစိတ်သုံးချ။ အဘိညာဉ်နွေးဟိတ်
 ခြောက်ချ။ အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်စတုစက္ကာလီသပစ္စယုပ္ပန်။
 ၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ ကောက်ဖြေ။

သမ္ပဒါနံ။ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ကာမာဝစရသောဘဏစိတ်နှစ်ဆဲ့
လေးချ။ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ်သုံးချ။နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်
သုံးချ။ အဘိညာဉ်ဒွေး။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ ပစ္စ
ယုပ္ပန်။၏။ ။အာရမ္မဏာပြီး၏။ ။

အဓိပတိန္ဒလည်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိ။ အာရမ္မဏာဓိပ
တိ။သဟဇာတာဓိပတိ။နှစ်ပါး။ ။အာရမ္မဏာဓိပတိဖြစ်အံ့။ကတ္တား။
ကား။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောလောဘမူရှစ်ချ။ ကာမာဝစရသော
ဘဏစိတ်နှစ်ဆဲ့လေးချ။မဟာဂ္ဂုတ်စိတ်နှစ်ဆဲ့ချနစ်ချ။ လောကုတ္တရာစိတ်
ရှစ်ချနှိဂှိသောဟိတ်ခြောက်ပါးပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ အလေးအ
မြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူစိတ် ရှစ်ချနှိဂှိသော လောဘ။ မောဟ။
မဟာကုသိုလ်ရှစ်ချ။မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ်လေးချနှိဂှိသော အ
လောဘ။အဒေါသ။အမောဟ။ဤဟိတ်သုံးပါးပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။သဟ
ဇာတာဓိပတိဖြစ်အံ့။ကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ်ဟိတ်အလောဘအဒေါ
သအားတပ်သော၊ အဓိပတိပစ္စည်းကို ရသောအခါ၊ မဟာကုသိုလ်
မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ်ရှစ်ချ။ ဧကန်ရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်
ကိုးချ။မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာကိုးချ။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ချစိတ္တက္ခဏတခု
တချနှိဂှိသောဝိမံသာဓိပတိပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။သမ္ပယုတ်ဟိတ်
အလောဘ။အဒေါသ။ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿန္တိ။ အာရမ္မ
ဏာဓိပတိ။သဟဇာတာဓိပတိ။နှစ်ပါး။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿန္တိ
လည်း။ အာရမ္မဏာဓိပတိ။ သဟဇာတာဓိပတိ။ နှစ်ပါး။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌ
မဿကိုနည်းမြှ်၍ကောက်လေ။ ။ဒုတိယောဒုတိယဿန္တိလည်း။အာ
ရမ္မဏာဓိပတိ။ သဟဇာတာဓိပတိ။နှစ်ပါး။ အာရမ္မဏာဓိပတိဖြစ်အံ့။
ကတ္တား။ကား။အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောဣဋ္ဌဖြစ်သောနိဗ္ဗန္ဓရုပ်အဋ္ဌာ
ရသ။ဒေါသမူဒွေး။ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်သောစိတ်ရှစ်ဆဲ့
လေးချ။ ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာ။ ဟိတ်ခြောက်ချ
ကြဉ်သောစေတသိက်လေးဆဲ့တချ။နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။
အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောလောဘမူစိတ်ရှစ်ချ။မဟာကြိယာဥာဏ
သမ္ပယုတ်လေးချ။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ချ။ ဒေါသ။ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။
ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာ။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်သုံးဆဲ့ကိုးချ ပစ္စ
ယုပ္ပန်။၏။ ။သဟဇာတာဓိပတိဖြစ်အံ့။ကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။

သံပိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော၊ ဆန္ဒ။စိတ္တ။ ဝိရိယဟုဆိုအပ်သော
 အပိပတိတံရားကိုယ်သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။
 ကား။အပိပတိတံရားကိုယ်ဟိတ်ကြဉ်သောသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊သံပိပတိ
 စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ - "ဤနည်းကိုမြှီ၍ အကြွင်းကိုကောံလေ။ ။
 အပိပတိမြီး၏။ ။

အနန္တရ ပစ္စည်း၌လည်း ကိုးချက်။ ။ † ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿန္တိ။
 ကတ္တား။ကား။ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသောသဟိတ်စိတ်
 ဧကသတ္တတိ၌ရှိသော ဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။
 ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သောသဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တ
 တိ၌ရှိသောဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စယုပ္ပန်၏။ အကြွင်းအကောက်လွယ်
 ပြီ။ ။သမနန္တရလည်းနည်းတူ။ ။သဟဇာတလည်းကိုးချက်။ပဒိုစ္စ
 ဝါရအတိုင်း။ ။အညမညလည်းကိုးချက်။ပဒိုစ္စဝါရအတိုင်း။နိဿယ
 လည်းကိုးချက်။သဟဇာတ။ပုရေဇာတနှစ်ပါး။ ။ဥပနိဿယလည်း
 ကိုးချက်။ အာရမ္မဏ။အနန္တရ။ပကတူ။သုံးချက်စီ။ ။ † ပုရေဇာတ
 ၌။ ဒုတိယော ဒုတိယဿ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယဿ။ အာရမ္မဏပုရေဇာတ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ။နှစ်ချက်စီ။ ။ပစ္ဆာ
 ဇာတ၌၊ ပဋ္ဌမော ဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော
 ဒုတိယဿ။သုံးချက်။ ။အာသေဝန၌အနန္တရအတိုင်းကိုးချက်။
 † ကမ္မ၌။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမ
 ဒုတိယဿ။သုံးချက်။ ။ဝိပါက၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌ
 မဒုတိယ သုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။အာဟာရ၌။ ဒုတိယော ဒုတိ
 ယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။သုံးချက်။ ။
 ဣန္ဒြိယ၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်း
 ကိုးချက်။ ။ဈာန၌။ဒုတိယသုံးချက်။မဂ္ဂကိုးချက်။သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။
 ဝိပ္ပယုတ္တ၌။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌ
 မဿ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော ဒုတိယဿ။ ငါး
 ချက်။ ။ † အတ္ထိကိုးချက်။ ။ † နတ္ထိ။ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့လည်း
 ကိုးချက်စီထွက်၏။ ။အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ပစ္စနိက်၌လည်း နဝစီ
 ထွက်၏။ ။ဟေတုဒုက်ပြီး၏။ ။

သဟေတုကဒုက္ခံ။ ။ပဋိစ္စဝါရ၊ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။
 ဒုတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ။ပဋ္ဌမနပဋ္ဌမံ၌ ပဝတ္တိအခါ
 ကတ္တား။ကား။သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်
 သောစေတသိက်ဒွေပညာသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော
 သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ။ မောဟမူဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော စေတ
 သိက်ဒွေပညာသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။လ။၏။ ။ပဋ္ဌမသုံးချက်
 အကောံလွယ်ပြီ။ ။ † ဒုတိယေဒုတိယံ၌။ရုပ်သက်သက်၌။ကတ္တား။
 ကား။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ။ အရူပဝိပါက်လေးချ။ရဟန္တာ
 တို့ရုတိကြည်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ်ကြိ
 ယာ၊နာမက္ခန္ဓာတို့သည်ယထာရဟပြုအပ်သောသဟိတ်စိတ္တဇမဟာံ
 ဘုတ်။သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်ယထာရဟအ
 တူဥပါဒ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော၊
 ဘုတ်နှင့် တက္ခသော သဟိတ်စိတ္တဥပါဒါ။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ
 ဥပါဒါရုပ်။လ။၏။ ။ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်၊
 ဥဒ္ဓစ္စသဟာဂုတ်၌ရှိသောမောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်။လ။၏။ ။
 ဒုတိယေဒုပဋ္ဌမံ၌။ကတ္တား။ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်၌ရှိသောမောဟ
 ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟာဂုတ်၊ စေတသိက်စုဒ္ဓ
 သ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။လ။၏။ ။ဒုတိယေဒု ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။
 ကတ္တား။ကား။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်၊
 ဥဒ္ဓစ္စသဟာဂုတ်၌ရှိသောမောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်။
 စေတသိက် စုဒ္ဓသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်။လ။၏။
 ပဋ္ဌမဒုတိယေဒုပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်၊မောဟ
 ကြည်သောစေတသိက်စုဒ္ဓသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။မောဟကိုစွဲ၍
 ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်။ စေတသိက်စုဒ္ဓသ အစိတ်အစိတ် နာ
 မက္ခန္ဓာ။လ။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေဒုတိယံ၌။ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။
 ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါအရူပဝိပါက်လေးချ။ရဟန္တာတို့ရုတိ
 ကြည်သောသဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။မောဟမူဒ္ဒေး၌မောဟကြည်သော
 စေတသိက်ဒွေပညာသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။မဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍
 ဖြစ်သောသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်။ဥဒ္ဓစ္စသဟာဂုတ်။ စေ
 တသိက်စုဒ္ဓသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ မောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သော

စိတ္တဇရုပ်။လ။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ
 တေရသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ မဟာ
 ဘုတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကဋတ္တာရုပ်။လ။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေန ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယံ။ကတ္တား။ကား။ ပဉ္စဝေါကာရတံ၌ဖြစ်သောအခါဝိစိကိစ္ဆာသ
 ဟဂုတ်။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်။စေတသိက်စုဒ္ဒသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ၊
 မောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် မောဟ
 ကြဉ်သောစေတသိက်စုဒ္ဒသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊စိတ္တဇရုပ်။လ။
 ၏။ ။ဟေတုပြီး၏။ ။

အာရမ္မဏံ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။
 သုံးချက်။ဒုတိယေနဒုတိယံ၊ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၊နှစ်ချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌ
 မံ၊တချက်။ပေါင်းခြောက်ချက်။အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ † အဓိပတိံ။
 ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယတချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယတချက်။ပေါင်းငါးချက်။ အ
 ကောက်လွယ်ပြီ။ ။အနန္တရခြောက်ချက်။သမနန္တရလည်းခြောက်
 ချက်။ သဟဇာတကိုးချက်။ အညမညခြောက်ချက်။ † နိဿယကိုး
 ချက်။ဥပနိဿယခြောက်ချက်။ပုရေဇာတလည်းခြောက်ချက်။အာသေ
 ဝနလည်းခြောက်ချက်။ ကမ္မကိုးချက်။ဝိပါကငါးချက်။ အာဟာရ။ဣန္ဒြိ
 ယ။ဈာန။မဂ္ဂတို့၌လည်း ကိုးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ
 ကိုးချက်။အတ္ထိ၊အဝိဂတလည်းကိုးချက်။နတ္ထိ၊ဝိဂတခြောက်ချက်။ ။
 အနုလုံ။ ။ပစ္စနိက်၊နဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမေန ဒုတိယံ။ ဒုတိယေန
 ဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေန ဒုတိယံ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။နာရမ္မဏေ တိ
 လိ။ ။ † နာဓိပတိကိုးချက်။ ။နာနန္တရ။နသမနန္တရ။နအညမည။
 သုံးချက်စီ။ ။နဥပနိဿယလည်း သုံးချက်။ နပုရေဇာတ၌ ကိုးချက်။
 နပစ္ဆာဇာတ။ နာသေဝနတို့၌လည်းကိုးချက်စီ။ နကမ္မ၌သုံးချက်။ နဝိပါ
 ကကိုးချက်။ နအာဟာရ။ နဣန္ဒြိယ။နဈာန။ နမဂ္ဂတို့၌လည်းတချက်စီ။
 နသမ္ပယုတ္တသုံးချက်။ နဝိပ္ပယုတ္တ၌ခြောက်ချက်။နောနတ္ထိ၊နောဝိဂတတို့
 ၌သုံးချက်စီ။ ။

ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ † ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိ
 ယဿ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌ
 မဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌ
 မဿ၌ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော မော

ဟမုဒ္ဓေးကြဉ်သောသဟိတ်စိတ်ကောနသတ္တတိစိတ္တက္ခဏတခုတခုရှိ
သော၊ လောဘမူဖြစ်အံ၊ လောဘမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ၊ ဒေါသ မော
ဟ။ ခွိဟိတ်ဖြစ်အံ၊ အလောဘအဒေါသ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ၊ အလောဘအ
ဒေါသအမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါးသုံးပါး ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။
သမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဒိုသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်
ပဒိုသန္ဓေသတ္တရသန္တိ ဟိတ်သုံးပါးကိုကောက်။ ။ပဋ္ဌမ အကြွင်းနှစ်
ချက်လွယ်ပြီ။ ။ † ဒုတိယောဒုတိယသန္တိ။ကတ္တား။ကား။စိတ္တဇရုပ်
အားတပ်သော၊ ပဉ္စဝေါကာရတုံဖြစ်သောအခါဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊
ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်နှစ်မောဟ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စ
ယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယော ပဋ္ဌမသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟ
ဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်နှစ်မောဟ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ သမ္ပယုတ္တ
ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။
သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော၊ ပဉ္စဝေါကာရတုံဝိစိကိစ္ဆာ
သဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ရှိသောမောဟ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။
သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။

အာရမ္မဏန္တိ။ ။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံး
ချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသန္တိ။ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်
စိတ်ကောသတ္တတိ။ မောဟမုဒ္ဓေးနှစ် မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ဧ
ပညာသပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ အကုသိုလ်ခွါဒသ။ ကာမာဝစရ
လောဘဏ စိတ် နှစ်ဆဲ့လေးချ။ ဝိညာဏဉ္စာယတန စိတ် သုံးချ။ နေဝ
သညာနာသညာယတနစိတ်သုံးချ။အဘိညာဉ်ဧေး။မောဟမုဒ္ဓေးနှစ်မော
ဟ။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌ
မောဒုတိယသန္တိ။ ကတ္တား။ကား။သဟိတ်စိတ်ကောသတ္တတိ။မောဟမု
ဒ္ဓေးနှစ်မောဟကြဉ်သောစေတသိက်ပညာသပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါန်။ကား။
မနောခွါရာဝဇ္ဇန်း။ဟသိတုပ္ပါန်။သန္တိရဏသုံးချ။မောဟမုဒ္ဓေးနှစ်မောဟ
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယသန္တိ။ ကတ္တား။ကား။ လောကီ
သဟိတ်စိတ်ကိုကောက်။သမ္ပဒါန်။ကား။မောဟမုဒ္ဓေး။စေတသိက်ပဉ္စ
ရသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယောဒုတိယသန္တိ။ကတ္တား။ကား။အဟိတ်
စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြဉ်သော အညသမာန်းခွါဒသ။ မောဟမုဒ္ဓေးနှစ်
မောဟ။ရုပ်အဋ္ဌာဝိသ။နိဗ္ဗာန်။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရ

သ။ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းဒါဒသ။ မောဟမူဒွေး၌မောဟ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿန္တိ။ ကတ္တား။ကား။အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းဒါဒသ။မောဟမူဒွေး၌မောဟ။ရုပ်အဋ္ဌာရိသ။နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။အကုသိုလ်ဒါဒသ။ကာမာဝစရသောဘဏ်စိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။အဘိညာဉ်ဒွေး။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။မောဟမူဒွေး၌မောဟကြည်သောစေတသိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ † ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယဿန္တိ။ကတ္တား။ကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သောအညသမာန်းဒါဒသ။ရုပ်အဋ္ဌာရိသ ပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါန်။ကား။မောဟမူဒွေး။စေတသိက်ပန္နရသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဿန္တိ။ကတ္တား။ကား။မောဟမူဒွေး။စေတသိက်ပန္နရသပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။အကုသိုလ်ဒါဒသ။ကာမာဝစရသောဘဏ်စိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။ အဘိညာဉ်ဒွေး။ မောဟမူဒွေး၌မောဟ။အပ္ပမညာကြည်သောစေတသိက်ပညာသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယောဒုတိယဿန္တိ။ ကတ္တား။ကား။ကောက်မြဲ။ သမ္ပဒါန်။ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ဟာသိတုပ္ပါဒ်။သန္တိရဏသုံးခု။မောဟမူဒွေး၌မောဟ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿန္တိ။ကတ္တား။ကား။မောဟမူဒွေး။စေတသိက်ပန္နရသပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ မောဟမူဒွေး။စေတသိက်ပန္နရသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အာရမ္မဏာပြီး၏။ ။

အဓိပတိ၌။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။ပေါင်းလေးချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိ။အာရမ္မဏာဓိပတိဖြစ်အံ့။ ကတ္တား။ကား။ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေး ကြည်သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောသဟိတ်စိတ်ခြောက်ဆဲ့ခုနစ်ခု။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သောစေတသိက်လေးဆဲ့ခုနစ်ခု ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။ မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ်လေးခု။ ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာ။ဝိရတီ။အပ္ပမညာကြည်သောစေတသိက်လေးဆဲ့နှစ်ခုပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ သဟာဇာတာဓိပတိဖြစ်အံ့။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သောသဿာဓိပတိဇောငါးဆဲ့နှစ်ခုရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ်သုံးပါးလေးပါးပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြည်သော

သမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။အကြွင်းနှစ်ချက်။သဟဇာတာဓိပတိ
သာ။အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿန္တိ။အာရိမ္မဏာဓိပတိ
သာ။ ကတ္တား။ကား။အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောအုပ္ပဋ္ဌဖြစ်သောနိပ္ပန္နရုပ်
အဋ္ဌာရသ။ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ကြည်သောအဟိတ်စိတ်သတ္တ
ရသ။ဆန္ဒကြည်သောအညသမာန်းဒါဒသ။နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။
ကား။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောလောဘမူရှစ်ချ။ မဟာကုသိုလ်ဥာ
ဏသမ္ပယုတ်လေးချ။မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ်လေးချ။လောကုတ္တ
ရာစိတ်ရှစ်ချ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ အပ္ပမညာ
ကြည်သောစေတသိက်လေးဆဲ့ငါးခုပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။အဓိပတိပြီး၏။

‡ အနန္တရန္တိ။ ။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံး
ချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိ။ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်
သောရှေးရှေးသောသဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။ မောဟမူဒွေး၌မောဟ
ကြည်သောစေတသိက်နှေပညာသပစ္စည်း၏။သမ္ပဒါန်။ကား။ရဟန္တာ
တို့စုတိနှင့်တကွပဋ္ဌမဇောကြည်သောနောက်နောက်သောသဟိတ်စိတ်
ဧကသတ္တတိ။ မောဟမူဒွေး၌မောဟကြည်သော စေတသိက်နှေပညာ
သ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿန္တိ။ ကတ္တား။ကား။ ပဋ္ဌမဇော
ကြည်သောနောက်နောက်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌
ရှိသော မောဟအားတပ်သော အဆုံးဇောကြည်သောဝိစိကိစ္ဆာသဟ
ဂုတ်။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတသိက်စုဒ္ဒသ။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေချနစ်ချအား
တပ်သောမဟာဝိပါက်စုတိ။အာဝဇ္ဇန်းဒွေးအားတပ်သောအလောဘ
သဟိတ်ဘဝဂိုပစ္စေဒ တဆဲ့ချနစ်ချ။ အဟိတ်တဒါရုံ၊ အဟိတ်ဘဝင်
အားတပ်သောအကုသိုလ်ဒါဒသ။မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာအဆုံး
ဇော။အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တိရဏပဋ္ဌမဘဝင်အားတပ်
သော မဟာဝိပါက် ဥာဏသမ္ပယုတ်ဒုတိယတဒါရုံ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပ
ဒါန်။ကား။ ပဋ္ဌမဇောကြည်သော နောက်နောက်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟ
ဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိသောမောဟ။အာဝဇ္ဇန်းဒွေး။ သန္တိရဏသုံးခု
ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿန္တိ။ကတ္တား။ကား။အဆုံးဇော
ကြည်သော ရှေးရှေးသောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်။စေတ
သိက်စုဒ္ဒသပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ ပဋ္ဌမဇောကြည်သော နောက်
နောက်သောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်မောဟနှင့်တကွစေ

တထိက်ပန္နရသံ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ဒုတိယောဒုတိယသသန္တိ။ ကတ္တား။
 ကား။ နောက်နောက်သော မောဟအား တပ်သော အဆုံးစောကြည်
 နှစ်သောရှေးရှေးသောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိသောမော
 ဟ။ နောက်နောက်သောအဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။ နောက်နောက်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ ရှိ
 သောမောဟ။ နောက်နောက်သောအဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ ပစ္စယုပ္ပန်။
 ၏။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမသသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ ပဋ္ဌမစောကြည်သော နေဝံ
 နောက်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတသိက်စုဒ္ဓသ
 အားတပ်သော အဆုံးစောကြည်သော ရှေးရှေးသော ဝိစိကိစ္ဆာသဟ
 ဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိသော မောဟ။ မဟာဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ ရှစ်ခု
 အားတပ်သောအဟိတ်စုတိနှစ်ခု။ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု ပဋ္ဌမဘဝင်အား
 တပ်သောအဟိတ်ဒုတိယတဒါရုံ။ သဟိတ်ပဋ္ဌဝေါကာရဘဝင်တေရ
 သအားတပ်သောဟသိတုပ္ပါန်အဆုံးစော။ ဒုတိယဝုဋ္ဌေါ။ မောဟမုဒ္ဓေး
 ၌ မောဟကြည်သောအကုသိုလ်ခွါဒသ။ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ
 ပဋ္ဌမစောအားတပ်သောဝုဋ္ဌော၊ မနောခွါရာဝဇ္ဇန်းပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။ မဟာဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိ။ ရူပဘဝင်ငါးခု။ အကုသိုလ်
 ခွါဒသ။ မဟာကြိယာပဋ္ဌမစောပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိ
 ယသသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတ
 သိက်ပန္နရသံ ပဋ္ဌမစောအားတပ်သောဝုဋ္ဌော၊ မနောခွါရာဝဇ္ဇန်း။ ပဋ္ဌမ
 စောကြည်သော နောက်နောက်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟ
 ဂုတ်စေတသိက်ပန္နရသံအားတပ်သောအဆုံးစောကြည်သောရှေးရှေး
 သောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိသောမောဟပစ္စည်း။ ၏။
 သမ္ပဒါနံ။ ကား။ နောက်နောက်သောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟ
 ဂုတ် စေတသိက်ပန္နရသံ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယ သုံးချက်မှာ
 အကောက်လွယ်ဖြို။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်နှင့် မောဟ
 ကိုရှက်၍ဟောလေ။ ကောက်လေ။ ။အနန္တရပြီး၏။ ။

သမနန္တရလည်းတူဖြို။ ။ † သဟဇာတ။ အညမည။ ပဋိစ္စဝါရ
 နှင့်တူဖြို။ ။နိဿယမှာ။ သဟဇာတနိဿယ။ ပုရေဇာတနိဿယ။ နှစ်
 ပါး။ ။ ဥပနိဿယ၌ကိုးချက်။ အကောံလွယ်ဖြို။ ။ † ပုရေဇာတ၌။
 ဒုကိယောဒုတိယသ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယသ။

ပေါင်းသုံးချက်။ ။ဒုတိယောဒုတိယသန္တိ။အာရမ္မဏပုရေဇာတဖြစ်
အံ။ကတ္တား။ကား။ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။
အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းဒါဒသ။ မော
ဟမူဒ္ဓေးန္တိမောဟ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတဖြစ်အံ။ ကတ္တား။
ကား။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေးအား တပ်သော မဏ္ဍိမာယကဖြစ်၍ အတိတ
ဘဝင်နှင့်ဥပါဒ်ပြိုင်သောစက္ခုဝတ္ထု။လ။ ကာယဝတ္ထု။ ပစ္စတေကာရ
တုံဒ္ဓိဖြစ်သောအခါ ဒွေးပစ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြည်သော နောက်နောက်
သော အဟိတ်စိတ်ရှစ်ခု မောဟအားတပ်သော ပဒိုသန္ဓေအစရှိသော
စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။နေဝံ
နေဝံသောအဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ဆန္ဒကြည်သောအညသမာန်းဒါဒသ။
မောဟပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမသန္တိ။အာရမ္မဏပုရေဇာတ
ဖြစ်အံ။ကတ္တား။ကား။ ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။
ကား။ အကုသိုလ်ဒါဒသ။ ကာမာဝစရသောဘဏ်စိတ်နှစ်ဆဲ့လေးခု။
အဘိညာဉ်ဒွေး။ မောဟမူဒ္ဓေးန္တိမောဟ။ အပ္ပမညာကြည်သော စေတ
သိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတ လွယ်ပြီ။ ။ဒုတိ
ယောပဋ္ဌမဒုတိယသန္တိလည်းလွယ်ပြီ။ ။ပုရေဇာတပြီး၏။ ။

ပစ္စာဇာတန္တိ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယသ။ဒုတိယောဒုတိယသ။ပဋ္ဌမဒုတိ
ယောဒုတိယသ။ပေါင်းသုံးချက်။ ။ † အာသေဝနန္တိ။ပဋ္ဌမသုံးချက်။
ဒုတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ဒုတိယမှာ ဟ
သိတုပ္ပါဒ်ဇောနှင့်မောဟကိုယူ။ ။ကမ္မန္တိ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသ။ပဋ္ဌမော
ဒုတိယသ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယသ။ ဒုတိယောဒုတိယသ။ ပေါင်း
လေးချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသန္တိ။သဟဇာတ။နာနာက္ခဏိက။နှစ်ပါး။
ပဋ္ဌမောဒုတိယသန္တိလည်းနှစ်ပါး။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယသန္တိလည်း နှစ်
ပါး။ ဒုတိယောဒုတိယသန္တိ သဟဇာတသ။ ။ဝိပါကန္တိ။ ပဋ္ဌမသုံး
ချက်။ဒုတိယတချက်။ပေါင်းလေးချက်။ ။အာဟာရ။ † ဣန္ဒြိယ။ဈာ
န။လေးချက်စီ။ ။မဂ္ဂသုံးချက်။ ။သမ္ပယုတ္တ ခြောက်ချက်။ ။ဝိပ္ပ
ယုတ္တန္တိ။ပဋ္ဌမောဒုတိယသ။ဒုတိယောဒုတိယသ။ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။
ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယသ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော ဒုတိယသ။ ပေါင်းငါး
ချက်။ ။အတ္ထိ။ ကိုးချက်။ ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ။အဝိဂတ။

ကိုးချက်။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။ပစ္စနိက်၌ နဝ။ကိုးချက်စိထွက်၏။ ။
သဟေတုကဒုက်ပြီး၏။ ။နောက်လေးဒုက်လွယ်ပြီ။ ။

ဟေတုဂေါစ္ဆကပြီး၏။

ရူဇ္ဇန္တရဒုက။

‡ ရူဇ္ဇန္တရဒုက။ ခုနစ်ဒုက်တွင်။ သပ္ပတ္တယဒုက်၊ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတု
ပစ္စည်း၌။ ။သပ္ပတ္တယံ ဓမ္မံပဋိစ္စ သပ္ပတ္တယော။ဟေတုပစ္စည်းတချက်။
ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။ သဟိတ်စိတ္တဇ
ရုပ်ကိုကောံ။ပဋိသန္ဓေအခါ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသကိုကောံ။
သဗ္ဗတ္ထဧကံ။ တချက်စီသာ။ ။နဟေတု။နာရမ္မဏ။နာဓိပတိ။နအည
မည။နပုရေဇာတ။နပစ္ဆာဇာတ။နာသေဝန။နကမ္မ။နဝိပါက။နအာဟာ
ရ။နဣန္ဒြိယ။နဈာန။နမဂ္ဂ။နသမ္ပယုတ္တ။နဝိပ္ပယုတ္တ။နောနတ္ထိ။နောဝိဂတ။
တချက်စီသာ။လွယ်ပြီ။ ။ဆဝါရတချက်စီသာ။ ။

ပညာဝါရ၌။ ဟေတုပစ္စည်း တချက်သာ။ ။အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။
ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ နှစ်ချက်ထွက်၏။ ။ပဋ္ဌမော
ပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက် ဧဒ္ဒ
ပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ကာမစိတ်စတုပညာ
သ။ ဝိညာဏဋ္ဌာယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်
သုံးခု။အဘိညာဉ်ဧဒ္ဒ။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ ပစ္စ
ယုပ္ပန်၏။ ။ ‡ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ၌။ကတ္တား။ကား။ နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်း။
၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ မဟာကုသိုလ်ဥာဏသမ္ပယုတ်
လေးခု။ မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ်လေးခု။ အဘိညာဉ်ဧဒ္ဒ။ လော
ကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်ဆတ္တိ သပစ္စယုပ္ပန်။
၏။ ။အာရမ္မဏ ပြီး၏။ ။အဓိပတိ၌။ ။ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိ
ယောပဋ္ဌမဿ။နှစ်ချက်။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။အာရမ္မဏာဓိပတိ။သဟ
ဇာတာဓိပတိ။နှစ်ပါး။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ၌ အာရမ္မဏာဓိပတိသာ။အ
ကောက်လွယ်ပြီ။ ။အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမည။
နိဿယတို့မှာ တချက်စီသာ။ ။ဥပနိဿယမှာ နှစ်ချက်။ ။ပုရေ
ဇာတ။ပစ္ဆာဇာတ။အာသေဝန။ကမ္မ။ဝိပါက။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။

မဂ္ဂ။သမ္ပယုတ္တ။ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့မှာံ တချက်စီ
သာ။အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ပစ္စနိက်မှာ။နဟေတုယာဒေ။နာရမ္မဏေ
ကေံ။နာမိပတိယာဒေ။သဗ္ဗတ္ထဒေ။ ။သပ္ပတ္တယဒုကံပြီး၏။ ။

‡ သင်္ခတဒုကံလည်းအတူ။ ။သနိဒဿနဒုကံ။ ပဒိုစ္စဝါရ။ ဟေ
တုပစ္စည်း၌။ ။ဒုတိယေန ဒုတိယံ။ဒုတိယေန ပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေန ပဋ္ဌမ
ဒုတိယံ။သုံးချက်။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ၌။ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တား။ကား။
သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ။ စေတသိက်ဒေပညာသ အစိတ်အစိတ် နာ
မက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ။ မောဟမူဒွေး၌
မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ဒေပညာသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။
ရူပါရုံကြဉ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဒိုသန္ဓေရုပ်သက်သက်
မှာကုသလတိက်အတိုင်း ရူပါရုံကိုကြဉ်၍ကောက်။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌ
မံ၌။ပဝတ္ထိ။ပဒိုသန္ဓေ။ ရုပ်သက်သက်သုံးပါး။ ပဝတ္ထိအခါ သဟိတ်နာ
မက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။ပဒိုသန္ဓေအခါ
သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဒိုသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သဟိတ်
ပဒိုသန္ဓေရူပါရုံကို ကောက်။ ရုပ်သက်သက်မှာ သဟိတ်စိတ္တဇမဟာ
ဘုတ်။ သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သဟိတ်
စိတ္တဇရူပါရုံ။သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေကမ္မဇရူပါရုံကိုကောက်။ ။ဒုတိယေန
ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌လွယ်ပြီ။ ။အာရမ္မဏ၌။ဒုတိယေနဒုတိယံတချက်သာ။
လွယ်ပြီ။ ။အမိပတိသုံးချက်။အနန္တရ။သမနန္တရ။တချက်စီသာ။သ
ဟဇာတ။သုံးချက်။အညမည။တချက်။ နိဿယသုံးချက်။ဥပနိဿယ။
ပုရေဇာတ။အာသေဝန။တချက်စီသာ။ကမ္မသုံးချက်။ဝိပါက။အာဟာ
ရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။သုံးချက်စီ။သမ္ပယုတ္တ။ တချက်။ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။အ
ဝိဂတ။သုံးချက်စီ။ နတ္ထိ။အဝိဂတ။တချက်စီ။ ။နဟေတုသုံးချက်။နာ
ရမ္မဏ။နာမိပတိအစရှိသည်တို့၌လည်းသုံးချက်စီ။ ။ဆဝါရ။ ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။
ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။သုံးချက်။ ။‡ အာရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမေဒုတိယံ။
ဒုတိယေနဒုတိယံ။နှစ်ချက်။ ။ပဋ္ဌမေဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ရူပါရုံ
ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေး။ သမ္ပ
ဒိုန္တိ၌။ဒွေး။သန္တိရဏသုံးချက်။အဟိတ်ကြို့ယာသုံးချက်။ ကာမာဝစရသေ

ဘဏဗိတ်နှစ်ဆဲ့လေးချ။ အဘိညာဉ်နွေး။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတ
သိက်နွေပညာသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယောဒုတိယံန္တံ။ ကတ္တား။ကား။
စိတ်တချယုတ်ကိုးဆယ်။စေတသိက်နွေပညာသ။ရူပါရုံကြဉ်သောရုပ်
သတ္တဝီသ။နိဗ္ဗာန်။၏။သမ္ပဒါန်။ကား။စက္ခုဝိညာဉ်နွေးကြဉ်သောကာမ
စိတ်နွေပညာသ။ဝိညာဏဉ္ဇာယတနစိတ်ဆုံးချ။နေဝသညာနာသညာ
ယတနစိတ်သုံးချ။အဘိညာဉ်နွေး။လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ချ။အပ္ပမညာ
ကြဉ်သောစေတသိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အဓိပတိန္တံ။ ပဋ္ဌမေန
ဒုတိယံ။ ဒုတိယောဒုတိယံ။ ဒုတိယောနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယောနပဋ္ဌမဒုတိယံ။
ပေါင်းလေးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံန္တံ။ကတ္တား။ကား။ အလေးအမြတ်
ပြုအပ်သောရူပါရုံပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်
သောလောဘမူရှင်ချ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အကြွင်းအကေခံလွယ်ပြီ။ ။
အနန္တရ။သမနန္တရ။တချက်စီ။သဟဇာတသုံးချက်။အညမညတချက်။
နိဿယသုံးချက်။ ဥပနိဿယနှစ်ချက်။ ။ † ပုရေဇာတန္တံ။ ပဋ္ဌမော
ဒုတိယသ။ ဒုတိယောဒုတိယသ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော ဒုတိယသ။ သုံး
ချက်။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယသန္တံ။ ကတ္တား။ကား။ ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံပစ္စည်း။
၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ စက္ခုဝိညာဉ်နွေး။ သမ္ပဒိန္နိဉ်း
နွေး။ သန္တိရဏသုံးချ။ အဟိတ်ကြိယာသုံးချ။ ကာမာဝစရသောဘဏ
ဗိတ်နှစ်ဆဲ့လေးချ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတ
သိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယောဒုတိယသန္တံ။ အာရမ္မဏ
ပုရေဇာတဖြစ်အံ့။ ကတ္တား။ ကား။ ရူပါရုံကြဉ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိဗ္ဗန္ဒရုပ်
သတ္တရသပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ စက္ခုဝိညာဉ်ကြဉ်သော ကာမ
စိတ်နွေပညာသ။ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ကြဉ်သော စေတသိက်ပညာ
သ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဝတ္ထုပုရေဇာတမှာ အကုန်ကောက်။ ။ပဋ္ဌမ
ဒုတိယောဒုတိယသန္တံ။ကတ္တား။ကား။စက္ခုဝိညာဉ်နွေးအားတပ်သော
ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ။ မဇ္ဈိမာယုက ဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့်အတူ ဥပါနိပြိုင်
သောစက္ခုဝတ္ထု။ သမ္ပဒိန္နိဉ်းနွေး။ သန္တိရဏသုံးချ။ အဟိတ်ကြိယာ
သုံးချ။ကာမာဝစရသောဘဏဗိတ်နှစ်ဆဲ့လေးချအားတပ်သောပစ္စုပ္ပန်
ရူပါရုံ။စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသောရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူဥပါနိသော
ဟဒယဝတ္ထု။ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်အားတပ်သော၊ ခူရ၊ပဋိစ္ဆန္ဒ၊သဏ္ဍ၊
သုရမ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ။ ဂေါတြတူနှင့်အတူ ဥပါနိသော ဟဒယဝတ္ထု။

ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ စက္ခုပိညာဉ်နွေး။ သမ္ပဒိန္နိန္ဒြင်းနွေး။ သန္တိရ
ဏသုံးချ။ အဟိတ်ကြိယာသုံးချ။ ကာမာဝစရသောဘဏစိတ်။ နှစ်ဆဲ့
လေးချ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်။ အပ္ပမညာကြည်သောစေတသိက်ပညာသ
ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပစ္စာဇာတ၌။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌ
မဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ အာလေဝနတချက်။
ကမ္မ။ † ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂတို့မှာသုံးချက်စီ။ သပ္ပ
ယုတ္တ။ ဇာချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတတို့မှာသုံးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ
တို့မှာတချက်စီ။ ။ † နဟေတုယာပဉ္စ။ နာရမ္မဏေစက္ကာရိ။ နာဝိပ
တိယာပဉ္စ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နသဟာဇာတေ။ နအညမညေပဉ္စ။
နနိဿယေစက္ကာရိ။ နဥပနိဿယေပဉ္စ။ နပုရေဇာတေစက္ကာရိ။ နပစ္စာ
ဇာတေပဉ္စ။ နာလေဝနေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။
နဈာနေ။ နမဂ္ဂေ။ နသမ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ နဝိပ္ပယုတ္တေစက္ကာရိ။ နာအတ္ထိယာ
စက္ကာရိ။ နာနတ္ထိယာပဉ္စ။ နာဝိဂတေပဉ္စ။ နာအဝိဂတေစက္ကာရိ။ ။
သနိဒဿနဒုက်ပြီး၏။ ။

† သပ္ပဒိဗ္ဗာဒုက်၌။ ပဒိုစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိ
ယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ သနိဒဿနသပ္ပ
ဒိဗ္ဗာတိက်ကိုဖြို၍ဟောလေ။ ။ ဝိဘင်းထွက်အကောက်တူ၏။ ။

† ရူပိဒုက်။ ပဒိုစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယ
သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမနပဋ္ဌမံ၌ရုပ်
သက်သက်ကိုကောက်။ ။ ပဋ္ဌမနဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်
ပဉ္စဝေါကာရပဒိုသန္ဓေတေရသ နာမက္ခန္ဓာနှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒ
ယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဒိုသန္ဓေတေရသ
အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋ္ဌမနပဋ္ဌမဒုတိယံ ၌။
ကတ္တား။ ကား။ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ
ပဒိုသန္ဓေတေရသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာနှင့်အတူ
ဥပါဒ်သောမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကုတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။
အကြွင်းမြောက်ချက် လွယ်ပြီ။ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမနဒုတိ
ယံ။ ဒုတိယောနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောနဒုတိယံ။ ပေါင်းသုံးချက်။ အကော
လွယ်ပြီ။ ။ အဝိပတိပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယောနဒုတိယံ။ ဒုတိ

ယောနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယောနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောနပဋ္ဌမံ။ ပေါင်းငါး
 ချက်။ ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သုံးချက်စီ။ ။ သဟဇာတကျိုးချက်။ ။
 အညမည၌။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ဒုတိယောနဒုတိယံ။ ဒုတိယော
 နပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယောနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောနဒုတိယံ။ ပေါင်းခြောက်
 ချက်။ ။ နိဿယကျိုးချက်။ ဥပနိဿယသုံးချက်။ ပုရေဇာတတချက်။
 အာသေဝနတချက်။ ကမ္မ။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ကျိုး
 ချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တသုံးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ကျိုးချက်စီ။ နတ္ထိ။
 ဝိဂတသုံးချက်စီ။ ။ အကောက် လွယ်ဖြို။ ။ † နဟေတုယာနဝ။
 နာရမ္ပဏတိဏိ။ နာမိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအည
 မညေတိဏိ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္ဆိမာဇာတေ
 နဝ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေဒ္ဒေ။ နဝိပါကေပဉ္စ။ နာဟာရေဇေ။ နဣန္ဒြိ
 ယေဇေ။ နဈာနေဒ္ဒေ။ နမဂ္ဂေနဝ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဒ္ဒေ။
 နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ ဆဝါရလွယ်၏။ ။

† ပညာဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ဒုတိယောဒုတိယာဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌ
 မဿ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယာဿ။ ပေါင်း သုံးချက်။ ။ အာရမ္ပဏ
 ပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောဒုတိယာဿ။ ဒုတိယောဒုတိယာဿ။ ပေါင်းနှစ်ချက်။ ။
 အမိပတိပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမော ဒုတိယာဿ။ ဒုတိယော ဒုတိယာဿ။ ဒုတိ
 ယော ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယာဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ အ
 နန္တရ။ သမနန္တရ။ တချက်စီ။ ။ သဟဇာတ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌ
 မောဒုတိယာဿ။ ဒုတိယောဒုတိယာဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယော
 ပဋ္ဌမဒုတိယာဿ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောဒုတိယာဿ။
 ပေါင်းခုနစ်ချက်။ ။ အညမည၌ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းခြေခံချက်။ နိဿယ
 ပစ္စည်း၌ သဟဇာတအတိုင်းခုနစ်ချက်။ ဥပနိဿယနှစ်ချက်။ † ပုရေ
 ဇာတတချက်။ ပစ္ဆိမာဇာတ။ အာသေဝနတို့လည်း တချက်စီ။ ကမ္မသုံး
 ချက်။ ဝိပါကသုံးချက်။ အာဟာရငါးချက်။ ။ ဣန္ဒြိယ၌။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌ
 မဿ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယာဿ။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ။ ။ ဒုကိ
 ယသုံးချက်။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော ဒုတိယာဿ။ သဟဇာတိန္ဒြိယ။ ပုရေ
 ဇာတိန္ဒြိယအရော။ ပေါင်းငါးချက်။ ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ
 တချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ † အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ခုနစ်ချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။
 တချက်စီ။ ။ အနုလုံ။ ။ နဟေတုယာသတ္တ။ နာရမ္ပဏ။ နာမိပတိ

ယာ။နာနန္တရေ။နသမနန္တရေသတ္တ။ နသဟာဇာတေဆ။ နအညမညေ
ဆ။နနိဿယေဆ။နဥပနိဿယေသတ္တ။နပုရေဇာတေ။နပစ္ဆာဇာတေ။
နာသေဝနေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။
နမဂ္ဂေသတ္တ။ နသမ္ပယုတ္တေဆ။ နဝိပ္ပယုတ္တပဉ္စ။ နောအတ္ထိယာစတ္တာရိ။
နောနတ္ထိယာသတ္တ။နောဝိဂတေသတ္တ။နောအဝိဂတေစတ္တာရိ။ "ပစ္စ
နိက်။ "ရူပိဒုက်ပြီး၏။ "

‡ လောကိယဒုက်။ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမတချက်။ဒုတိ
ယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယတချက်။ ပေါင်း ငါးချက်။ "အာရမ္မဏနှစ်
ချက်။အဝိပတိငါးချက်။အနန္တရနှစ်ချက်။ သမနန္တရနှစ်ချက်။သဟာဇာ
တငါးချက်။အညမညနှစ်ချက်။နိဿယငါးချက်။ ဥပနိဿယ။ပုရေဇာ
တ။အာသေဝန။နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မငါးချက်။ ဝိပါက။အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။
ဈာန။မဂ္ဂ။ငါးချက်စီ။သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။အတ္ထိ။အဝိဂ
တ ငါးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ နှစ်ချက်စီ။ "အကောက်လွယ်ပြီ။ "

‡ နဟေတုယာ ဧကံ။နာရမ္မဏ တိဏိ။နာဝိပတိယာ ဧဒ္ဒေ။နာနန္တရေ
တိဏိ။ နသမနန္တရေ။နအညမညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာ
တေစတ္တာရိ။ နပစ္ဆာဇာတေပဉ္စ။နာသေဝနေပဉ္စ။နကမ္မေဒ္ဒေ။နဝိပါကေ
ပဉ္စ။နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။နမဂ္ဂေဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တတိ
ဏိ။နဝိပ္ပယုတ္တဒ္ဒေ။နောနတ္ထိယာတိဏိ။နောဝိဂတေတိဏိ။ "

‡ ပဉ္စာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယော ဒုတိ
ယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။လေးချက်။ "

‡ အာရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌ
မဿ။ သုံးချက်။ "အဝိပတိလေးချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ လေး
ချက်စီ။ " ‡ သဟာဇာတ၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။
ဒုတိယော ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော ပဋ္ဌ
မဿ။ပေါင်းငါးချက်။ "အညမညနှစ်ချက်။နိဿယချနှစ်ချက်။သဟ
ဇာတတွင်။ ပဋ္ဌမော တတိယဿ။ ပဋ္ဌမတတိယော တတိယဿ။ နှစ်
ချက်တို့။ "ဥပနိဿယလေးချက်။ ပုရေဇာတနှစ်ချက်။ ပစ္ဆာဇာတ
နှစ်ချက်။ အာသေဝနနှစ်ချက်။ ကမ္မလေးချက်။ ဝိပါကလေးချက်။ အခ

'ဟာရလေးချက်။ ဣန္ဒြိယလေးချက်။ ဈာနလေးချက်။ မဂ္ဂလေးချက်။ သမ္မယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပုယုတ္တသုံးချက်။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ခုနစ်ချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ လေးချက်စီ။ ။ † နဟေတုယာ သတ္တ။ နာရမ္မဏေ။ နာဓိပတိယာ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေသတ္တ။ နသဟဇာတေပဉ္စ။ နအညမညေ။ နနိဿယေပဉ္စ။ နဥပနိဿယေသတ္တ။ နပုရေဇာတေဆ။ နပစ္ဆာဇာတေသတ္တ။ နာသေဝနေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေသတ္တ။ နသမ္မယုတ္တေပဉ္စ။ နဝိပုယုတ္တေစတ္တာရိ။ နောအတ္ထိယာစတ္တာရိ။ နောနတ္ထိယာ။ နောဝိဂတေသတ္တ။ နောအဝိဂတေစတ္တာရိ။ ။ လေဝကိယဒုက်ပြုံး၏။ ။

ကေနစိရိညေယျဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ကေနစိရိညေယျအရနှင့် ကေနစိရိညေယျအရသည်။ စိတ္တုပ္ပါဒ်တဘဝင်တည်းဖြစ်၍ အရတူသောကြောင့်ကိုးချက်ပင်ထွက်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်အရတူသနည်း။ ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံသည် စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်သောကြောင့် ကေနစိရိညေယျမည်၏။ သောတ။ ဗာန။ ဇိဝှါတို့သည်။ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်သောကြောင့် နစိရိညေယျ မည်၏။ ။ သဒ္ဓ။ ဂန္ဓ။ ရသ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌လည်း နည်းတူ။ ။ ပဌမဇောစိတ္တက္ခဏသည် မနောဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်သောကြောင့် ကေနစိရိညေယျမည်၏။ စက္ခု။ သောတ။ ဗာန။ ဇိဝှါတို့သည် ကာယဝိညာဉ်ဖြင့်မသိအပ်သောကြောင့် ကေနစိရိညေယျမည်၏။ ။ ဤနည်းအတူ အကြွင်းကိုယူ။ ။ ဤသို့ယူမှ ကေနစိရိညေယျကို ခန္ဓပဋိစ္စ ကေနစိရိညေယျာတယောခန္ဓာ၊ အစရှိသောဝိဘင်းထွက်နိုင်မည်။ ။ ဟေတုယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ပစ္စည်းတရားကို ကုန်အောင်ကောက်လေ။ ။ နဟေတုယာနဝ။ နာရမ္မဏေနဝ။ သဟဇာတ။ နိဿယ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ဤလေးပစ္စည်းကိုထား၍ သဗ္ဗတ္ထနဝချည်းပင်။ ။ ဆဝါရအတူတူချည်းထွက်၏။ ။

ပညာဝါရ၌လည်းကိုးချက်စီ။ ပစ္စည်းရထိုက်သရွေ့တရားကို ကုန်အောင်ကောက်လေဟောလေ။ ။ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောဝိဂတေနဝ။ ပစ္စည်းကိုးချက်စီ။ ။ ပဌမောပဌမသဒ္ဓိ။ အာရမ္မဏ။ သဟဇာတ။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာဇာတ။ ကမ္မ။ အာဟာ

ရ။ဣန္ဒြိယ။ဤရှစ်ပစ္စည်းကိုထုတ်အပ်၏။ ။ပဋ္ဌမေနုဒုတိယဿအစရှိ
သည်တို့လည်းဤနည်းအတူထုတ်။ ။ကေနုစိဝိညေယျဒုက္ခံပြီး၏။

ပူဇော်ရဒုကပြီး၏။

အာသဝဂေါစ္ဆက။

‡ အာသဝဂေါစ္ဆကခြေခံဒုက္ခံတွင်။ အာသဝဒုက္ခံ။ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေ
တုပစ္စည်း၌။အာသဝံဓမ္မံပဋိစ္စအာသဝေါဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ။
ကာမာသဝံပဋိစ္စ ဒိဋ္ဌာသဝေါအဝိဇ္ဇာသဝေါ။ဒိဋ္ဌာသဝံပဋိစ္စ ကာမာသ
ဝေါအဝိဇ္ဇာသဝေါ။အဝိဇ္ဇာသဝံပဋိစ္စကာမာသပေါဒိဋ္ဌာသဝေါ။ဘဝါ
သဝံပဋိစ္စအဝိဇ္ဇာသဝေါ။အဝိဇ္ဇာသဝံပဋိစ္စဘဝါသဝေါ။ဒိဋ္ဌာသဝံပဋိစ္စ
အဝိဇ္ဇာသဝေါ။အဝိဇ္ဇာသဝံပဋိစ္စဒိဋ္ဌာသဝေါ။ ဤသို့စက်လှည့်၍ဟော။
ပါဠိတော်မှာ၊ စက္ကံဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ သာရှိသည်။ ။ကတ္တား။ကား။လောဘမူ
စိတ်ရှစ်ခုရှိသော အစိတ်အစိတ်သော အာသဝကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အ
စိတ်အစိတ်သောအာသဝပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေနုဒုတိယံ၌။ကတ္တား။
ကား။အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ။
အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြည်သောစေတသိက်တေဝီသ စိတ္တဇရုပ်
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေနုပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။လောဘမူစိတ်
ရှစ်ခုရှိသော အစိတ်အစိတ်သောအာသဝကိုစွဲ၍ဖြစ်သောလောဘမူ
စိတ်ရှစ်ခု။အစိတ်အစိတ်သော အာသဝနှင့်တကွသော လောဘမူစိတ်
ရှစ်ခု။ စေတသိက်ဗာတ္ထိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စ
ယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယေနုဒုတိယံ၌ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တား။ကား။သဟိတ်
စိတ်ကေသတ္တတိ။အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြည်သော စေတသိက်
ကေနုပညာသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ အစိတ်
အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေရုဇ
သက်သက်ကိုကောက်ဖြို။ ။ဒုတိယေနုပဋ္ဌမံ၌။ကတ္တား။ကား။ လော
ဘမူရှစ်ခု။ ဒေါသမူဇွေး၊ အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါး။ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်
သော စေတသိက်တေဝီသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အာသဝတရားကိုယ်သုံး
ပါး ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယေနုပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။လောဘ
မူရှစ်ခု။ဒေါသမူဇွေး၊ အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါး။ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော

စေတသိက်စေတဝိသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လော
 ဘာမူရှင်ချ။ ဒေါသမူဒွေး။ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သောအာသဝတရားတို့နှင့်တ
 ကွ စေတသိက်ဆဗ္ဗိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။
 ၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ လောဘာမူစိတ်ရှင်ချ။ အာ
 သဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြည်သော စေတသိက် ဧကူနဝိသ အစိတ်အ
 ပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ အစိတ်အစိတ်သောအာသဝကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအစိတ်
 အစိတ်သောအာသဝသုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေန ဒုတိယံ
 ၌။ ကတ္တား။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ အာသဝတရားကိုယ်ကြည်သော
 စေတသိက် စတုဝိသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ အာသဝကိုစွဲ၍ဖြစ်
 သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ အာသဝတရားကိုယ်ကြည်သော စေတသိက်
 စတုဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ လောဘာမူစိတ်ရှင်ချ။ အာသဝ
 တရားကိုယ်သုံးပါးကြည်သောစေတသိက်ဧကူနဝိသ အစိတ်အစိတ်နာ
 မက္ခန္ဓာ။ အစိတ်အစိတ်သော အာသဝကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လောဘာမူစိတ်
 ရှင်ချ။ အာသဝနှင့်တကွ စေတသိက်ဗာဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။
 စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ အာရမ္မဏ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့လည်း
 ကိုးချက်စီထွက်၏။ ။ ဝိပါကပစ္စည်းမှာတချက်သာ။ ဟေတုပစ္စည်း
 ကိုမှီ၍ကောက်လေ။ ။ အနုလုံ။ ။ † ပစ္စနိက်၌။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။
 ဒုတိယေန ပဋ္ဌမံ။ နှစ်ချက်။ နဟေတုပစ္စည်း။ ။ နာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမေန
 ဒုတိယံ။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ။ သုံးချက်။ ။ နဟေ
 တုယာ ဒွေ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာမိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေတိဏိ။ နသ
 မနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေ တိဏိ။ နပုရေဇာတေ နဝ။
 နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ နဝ။ နကမ္မေ တိဏိ။ နဝိပါကေ နဝ။ နအာ
 ဟာရေဧကံ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ
 ယုတ္တေနဝ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ ပစ္စနိက်။ ။
 † ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
 ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယော
 ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောဒုတိ
 ယဿ။ တချက်။ ပေါင်းချစ်ချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။
 သမ္ပယုတ်အာသဝအားတပ်သော လောဘာမူစိတ်ရှင်ချင်ရှိသော လော

ဘမောဟတည်းဟူသောအာသဝဟိတ်ရ၏။ သမ္ပဒါနံ။ လောဘဗျူဟာ
 ခုန့်ရှိသော၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟတည်းဟူသော သမ္ပယုတ်အာသဝရ
 ၏။ ။ † ပဋ္ဌမောဒုတိယသန္တံ။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။ စိတ္တဇ
 ရုပ်အားတပ်သောလောဘဗျူဟာခုန့်ရှိသော လောဘ၊ မောဟ။ ဒေါသမူ
 မောဟမူရှိသော မောဟ ပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒ
 သ။ အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သော စေတသိက်စတုရီသ သမ္ပ
 ယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယသန္တံ။
 ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော၊ ဒေါသမူနွေ
 ဒေါသပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဒေါသမူနွေဒေါသကြဉ်သောစေ
 တသိက်ကျေရီသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယောဒုတိယသန္တံ။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်အား
 တပ်သော၊ ဒေါသမူနွေဒေါသ၊ မောဟ၊ ပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။
 ဒေါသမူနွေဒေါသမောဟကြဉ်သော စေ။ စတုရီသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊
 စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ဒေါသသည် နောအာသဝဟိတ်။ မောဟ
 သည် အာသဝဟိတ်တည်း။ ဒေါသမူနွေသန္တံပါးစုံနိုင်သည်။ အ
 ကောက်သိမ်မွေ့၏။ * အာရမ္မဏန္တံကိုးချက်။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။
 † အဓိပတိန္တံလည်းကိုးချက်။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမသ။ အာရမ္မဏာဓိပတိန္တံ
 ကတ္တား။ ကား။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောလောဘဗျူဟာခုန့်ရှိသော
 အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ အလေးအမြတ်
 ပြုတတ်သောလောဘဗျူဟာခုန့်ရှိသောအာသဝတရားကိုယ်သုံးပါး ပစ္စ
 ယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယသန္တံလည်းကတ္တားကောက်ဖြူ။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောလောဘဗျူဟာခုန့်ရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မော
 ဟတည်းဟူသော အာသဝတရားကိုယ်သုံးပါးကြဉ်သောစေတသိက်
 ကျေရီသပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ နောက်ပုဒ်တို့လည်းဤနည်းကိုမှီ၍ကောံ
 လေ။ ။ အနန္တရ၊ သမနန္တရတို့လည်းကိုးချက်စီ။ † သဟဇာတ၊
 အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။ ပုရေ။ ပစ္စာ။ သုံးချက်စီ။
 † အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြ
 ယ။ ဈာန။ သုံးချက်စီ။ မဂ္ဂကိုးချက်။ သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။
 † အတ္ထိကိုးချက်။ နတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ။ † ဟေတုယာနဝ။
 လ။ အဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ အာသဝဒုက်ပြုံးပြီ။ ။

‡ သာသဝဒုက်မှာလောကိယဒုက်နှင့်တူပြီ။ ။အာသဝသမ္ပယုတ္တ
ဒုက်။ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမ
ဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်း ကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ကား။
အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ဒေါသမူဇ္ဇေး။မောဟမူဇ္ဇေး။ မောဟကြဉ်သော အ
စိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေန
ဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ကား။ပဉ္စဝေါကာရတံ၌ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်
ဒွါဒသ။ ဒေါသမူဇ္ဇေး။ မောဟမူဇ္ဇေး၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက်
သတ္တဝါသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်။ ဒေါ
သမူဇ္ဇေး၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ဧကဝါသ အစိတ်အပေါင်း
နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောမောဟ၊စိတ္တဇရုပ်၊ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမ
ေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ကား။လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။မောဟမူဇ္ဇေး။ဒေါ
သ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။မောဟမူဇ္ဇေး၌မောဟကြဉ်သောစေတ
သိက် ဧကဝါသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော။လ။ နာ
မက္ခန္ဓာ၊စိတ္တဇရုပ်။ ဒေါသမူဇ္ဇေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ဧက
ဝါသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒေါသမူဇ္ဇေး၌ မောဟ
ကြဉ်သောစေတသိက်ဧကဝါသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ မောဟစိတ္တ
ဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ၌။ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။
ကုသိုလ်ဧကဝါသ။ သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝါသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရ
သစိတ္တဇရုပ်။ ဒေါသမူဇ္ဇေး။မောဟမူဇ္ဇေးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို
ကောံ။ ။ပဋိသန္ဓေရုပ်သက်သက်မှာကုသလတိက်အတိုင်းကောက်။
အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။ ‡ အာရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။
ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေန
ပဋ္ဌမံ။ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌ဒုက်တိက်အရအတိုင်း
ကောက်။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌။ဒေါသမူဇ္ဇေး။မောဟမူဇ္ဇေး၌မောဟကို
ကောက်။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ဒေါသမူဇ္ဇေး။ မောဟမူဇ္ဇေး။ နာ
မက္ခန္ဓာမောဟကိုကောက်။အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။အဓိပတိ၌ကိုးချက်။
သာဓိပတိဇောနာမက္ခန္ဓာသာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။ ။ ‡ အ
နန္တရ။ သမနန္တရ။ ခြောက်ချက်စီ။ သဟဇာတကိုးချက်။ အညမည
ခြောက်ချက်။ နိဿယကိုးချက်။ ဥပနိဿယခြောက်ချက်။ပုရေဇာတ
ခြောက်ချက်။ အာသေဝနခြောက်ချက်။ကမ္မကိုးချက်။ ဝိပါကတချက်။

အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂတို့မှာ ကိုးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။
ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတတို့မှာ ကိုးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတမှာ ခြောက်
ချက်။ ။ နဇဟတု၌။ ပဋ္ဌမေန ဒုတိယံ။ ဒုတိယေန ဒုတိယံ။ ပေါင်းနှစ်
ချက်။ ။ နာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမေန ဒုတိယံ။ ဒုတိယေန ဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိ
ယေန ဒုတိယံ။ ပေါင်းသုံးချက်။ ။ နာဓိပတိကိုးချက်။ နာနန္တရ။ နသမ
နန္တရ။ နအညမည။ နဥပနိဿယ။ သုံးချက်စီ။ နပုရေဇာတချစ်ချက်။
နပုစ္ဆာဇာတ။ နာသေဝနကိုးချက်။ နကမ္မလေးချက်။ နဝိပါကကိုးချက်။
နအာဟာရ။ နဣန္ဒြိယ။ နဈာန။ နမဂ္ဂ။ တချက်စီ။ နသမ္ပယုတ္တသုံးချက်။
နဝိပ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ နောနတ္ထိ။ နောဝိဂတသုံးချက်စီ။ ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယ
သုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပ
ယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော၊ လောဘမူဖြစ်အံ့၊ လောဘမောဟ။ ဒေါသမူ
ဖြစ်အံ့၊ ဒေါသ။ ဤဟိတ်တပါးနှစ်ပါးပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဒေါသ
ကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ အာသဝသမ္ပယုတ်ဟိတ်
ဒေါသမူနွေး၌ ဒေါသတချသာရှိသော ကြောင့် သမ္ပဒါနံ မရသတည်း။ ။
ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော လောဘ
မူရှစ်ချစ်ရှိသော လောဘမောဟ။ ဒေါသမူနွေး၌ သမ္ပယုတ်မောဟ။ စိတ္တ
ဇရုပ်အား တပ်သော ဒေါသပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ သမ္ပယုတ်မော
ဟ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။
ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော၊ ပညဝေါကာရသံသြဖြစ်
သော အခါ လောဘမူရှစ်ချစ်ရှိသော လောဘမောဟ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊
မောဟ။ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဒေါသ ပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။
ဒေါသကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ဒုတိယော
ဒုတိယဿ အစရှိသော သုံးချက်၌ အကောလံလွယ်ပြီ။ ။ ‡ ပဋ္ဌမဒုတိ
ယောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား တပ်သော ဒေါသ
မောဟပစ္စည်း။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဒေါသမူနွေး၌ ဒေါသမောဟကြဉ်
သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋ္ဌမပုန်ကဒေါသ။ ဒုတိယပုန်
ကမောဟပစ္စည်းယူ။ နှစ်ပါးပင် သမ္ပဒါနံ ပုန်၌ မဝင်။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော
ဒုတိယဿ၌ ကတ္တားကောက်ဖြူ။ သမ္ပဒါနံ မှာ စိတ္တဇရုပ်ကို ကောက်။ ။

ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယသန္တ ကတ္တားကောက်မြဲ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။
 သမ္ပယုတ္တခန္ဓာဝိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။ ။ အာရမ္မဏန္တလည်း ကိုးချက်။
 အကောက်လွယ်၏။ ။ † အဓိပတိန္တ၊ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယောဒုတိ
 ယသ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ နှစ်ချက်။ ပေါင်း ငါးချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌ
 မသန္တ။ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ သဟဇာတာဓိပတိ၊ နှစ်ပါး။ အာရမ္မဏာဝိ
 ပတိန္တ။ လောဘမူပစ္စယုပ္ပန်။ ။ သဟဇာတာဓိပတိန္တ၊ လောဘမူ၊ ဒေါသ
 မူန္တအဓိပတိတရားကိုကောက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယသ။ သဟဇာ
 တာဓိပတိကိုကောက်။ ။ ဒုတိယောဒုတိယသန္တ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊
 သဟဇာတာဓိပတိကိုကောံ။ ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမသန္တ အာရမ္မဏာဓိ
 ပတိကိုကောက်။ ။ † အနန္တရ၊ သမနန္တရ။ ကိုးချက်စီ။ အညမည
 ခြောက်ချက်။ နိဿယ၊ ဥပနိဿယ ကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ၊ ပစ္ဆာဇာတ။
 သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မလေးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာ
 ဟာရ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ဈာန၊ မဂ္ဂ၊ လေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ ဝိပုယုတ္တ
 ငါးချက်။ အတ္ထိကိုးချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့လည်း ကိုးချက်စီ။
 အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ အနုလုံပြီး၏။ ။ ပစ္စနိက်န္တ။ † နဟေတုယာ
 နဝ။ လ။ နောအဝိဂတေ နဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်
 ပြီး၏။ ။ ကြွင်းသောသုံးဒုက်တို့လည်း။ ရှေ့ဒုက်ကိုမှီ၍ကောက်လေ။
 လွယ်ပြီ။ ။

အာသဝဂေါစ္ဆကပြီး၏။

သညောဇနဂေါစ္ဆက။

‡ သညောဇနဂေါစ္ဆကခြောက်ဒုက်တွင်။ သညောဇနဒုက်။ ပဋိစ္စ
 ဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်းန္တ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံး
 ချက်။ ပေါင်း ကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံန္တ။ ကတ္တား။ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသဟ
 ဂုဇ်န္တ မောဟကြဉ်သော အစိတ်အစိတ်သော သံယောဇဉ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်
 သော မောဟမူဒွေးန္တမောဟကြဉ်သော အစိတ်အစိတ်သောသံယော
 ဇဉ်ရှစ်ပါး ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံန္တ။ ကတ္တား။ ကား။ သံယော
 ဇဉ်ရှစ်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ သံယောဇဉ်ရှစ်ပါးကြဉ်
 သော စေတသိက်ကျေဒီသ၊ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ ဝိတ္တဇရုပ်

ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။။ကတ္တား။ကား။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်
မောဟကြဉ်သော အစိတ်အစိတ်သော သံယောဇဉ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော၊
မောဟမူဒွေး။ မောဟ ကြဉ်သော အစိတ်အစိတ်သော သံယောဇဉ်
ရှစ်ပါး။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ကြဉ်သော အကုသိုလ်စိတ်ကောဒသ၊သံယော
ဇဉ်ကြဉ်သောစေတသိက်ဧကူနုဝိသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊စိတ္တဇ
ရုပ်၊ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ † ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။။ပဝတ္တိအခါသဟိတ်စိတ်
ဧကသတ္တတိ သံယောဇဉ်ကိုကြဉ်၍ ကောက်။ ။ဒုတိယေန ပဋ္ဌမံ။။
ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် ကြဉ်သော အကုသိုလ်ကောဒသ၊ သံယောဇဉ်ကြဉ်
သော စေတသိက် ဧကူနုဝိသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်
သော၊ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။မောဟကြဉ်သော သံယောဇဉ်ရှစ်ပါး ပစ္စ
ယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။။ကတ္တား။ကား။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်
ကြဉ်သော အကုသိုလ်ကောဒသ၊သံယောဇဉ်ကြဉ်သော စေတသိက်
ဧကူနုဝိသ၊အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော အစိတ်အစိတ်
နာမက္ခန္ဓာ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ မောဟကြဉ်သော သံယောဇဉ်ရှစ်
ပါး၊စိတ္တဇရုပ်၊ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယသံသုံးချက်။လွယ်ပြီ။ဤနည်း
ကိုမှီ၍ကောက်လေ။ ။အာရမ္မဏပစ္စည်း။လည်းကိုးချက်။ နာမ်သာ။
ရုပ်မရှိ။ ။အဓိပတိ။လည်း ကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမံ။။ ကတ္တား။
ကား။ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူရှစ်ချ၊ ဒေါသမူဒွေး။
ရှိသော၊ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော အစိတ်အစိတ်သော သံယောဇဉ်ကိုစွဲ၍
ဖြစ်သော အစိတ်အစိတ်သောဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော သံယောဇဉ်တရား
ကိုယ်ချနစ်ပါးပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။။ကတ္တား။ကား။အဓိပ
တိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူစိတ်ရှစ်ချ။ ဒေါသမူဒွေး။ရှိသော
သံယောဇဉ်ချနစ်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သောလောဘမူစိတ်ရှစ်ချ။ဒေါသမူဒွေး၊
အဓိပတိတရားကိုယ် သံယောဇဉ်ရှစ်ပါးကြဉ်သော စေတသိက်ဧကူ
နုဝိသ၊ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။။
ကတ္တား။ကား။ အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ လောဘမူရှစ်ချ။ ဒေါ
သမူဒွေး။ရှိသော သံယောဇဉ်ချနစ်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဓိပတိတရား
ကိုယ်ကြဉ်သော လောဘမူရှစ်ချ။ ဒေါသမူဒွေး။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော
စေတသိက်ဆဗ္ဗိသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်၊ပစ္စ
ယုပ္ပန်၏။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍ အကြွင်းခြေခံချက်ကိုကောက်လေ။

သဗ္ဗတ္ထ နဝ။ ဝိပါကေ ဧကံ။ ။ အနုလုံပြီး၏။ ။ ပစ္စနိက်။ နဟေတု ပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်ပစ္စည်း၏။ ။ ဒုတိယေနဒုတိယံ၌။ ပဝတ္တိအခါအဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ၊ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ကို ကော်ကံ။ ပဋိသန္ဓေ အခါ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကုတ္တာရုပ်ကို ကော်ကံ။ ရုပ်သက်သက်၌ အဟိတ်အကုန်ကော်ကံ။ ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ † နဟေတုယာစက္ကာရိ၊ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာမိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေဟိဏိ။ သမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေဧကံ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ နောနတ္ထိယာ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ ပစ္စနိက်။ ။

† ပညာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ လေးချက်။ ။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တသံယောဇဉ်အား တပ်သော၊ လောဘမူဖြစ်အံ့၊ လောဘမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့၊ ဒေါသမောဟ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ဖြစ်အံ့၊ မောဟ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ မောဟ ကြဉ်သော သမ္ပယုတ်သံယောဇဉ်တရားကိုယ်နှစ်ပါး ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော လောဘမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့၊ ဒေါသမောဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့၊ မောဟ၊ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် နှစ်ပါး ကြဉ်သော စေတသိက်ကိုးရာ၊ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော၊ လောဘမူဖြစ်အံ့၊ လောဘမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့၊ ဒေါသမောဟ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ဖြစ်အံ့၊ မောဟ၊ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပ

ဒါနံ။ကား။ လောဘာမူရှစ်ချ။ဒေါသမူဒွေး။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်။မောဟ
မူဒွေး၌မောဟ။ကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ဝိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။
ဒုတိယောဒုတိယဿန္တလွယ်ပြီ။ ။ဟေတုပစ္စည်းပြီး၏။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ပဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ပဌမဒုတိယသုံး
ချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ † အဓိပတိပစ္စည်း၌။
ပဌမောပဌမဿ။ ပဌမောဒုတိယဿ။ပဌမောပဌမဒုတိယဿ။ ပဌမ
သုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ ပဌမဒုတိယသုံးချက်။ ။ပဌမောပဌမဿ
၌။အာရမ္မဏာဓိပတိဿ။ ကတ္တား။ကား။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော
လောဘာမူစိတ်ရှစ်ချ၌ ရှိသော၊ လောဘာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ အဝိဇ္ဇာ တည်းဟူ
သော သံယောဇဉ်တရားကိုယ်လေးပါး ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။
အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောလောဘာမူစိတ်ရှစ်ချ၌ရှိသောသံယောဇဉ်
တရားကိုယ်လေးပါး ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ပဌမောဒုတိယဿန္တ ကတ္တား
ကောက်မြဲ။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘာမူ
စိတ်ရှစ်ချ။ သံယောဇဉ်တရားကိုယ်လေးပါး ကြဉ်သော စေတသိက်
အဋ္ဌာရသ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ဒုတိယော ဒုတိယဿ အစရှိသည်တို့၌
လွယ်ပြီ။ ။အနန္တရကိုးချက်။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမည။
နိဿယ။ဥပနိဿယ။ကိုးချက်စီ။ † ပုရေဇာတ။ပစ္ဆာဇာတ။သုံးချက်
စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ကမ္မသုံးချက်။ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ဣန္ဒြိ
ယ။ ဈာန။ သုံးချက်စီ။ မဂ္ဂကိုးချက်။ သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တငါး
ချက်။ † အတ္ထိကိုးချက်။နတ္ထိ။ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့လည်းကိုးချက်စီ။ ။
အကောက် လွယ်ပြီ။ ။နဟေတုယာ နဝ။လ။ နောအဝိဂတေ နဝ။
သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။သညောဇနဒုကံပြီး၏။ ။

သညောဇနိယဒုကံပူဇန္တ ရဒုကေလောကိယဒုကသဒိသံ။ ။

† သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုကံ။ပဒိုစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ပဌမသုံ
ချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ပဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဌ
မေနပဌမံ၌။ကတ္တား။ကား။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ဥဒ္ဓစ္စသဟာဂုတ်၌မောဟ
ကြဉ်သော စေတသိက်သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်
သော။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။မောဟမူဒွေး၌မောဟကြဉ်သောစေတသိက်
သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ့ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဌမေနဒုတိယံ

၌။စိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။ ။ဒုတိယောဒုတိယံ၌။သဟဇာတနာမက္ခန္ဓာ၊စိတ္တဇရုပ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ မောဟကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ကိုလည်းကောက်။ ။ဒုတိယောနပဋ္ဌမံ၌။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ မောဟကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတသိက်စုဒ္ဓသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယောနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌ ယခင်အရတွင်စိတ္တဇရုပ်လောင်း၍ကောံ။ ။ † ပဋ္ဌမဒုတိယောနပဋ္ဌမံ၌။ကတ္တား။ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်မောဟကြဉ်သောစေတသိက်စုဒ္ဓသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ မောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၊မောဟကြဉ်သော စေတသိက် စုဒ္ဓသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။အကြွင်းနှစ်ချက် လွယ်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်လည်း လွယ်ပြီ။ ။အာရမ္မဏာခြောက်ချက်။ နာမ်သက်သက်သာ။ ။အဓိပတိငါးချက်သာ။ ။အနန္တရ။ သမနန္တရ။ အညမည။ ခြောက်ချက်စီ။ သဟဇာတ။နိဿယ။ကိုးချက်။ ဥပနိဿယ။ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ ခြောက်ချက်စီ။ ကမ္မကိုးချက်။ ဝိပါကတံချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂတို့မှာကိုးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တမှာခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။ အဝိဂတတို့မှာကိုးချက်စီ။ နတ္ထိ။ဝိဂတတို့မှာခြောက်ချက်စီ။ အကောက် လွယ်ပြီ။ ။အနုလုံပြီးပြီ။ ။ပစ္စနိက် နဟောတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ဒုတိယောဒုတိယံ။ ပေါင်းသုံးချက်။ ။ † နဟောတုယာတိဏိ။နာရမ္မဏေတိဏိ။နာဓိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေတိဏိ။နသမနန္တရေတိဏိ။နအညမညတိဏိ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေသတ္တိ။ နပစ္ဆာဇာတေနဝ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေစတ္တာရိ။နဝိပါကေနဝ။နအာဟာရေ။နဣန္ဒြိယေ။နဈာနေ။နမဂ္ဂေကေ။နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။နဝိပ္ပယုတ္တေဆ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။နောဝိဂတတိဏိ။ ။ပစ္စနိက်ပြီး၏။ ။

† ပညာဝါရဟောတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော၊လောဘမူဖြစ်အံ့၊လောဘမောဟ။ဒေါသမူဖြစ်အံ့၊ဒေါသမောဟ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ဖြစ်အံ့၊ဇမာဟ။ဤဟိတ်တပါးနှစ်ပါးပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။မောဟမူခွေး၌

မောဟကြဉ်သောသမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယသန္တကတ္တားကော့က်မြို့။သမ္ပဒါနိစိတ္တဇရုပ်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယသန္တကတ္တားကော့က်မြို့။ သမ္ပဒါနိ။ကား။ မောဟမူဒွေး၌မောဟကြဉ်သောသမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်။ ။ဒုတိယသုံးချက်လွယ်ပြီ။ ။အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ တတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ အကောဝိဘာင်းလွယ်ပြီ။ ။ † အဓိပတိ၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယောဒုတိယသံသာ။ဒုတိယောပဋ္ဌမသာ။ နှစ်ချက်။ ပေါင်းငါးချက်။ အကော့က်လွယ်ပြီ။ ။ † အနန္တရ။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ။သမနန္တရလည်းအတူ။ ။သဟဇာတကိုးချက်။ အညမည ခြောက်ချက်။ † နိဿယကိုးချက်။ ဥပနိဿယကိုးချက်။ † ပုရေဇာတသုံးချက်။ပစ္ဆာဇာတလည်းသုံးချက်။ အာသေဝနကိုးချက်။ကမ္မ။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယတချက်။ပေါင်းလေးချက်။ ။ † ဝိပါကတချက်။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။လေးချက်စီ။သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။ အတ္ထိကိုးချက်။ † နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့လည်းကိုးချက်စီ။ အကော့က်လွယ်ပြီ။ ။အနုလုံ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ပစ္စနိက်။ ။ သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက် ပြီး၏။ ။သညောဇနဂေါတ္ထက၌ အကြွင်းသုံးဒုက်လွယ်ပြီ။ ။

သညောဇနဂေါတ္ထကပြီး၏။

ဂန္ထဂေါတ္ထက။

† ဂန္ထဂေါတ္ထကခြောက်ဒုက်တွင်။ ။ဂန္ထဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော လောဘဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အစိတ်အစိတ် ဂန္ထကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအစိတ်အစိတ်သောလောဘဒိဋ္ဌိတည်းဟူသောဂန္ထ တရားကိုယ်နှစ်ပါး ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။သီလဗ္ဗတပရာမာသနှင့်ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ချည်း သာတည်း။ သတ္တိထူးသောကြောင့် အထူး မဖြစ်။ အထူးမဖြစ်သောကြောင့် တခြားစီ

အသီးဟောသတော်မမူသည်။ အသီးမဖြစ်သောကြောင့်၊ သီလဗ္ဗတပရာ
မာသံကာယဂန္ထံပဋိစ္စ၊ အစရှိသည်ကိုဟောတော်မမူသည်။ ။ ပဋ္ဌမေ
နဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူဒွေး၌ရှိသော
ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူ
ဒွေးဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါး။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောစေတသိက်တေတ္ထိ
သအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋ္ဌမေနုပဋ္ဌ
မဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု၌ရှိသော လောဘ
ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အစိတ်အစိတ်သော ဂန္ထတရားကိုယ်နှစ်ပါးကိုစွဲ၍
ဖြစ်သော ဂန္ထတရားကိုယ်နှစ်ပါး။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ ဒေါသ။
ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ မာန။ ဂန္ထတရားကိုယ်နှစ်ပါး
ကြဉ်သောစေတသိက်စုဒ္ဒသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စ
ယုပ္ပန်။ ။ ။ ဒုတိယေနုပဋ္ဌမဒုတိယံ၌ကတ္တား။ ကား။ မောဟမူဒွေး။ ကုသိုလ်
ဧကဝိသ။ သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ လော
ဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာန။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ထိနမိဒ္ဓကြဉ်သောစေ
တသိက်တေတ္တာလီသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော၊ မော
ဟမူဒွေး။ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာ
သတ္တရသ။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာန။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ထိန
မိဒ္ဓ။ မောဟမူဒွေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက်တေတ္တာလီသ အ
စိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ဒုတိယေနုပဋ္ဌမံ၌
ကတ္တား။ ကား။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူဒွေး။ ဂန္ထတရားကိုယ်သုံး
ပါး။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောစေတသိက်တေဝိသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဂန္ထတ
ရားကိုယ်သုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ဒုတိယေနုပဋ္ဌမဒုတိယံ၌ ကတ္တား။
ကား။ လောဘမူရှစ်ခု။ ဒေါသမူဒွေး။ ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါး။ ဝိစိကိစ္ဆာ
ကြဉ်သော စေတသိက်တေဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်
သော။ လ။ နာမက္ခန္ဓာ ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါး။ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်။
။။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနုပဋ္ဌမံ၌ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။
ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ မာန။ ဂန္ထတရားကိုယ်နှစ်
ပါးကြဉ်သောစေတသိက်ဧကုနဝိသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ လော
ဘဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အစိတ်အစိတ်သော ဂန္ထကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လော
ဘဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အစိတ်အစိတ်ဂန္ထတရားကိုယ်နှစ်ပါးပစ္စယုပ္ပန်။

၏။ ။ † ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံန္ဒကတ္တား။ ကား။ လောဘာမူစိတ်ရှစ်ခု။
 ဒေါသမူဒွေး။ ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါး။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောစေတသိက်
 တေဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်
 သော၊ လောဘာမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူဒွေး ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါး။ ဝိစိ
 ကိစ္ဆာကြဉ်သောစေတသိက်တေဝိသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ ဝိတ္တဇ
 ရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံန္ဒကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိ
 ဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။
 မာန။ ဂန္ထတရားကိုယ်နှစ်ပါးကြဉ်သော စေတသိက်ဇကူနဝိသ အစိတ်
 အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော အစိတ်အစိတ်
 သော လောဘဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ဂန္ထကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပ
 ယုတ်လေးခု။ လ။ လောဘဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အစိတ်အစိတ်သော ဂန္ထ
 တရားကိုယ်နှစ်ပါး။ ဝိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ အကောက်ခက်၏။ သိမ်
 မွေ၏။ ။ ဟေတုပစ္စည်း။ ။ အာရမ္မဏန္ဒိလည်းကိုးချက်။ နာမ်သက်
 သက်သာ။ ဟေတုပစ္စည်းကိုမှီ၍ကောက်။ ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ဝိပါကေဇ
 ကံ။ ။ အနုလုံ။ ။ နဟေတုပစ္စည်း၌ ဒုတိယေနဒုတိယံတချက်သာရ
 ။ ။ နာရမ္မဏန္ဒိ။ ပဋ္ဌမေဒုတိယံ။ ဒုတိယေဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေဒု
 ဒုတိယံ။ ပေါင်းသုံးချက်။ ။ နာဓိပတိ။ ကိုးချက်။ နာနန္တရ။ နသမနန္တရ။
 နအညမည။ နဥပနိဿယ။ သုံးချက်စီ။ နပုရေဇာတေနဝ။ ။ အရူပေ
 သီလဗ္ဗတပရာမာသောနတ္ထိ။ ။ နပစ္ဆာဇာတ။ နာသေဝန။ ကိုးချက်စီ။
 နကမ္မသုံးချက်။ နဝိပါကကိုးချက်။ နအာဟာရ။ နဣန္ဒြိယ။ နဈာန။ နမဂ္ဂ။
 တချက်စီ။ နသမ္ပယုတ္တသုံးချက်။ နဝိပ္ပယုတ္တကိုးချက်။ နောနတ္ထိ။ နောဝိဂ
 တ။ သုံးချက်စီ။ ။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ ပစ္စနိက်။ ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသန္ဒကတ္တား။ ကား။
 သမ္ပယုတ်ဒိဋ္ဌိအားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသောလော
 ဘာပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဒိဋ္ဌိပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိ
 ပုသသန္ဒကတ္တားကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာဝိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော လော
 ဘာမူစိတ်ရှစ်ခုရှိသောလောဘာ။ ဒေါသမူဒွေး၌ဒေါသပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပ
 ဒါနံ။ ကား။ လောဘာမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူဒွေး။ ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါး။
 ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်တေဝိသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။ ဝိတ္တဇရုပ်

ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဌမောပဌမဒုတိယသန္တံ။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တ
ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသောလော
ဘပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ ဒေါသ။ ဣဿာ။
မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ မာန။ လောဘာ။ ဒိဋ္ဌိကြဉ်သောစေတသိက်
စုဒ္ဒသ၊ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယောဒုတိယသ
န္တံပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား၎င်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊
စိတ္တဇရုပ်အား၎င်းတပ်သော၊ လောဘာမူဖြစ်အံ့၊ မောဟ။ ဒေါသမူ၎်လည်း
မောဟ။ ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊ အလောဘအဒေါသ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊ အလော
ဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ်တပါး၊ နှစ်ပါး၊ သုံးပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပ
ဒါန်။ ကား။ မောဟကြဉ်သောသမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
ပဒိုသန္ဓေ၊ ရုပ်သက်သက်၊ လွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယောပဌမသန္တံ။ ကတ္တား။
ကား။ လောဘာမူဖြစ်အံ့၊ မောဟ။ ဒေါသမူနှေး၎်လည်းမောဟ၊ ပစ္စည်း၏။
သမ္ပဒါန်။ ကား။ လောဘာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒေါသတည်းဟူသော သမ္ပယုတ်ဖြစ်
သော ဂန္ဓတရားကိုယ်သုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယော ပဌမဒုတိ
ယသန္တံ။ ကတ္တား။ ကား။ ကောံမြေ။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ လောဘာမူရှစ်ခု။ ဒေါသ
မူနှေး။ မောဟ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောပဒိုသန္ဓေနှင့်တကွသေါစေတသိက်
ပဉ္စဝိသ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဌမဒုတိယောပဌမသန္တံကတ္တား။
ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော
လောဘ မောဟ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဒိဋ္ဌိပစ္စယုပ္ပန်
၏။ ။ပဌမဒုတိယော ဒုတိယသန္တံ။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊
စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော။ လောဘာမူဖြစ်အံ့၊ လောဘာမောဟ။ ဒေါသမူ
ဖြစ်အံ့၊ ဒေါသမောဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့၊ မောဟ။ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။
ကား။ လောဘာမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူနှေး။ ဂန္ဓတရားကိုယ်သုံးပါး။ ဝိစိ
ကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်တေဝိသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စ
ယုပ္ပန်၏။ ။ပဌမဒုတိယောပဌမဒုတိယသန္တံ။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပ
ယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော
လောဘမောဟပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။
ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ မာန။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ လောဘာ။ မောဟ
ကြဉ်သောစေတသိက်ကောနဝိသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်
၏။ ။ဟေတုပစ္စည်း။ အကောံခက်၏။ ။အာရမ္မဏပစ္စည်း၎်ပဌမ

သုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။
‡ အဓိပတိကိုးချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမညံ။ နိဿ
ယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီချည်း။ ။ ‡ ပုရေဇာတသုံးချက်။ ပံစ္ဆာဇာ
တလည်းသုံးချက်။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကတချက်။
အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ သုံးချက်စီ။ မဂ္ဂကိုးချက်။ သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။
ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့မှာကိုးချက်စီ။ အ
ကောက်လွယ်ပြီ။ ။ ပစ္စနိက်၌။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ နေအဝိဂတေ
နဝ။ ။ ဂန္ထဒုက်ပြီး၏။ ။

ဂန္ထနိယဒုက်သည်လောကိယဒုက်နှင့်တူပြီ။ ။ ‡ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တ
ဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဌမဒု
တိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဌမေနပဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ လော
ဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူဒွေး။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု၌မောဟ။ ဒေါသ။
ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သောစေတသိက်ပဉ္စဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ
၍ဖြစ်သော။ လ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဌမေနဒုတိ
ယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ပဉ္စဝေကောရတံ၌ဖြစ်သောအခါ။ လောဘမူစိတ်ရှစ်
ခု။ ဒေါသမူဒွေး။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုရှိသောလောဘ။ ဒေါသ။ ဝိစိ
ကိစ္ဆာကြည်သောစေတသိက်ပဉ္စဝိသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ
၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ ဒေါသ။
ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သောစေတသိက်ဝိသ။ အ
စိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လောဘစိတ္တဇရုပ်။ ဒေါသမူ
ဒွေး။ ဒေါသကြည်သောအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဒေါ
သစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဌမေနပဌမဒုတိယံ၌ကတ္တား။ ကား။ ပဉ္စ
ဝေကောရတံ၌ဖြစ်သောအခါလောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူဒွေး။ ဒိဋ္ဌိဂ
တဝိပ္ပယုတ်လေးခု၌လောဘ။ ဒေါသ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သောစေတသိက်
ပဉ္စဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ အစိတ်အစိတ်
နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ဒုတိယေနဒုတိယံ၌ ပဝတ္တိအခါ
ကတ္တား။ ကား။ မောဟမူဒွေး။ ကုသိုလ်ကေဝိသ။ သဟိတ်ဝိပါက်ကေဝိ
သ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာန။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆ
ရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ထိနမိဒ္ဓကြည်သော စေတသိက်တေစတ္တာသိသ အစိတ်

အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်
သောစေတသိက်နွေစက္ကာလီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ်။
ဒိဋ္ဌိဂတံပိပ္ပယုတ်လေးခု၌ရှိသော လောဘာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်။
ဒေါသကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေရုပ်သက်
သက်လွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယေပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတံပိပ္ပယုတ်
လေးခု၌လောဘာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတံပိပ္ပယုတ်လေးခုလောဘာ။ဒိဋ္ဌိ
ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက်ဝိ
သအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဒေါသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒေါသမူဒွေး။
လောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။မာန။ဝိစိကိစ္ဆာ။ပီတိ။ ဒေါသကြည်သောစေတသိက်ဧက
ဝိသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။၏။ ။ဒုတိယေပဋ္ဌမဒုတိယံ၌ယခဏံ
အရတွင်စိတ္တဇရုပ်ကိုသွင်း၍ကောံ။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေပဋ္ဌမံ၌။ကတ္တား။
ကား။ဒိဋ္ဌိဂတံပိပ္ပယုတ်လေးခု။လောဘာ။ ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။
ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သောစေတသိက်ဝိသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ
လောဘာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ ဒေါသမူဒွေး။
လောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။မာန။ဝိစိကိစ္ဆာ။ပီတိ။ ဒေါသကြည်သောစေတသိက်ဧက
ဝိသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ ဒေါသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ အစိတ်အ
စိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။
ကား။ ပဋ္ဌမနာမက္ခန္ဓာမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်။ ဒိဋ္ဌိဂတံ
ပိပ္ပယုတ်နာမက္ခန္ဓာလောဘာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်။ ဒေါသမူဒွေးနာ
မက္ခန္ဓာ။ဒေါသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိ
ယေပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတံပိပ္ပယုတ်လေးခု။လောဘာ။
ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတ
သိက် ဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ လောဘာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။အ
စိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်။ ဒေါသမူဒွေး။လောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။ မာန။ဝိစိ
ကိစ္ဆာ။ပီတိ။ဒေါသကြည်သော စေတသိက်ဧကဝိသ အစိတ်အစိတ်နာ
မက္ခန္ဓာ။ ဒေါသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇ
ရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အကောံခက်၏။ ။အာရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။
ဒုတိယေပဋ္ဌမဒုတိယံ။ဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ပေါင်းခြောက်
ချက်။နာမ်သက်သက်သာ။ ။အဓိပတိကိုးချက်သာ။ ။ † အနန္တရ။
လမနန္တရ။ခြောက်ချက်စီ။ သဟဇာတကိုးချက်။ အညမညခြေံချက်။

နိဿယကိရိယာချက်။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ ခြောက်ချက်
စီ။ ကမ္မကိရိယာချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ကိရိယာချက်
စီ။ သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ ဝိပုယုတ္တ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ကိရိယာချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိ
ဂတ။ ခြောက်ချက်စီ။ ။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ဟေတုပစ္စည်းကို မှီ၍
ကောက်လေ။ ။ အနုလုံ။ ။ နဟေတုယာဇကံ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။
နာဓိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေတိဏိ။ နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပ
နိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေသတ္တ။ နပစ္စာဇာတေနဝ။ နာသေဝန
နဝ။ နကမ္မေစတ္တာရိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေဇကံ။ နဣန္ဒြိယေဇကံ။
နဈာနေဇကံ။ နမဂ္ဂေဇကံ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပုယုတ္တေဆ။ နောနတ္ထိ
ယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ပစ္စနိကံ။ ။ ဆဝါရ။ ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမ
ဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိရိယာချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသသ၌။ ကတ္တား။ ကား။
သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော လော
ဘ။ မောဟ။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်လေးခုရှိသော မောဟ။ ဒေါသမူ၌ရှိ
သောမောဟပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူ
နှေး။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်လေးခုရှိသောလောဘ။ ဒေါသ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ဒိဋ္ဌိဂ
တဝိပုယုတ်လေးခုရှိသောမောဟ။ ဒေါသမူနှေး၌ရှိသောမောဟကြည်
သောစေတသိက်ပဉ္စဝိသသမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ (ဒိဋ္ဌိဂတဝိပု
ယုတ်မောဟ၊ ဒေါသမူနှေး၌ မောဟကို ကြည်သည်ကား။ ဤပုဒ်၌ဂန္ထ
ဟိတ်တခုသာရှိ၍ကြည်သည်)။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယသသ၌။ ကတ္တား။ ကား။
စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော လောဘ။
မောဟ။ လောဘစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်လေးခုရှိ
သောမောဟ။ ဒေါသစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒေါသမူနှေး၌ရှိသော
မောဟပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်လေးခုရှိသော
လောဘဒေါသ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယသသ၌။
ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပ
ယုတ်လေးခုရှိသောလောဘမောဟတည်းဟူသောဟိတ်ရှစ်ပါး။ လော
ဘစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်လေးခုရှိသော မောဟ
တည်းဟူသောဟိတ်တပါး။ ဒေါသစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒေါသမူ
နှေး၌ရှိသောမောဟ၊ ဟိတ်တပါးရှစ်ပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ စာမူ

ယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယော ဒုတိယသသန္တံ။ပဝတ္တိ
အခါကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား၎င်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်
အား၎င်းတပ်သော မောဟမူဒွေး။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ သံဟိတ်ဝိပါက်ဇ
ကဝိသ။သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။လောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။မာန။ဒေါသ။ဣဿာ။
မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ထိနမိဒ္ဓကြဉ်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ
စိတ္တက္ခဏတခုတခုရှိသော။မောဟမူဖြစ်အံ့။မောဟ။ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့။အ
လောဘာအဒေါသ။တိဟိတ်ဖြစ်အံ့။အလောဘာ။အဒေါသ။အမောဟ။ဤ
ဟိတ်တပါး နှစ်ပါး သုံးပါးစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်
လေးခုရှိသောလောဘာ။ဒေါသမူဒွေးရှိသောဒေါသ။ပစ္စည်း။၏။သမ္ပ
ဒါန်။ကား။ မောဟမူဒွေးရှိမောဟကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်
ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဒိုသန္ဓေအခါ လွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယော ပဋ္ဌမသသန္တံ။
ကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု
ရှိသောလောဘာ။ ဒေါသမူဒွေးရှိဒေါသပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါန်။ကား။ ဒိဋ္ဌိ
ဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုရှိဒေါသမူဒွေး။ လောဘာ။ ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ ဝိစိကိစ္ဆာ
ကြဉ်သော စေတသိက်တေဝိသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိ
ယောပဋ္ဌမဒုတိယသသန္တံ။ ကတ္တားကောက်ဖြဲ။သမ္ပဒါန်မှာ စိတ္တဇရုပ်ကို
သွင်း၍ကောက်။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယော ပဋ္ဌမသသန္တံ။ ကတ္တား။ကား။ သမ္ပ
ယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် လေးခုရှိသော လောဘာ။
မောဟ။ ဒေါသမူဒွေးရှိသော ဒေါသ မောဟ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။
ကား။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု။ဒေါသမူဒွေး။မောဟ။ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။မာန။
ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောစေတသိက်ဗာဝိသသမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
ပဋ္ဌမဒုတိယောဒုတိယသသန္တံ ကတ္တားကောက်ဖြဲ။သမ္ပဒါန်။ကား။ စိတ္တဇ
ရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယသသန္တံကတ္တားကောက်
ဖြဲ။သမ္ပဒါန်။ကား။ပဋ္ဌမဒုတိယော ပဋ္ဌမသသတွင် စိတ္တဇရုပ်ကို သွင်း၍
ကောက်။ ။ဟေတုပစ္စည်းပြီး၏။ ။အကောဝံခက်၏သိင်္ဂေဓ္မ၏။ ။
‡ အာရမ္မဏကိုးချက်။အဓိပတိ။အနန္တရ။သမနန္တရ။သဟဇာတ။ကိုး
ချက်စီ။အညမညခြောက်ချက်။နိဿယ။ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။ပုရေ
ဇာတသုံးချက်။ ပစ္ဆာဇာတလည်းသုံးချက်။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မ
လေးချက်။ ဝိပါကတချက်။အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။လေးချက်စီ။
သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတ။

ကိုးချက်စီ။ အကောက်မှာ ကြံ့၍ကောံနိုင်ကောင်းပြီ။ ။အနုလုံ။ ။
နဟေတုယာ နဝ။လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ ။ပစ္စနိက်။ ။ဂန္ထသမ္ပ
ယုတ္တဒုက်ပြီးပြီ။ ။အကြွင်းသုံးဒုက်လွယ်ပြီ။ ။

ဂန္ထဂေါစ္ဆကပြီးပြီ။

ဩဃဂေါစ္ဆကခြောက်ဒုက်။ယောဂဂေါစ္ဆကခြောက်ဒုက်လွယ်၏။

နိဝရဏဂေါစ္ဆက။

‡ နိဝရဏဂေါစ္ဆကခြောက်ဒုက်တွင်။ ။နိဝရဏဒုက်။ပဋိစ္စဝါရ။
ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။
ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ကတ္တား။ကား။အစိတ်အစိတ်သော
နိဝရဏရှစ်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်သော အ
စိတ်အစိတ်သော နိဝရဏတရားကိုယ်ရှစ်ပါးပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမ
နဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ နိဝရဏရှစ်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်
ဒွါဒသ။နိဝရဏတရားကိုယ်ရှစ်ပါးကြဉ်သော စေတသိက်သတ္တရသ။
အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမ
ဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ အစိတ်အစိတ်နိဝရဏကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အကု
သိုလ်ဒွါဒသ။ နိဝရဏကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တရသ။ အစိတ်အ
ပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ နိဝရဏစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍
အကြွင်းကိုကောက်လေ။အကောံလွယ်၏။ ။ ‡ အာရမ္မဏကိုးချက်။
အဓိပတိ။လ။ပုရေဇာတ။အာသေဝန။ကမ္မတိုင်အောင်ကိုးချက်စီ။ဝိပါ
ကတချက်။ ။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။ မဂ္ဂ။လ။အဝိဂတတိုင်အောင်
ကိုးချက်စီ။ ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ဝိပါကေကေံ။ ။အနုလုံ။ ။ပစ္စနိက်။
နဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေနဒုတိယံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌ
မဒုတိယေန ပဋ္ဌမံ။လေးချက်။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမံ၌။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ
ပဋိစ္စအဝိဇ္ဇာနိဝရဏံ။ဥဒ္ဒစ္စနိဝရဏံပဋိစ္စအဝိဇ္ဇာနိဝရဏံဟုပစ္စနိက်ရှိ
သောကြောင့်။အနုလုံ၌ဝိဘင်းမရှိသင့်ပြီ။ ။ ‡ နဟေတုယာစတ္တာရိ။
နာရမ္မဏေတိဏိ။နာဓိပတိယာနဝ။နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအည
မညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္ဆာဇာတေနဝ။နာ

သေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေဇကံ။ နဣန္ဒြိယေဇကံ။ နဈာနေဇကံ။ နမဂ္ဂေဇကံ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ နေဝံနတ္ထိယာတိဏိ။ နေဝဂတေတိဏိ။ ။ ပစ္စနိကံ။ ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဌမောပဌမဿ။ ပဌမောဒုတိယဿ။ ပဌမောပဌမဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ ပဌမောပဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ်နိဝရဏအားတပ်သော။ လောဘမူဖြစ်အံ့။ လောဘမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့။ ဒေါသမောဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့။ မောဟ။ ဤဟိတ်တပါးရှစ်ပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ မောဟမူနွေး၌ မောဟကြဉ်သော သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော နိဝရဏတရားရှစ်ပါးပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဌမောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော နိဝရဏဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ နိဝရဏတရားကိုယ်ရှစ်ပါးကြဉ်သော စေတသိက်ဧကုသိုလ် သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဌမောပဌမဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော နိဝရဏဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ မောဟမူနွေး၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက်သတ္တဝီသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ၌ လွယ်ပြီ။ ။ အာရမ္မဏ။ အဝိပတိ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာဇာတ။ သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့မှာ ကိုးချက်စီ။ ။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ နေဝအဝိဂတေနဝ။ သမ္ပတ္တနဝ။ ။ နိဝရဏဒုက်ပြီး၏။ ။ ကြွင်းသောငါးဒုက်တို့လည်းလွယ်ပြီ။ ။

နိဝရဏဂေါစ္ဆကပြီး၏။

ပရာမာသဂေါစ္ဆက။

‡ ပရာမာသဂေါစ္ဆကငါးဒုက်တွင်။ ။ ပရာမာသဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဌမေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနပဌမံ။ ဒု

တိယေ နပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေ နဒုတိယံ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။ ပဋ္ဌမ
 န ဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေး
 ချ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာနံ။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာံ ကြည်သော
 စေတသိက်ဝိသအစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
 ဒုတိယေ နဒုတိယံ၌။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တ
 တိ။ ဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက်ဧကပညာသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ
 ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။ ဒိဋ္ဌိ။ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟ
 ကြည်သော စေတသိက်ဧကပညာသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဒိုသန္ဓေကောက်ဖြူ။ ။ ဒုတိယေ နပဋ္ဌမံ
 ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးချ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာနံ။ ဒေါသ။ ဣဿာ။
 မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာံ ကြည်သော စေတသိက်ဧကဝိသ အစိတ်
 အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ပရာမာသ ပစ္စ
 ယုပ္ပန်၏။ ။ ဒုတိယေ နပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပ
 ယုတ် လေးချ။ စေတသိက်ဝိသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ ဖြစ်
 သော။ လ။ နာမက္ခန္ဓာ။ ဒိဋ္ဌိ။ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေ န
 ဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးချ။ စေတသိက်ဝိသ
 အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ဒိဋ္ဌိကို စွဲ၍ ဖြစ်သော။ လ။ အစိတ်အစိတ် နာ
 မက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ အာရမ္မဏငါးချက်။ အဓိပတိလည်း
 ငါးချက်။ သဗ္ဗတ္ထပဉ္စ။ ဝိပါကေဧကံ။ ။ အနုလုံ။ ။ † နဟောတုယာ
 ဧကံ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာဓိပတိယာပဉ္စ။ နာနန္တရေတိဏိ။ နသမနန္တ
 ရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေပဉ္စ။ နပစ္ဆာဇာ
 တေပဉ္စ။ နာသေဝနေပဉ္စ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေပဉ္စ။ နအာဟာရေ
 ဧကံ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တ
 ပဉ္စ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။

‡ ပညာဝါရဟောတုပစ္စည်း၌။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌ
 မဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ပေါင်းသုံးချက်။ ။ ဒုတိယောဒုတိ
 ယဿ၌။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား၎င်း။ သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အား၎င်း တပ်သော ဟိတ်ခြေခံပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။ မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြည်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စ
 ယုပ္ပန်၏။ ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဒိဋ္ဌိအား

တပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသောလောဘမောဟ ပစ္စည်း။
 ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဒိဋ္ဌိပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိ
 ယသန္တိ။ ကတ္တာ။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂ
 တသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသောလောဘမောဟပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။
 ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ မာန။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။
 ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ကေဝိသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်
 ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ အာရမ္မဏ။ † အဓိပတိ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ ကိုး
 ချက်စီ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ငါးချက်စီ။ ဥပနိဿယ။ ကိုး
 ချက်။ ပုရေဇာတ။ ပစ္စာဇာတ။ သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံး
 ချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ သုံးချက်စီ။ မဂ္ဂ။ သမ္ပ
 ယုတ္တ။ ဝိပုယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ငါးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ကိုးချက်။ အဝိဂတငါး
 ချက်။ ။ အနုလုံ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထ
 နဝ။ ။ ပရာမာသဒုက်ပြီး၏။ ။ ကြွင်းသောလေးဒုက်၌လွယ်ပြီ။ ။

ပရာမာသဂေါစ္ဆကပြီးပြီ။

မဟန္တရဒုက။

† မဟန္တရဒုက တဆဲ့လေးဒုက်တွင်။ သာရမ္မဏဒုက်။ ပဒုစ္စဝါရ။
 ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံး
 ချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ အကောဝံလွယ်ပြီ။ ဟေတုပစ္စည်း။ ။ အာရမ္မဏ၌။
 ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ သုံးချက်။ ။ အဓိ
 ပတိ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယတချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယတချက်။ ပေါင်းငါး
 ချက်။ ။ အနန္တရ။ သမနန္တရသုံးချက်။ သဟဇာတကိုးချက်။ အညမည
 ခြောက်ချက်။ နိဿယကိုးချက်။ ဥပနိဿယသုံးချက်။ ပုရေဇာတတ
 ချက်။ အာသေဝနတချက်။ ကမ္မ။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။
 ကိုးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တသုံးချက်။ ဝိပုယုတ္တကိုးချက်။ အတ္ထိကိုးချက်။ နတ္ထိ။
 ဝိဂတသုံးချက်စီ။ အဝိဂတကိုးချက်။ ။ အနုလုံ။ ။ နဟေတုပစ္စည်း
 ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။
 နာရမ္မဏတိဏိ။ နာဓိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအည
 မည။ နဥပနိဿယတိဏိ။ နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္စာဇာတေနဝ။ နာ

သေဝနေနဝ။ နကမ္မေဒ္ဒေ။နဝိပါကေပဉ္စ။နအာဟာရေဇကံ။ နဣန္ဒြိယေ
ဇကံ။ နဈာနေဒ္ဒေ။နမဂ္ဂေနဝ။နသမ္ပယုတ္တတိဏိ။နဝိပ္ပယုတ္တေ။နောနတ္ထိ
ယာတိဏိ။နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ပစ္စနိက်ပြီး၏။ ။

‡ ပညာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိ
ယဿ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။
အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ နှစ်ချက်။
အကောက်လွယ်ပြီ။ ။အဓိပတိပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမော
ဒုတိယဿ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ပေါင်းလေး
ချက်။လွယ်၏။ ။ ‡ အနန္တရ။သမနန္တရ။တချက်စီ။သဟဇာတချနစ်
ချက်။အညမညခြောက်ချက်။နိဿယချနစ်ချက်။ဥပနိဿယနှစ်ချက်။ပု
ရေဇာတ။ ပစ္စာဇာတ။အာသေဝန။တချက်စီ။ကမ္မ။ဝိပါက။သုံးချက်စီ။
အာဟာရလေးချက်။ ဣန္ဒြိယခြောက်ချက်။ ဈာန။မဂ္ဂ။သုံးချက်စီ။ သမ္ပ
ယုတ္တတချက်။ဝိပ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။အတ္ထိချနစ်ချက်။နတ္ထိ။ဝိဂတ။ တချက်စီ။
အဝိဂတချနစ်ချက်။ ။ဝိဘင်းအကောက်လွယ်ပြီ။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။
နဟေတုယာသတ္တ။ နာရမ္မဏေ။ နာဓိပတိယာ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တ
ရေသတ္တ။နသဟဇာတေ။ နအညမညေ။နနိဿယေဆ။နဥပနိဿယေ
သတ္တ။နပုရေဇာတေ။နပစ္စာဇာတေ။လ။နမဂ္ဂသတ္တ။နသမ္ပယုတ္တေဆ။
နဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။နောအတ္ထိယာစတ္တာရိ။နောနတ္ထိယာသတ္တ။နောဝိဂတေ
သတ္တ။နောအဝိဂတေစတ္တာရိ။ ။ပစ္စနိက်။ ။သာရမ္မဏဒုက်ပြီး၏။

‡ စိတ္တဒုက်။ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ဒုတိယေ
နဒုတိယံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိ
ယံ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။အာရမ္မဏေပဉ္စ။ အဓိပတိယာပဉ္စ။လ။ အဝိဂ
တေပဉ္စ။သမ္ပတ္တပဉ္စ။အကောက်လွယ်ပြီ။ ။အနုလုံ။ ။ ‡ နဟေတု
ယာပဉ္စ။နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာဓိပတိယာပဉ္စ။ နာနန္တရေတိဏိ။ နသမ
နန္တရေ။ နအညမညေ။နဥပနိဿယေတိဏိ။နပုရေဇာတေပဉ္စ။နပစ္စာ
ဇာတေပဉ္စ။ နာသေဝနေပဉ္စ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေပဉ္စ။နအာဟာ
ရေဇကံ။ နဣန္ဒြိယေဇကံ။ နဈာနေပဉ္စ။နမဂ္ဂေပဉ္စ။ နသမ္ပယုတ္တတိဏိ။
နဝိပ္ပယုတ္တပဉ္စ။နောနတ္ထိယာတိဏိ။နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ပစ္စနိတ်။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌ

မဿ၊ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ပေါင်းသုံးချက်။ ။ အာရမ္မဏကိုး
 ချက်။ † အဓိပတိ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ ကိုးချက်စီ။ သဟဇာတ။ အည
 မည။ နိဿယ။ ငါးချက်စီ။ ဥပနိဿယကိုးချက်။ ပုရေဇာတ။ ပစ္စာဇာ
 တ။ သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါက။ အာဟာရ။
 ဣန္ဒြိယ။ ငါးချက်စီ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ငါး
 ချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ အဝိဂတငါးချက်။ ။ အနုလုံ။ ။
 † ပစ္စနိက်၌။ နဟေတုယာနဝ။ နာရမ္မဏေနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေနဝ။
 သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ စိတ္တဒုက်ပြီး၏။ ။

စေတသိကဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယ
 သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ အကောက်လွယ်၏။ ။
 အာရမ္မဏကိုးချက်။ လ။ ဥပနိဿယကိုးချက်။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။
 ငါးချက်စီ။ ကမ္မကိုးချက်။ ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ လ။ အဝိဂတကိုးချက်။ ။ န
 ဟေတုယာနဝ။ နာရမ္မဏတိဏိ။ နာဓိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေတိဏိ။
 နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေနဝ။
 နပစ္စာဇာတေနဝ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မစက္ကာရိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာ
 ဟာရေဇကံ။ နဣန္ဒြိယေဇကံ။ နဈာနေဆ။ နမဂ္ဂေနဝ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။
 နဝိပ္ပယုတ္တေဆ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ ပစ္စနိက်။

† ပဉ္စာဝါရ ဟေတု ပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမော ဒုတိ
 ယဿ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ † အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမ
 သုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမ ဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ အ
 ကောက်လွယ်ပြီ။ ။ အဓိပတိ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။
 အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ။ ပစ္စာဇာတသုံး
 ချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။
 ကိုးချက်စီ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ ငါးချက်စီ။ အတ္ထိ။
 နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။ လ။ သဗ္ဗတ္ထ
 နဝ။ ။ စေတသိကဒုက်ပြီး၏။ ။

† စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌ
 မံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံး

ချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ။အာရမ္မဏန္တိ။ပဋ္ဌမေန
ပဋ္ဌမံ။ဒုတိယောနုပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမဒုတိယောနုပဋ္ဌမံ။သုံးချက်။ ။အဓိပတိငါး
ချက်။အနန္တရံ။သမနန္တရံ။သုံးချက်စီ။သဟဇာတကိုးချက်။ အညမည
ခြောက်ချက်။နိဿယကိုးချက်။ ဥပနိဿယသုံးချက်။ပုရေဇာတ။ အာ
သေဝန။တချက်စီ။ကမ္မ။ဝိပါက။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။ကိုးချက်
စီ။သမ္ပယုတ္တသုံးချက်။ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။ကိုးချက်စီ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။သုံးချက်။
အဝိဂတကိုးချက်။ ။အနုလုံ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။ နာရမ္မဏေ
တိဏိ။ နာဓိပတိယာနဝ။နာနန္တရေတိဏိ။နသမန္တရေ။နအညမညေ။
နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေနဝ။နပစ္ဆာဇာတေနဝ။ နာသေဝ
နေနဝ။နကမ္မေဒ္ဒေ။ နဝိပါကေပဋ္ဌ။ နအာဟာရေ ဇေကံ။နဣန္ဒြိယေဇေကံ။
နဈာနေဇေကံ။နမဂ္ဂေနဝ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။နဝိပ္ပယုတ္တေဒ္ဒေ။ နောနတ္ထိ
ယာတိဏိ။နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ပစ္စနိက်။ ။

† ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမ ဒုတိယဿ။ ပေါင်း သုံးချက်။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။
အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။နှစ်ချက်။ ။
ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ကတ္တား။ကား။ စေတသိက်ဒေပညာသပစ္စည်း။၏။
သမ္ပဒါနံ။ကား။မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း။ကာမဇောတယုတ်သုံးဆယ်။တဒါ
ရုံဇေကောဒသ။ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။နေဝသညာနာသညာယတ
နစိတ်သုံးခု။အဘိညာဉ်ဒွေး၌ရှိသော အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်
ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ ရုပ်
အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ ကာမစိတ်စတုပညာသ။
အဘိညာဉ်ဒွေး။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု၌ရှိသောအပ္ပမညာကြဉ်သော
စေတသိက်ပညာသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ † အဓိပတိ၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒု
တိယောပဋ္ဌမဿ။ပေါင်းလေးချက်။အနန္တရံ။သမနန္တရံတချက်စီ။သဟ
ဇာတခုနှစ်ချက်။အညမညခြောက်ချက်။နိဿယခုနှစ်ချက်။ဥပနိဿယ
နှစ်ချက်။ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာဇာတ။အာသေဝန။တချက်စီ။ ကမ္မ။ဝိပါက။
သုံးချက်စီ။အာဟာရလေးချက်။ဣန္ဒြိယခြောက်ချက်။ဈာန။မဂ္ဂသုံးချက်
စီ။သမ္ပယုတ္တတချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ အတ္ထိခုနှစ်ချက်။ နတ္ထိ။ဝိဂတ။
တချက်စီ။ အဝိဂတခုနှစ်ချက်။ ။အနုလုံ။ ။ † နဟေတုယာသတ္တ။
နာရမ္မဏေ။နာဓိပတိယာ။ နာနန္တရေ။နသမနန္တရေသတ္တ။ နသဟဇာ

တေ။နအညမညေ။နနိဿယေဆ။နဥပနိဿယေ။နပုရေဇာတေ။နပစ္ဆာ
 ဇာတေ။နာသေဝနေ။နကမ္မေ။နဝိပါကေ။နအာဟာရေ။နဣန္ဒြိယေ။န
 ဈာနေ။နမဂ္ဂေသတ္တံ။နသမ္ပယုတ္တေဆ။နဝိပ္ပယုတ္တပဉ္စ။နောအတ္ထိယာ
 စတ္တာရိ။နောနတ္ထိယာ။နောဝိဂတေသတ္တံ။နောအဝိဂတေစတ္တာရိ။ ။
 ပစ္စနိက်။ ။စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်ပြီး၏။ ။စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်လည်း စိတ္တ
 သမ္ပယုတ္တဒုက်နှင့်တူ၏။ ။

စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ပဋ္ဌမသုံးချက်။
 ဒုတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌ
 မံ၌။ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။သဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိ၌ရှိသော စေ
 တသိက်နွေပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မောဟ
 မူနွေး၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် နွေပညာသ အစိတ်အစိတ်နာ
 မက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 သတ္တရသ၌ရှိသောစေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို
 စွဲ၍ဖြစ်သောစေတသိက်ပဉ္စတိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌။ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။သဟိတ်စိတ်ဇက
 သတ္တတိ၌ရှိသော စေတသိက်နွေပညာသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ
 ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေ
 အခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ၌ရှိသော စေတသိက်
 ပဉ္စတိံသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
 သတ္တရသနာမက္ခန္ဓာကုတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယံ၌။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိ၌ရှိသော
 စေတသိက် နွေပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သ
 ဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိ။ မောဟမူနွေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက်
 နွေပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိ
 သန္ဓေအခါသဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ၌ရှိသောစေတသိက်ပဉ္စတိံသ
 အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။
 စေတသိက်ပဉ္စတိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ကုတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ၌။ပဋိသန္ဓေအခါ။ကတ္တား။ကား။သဟိတ်ပဉ္စ
 တေကါရပဋိသန္ဓေတေရသကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကုတ္တာရုပ်။ဟဒယဝတ္ထု။

ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေတေရသ နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ • ။ရုပ်သက်သက်၌သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသ နာမက္ခန္ဓာနှင့်အတူဥပါဒ်သော ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ဘုတ်နှင့်တကွသော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိကိုစွဲ၍ဖြစ်သောမောဟမုဒ္ဒေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ဒွေပညာသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ကား။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ နာမက္ခန္ဓာ။ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစေတသိက်ပဉ္စတိံသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ † ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်။ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံသနာမက္ခန္ဓာ။ မဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ကဋတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ၌ရှိသောစေတသိက်ဒွေပညာသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ သဟိတ်စိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မောဟမုဒ္ဒေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ၌ရှိသောစေတသိက်ပဉ္စတိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို စွဲ၍ဖြစ်သော စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ကား။သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကဋတ္တာရုပ်၊ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသ၌ရှိသော စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသ၌ရှိသော။ စေ။ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောစေတသိက်ပဉ္စတိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ်။

သဟိတ်မဉ္ဇဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသန္တိရှိသော စေတသိက်ပဉ္စတိံ
 သအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ ဟဒယဝတ္ထု ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစေတသိက်
 ပဉ္စတိံ သ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုစေတသိက်နာမက္ခန္ဓာမဟာ
 ဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကုက္ကာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ အာရမ္မဏန္တိကိုး
 ချက်။ နာမ်သက်သက်ကိုကောက်။ ။ † အဓိပတိန္တိ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌ
 မေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌ
 မံ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမည။
 နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ ငါးချက်စီ။
 ကမ္မ။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂ
 တ။ အဝိဂတတို့လည်း ကိုးချက်စီ။ ။ ဟေတုပစ္စည်းကို ခြံ၍ကောက်
 လေ။ ။ အနုလုံ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။ နာရမ္မဏေဆ။ နာဓိပတိ
 ယာနဝ။ နာနန္တရေဆ။ နသမနန္တရေဆ။ နအညမညေဆ။ နဥပနိဿယေ
 ဆ။ နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္ဆာဇာတေနဝ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေစတ္တာ
 ရိ။ နဝိပါကေပဉ္စ။ နအာဟာရေကေ။ နဣန္ဒြိယေကေ။ နဈာနေဆ။ နမဂ္ဂ
 နဝ။ နသမ္ပယုတ္တေဆ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဆ။ နောနတ္ထိယာဆ။ နောဝိဂတေ
 ဆ။ ။ ပစ္စနိက်။ ။

† ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်းန္တိ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
 ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိ။ ပဝတ္ထိအခါ
 ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား၎င်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အား
 ၎င်းတပ်သောဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ မောဟမူ
 နွေး၌မောဟကြည်သောသဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိန္တိရှိသောစေတသိက်
 နွေပညာသသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ
 ကတ္တား။ ကား။ ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ သ
 ဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိသောစေတသိက်ပဉ္စတိံ သသမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿန္တိပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ်စိတ်
 အားတပ်သောဟိတ်ခြောက်ပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ သမ္ပယုတ်
 သဟိတ်စိတ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ ကား။ ပဋိသန္ဓေ
 ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကုက္ကာရုပ်
 ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿန္တိပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ ကား။
 သမ္ပယုတ် စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သောဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပ

ဒါနံ။ကား။သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။မောဟမုဒ္ဒေးန္တမောဟကြဉ်သော
စေတသိက်ဧဒ္ဒပညာသ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ • ။ပဋိ
သန္ဓေအခါ ကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာကုတ္တာရုပ်အားတပ်သော
ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
သတ္တရသ။စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာကုတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်
၏။ ။အာရမ္မဏန္တံ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံး
ချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ † အဓိပတိလည်းကိုးချက်။ အနန္တရ။သမ
နန္တရတို့လည်းကိုးချက်စီ။လွယ်ပြီ။ ။သဟာဇာတ။အညမည။နိဿ
ယ။ဥပနိဿယ။ပုရေဇာတ။ပစ္ဆာဇာတ။အာဝေဝန။ကိုးချက်စီ။ ကမ္မ
သုံးချက်။ ဝိပါက။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ကိုးချက်စီ။ ဈာန။မဂ္ဂ။သုံးချက်စီ။
သမ္ပယုတ္တငါးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။အဝိဂတ။ ကိုးချက်
စီ။ ။အနုလုံ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။လ။နောအဝိဂတေနဝ။သဗ္ဗတ္ထ
နဝ။ ။ပစ္စနိက်။ ။စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုကံ ပြီး၏။ ။စိတ္တသဟာတု ဒုကံ
သည်။စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုကံနှင့်အလားတူ၏။ ။စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုကံအစ
ရှိသောလေးဒုကံတို့သည်စေတသိကဒုကံနှင့်တူပြီ။ ။

† အဏ္ဏတ္တိကဒုကံ။ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်းန္တံ၊ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိ
ယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံန္တံ
ကတ္တား။ကား။ သဟိတ် ပဋ္ဌဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေထေရသကို စွဲ၍ဖြစ်
သောပသာဒရုပ်ဟုဆိုအပ်သောအဏ္ဏတ္တိကကမ္မဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။
ပဋ္ဌမေနဒုတိယံန္တံ ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။ သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ
ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မောဟမုဒ္ဒေးန္တမောဟကြဉ်သော စေ။ဧဒ္ဒပညာသ အ
စိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေ
အခါကတ္တား။ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စေ။
ပဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ပသာဒရုပ်ငါးခုကြဉ်သောကမ္မ
ဇရုပ်ပစ္စရသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ † ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံန္တံ ပဝတ္တိအခါ
ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ် ပဋ္ဌဝေါကာရပဋိသန္ဓေထေရသကို စွဲ၍ဖြစ်
သောစေ။ပဋ္ဌတိံသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကုတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။
၏။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံန္တံပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်စိတ်ဧက
သတ္တတိန္တံရှိသော စေတသိက်ဧဒ္ဒပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို

စွဲ၍ဖြစ်သော မောဟမုနွေး၌မောဟကြဉ်သောစေတသိက်နွေပညာသ
 အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေ
 အခါကတ္တား။ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသန္တိရှိသော စေတသိက်
 ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်၊အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ဟဒယဝတ္ထုကို
 စွဲ၍ဖြစ်သောစေတသိက်ပဉ္စတိံသအစိတ်အစိတ်၊အစိတ်အပေါင်းနာ
 မက္ခန္ဓာ၊ ပသာဒရုပ်ငါးခုမှတပါး ကဋတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ရုပ်
 သက်သက်၌ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်။ သဟိတ်ပဋိ
 သန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဘုတ်နှင့်တကွသောသဟိတ်
 စိတ္တဇဥပါဒါ။ ပသာဒရုပ်မှတပါး သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါရုပ်
 ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်
 စိတ်ဇကသတ္တတိ၌ရှိသော စေတသိက်နွေပညာသကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သ
 ဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။
 သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသန္တိရှိသောစေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အ
 ပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဟဒယဝတ္ထုကို စွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
 သတ္တရသပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ရုပ်သက်သက်၌ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍
 ဖြစ်သောပသာဒရုပ်ငါးခု။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။
 သဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိ၌ရှိသော စေတသိက်နွေပညာသ အစိတ်အ
 စိတ်နာမက္ခန္ဓာ။သဟိတ်စိတ်ဇကသတ္တတိ။စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
 ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသန္တိရှိသောစေ
 တသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော စေတ
 သိက်ပဉ္စတိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ၊
 ကဋတ္တာရုပ်။ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စတိံသကောရပဋိ
 သန္ဓေတေရသ။စေတသိက်ပဉ္စတိံသ၊အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စ
 ယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်ပဉ္စတိံ
 ကောရပဋိသန္ဓေတေရသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာ
 မက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ပသာဒရုပ်ငါးခု ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်စိတ်၌ရှိသော စေတသိက်ဇန
 ပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။သဟိတ်စိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မော
 ဟမုနွေး၌မောဟကြဉ်သောစေတသိက်နွေပညာသ အစိတ်အစိတ်နာ
 မက္ခန္ဓာ။စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။သ

ဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဒိုသန္ဓေ၌ရှိသော စေတသိက် ပဉ္စတိံသ အစိတ်
 အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စေတသိက်ပဉ္စ
 တိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ ဗာဟိရကဋ္ဌာရုပ်။ သဟိတ်ပဉ္စဝေါ
 ကာရပဒိုသန္ဓေတေရသနာမက္ခန္ဓာ။ မဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဗာ
 ဟိရကဋ္ဌာရုပ်။ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဒိုသန္ဓေတေရသ။ ဟဒယ
 ဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစေတသိက်ပဉ္စတိံသပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယေန ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဒိုသန္ဓေ
 တေရသ၌ရှိသောစေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သ
 ဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဒိုသန္ဓေကို စွဲ၍ဖြစ်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံသ
 အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကဋ္ဌာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဟေတုပစ္စည်း
 ပြီး၏။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမေဒုတိယံ။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေန
 ပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ။ ပေါင်းငါးချက်။
 အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ † အဓိပတိ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ ငါးချက်စီ။
 သဟဇာတကိုးချက်။ အညမညငါးချက်။ နိဿယ ကိုးချက်။ ဥပနိဿ
 ယ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ ငါးချက်စီ။ ကမ္မ။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိ
 ယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ကိုးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တငါးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ကိုးချက်
 စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ငါးချက်စီ။ အဝိဂတကိုးချက်။ ။ ဟေတုပစ္စည်းကို
 ဖြို၍ကောက်လေ။ ။ အနုလုံ။ ။ † နဟေတုယာ နဝ။ နာရမ္မဏေ။
 နာဓိပတိယာ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နနိဿယေ။
 နဥပနိဿယေ။ နပုရေဇာတေ။ နပတ္တာဇာတေ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေ
 တိဏိ။ နဝိပါကေပဉ္စ။ နအာဟာရေဧကံ။ နဣန္ဒြိယေဧကံ။ နဈာနေပဉ္စ။
 နမဂ္ဂေနဝ။ နသမ္ပယုတ္တေနဝ။ နဝိပ္ပယုတ္တပဉ္စ။ နောနတ္ထိယာနဝ။ နောဝိဂ
 တေနဝ။ ။

† ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယော
 ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ
 ၌ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော
 ဟိတ်ခြေခံပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ မောဟမုဒ္ဒေး၌မောဟကြဉ်
 ဇသောစေတသိက်ဒွေပညာသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
 ပဒိုသန္ဓေအခါကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။ ဗာဟိရကဋ္ဌာရုပ်အား
 တပ်သောပဒိုသန္ဓေဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ သဟိတ်ပဒို

သန္ဓေ၌ရှိသောစေတသိက်ပဉ္စတိံ သသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။ ဗာဟိရကဋုတ္တာ
 ရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿန္တိ ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။
 သမ္ပယုတ်စိတ်အားတပ်သော ဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။
 ကား။ သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋိ
 သန္ဓေအခါကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေစိတ်အတ္တတ္တိကကဋုတ္တာ
 ရုပ်အားတပ်သောပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ သ
 ဟိတ်ပဋိသန္ဓေစိတ်သတ္တရသ။ အတ္တတ္တိကကဋုတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
 ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿန္တိပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 စိတ္တရုပ်အားတပ်သောဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။
 သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ ကြဉ်သော စေတ
 သိက်နွေပညာသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋိသန္ဓေ
 အခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ကဋုတ္တာရုပ်အားတပ်သော ပဋိ
 သန္ဓေဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရ
 သ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံ သသမ္ပယုတ္တခန္ဓာကဋုတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
 ဟေတုပြီး၏။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ တတိယသုံး
 ချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ စိတ်တခု
 ယုတ်ကိုးဆယ်။ ပသာဒရုပ်ငါးခုပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ မနောဒွါရာ
 ဝဇ္ဇန်း။ ကာမဇောတခုယုတ်သုံးဆယ်။ သန္တိရဏသုံးခု။ မဟာဝိပါက်
 ရှစ်ခု။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်
 သုံးခု။ အဘိညာဉ်နွေး ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿန္တိ ကတ္တား
 ကောက်ဖြူ။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ကာမဇောတခုယုတ်သုံး
 ဆယ်။ သန္တိရဏသုံးခု။ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ်သုံး
 ခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခု။ အဘိညာဉ်နွေး၌ရှိသောအပ္ပ
 မညာကြဉ်သောစေတသိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒု
 တိယဿန္တိ။ ကတ္တားကောက်ဖြူ။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ကာ
 မဇောတခုယုတ်သုံးဆယ်။ သန္တိရဏသုံးခု။ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု။ ဝိညာ
 ဏဉ္စာယတနစိတ် သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် သုံးခု။ အ
 ဘိညာဉ်နွေး။ အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်ပညာသပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
 ဒုတိယောဒုတိယဿန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ စေတသိက်နွေပညာသ။ ပသာဒ

ရုပ်ငါးခုကြည့်သောရုပ်တေဝိသ။ နိဗ္ဗာန်၏။ သမ္မဒါန်။ ကား။ ကာမစိတ်
စတုပညာသ။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယ
တနစိတ်သုံးခု။ အဘိညာဉ်နွေး။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုရှိသော အပ္ပ
မညာကြည့်သောစေတသိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ † ဒုတိယော
ပဋ္ဌမဿန္တိ။ ကတ္တားကောက်ဖြူ။ သမ္မဒါန်။ ကား။ ကာမစိတ်စတုပညာသ။
ဝိညာဏဇ္ဈာယတနစိတ် သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခု။
အဘိညာဉ်နွေး။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမ
ဒုတိယဿန္တိ။ ကတ္တားကောက်ဖြူ။ သမ္မဒါန်။ ကား။ ကာမစိတ်စတုပညာ
သ။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်သုံး
ခု။ အဘိညာဉ်နွေး။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု။ အပ္ပမညာကြည့်သောစေတ
သိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော ပဋ္ဌမဿန္တိ။ ကတ္တား။
ကား။ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်နွေပညာသပစ္စည်း၏။ သမ္မ
ဒါန်။ ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ကာမဇောတခုယုတ်သုံးဆယ်။ သန္တိရဏ
သုံးခု။ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာနာ
သညာယတနစိတ် သုံးခု။ အဘိညာဉ်နွေး ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမ ဒုတိ
ယောဒုတိယဿန္တိ။ ကတ္တားကောက်ဖြူ။ သမ္မဒါန်။ ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။
ကာမဇော တခုယုတ်သုံးဆယ်။ သန္တိရဏသုံးခု။ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု။
ဝိညာဏဇ္ဈာယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခု။
အဘိညာဉ်နွေးရှိသောအပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက်ပညာသ ပစ္စ
ယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော ပဋ္ဌမ ဒုတိယဿန္တိ။ ကတ္တားကောက်ဖြူ။
သမ္မဒါန်။ ကား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ကာမဇောတခုယုတ်သုံးဆယ်။ သန္တိ
ရဏသုံးခု။ မဟာဝိပါက် ရှစ်ခု။ ဝိညာဏဇ္ဈာယတနစိတ် သုံးခု။ နေဝ
သညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခု။ အဘိညာဉ်နွေး။ အပ္ပမညာကြည့်သော
စေတသိက်ပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ အဓိပတိ၌လည်းကိုးချက်။ အာ
ရမ္မဏာဓိပတိ သဟဇာတာဓိပတိကို နှလုံးသွင်း၍ကောက်လေ။ လွယ်
ပြီ။ ။ အနန္တရသမနန္တရတို့လည်းကိုးချက်စီ။ လွယ်ပြီ။ ။ သဟဇာ
တကိုးချက်။ အညမည ငါးချက်။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။
† ပုရေဇာတကိုးချက်။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယ
သုံးချက်။ သက်သက်သာ။ လွယ်၏။ ။ ပဋ္ဌမ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဿန္တိ။
ကတ္တား။ ကား။ စုက္ခုဝိညာဉ်နွေးအားတပ်သော ပစ္စယုပ္ပန်ရူပါရုံ။ မဇ္ဈိမ

ယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့်ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု။လ။ ကာယ
 ဝိညာဉ်နှေးအားတပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ မဏ္ဍိမာယုကဖြစ်၍ အ
 တိတဘဝင်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ကာယဝတ္ထု။ ပဉ္စဝေါကာရသံသ့ဖြစ်
 သောအခါနှေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်၊ မနောဓာတ်သုံးခုကြည့်သောကာမ
 စိတ်လေးဆဲ့တခုအားတပ်သောပစ္စုပ္ပန်ပသာဒရုပ်ငါးခု။ ပဋိသန္ဓေအ
 စရှိသောရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း။
 ၏။သမ္ပဒါန်။ကား။ ကာမစိတ်စတုပညာသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။(ပသာဒ
 ရုပ်ငါးခုကို အာရမ္မဏပုရေဇာတယူ။ဟဒယဝတ္ထုကိုဝတ္ထုပုရေဇာ
 တယူ။ မနောဓာတ်သုံးခုကို ပဉ္စဝိညာဉ်ဝိထိန္ဒသွင်း)။ ။ † ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယောဒုတိယသန္တံ။ကတ္တားကောက်မြဲ။သမ္ပဒါန်။ကား။ ကာမစိတ်စတု
 ပညာသန္တံရှိသောအပ္ပမညာကြည့်သောစေတသိက်ပညာသကိုကောံ။ ။
 ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယသန္တံ။ ကတ္တားကောက်မြဲ။ သမ္ပဒါန်။ကား။
 ကာမစိတ်စတုပညာသ။ အပ္ပမညာကြည့်သော စေတသိက်ပညာသကို
 ကောက်။ ။ပစ္စာဇာတ။ အာသေဝန။ကိုးချက်စီ။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါ
 က။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ကိုးချက်စီ။ ဈာန။မဂ္ဂ။သုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တငါး
 ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ ဝိဂတ။အဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ အကောက်
 လွယ်ပြီ။ ။နဟေတုယာနဝ။လ။နောအဝိဂတေနဝ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။
 အဇ္ဈတ္တိကဒုက်ပြီး၏။ ။

† ဥပါဒါဒုက်။ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယံ။ဒုတိ
 ယောဒုတိယံ။ ဒုတိယောနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယောနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောန
 ဒုတိယံ။ငါးချက်။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။မိမိနှင့်အတူဥပါဒ်
 သောဟဒယဝတ္ထုကို စွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ
 တေရသ။စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။
 ၏။ ။ဒုတိယောဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ။
 စေတသိက် နေပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သောသ
 ဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ။ မောဟမူဇွေး၌မောဟကြည့်သော စေတသိက်
 နေပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။
 ၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။စေ
 တသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်

ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာမ
ဟာဘုတ်ကုတ္တရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ရုပ်သက်သက်၌ကတ္တာ။ကား။
သဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍
ဖြစ်သောမဟာဘုတ်၎င်း။ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌ ပဝတ္တိအ
ခါကတ္တာ။ကား။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါအရူပဝိပါက်လေးခု။
ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ကုသိုလ်ကေဝီသ။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ သ
ဟိတ်ဝိပါက် သတ္တရသ။ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ။ စေတသိက်ဒွေ
ပညာသ။အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကြဉ်
သောသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တာ။ကား။
သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ တေရသ။ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ အ
စိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကြဉ်သော သ
ဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ရုပ်သက်သက်၌ ကတ္တာ။
ကား။ သဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်။သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်
ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါ
ရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌ပဝတ္တိအခါကတ္တာ။ကား။
ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ။အရူပဝိပါက်လေးခု။ရဟန္တာတို့စုတိ
ကြဉ်သောသဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ။ စေတသိက်ဒွေပညာသ အစိတ်
အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တာ။ကား။သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ
ပဋိသန္ဓေတေရသ။စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို
စွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရ။လ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာက
ုတ္တရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ၌။ကတ္တာ။ကား။ သ
ဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။အစိတ်
အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာ
ရပဋိသန္ဓေတေရသ။ စေတသိက်ပဉ္စတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဟေတုပြီး၏။ ။အာရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမေဒုတိယံ။ဒုတိ
ယေဒုတိယံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေဒုတိယံ။သုံးချက်။ အကောလံလွယ်၏။ ။
အဓိပတိ၌။ဒုတိယေဒုတိယံ။ဒုတိယေဒုပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေဒုပဋ္ဌမဒုတိယံ။
သုံးချက်။ ။အနန္တရ၊သမနန္တရ၊သုံးချက်စီ။ သဟဇာတ။အညမည။
နိဿယ။ငါးချက်စီ။ ဥပနိဿယသုံးချက်။ ပုရေဇာတ။အာသေဝန။တု

ချက်စီ။ ကမ္မ။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ငါးချက်စီ။ သမ္ပ
 ယုတ္တသုံးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ငါးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ သုံးချက်စီ။ အဝိ
 ဂတငါးချက်။ ကောက်မြဲ။ လွယ်ပြီ။ ။ † နဟေတုယခပဉ္စ။ နာရမ္မ
 ဧကတိဏိ။ နာဓိပတိယာပဉ္စ။ နာနန္တ ရေတိဏိ။ နသမနန္တရေ။ နအည
 မညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေပဉ္စ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေ
 ဝနေပဉ္စ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ
 တိဏိ။ နမဂ္ဂေပဉ္စ။ နသမ္ပယုတ္တတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ။ နောနတ္ထိယာ။ နော
 ဝိဂတေတိဏိ။ ။ ဆဝါရ။ ။

† ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌ
 မဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ၌
 ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်အား
 တပ်သောဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ မောဟမုဒ္ဒေး၌
 မောဟကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ မဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါးကိုကော်။ ။ ဒုတိယော
 ပဋ္ဌမဿ၌ ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ ကား။ ဥပါဒါစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော
 ဟိတ်ခြောက်ပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဥပါဒါစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သောဟိတ်ခြောက်ပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။
 မောဟမုဒ္ဒေး၌ မောဟကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာကုတ္တာရုပ်အား
 တပ်သောသဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေသုံးပါးပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာကုတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ ဟေတုပြီး၏။ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိ
 ယော ဒုတိယဿ။ နှစ်ချက်။ ။ ပဋ္ဌမော ဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။
 ဥပါဒါရုပ်စတုရိသပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ကာယဝိညာဉ်နွေးကြဉ်
 သောကာမစိတ်နွေပညာသ။ အဘိညာဉ်နွေး။ အပ္ပမညာကြဉ်သောစေ။
 ပညာသပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ စိတ်
 တရုယုတ်ကိုးဆယ်။ စေတသိက်နွေပညာသ။ ဘူတရုပ်လေးခု။ နိဗ္ဗာန်
 ပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ စတုရိညာဉ်ကြဉ်သော ကာမစိတ်ဆစက္ကာ
 ဝိညာဉ်။ ဝိညာဉ်ဏဉ္စာယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်

သုံးချ။ အဘိညာဉ်နွေး။ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ချ။ အပ္ပမညာကြည့်သော
စေတသိက်ပညာသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ † အဓိပတိပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမော
ဒုတိယသ။ဒုတိယောဒုတိယသ။ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ဒုတိယောပဋ္ဌမ
ဒုတိယသ။လေးချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ တချက်စီ။ သဟဇာတ။
အညမည။ နိဿယတို့မှာ ငါးချက်စီ။ ။ဥပနိဿယ၌။ ပဋ္ဌမောဒုတိ
ယံသ။ဒုတိယောဒုတိယသ။နှစ်ချက်။ ။ † ပုရေဇာတ၌။ ပဋ္ဌမော
ဒုတိယသ။ ဒုတိယောဒုတိယသ။ပဋ္ဌမဒုတိယောဒုတိယသ။ ပေါင်း
သုံးချက်။ ။ပဋ္ဌမနှင့် ဒုတိယမှာ သက်သက်လွယ်၏။ ပဋ္ဌမဒုတိယော
ဒုတိယသ၌။ကတ္တား။ကား။ကာယဝိညာဉ်နွေးအားတပ်သော ပစ္စုပ္ပန်
ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။မဏ္ဍိမာယုကဖြစ်၍ အတိတာဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော ကာ
ယဝတ္ထု။ နွေပဋ္ဌဝိညာဉ်တဆယ်ကြည့်သော ကာမစိတ်စတုစက္ကာလီသ
အားတပ်သောပစ္စုပ္ပန်ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ပဋိသန္ဓေအစရှိသောရှေးရှေးသော
စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။စတု
ဝိညာဉ်ကြည့်သောကာမစိတ်ဆစက္ကာလီသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပုရေဇာ
တပြီး၏။ ။ပစ္စာဇာတ၌။ ဒုတိယောဒုတိယသ။ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။
ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယသ။ပေါင်းသုံးချက်။ ။အာသေဝနတချက်။ ။
ကမ္မ၌။ ဒုတိယောဒုတိယသ။ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိ
ယသ။ သဟဇာတ။နာနာက္ခဏိက။နှစ်ပါး။ ။ † ဝိပါက၌။ဒုတိယ
သုံးချက်။အာဟာရခြောက်ချက်။ဣန္ဒြိယခုနစ်ချက်။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိ
ယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယောဒုတိယသ။တချက်။သဟဇာတ။ပုရေဇာ
တအရော။ ။ဈာန။မဂ္ဂ။သုံးချက်စီ။သမ္ပယုတ္တတချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တလေး
ချက်။ပဋ္ဌမောဒုတိယသ။ဒုတိယသုံးချက်။ † အတ္ထိကိုးချက်။ နတ္ထိ။ဝိဂ
တ။တချက်စီ။အဝိဂတ။ကိုးချက်။အကောက်လွယ်ပြီ။ ။အနုလုံ။ ။
ပစ္စနိက်၌။ နဟေတုယာနဝ။လ။ နသမ္ပယုတ္တေနဝ။နဝိပ္ပယုတ္တဆ။ နော
အတ္ထိယာ စက္ကာရိ။နောနတ္ထိယာ နဝ။နောဝိဂတေ နဝ။ နောအဝိဂတေ
စက္ကာရိ။ ။ဥပါဒါဒုက်ပြီး၏။ ။ † ဥပါဒိန္နဒုက်သည် ဥပါဒိန္နတိကို
နှင့်အလားတူ၏။ဥပါဒိန္နတိကိုကိုမှီ၍ကောက်နိုင်ကောင်းသောကြောင့်
မရေးပြီ။ ။

မဟန္တရဒုကပြီး၏။

ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက။

‡ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကခြောက်ခုကွင်း။ ဥပါဒါနခုကွင်း။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော လောဘကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ။ ထိုဒိဋ္ဌိကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လောဘပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ လောဘဒိဋ္ဌိကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ လောဘဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက်စီသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော ဥပါဒါနကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာနကြည်သော စေတသိက်ဧကုနစီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ လောဘဒိဋ္ဌိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ‡ ဒုတိယေနဒုတိယံ၌။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်စိတ်ဧကသတ္တတိ။ လောဘဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက်ပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မောဟမူဒွေး၌မောဟ။ လောဘဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက် ပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋိသန္ဓေ၊ ရုပ်သက်သက်မှာလွယ်ပြီ။ ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ လောဘဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက်စီသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လောဘဒိဋ္ဌိ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာနကြည်သော စေတသိက်ဧကုနစီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာနကြည်သော စေတသိက်ဧကုနစီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ အစိတ်အစိတ်သော ဥပါဒါနကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လောဘဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အစိတ်အစိတ်သော ဥပါဒါနတရားကိုယ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာနကြည်သော စေတသိက်ဧကုနစီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ဥပါဒါနကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။ မာနကြည်

သောစေတသိက်ဧကုနဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေန ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာနကြည်သောစေတသိက်ဧကုနဝိသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ အစိတ်အစိတ်သော ဥပါဒါနကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘာ၊ ဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက်ဧကုနဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ လောဘာ၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသောဥပါဒါနတရားကိုယ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဟေတုပြီး၏။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ အဓိဂတိ။ အနန္တရအစရှိသောပစ္စည်းတို့၌ကိုးချက်စီ။ ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ဝိပါကေ ဧကံ။ ။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ အနုလုံ။ ။ † နဟေတုယာဧကံ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာဓိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေတိဏိ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္ဆာဇာတေနဝ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။

† ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဒိဋ္ဌိအားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လောဘာ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဒိဋ္ဌိ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော လောဘာ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ လောဘာမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက်ဝိသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသောလောဘာပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘာ ကြည်သောစေတသိက် ဝိသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ † ဒုတိယောဒုတိယဿ၌။ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအား၎င်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အား၎င်းတပ်သော၊ လောဘာမူဖြစ်အံ့။ လောဘာမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့။ ဒေါသမောဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့။ မောဟ။ ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့။ အလောဘာအဒေါသ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့။ အလောဘာအဒေါသအမောဟ။ ဤဟိတ်တပါးနှစ်ပါးသုံးပါးပစ္စည်း။

၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ကုသိုလ်ဧကဝီသ။ သဟိတ်
 ဝိပါက်ဧကဝီသ။ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ။ လောဘာဒိဋ္ဌိ၊ မောဟမူ
 နွေး၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စ
 ယုပ္ပန်။ ၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကောက်ဖြူ။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမသန္ဓံ။
 ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဥပါဒါနံအားတပ်သော လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၌
 ရှိသောမောဟပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ လောဘာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော
 ဥပါဒါနံ တရားကိုယ် နှစ်ပါး ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုဟိ
 ယသန္ဓံ။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သောလော
 ဘမူစိတ်ရှစ်ခု၌ရှိသောမောဟပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ လောဘမူ
 စိတ်ရှစ်ခု။ မောဟ၊ မာနကြဉ်သောစေတသိက်ဝီသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တ
 ဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ဟေတုပြီး၏။ ။အာရမ္မဏန္ဓံ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။
 ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။အနန္တရ။ သ
 မနန္တရ။ လ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ။ ပစ္စာဇာတ။ သုံးချက်
 စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိ
 ယ။ ဈာန။ သုံးချက်စီ။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ ကိုးချက်စီ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ ငါးချက်။
 အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ အကောက်လွယ်၏။ ။နဟေ
 တုယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေ နဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ဥပါဒါနဒုက်ပြီး
 ၏။ ။ဥပါဒါနိယဒုက်သည်လောကီယဒုက်နှင့်တူဖြီ။ ။

‡ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။
 ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။
 ကား။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု၌ရှိသော လောဘာ။
 ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော။ စေ။ ဗာဝီသ။
 အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ
 ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ပဉ္စဝေါကာရသံ၌
 ဖြစ်သောအခါ။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု၌ရှိသော
 လောဘာ။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေ။
 ဗာဝီသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်။ ပဉ္စဝေါ
 ကာရသံ၌ဖြစ်သောအခါ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု၌ ရှိသော လောဘာ။
 ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက်

ဗာဝိသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်။ပဉ္စဝေါ
ကာရတုံဒွိဖြစ်သောအခါ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။ဒေါ
သ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက်ဝိသ
အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ လောဘာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စ
ယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေဒုပဋ္ဌမဒုတိယံဒွိ။ကတ္တား။ကား။ပဉ္စဝေါကာရတုံဒွိ
ဖြစ်သောအခါလောဘာမူစိတ်ရှစ်ခု။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုဒွိလောဘာ။
ဒေါသ။ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက်
ဗာဝိသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇ
ရုပ်။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု။လောဘာကြည်သော စေတသိက်ဧကဝိသ
နာမက္ခန္ဓာ လောဘာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ဒုတိယေဒုတိယံဒွိ။
ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။ ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေး။ကုသိုလ်ဧကဝိ
သ။သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝိသ။သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။လောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။
မာနကြည်သောစေတသိက်ဧကုနပညာသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို
စွဲ၍ဖြစ်သော ဒေါသမူဒွေး။မောဟမူဒွေး။ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ သဟိတ်
ဝိပါက်ဧကဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ လောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။မာန။ မော
ဟမူဒွေး။မောဟကြည်သောစေတသိက်ဧကုနပညာသ အစိတ်အစိတ်
နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကောက်မြေ။ ရုပ်
သက်သက်လည်း ကောက်မြေ။ ။ဒုတိယေဒုပဋ္ဌမံဒွိ။ ကတ္တား။ ကား။
ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု လောဘာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်
လေးခုလောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြည်
သောစေတသိက်ဝိသ။ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။
ဒုတိယေဒုပဋ္ဌမဒုတိယံဒွိ။ ယခင်အကောက်တွင် စိတ္တဇရုပ်ကို သွင်း၍
ကောက်။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေဒုပဋ္ဌမံဒွိ။ ကတ္တား။ကား။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်
လေးခုဒွိ လောဘာ။ ဒိဋ္ဌိ။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာ
ကြည်သော စေတသိက်ဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ လောဘာကိုစွဲ၍
ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုဒွိလောဘာ။ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိ
ယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေ။ဝိသအစိတ်စိတ်နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စ
ယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေဒုတိယံဒွိ။ ကတ္တား။ကား။ ပဉ္စဝေါကာရ
တုံဒွိဖြစ်သောအခါလောဘာမူစိတ်ရှစ်ခု။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုဒွိလော
ဘာ။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတ

သိက်ဗုဒ္ဓိသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော
 စိတ္တဇရုပ်၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုနာမက္ခန္ဓာလောဘကိုစွဲ၍ဖြစ်သော
 စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ † ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ကတ္တား။
 ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု။ လောဘာ။ ဒိဋ္ဌိ။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိ
 ယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောစေတသိက်ဝိသ အစိတ်အစိတ် နာ
 မက္ခန္ဓာလောဘကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုလောဘ။ ဒိဋ္ဌိ။
 ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်
 ဝိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဟေတုပြီး
 ၏။ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌ
 မဒုတိယံ။ ဒုတိယေန ဒုတိယံ။ ဒုတိယေန ပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။
 ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။ အဓိပတိကိုးချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ ခြေံ
 ချက်စီ။ သဟဇာတကိုးချက်။ အညမညခြောက်ချက်။ နိဿယကိုးချက်။
 ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ ခြောက်ချက်စီ။ ကမ္မကိုးချက်။
 ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ကိုးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ
 ခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ကိုးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ခြောက်ချက်စီ။
 အဝိဂတကိုးချက်။ ။ အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ † နဟေတုယာဂေ။
 နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာဓိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေတိဏိ။ နသမနန္တရေ။
 နအညမည။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေသတ္တ။ နပစ္ဆာဇာတေ
 နဝ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေစတ္တာရိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေဂေ။
 နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေဂေ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဆ။
 နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ ဆဝါရ။ ။

† ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။
 သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်ဖြစ်အံ့။ လောဘာမော
 ဟ။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်အံ့။ မောဟ။ ပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဒိဋ္ဌိ
 ဂတဝိပ္ပယုတ်၌မောဟကြဉ်သောသမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌ
 မောဒုတိယသန္တိ။ ကတ္တား။ ကား။ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပ
 ယုတ်လေးခုရှိသော လောဘာ မောဟ။ လောဘာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်
 သောဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခုရှိသော မောဟ ပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်၌ လောဘာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋ္ဌမော

ပဋ္ဌမဒုတိယသန္တံ။ ကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်
 သော၊ဒိဋ္ဌိဂတသံမ္ပယုတ်ဖြစ်အံ၊လောဘမောဟ။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်
 အံ၊မောဟပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပ
 ယုတ်၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ဗာဝီသ။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇ
 ရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယသုံးချက်လွယ်၏။ ။ † ပဋ္ဌမဒုတိယော
 ပဋ္ဌမသန္တံ။ ကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပ
 ယုတ်၌ရှိသော လောဘမောဟပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပ
 ယုတ်လေးခု။လောဘ။မောဟ။ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုဗ္ဗ။
 ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ဇေယျနဝီသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယောဒုတိယသန္တံ။ကတ္တား။ကား။စိတ္တဇရုပ်အားတပ်
 သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်၌ရှိသောလောဘမောဟပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယသန္တံ။
 ကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပ
 ယုတ်လေးခုရှိသော လောဘမောဟပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ဒိဋ္ဌိ
 ဂတဝိပ္ပယုတ်လေးခု။လောဘ။ မောဟ။ဒိဋ္ဌိ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။
 ကုက္ကုဗ္ဗ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောစေတသိက်ဇေယျနဝီသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဟေတုပစ္စည်းပြီးပြီ။ ။အာရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမ
 သုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။
 အဝိပတိ။အနန္တရ။သမနန္တရ။သဟဇာတ။ကိုးချက်စီ။အညမညခြေခံ
 ချက်။ နိဿယ။ဥပနိဿယ။ကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာဇာတ။သုံး
 ချက်စီ။အာသေဝနကိုးချက်။ကမ္မလေးချက်။ဝိပါကတချက်။အာဟာရ။
 ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။ လေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ ခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တငါး
 ချက်။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတ။ကိုးချက်စီ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။
 လ။ နောအဝိဂတေ နဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ဥပါဒါန သမ္ပယုတ္တ ဒုက်ပြီး
 ။ ။ကြွင်းသုံးဒုက်လွယ်ပြီ။ ။

ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကပြီး၏။

ကိလေသဂေါစ္ဆက။

† ကိလေသဂေါစ္ဆကရှစ်ဒုက်တွင်။ကိလေသဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ဟေ
 တုပစ္စည်း၌။ ။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။

ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံန္တံ။ကတ္တား။ကား။အစိတ်အစိတ်သော
 ကိလေသာဆယ်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သောမောဟမူဒွေးန္တံမောဟကြဉ်သော
 အစိတ်အစိတ်သော ကိလေသာဆယ်ပါး ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေန
 ဒုတိယံန္တံ။ ကတ္တား။ကား။ကိလေသာဆယ်ပါး အစိတ်အပေါင်းကိုစွဲ၍
 ဖြစ်သော အကုသိုလ်ခွါဒသ။ ကိလေသာဆယ်ပါးကြဉ်သော စေတ
 သိက်သတ္တရသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။
 ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံန္တံ။ကတ္တား။ကား။အစိတ်အစိတ်သော ကိလေသာ
 ဆယ်ပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအကုသိုလ်ခွါဒသ။ကိလေသာဆယ်ပါးကြဉ်
 သောစေတသိက်သတ္တရသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။မောဟမူဒွေးန္တံ
 မောဟကြဉ်သော အစိတ်အစိတ်သောကိလေသာဆယ်ပါးစိတ္တဇရုပ်
 ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အကြွင်းခြောက်ချက်မှာအကောက်လွယ်ဖြို။ ။အာ
 ရမ္မဏကိုးချက်။ ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ဝိပါကေကေ။ ။လောဘံပဋိစ္စမော
 ဟော၊ဒိဋ္ဌိ၊ထိနံ၊ဥဒ္ဓစ္စံ၊အဟိရိကံ၊အနောတ္တပ္ပံ။ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်သသင်္ခါ
 ရိကကို ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ စက်လှည့်လေ။ ။လောဘံပဋိစ္စ
 မောဟော၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ အဟိရိကံ၊ အနောတ္တပ္ပံ။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်အ
 သင်္ခါရိကကိုရည်၍ဟောတော်မူသည်။ စက်လှည့်လေ။ ။လောဘံ
 ပဋိစ္စမောဟော၊ မာနော၊ထိနံ၊ဥဒ္ဓစ္စံ၊အဟိရိကံ၊ အနောတ္တပ္ပံ။ ဒိဋ္ဌိဂတ
 ဝိပ္ပယုတ်သသင်္ခါရိကကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ စက်လှည့်။ ။
 လောဘံပဋိစ္စမောဟော၊မာနော၊ဥဒ္ဓစ္စံ၊အဟိရိကံ၊အနောတ္တပ္ပံ။ဒိဋ္ဌိဂတ
 ဝိပ္ပယုတ်အသင်္ခါရိကကိုရည်၍ဟောတော်မူသည်။စက်လှည့်လေ။ ။
 လောဘံပဋိစ္စမောဟော၊ထိနံ၊ဥဒ္ဓစ္စံ၊အဟိရိကံ၊အနောတ္တပ္ပံ။ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပ
 ယုတ်သသင်္ခါရိကမာနမဖြစ်ခိုက်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ စက်
 လှည့်လေ။ ။လောဘံပဋိစ္စမောဟော၊ ဥဒ္ဓစ္စံ၊အဟိရိကံ၊အနောတ္တပ္ပံ။
 ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် သသင်္ခါရိက ထိနမာနမဖြစ်ခိုက်ကို ရည်၍ ဟော
 တော်မူသည်။ စက်လှည့်လေ။ ။ဒေါသမူန္တံ။ဒေါသံပဋိစ္စမောဟော၊
 ထိနံ၊ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ။ အနောတ္တပ္ပံ။ သသင်္ခါရိက။စက်လှည့်လေ။ ။
 ဒေါသံ ပဋိစ္စ မောဟော၊ဥဒ္ဓစ္စံ၊အဟိရိကံ၊အနောတ္တပ္ပံ။ အသင်္ခါရိက။
 စက်လှည့်။ ။မောဟံမူန္တံ၊ဝိစိကိစ္ဆံ ပဋိစ္စ မောဟော၊ဥဒ္ဓစ္စံ၊အဟိရိကံ၊
 အနောတ္တပ္ပံ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ စက်
 လှည့်။ ။ဥဒ္ဓစ္စံ ပဋိစ္စ မောဟော၊အဟိရိကံ၊အနောတ္တပ္ပံ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟ

ဂုတ်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ စက်လှည့်။ ။မောဟ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိတို့
 ကိုမူတည်ခြင်းမရှိပြီ။ စက်လှည့်ကတည်းကပင်ဝင်လေပြီ။ ။အနုလုံ
 ပြီး၏။ ။ † ပစ္စနိက်နဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေနဒုတိ
 ယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ပဋ္ဌ
 မေနပဋ္ဌမံ၌။ကတ္တား။ကား။ဝိစိကိစ္ဆာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောမောဟ။ဥဒ္ဓစ္စကို
 စွဲ၍ဖြစ်သောမောဟပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ၌ အဟိတ်ကို
 ကောက်လွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသ
 ဟဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ဝိစိကိစ္ဆာ။ ဥဒ္ဓစ္စ။ မောဟကြဉ်သော စေတ
 သိက်တေရသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောမောဟပစ္စ
 ယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟ
 ဂုတ်။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်တေရသ အစိတ်အပေါင်းနာ
 မက္ခန္ဓာဝိစိကိစ္ဆာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောမောဟ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စမော
 ဟကြဉ်သောစေတသိက်တေရသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာဥဒ္ဓစ္စကို
 စွဲ၍ဖြစ်သောမောဟ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ဤပစ္စနိက်ကိုထောက်၍ ဤဟေတု
 ပစ္စည်းအနုလုံ၌။ဝိစိကိစ္ဆံ ပဋိစ္စ မောဟော။ ဥဒ္ဓစ္စံ ပဋိစ္စ မောဟော။ဟု
 မရှိသင့်။ ပါဠိမှာအများပင်ရှိသည်။ ။အာရမ္မဏအစရှိသောပစ္စည်း
 တို့မှာသာ ရှိသင့်သည်။ ။အဓိပတိပစ္စည်းမှာလည်း မရှိသင့်။ ။
 † နဟေတုယာစတ္တာရိ။ နာရမ္မဏောတိဏိ။ နာဓိပတိယာနဝ။ နာနန္တ
 ရေတိဏိ။ နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေ
 ဇာတေနဝ။ နပစ္ဆာဇာတေ။နာသေဝနေနဝ။နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေ
 နဝ။နအာဟာရေဧကံ။ နဇ္ဈိန္ဒြိယေ။နဈာနေ။ နမဂ္ဂေဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တေ
 တိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။
 ဆဝါရပြီး၏။ ။

† ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယောဒုတိယသ။
 ပေါင်းလေးချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသ၌။ကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 အားတပ်သောကိလေသာဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။မော
 ဟမူဒွေး၌မောဟကြဉ်သောသမ္ပယုတ်ကိလေသာဆယ်ပါးပစ္စယုပ္ပန်။
 ။၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယသ၌။ ကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်
 အားတပ်သောကိလေသာဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။အ
 ကုသိုလ်ခွါဒသ။ကိလေသာဆယ်ပါးကြဉ်သောစေတသိက်သတ္တရသ။

သမ္ဗုဒ္ဓံသုတ္တံခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယသသန္တံ။
 ကတ္တား။ကား။သမ္ဗုဒ္ဓံသုတ္တံခန္ဓာအားတပ်သော ကိလေသာဟိတ်သုံးပါး
 ပစ္စည်း၏။ သမ္ဗုဒ္ဓိန်။ကား။ အကုသိုလ်ခွါဒေသ။မောဟမူစွေး၌မောဟ
 ကြဉ်သော သမ္ဗုဒ္ဓံသုတ္တံခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယောဒုတိ
 ယသသန္တံပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။ သမ္ဗုဒ္ဓံသုတ္တံခန္ဓာအား၎င်း။သမ္ဗုဒ္ဓံသုတ္တ
 ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အား၎င်းတပ်သော ကုသိုလ်ကေဝီသ။ သဟိတ်ဝိပါက်
 ကေဝီသ။ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ။ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော၊
 နှိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊ အလောဘအဒေါသ။တိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊ အလောဘအဒေါ
 သ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါးသုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ဗုဒ္ဓိန်။ကား။သမ္ဗု
 ယုတ္တံခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကောက်ဖြူ။ ။
 အာရမ္မဏ ကိုးချက်။ အဝိပတိ။လ။ ဥပနိဿယတိုင်အောင် ကိုးချက်
 စီ။ ။ပုရေဇာတ။ပစ္ဆာဇာတ။သုံးချက်စီ။အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မ
 သုံးချက်။ဝိပါကတချက်။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။သုံးချက်စီ။ မဂ္ဂ။သမ္ဗု
 ယုတ္တံ။ကိုးချက်စီ။ ဝိပုယုတ္တငါးချက်။ အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတ။ကိုး
 ချက်စီ။ ။အကောက်လွယ်၏။ ။ † နဟေတုယာနဝ။နောအဝိဂ
 တေနဝ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ကိလေသဒုက်ပြီး၏။ ။ကိလေသဂေါစ္ဆက
 ၌အကြွင်းခုနစ်ခုလွယ်ပြီ။ကောက်နိုင်ကောင်းပြီ။ ။

ကိလေသဂေါစ္ဆကပြီးပြီ။

ဝိဋ္ဌိဒုက။

‡ ဝိဋ္ဌိဒုက်တဆဲ့ရှစ်ခုတွင်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုက်၌။ပဋိစ္စတိ
 ရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယတချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယတ
 ချက်။ပေါင်းငါးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ကတ္တား။ကား။သောတာပတ္တိ
 မဂ်ကေနပယ်အပ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ဗုဒ္ဓုတ်လေးခု။ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်။
 အနေကန်ပယ်အပ်သော အပါယဂမနိယဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်
 လေးခု။ဒေါသမူစွေး။ စေတသိက်သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ
 ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတသမ္ဗုဒ္ဓုတ်လေးခု။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်။အပါ
 ယဂမနိယဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ်လေးခု။ ဒေါသမူစွေး။ ဝိစိကိစ္ဆာ
 သဟာဂုတ်၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက်သတ္တဝီသ အစိတ်အစိတ်

နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံန္တိစိတ္တဇရုပ်ကိုကောံ။
 ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံန္တိ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံတွင်စိတ္တဇရုပ်ကိုသွင်း၍ကောံ၊ ။
 ဒုတိယေဒုတိယံန္တိပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။သောတာပတ္တိမဂ်မှပယ်
 အပ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟာဂုတ်။ အပါယဂမနိယမဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပ
 ယုတ်လေးချ။ ဒေါသမူနွေး။ ကုသိုလ်ကေဝိသ။ သဟိတ်ဝိပါက်သတ္တ
 ရသ။သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်
 ပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ။
 ဥဒ္ဓစ္စသဟာဂုတ်၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ အစိတ်အ
 စိတ်နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ။ရုပ်သက်
 သက်။ကောက်ဖြူ။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေဒုတိယံန္တိ လွယ်ပြီ။ ။အာရမ္မ
 ဏာနှစ်ချက်။ အဓိပတိငါးချက်။ အနန္တရ။သမနန္တရ။နှစ်ချက်စီ။ သဟ
 ဇာတငါးချက်။အညမညနှစ်ချက်။နိဿယငါးချက်။ ဥပနိဿယ။ပုရေ
 ဇာတ။အာသေဝန။နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မငါးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာ
 ရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။ငါးချက်စီ။သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။ငါး
 ချက်စီ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။နှစ်ချက်စီ။အဝိဂတငါးချက်။အကောံလွယ်ပြီ။ ။
 နဟေတုယာဒေ။နာရမ္မဏေတီဏိ။နာဓိပတိယာပဉ္စ။နာနန္တရေတီဏိ။
 နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေ တီဏိ။ နပုရေဇာတေ
 စတ္တာရိ။နပစ္ဆာဇာတေပဉ္စ။ နာသေဝနေပဉ္စ။နကမ္မေဒေ။နဝိပါကေပဉ္စ။
 နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေကောံ။ နသမ္ပယုတ္တေတီဏိ။
 နဝိပ္ပယုတ္တေဒေ။နောနတ္ထိယာတီဏိ။နောဝိဂတေတီဏိ။ ။ဆဝါရ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယောဒုတိယသ။
 ပေါင်းလေးချက်။အကောံလွယ်၏။ ။အာရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသ။
 ပဋ္ဌမော ဒုတိယသ။ဒုတိယော ဒုတိယသ။ဒုတိယော ပဋ္ဌမသ။ ။
 ပဋ္ဌမောဒုတိယသ၌။ သမ္ပဒါန်မှာ အကုသိုလ်ကိုမကောက်နှင့်။ တိက်
 ကိုမှီ၍ကောက်လေ။လွယ်ပြီ။ ။အဓိပတိ၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယော
 ဒုတိယသ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ နှစ်ချက်။ ပေါင်းငါးချက်။ အနန္တရ။
 သမနန္တရ။လေးချက်စီ။သဟဇာတငါးချက်။ အညမညနှစ်ချက်။နိဿ
 ယံ ခုနှစ်ချက်။ဥပနိဿယလေးချက်။ပုရေဇာတ။ပစ္ဆာဇာတ။အာသေ
 ဝနတို့မှာ နှစ်ချက်စီ။ ။ကမ္မလေးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။
 ဣန္ဒြိယ။ဈာန။ မဂ္ဂတို့မှာလေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တသုံး

ချက်။ အတ္ထိခုနစ်ချက်။ ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတတိုမှာလေးချက်စီ။ အဝိဂတနှစ်
 ချက်။ ။ နဟေတုယာ။ နာရမ္မဏေ။ နာဓိပတိယာ။ နာနန္တရေ။ နသမ
 နန္တရေသတ္တ။ နသဟဇာတေ။ နအညမညေ။ နနိဿယောပဉ္စ။ နဥပနိဿ
 ယေသတ္တ။ နပုရေဇာတေဆ။ နပစ္ဆာဇာတေသတ္တ။ နသမ္ပယုတ္တေပဉ္စ။
 နဝိပ္ပယုတ္တေ။ နောအတ္ထိယာစတ္တာရိ။ နောနတ္ထိယာ။ နောဝိဂတေသတ္တ။
 နောအဝိဂတေ စတ္တာရိ။ ။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုက်ပြီး၏။ ။ ဘာ
 ဝနာယပဟာတဗ္ဗဒုက်လည်းတူပြီ။ ။

‡ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ ဟေတုဒုက်။ ပဒိုစ္စတိရ။ ဟေတု ပစ္စည်း
 ဌ်။ ။ ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုး
 ချက်။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယောဒုတိယံ။ ဒုတိယောနပဌ
 မံ။ ပဌမဒုတိယောနပဌမံ။ ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။ အဓိပတိ၌။ ပဌမသုံးချက်။
 ဒုတိယတချက်။ ပဌမဒုတိယတချက်။ ပေါင်းငါးချက်။ ။ အနန္တရ။ သမ
 နန္တရ။ ခြောက်ချက်စီ။ သဟဇာတကိုးချက်။ အညမညခြောက်ချက်။ နိဿ
 ယကိုးချက်။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ ခြောက်ချက်စီ။ ကမ္မ
 ကိုးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ကိုးချက်စီ။ သမ္ပ
 ယုတ္တခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ကိုးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ခြောက်ချက်စီ။
 အဝိဂတကိုးချက်။ ။ ‡ နဟေတုယာဇေ။ နာရမ္မဏတိဏိ။ နာဓိပ
 တိယာနဝ။ နာနန္တရေတိဏိ။ နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿ
 ယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေသတ္တ။ နပစ္ဆာဇာတေနဝ။ နာသေဝနေနဝ။
 နကမ္မေစတ္တာရိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေဧကံ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။
 နမဂ္ဂဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တဆ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။
 နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ ပစ္စနိက်။ ။ ဆတိရ။ ။

‡ ပညာတိရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဌမောပဌမဿ။ ပဌမောဒုတိယဿ။
 ပဌမော ပဌမဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဌမဿ။
 ဒုတိယောပဌမဒုတိယဿ။ ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ပဌမ
 သုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ အ
 ဓိပတိ၌။ ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယော ဒုတိယဿ။ ဒုတိယော ပဌမဿ။
 ပေါင်းငါးချက်။ ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ ကိုးချက်စီ။ အည
 မညခြောက်ချက်။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာ

ဇာတ။သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ကမ္မ။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။
မဂ္ဂ။လေးချက်စီ။သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။အတ္ထိ။နတ္ထိ။
ဝိဂတ။အဝိဂတတို့လည်းကိုးချက်စီ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။လ။နော
ဝိဂတေနဝ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ဒဿနဟေတုဒုက်ပြီးပြီ။ ။ဘာဝနာယ
ပဟာတဗ္ဗဟေတုဒုက်၌လည်း။ဒဿနဟေတုဒုက်နှင့်အလားတူပြီ။

‡ သဝိတက္ကဒုက်။ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယ
သုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌ပဝတ္တိ
အခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်သဝိတက္ကမိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခု။ဝိတက်ကြဉ်
သော စေတသိက် ဧကပညာသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်
သော သဟိတ်သဝိတက္ကမိတ် လေးဆဲ့ခုနစ်ခုဝိတက်။ မောဟမူဇ္ဇေး၌
မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ဧကပညာသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာ
ရပဋိသန္ဓေကိုးခု။ဝိတက်ကြဉ်သောစေတသိက်စတုရီသ။လ။ပစ္စယုပ္ပန်
၏။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌ ပဝတ္တိအခါဝိတက်နှင့် စိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။
ပဋိသန္ဓေအခါ ဝိတက်နှင့်ကုတ္တာရုပ်ကိုကောက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒု
တိယံ၌ပဝတ္တိအခါပဋ္ဌမနာမက္ခန္ဓာဝိတက်စိတ္တဇရုပ်ကိုကောက်။ပဋိသန္ဓေ
အခါ ပဋ္ဌမနာမက္ခန္ဓာဝိတက် ကုတ္တာရုပ်ကိုကောက်။ ။ဒုတိယေန
ဒုတိယံ၌ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်အဝိတက္ကမိတ်ငါးဆဲ့ငါးခု။
ဝိတက်ကြဉ်သောစေတသိက်သတ္တတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို
စွဲ၍ဖြစ်သော။လ။နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်။သဟိတ်ဝိတက်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော
စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။အဝိတက္ကပဋိသန္ဓေ
ရှစ်ခုကုတ္တာရုပ်။သဟိတ်သဝိတက္ကပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော ဝိတက်ကိုစွဲ၍
ဖြစ်သော ကုတ္တာရုပ်ကိုကောက်။ အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။ † အာရမ္မ
ဏ၌လည်း ကိုးချက်။လ။ ဥပနိဿယတိုင် ကိုးချက်။ ။ပုရေဇာတ၌။
ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယေနဒုတိယံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။
ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။အာသေဝနလည်းခြောက်ချက်။ ကမ္မ။ဝိပါက။
အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ဝိဂတ။
အဝိဂတတို့လည်း ကိုးချက်စီ။ ။အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ † နဟေ
တုယာနဝ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာမိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေတိဏိ။ဇာ

နဥပံနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေနဝ။
 နကမ္ပေတုတ္တာရိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေဧကံ။
 နမဂ္ဂေနဝ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဆ။ နောအတ္ထိယာ။ နောနတ္ထိ
 ယာ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ ဆဝါရပြီးပြီ။ ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယောတတိယသ။
 ပေါင်းလေးချက်။ ။ ပဌမောပဌမသ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တံခန္ဓာ
 အားတပ်သော သဟိတ်သဝိတက္က သဝိစာရဗိတ် လေးဆဲ့ချနစ်ချ၌ ရှိ
 သော။ လောဘမူဖြစ်အံ့။ လောဘ မောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့။ ဒေါသ မော
 ဟ။ မောဟမူဖြစ်အံ့။ မောဟ။ ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့။ အလောဘ အဒေါသ။ တိ
 ဟိတ်ဖြစ်အံ့။ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါးသုံးပါး
 ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရဗိတ်လေးဆဲ့ချ
 နစ်ချ။ ဝိတက်။ မောဟမူနှေး၌မောဟကြဉ်သောစေတသိက်ဧကုနပညာ
 သ။ သမ္ပယုတ္တံခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍အကြွင်းကိုကောက်
 လေ။ ။ ‡ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဌမ
 ဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ပဌမောပဌမသ၌။ ကတ္တား။ ကား။
 သဝိတက္ကဗိတ်ငါးဆဲ့ငါးချ။ ဝိတက်ကြဉ်သောစေတသိက်ဧကုပညာသ
 ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း။ ကာမဇောတယုတ်သုံး
 ဆယ်။ တဒါရုံဧကောဒသ။ ဝိတက်။ အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်ဧကု
 နပညာသပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဌမော ဒုတိယသ၌။ ကတ္တားကောက်ဖြီ။
 သမ္ပဒါန်။ ကား။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း။ ကာမဇောတယုတ်သုံးဆယ်။ တဒါ
 ရုံဧကောဒသ၌ရှိသောဝိတက်။ အဘိညာဉ်နှေးပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဤနည်း
 ကိုမှီ၍အကြွင်းကိုကောက်လေ။ ။ အဝိပတိ။ ‡ အနန္တရ။ သမနန္တရ။
 သဟဇာတ။ ကိုးချက်စီ။ ဝိတက္ကတိက်ကိုမှီ၍ကောက်လေ။ ကောက်နိုင်
 ကောင်းပြီ။ ။ အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာ
 တ။ ပစ္ဆာဇာတ။ သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္ပလေးချက်။ ဝိပါက
 ကိုးချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ လေးချက်စီ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ကိုးချက်စီ။ သမ္ပ
 ယုတ္တံခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တံငါးချက်။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတ။ ကိုး
 ချက်စီ။ ဝိတက္ကတိက်ကိုမှီ၍ကောက်လေ။ ။ ‡ နဟေတုယာ နဝ။
 လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္တေနဝ။ ။ သဝိတက္ကဒုက်ပြီး၏။ ။ သဝိ
 စာရဒုက်လည်းသဝိတက္ကဒုက်နှင့်အလားတူပြီ။ ။

သဒ္ဓိတိကဒုကံ။ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယ
သုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌ပဝတ္တိအချိကတ္တား။
ကား။ သဟိတ်သဒ္ဓိတိကစိတ်လေးဆွဲကိုးချက်။ ပီတိ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆ
ရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ဆစက္ကာလီသ အစိတ်
အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိ
သန္ဓေလွယ်ပြီ။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌ပီတိစိတ္တဇရုပ်ကိုကောံ။ ပဋိသန္ဓေ
အချိပီတိကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကိုကောံ။ ပီတိတိက်ကိုမှီ၍အကြွင်းကိုကောကံ
လေ။ ။အာရမ္မဏကိုးချက်။အဓိပတိမှစ၍ဥပနိဿယတိုင်ကိုးချက်။
ပုရေဇာတ။အာသေဝန။ခြောက်ချက်စီ။ကမ္မ။ဝိပါက။အာဟာရ။ဣန္ဒြိ
ယ။ဈာန။မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတ။ ကိုး
ချက်စီ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။နာရမ္မဇောတိဏိ။နာဓိပတိယာနဝ။
နာနန္တရေ။နအညမညော။နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေ။နပစ္ဆာ
ဇာတေ။နာသေဝနေ။နကမ္မေ။နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေ။နဣန္ဒြိယေ။
နဈာနေကေ။ နမဂ္ဂေနဝ။နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဆ။ နောနတ္ထိ
ယာတိဏိ။နောဝိဂတေတိဏိ။ ။

† ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယတချက်။ပေါင်း
လေးချက်။ ။အကောကံလွယ်ပြီ။ ။အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံး
ချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌ
မောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ သဒ္ဓိတိကစိတ်ငါးဆွဲတချက်။ ပီတိ။ဒေါ
သ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ဆ
စက္ကာလီသ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ လောဘမူသောမနဿသဟ
ဂုတ်လေးချက်။ သောမနဿသန္တိရဏ။ဟသိတုပ္ပါနံ။ကာမာဝစရသော
ဘဏသောမနဿသဟဂုတ်တဆွဲနှစ်ချက်။ ပီတိ။ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိ
ယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိစိကိစ္ဆာ။အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက်စတုစက္ကာလီ
သ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တားကောကံဖြီ။ သမ္ပ
ဒါနံ။ကား။ ကာမသောမနဿသဟဂုတ်တဆွဲရှစ်ချက်ရှိသော ပီတိစေ
တသိက်။ အဘိညာဉ်နွေး ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပီတိတိက်ကိုမှီ၍အကြွင်း
ကိုကောံလေ။လွယ်ပြီ။ ။ † အဓိပတိမှစ၍ဥပနိဿယတိုင်အောင်
ကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ။ပစ္ဆာဇာတ။သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။
ကမ္မခြောက်ချက်။ဝိပါကကိုးချက်။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။လေးချက်စီ။ဈာ

နကိုးချက်။ မဂ္ဂလေးချက်။ သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ ငါးချက်။
 အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတ။ကိုးချက်စီ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။လ။
 နောအဝိဂတေ နဝ။သဗ္ဗတ္ထ နဝ။ ။သဒ္ဓိတိကဒုက်ပြီး၏။ ။ပီတိသ
 ဟဂတဒုက်လည်းအတူတူ။မထူးပြီ။ ။သုခသဟဂတဒုက်လည်းအ
 လားတူပြီ။ဝေဒနတိက်ကိုမှီ၍ကောက်လေ။လွယ်ပြီ။ ။

‡ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်။ ပဒိုစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံး
 ချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌ
 မေနပဋ္ဌမံ၌ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်
 လေးဆဲ့တချ။ ဝေဒနာ။ ပီတိ။ ဒေါသ။ ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စကြဉ်
 သော စေတသိက်ဆစက္ကာလီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်
 သော။လ။မောဟမူဒွေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက်ဆစက္ကာလီသ
 အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌ ဥပေက္ခာ
 ဝေဒနာစိတ္တဇရုပ်၊ ပဒိုသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကိုကောက်။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယံ၌ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ဥပေက္ခာဝေဒနာစိတ္တဇရုပ်။ ပဒို
 သန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကိုကောက်။ ။အကြွင်း ခြောက်ချက်လည်း သိသာ
 ပြီ။ ။အာရမ္မဏမှစ၍ဥပနိဿယတိုင်ကိုးချက်။ပုရေဇာတကိုးချက်။
 အာသေဝန။ခြောက်ချက်။ကမ္မမှစ၍ အဝိဂတတိုင်အောင်ကိုးချက်စီ။
 အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ † နဟေတုယာနဝ။နာရမ္မဏေတိဏိ။နာမိ
 ပတိယာနဝ။နာနန္တရေတိဏိ။နအညမညေနဝ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။
 နပုရေဇာတေ။နပစ္ဆာဇာတေ။နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေစက္ကာရိ။ နဝိပါ
 ကေနဝ။ နအာဟာရေဧကံ။ နဣန္ဒြိယေဧကံ။ နဈာနေနဝ။ နမဂ္ဂေနဝ။
 နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဆ။နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေ
 တိဏိ။ ။

ပဉ္စာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယော ဒုတိယသ။
 တချက်။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ † အာရမ္မဏ။အဓိပတိ။အနန္တရ။သ
 မနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်စီ။
 ပုရေဇာတ။ပစ္ဆာဇာတ။သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ကမ္မခြောက်
 ချက်။ဝိပါကကိုးချက်။အာဟာရလေးချက်။ဣန္ဒြိယလေးချက်။ဈာနကိုး
 ချက်။ မဂ္ဂလေးချက်။ သမ္ပယုတ္တခြောက်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။ အတ္ထိ။

နုတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတ။ကိုးချက်စီ။ ။ဝေဒနုတိက်ကိုမြှင့်ကော့က်။ ။
နဟေတုယုာနဝ။လ။ အဝိဂတေနဝ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ဥပေက္ခာသဟာဂ
တဒုက်ပြီး၏။ ။

‡ ကာမာဝစရဒုက်။ ပဒိုစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။
ဒုတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ။အာရမ္မဏ
ပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိ
ယေနဒုတိယံ။ပေါင်းလေးချက်။ ။အဓိပတိ၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေ
နဒုတိယံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။
ပေါင်းငါးချက်။ ။အနန္တရ။သမနန္တရ။လေးချက်စီ။ သဟဇာတကိုး
ချက်။ ။အညမည၌။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနဒုတိ
ယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ။
ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။နိဿယကိုးချက်။ဥပနိဿယလေးချက်။ပုရေ
ဇာတ။အာသေဝန။နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မ။ဝိပါက။အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ဈာန။
မဂ္ဂ။ကိုးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တလေးချက်။ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ကိုးချက်စီ။နုတ္ထိ။
ဝိဂတ။ လေးချက်စီ။*အဝိဂတကိုးချက်။ ။ဝိဘင်းအကောက်လွယ်
၏။ ။ ‡ နဟေတုယုာကေ။နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာဓိပတိယာနဝ။နာ
နန္တရေ။နသမနန္တရေ။နဥပနိဿယေတိဏိ။နပုရေဇာတေ။နပစ္ဆာဇာ
တေ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေဒ္ဒေ။ နဝိပါကေပစ္စ။ နအာဟာရေ။နဣန္ဒြိ
ယေ။နဈာနေ။နမဂ္ဂေကေ။နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။နဝိပ္ပယုတ္တေဒ္ဒေ။နောနုတ္ထိ
ယာတိဏိ။နောဝိဂတေတိဏိ။ ။

‡ ပညာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယော ဒုတိ
ယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ပေါင်းလေး
ချက်။ ။အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိ
ယောဒုတိယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ ‡ အဓိ
ပတိ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။
ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။အနန္တရ၌။ပဋ္ဌမော
ပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိယော ဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌ
မဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။သမနန္တရလေးချက်။ သဟဇာတ ခုနစ်
ချက်။အညမညခြေံချက်။ နိဿယခုနစ်ချက်။ ဥပနိဿယလေးချက်။

ပုရေဇာတံ။ ပစ္စာဇာတံ။ နှစ်ချက်စီ။ အာသေဝနသုံးချက်။ ကမ္မံဝိပါက။
 အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ လေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ
 သုံးချက်။ အတ္ထိချစ်ချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတံ။ လေးချက်စီ။ အဝိဂတချစ်
 ချက်။ ။ † နဟေတုယာ။ နာရမ္မဏေ။ နာဓိပတိယာ။ နာနန္တရေ။
 နသမနန္တရေသတ္တံ။ နသဟာဇာတေ။ နအညမညေ။ နနိဿယေဆ။ နဥပ
 နိဿယေ သတ္တံ။ နပုရေဇာတေ ဆ။ နပစ္စာဇာတေ။ နာသေဝနေ။ န
 ကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေသတ္တံ။
 နသမ္ပယုတ္တေဆ။ နဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ နောအတ္ထိယာပဉ္စ။ နောနတ္ထိယာသတ္တံ။
 နောဝိဂတေသတ္တံ။ နောအဝိဂတေပဉ္စ။ ။ ကာမာဝစရဒုက်ပြီး၏။

ဣပါဝစရဒုက်။ ပဋိစ္စတိရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယ
 သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ † အာရမ္မဏ၌။
 ပဋ္ဌမေပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေပဋ္ဌမံ။
 ပေါင်းလေးချက်။ ။ အဓိပတိ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ လေးချက်
 စီ။ သဟာဇာတကိုးချက်။ ။ အညမည၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယေပဋ္ဌမံ။
 ယံ။ ဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ ပေါင်းခြောက်ချက်။ ။
 နိဿယကိုးချက်။ ဥပနိဿယလေးချက်။ ပုရေဇာတံ။ အာသေဝန။ နှစ်
 ချက်စီ။ ကမ္မံဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ကိုးချက်စီ။ သမ္ပ
 ယုတ္တလေးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ကိုးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတံ။ လေးချက်စီ။
 အဝိဂတကိုးချက်။ ။ † နဟေတုယာဧကံ။ နာရမ္မဏတိဏိ။ နာဓိ
 ပတိယာနဝ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေတိ
 ဏိ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္စာဇာတေ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေစတ္တာရိ။ နဝိ
 ပါကေနဝ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တ
 တိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တဧကံ။ နောအတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။

ပဉ္စာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
 ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ လွယ်
 ၏။ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
 ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ အကောံ
 လွယ်၏။ ။ † အဓိပတိ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။

ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ၊ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။
အနန္တရ။ သမနန္တရ။ လေးချက်စီ။ သဟဇာတချစ်ချက်။ အညမည
ခြောက်ချက်။ နိဿယချစ်ချက်။ ဥပနိဿယလေးချက်။ ပုရေဇာတ။
ပစ္စာဇာတ။ နှစ်ချက်စီ။ အာသေဝနသုံးချက်။ ကမ္မ'ဝိပါက။ အာဟာရ။
ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ လေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တသုံးချက်။
အတ္ထိချစ်ချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ လေးချက်စီ။ အဝိဂတချစ်ချက်။ ။ နဟေ
တုယာသတ္တ။ လ။ နသမနန္တရေသတ္တ။ နသဟဇာတေ။ နအညမညေ။
နနိဿယေဆ။ နဥပနိဿယေသတ္တ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္စာဇာတေ။ နာ
သေဝနေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေ
သတ္တ။ နသမ္ပယုတ္တေဆ။ နဝိပ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ နောအတ္ထိယာပဉ္စ။ နောနတ္ထိယာ
သတ္တ။ နောဝိဂတေသတ္တ။ နောအဝိဂတေပဉ္စ။ ။ ရူပါဝစရဒုက်ပြီး၏။

‡ အရူပါဝစရဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိ
ယေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။ အာရမ္မဏ
နှစ်ချက်။ အဝိပတိငါးချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ နှစ်ချက်စီ။ သဟဇာတ
ငါးချက်။ အညမညနှစ်ချက်။ နိဿယငါးချက်။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။
အာသေဝန။ နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မ။ ဝိပါက။ ငါးချက်စီ။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာ
န။ မဂ္ဂ။ ငါးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ငါးချက်စီ။ နတ္ထိ။
ဝိဂတ။ နှစ်ချက်စီ။ အဝိဂတငါးချက်။ ။ ‡ နဟေတုယာဇကံ။ နာရမ္မ
ဇောတိဏိ။ နာဝိပတိယာဇေ။ နာနန္တရေတိဏိ။ နသမနန္တရေ။ နအည
မညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေတိဏိ။ နပစ္စာဇာတေပဉ္စ။
နာသေဝနေစတ္တာရိ။ နကမ္မေဇေ။ နဝိပါကေပဉ္စ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိ
ယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂဇကံ။ နသမ္ပယုတ္တတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဇေ။ နောနတ္ထိ
ယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ အကောက်လွယ်၏။ ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။
ပေါင်းလေးချက်။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ပေါင်းသုံးချက်။ ။ အဝိပတိ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။
ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ ‡ အနန္တရ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌ
မဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။
ပေါင်းလေးချက်။ ။ သမနန္တရလှည်း နည်းတူ။ ။ သဟဇာတ ငါး

ချက်။ အညမညနှစ်ချက်။ နိဿယချစ်ချက်။ ဥပနိဿယလေးချက်။ ပုရေ
 ဇာတ။ ပစ္စာဇာတနှစ်ချက်စီ။ အာသေဝနသုံးချက်။ ကမ္မလေးချက်။ ဝိပါ
 ကနှစ်ချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ လေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်
 ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တသုံးချက်။ အတ္ထိချစ်ချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ လေးချက်စီ။ အဝိ
 ဂတချစ်ချက်။ ။ နဟေတုယာ။ နာရမ္မဏေ။ နာဓိပတိယာ။ နာနန္တ
 ရေ။ နသမနန္တရေသတ္တ။ နသဟဇာတေ။ နအညမညေ။ နနိဿယေပဉ္စ။
 နဥပနိဿယေသတ္တ။ နပုရေဇာတေဆ။ နပစ္စာဇာတေ။ နာသေဝနေ။
 နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေသတ္တ။
 နသမ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ နဝိပ္ပယုတ္တေစတ္တာရိ။ နောအတ္ထိယာစတ္တာရိ။ နောနတ္ထိ
 ယာသတ္တ။ နောဝိဂတေသတ္တ။ နောအဝိဂတေစတ္တာရိ။ ။ အဂ္ဂပါဝစရ
 ဒုက်ပြီး၏။ ။ ပရိယာပန္နဒုက်သည်လောကိယဒုက်နှင့်အလုံးတူ၏။

‡ နိယျာနိကဒုက်။ ပဒိုစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိ
 ယတချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယတချက်။ ပေါင်း ငါးချက်။ ။ အာရမ္မဏနှစ်
 ချက်။ အဓိပတိငါးချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ နှစ်ချက်စီ။ သဟဇာတငါး
 ချက်။ အညမညနှစ်ချက်။ နိဿယငါးချက်။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ အာ
 သေဝန။ နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မငါးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရငါးချက်။
 ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ နှစ်ချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ ငါးချက်စီ။
 နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ နှစ်ချက်စီ။ အဝိဂတငါးချက်။ ။ ‡ နဟေတုယာဧကံ။
 နာရမ္မဏတိဏိ။ နာဓိပတိယာဧဒ္ဒေ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအည
 မညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေစတ္တာရိ။ နပစ္စာဇာတေပဉ္စ။
 နာသေဝနေတိဏိ။ နကမ္မေဒ္ဒေ။ နဝိပါကေပဉ္စ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။
 နဈာနေ။ နမဂ္ဂဧကံ။ နသမ္ပယုတ္တတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဒ္ဒေ။ နောနတ္ထိယာ
 တိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယတချက်။ ပေါင်း
 လေးချက်။ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောဒုတိယသ။ ဒုတိယောဒုတိ
 ယသ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ ပေါင်းသုံးချက်။ ။ အဓိပတိ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌ
 မသ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယသ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယသ။ ဒုတိယောဒုတိ
 ယသ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။ အနန္တရ၌။ ပဋ္ဌမောဒုတိ
 ယသ။ ဒုတိယောဒုတိယသ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ ပေါင်းသုံးချက်။ ။

သမနန္တရနည်းတူ။ သဟဇာတငါးချက်။ အညမညနှစ်ချက်။ နိဿယ
 ငါးချက်။ ဥပနိဿယလေးချက်။ ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာဇာတ။ အာသေဝန။
 နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မလေးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။
 မဂ္ဂတို့မှာလေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပုယုတ္တသုံးချက်။ အတ္ထိချစ်
 ချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ သုံးချက်စီ။ အဝိဂတ။ ခုနစ်ချက်။ ။ အကောဝံလွယ်
 ၏။ ။ နဟေတုယာ။ နာရမ္မဏေ။ နာမိပတိယာ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တ
 ရေသတ္တ။ နသဟဇာတေပဉ္စ။ နအညမညေပဉ္စ။ နနိဿယေပဉ္စ။ နဥပ
 နိဿယေ သတ္တ။ နပုရေဇာတေ ဆ။ န ပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ။
 နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေသတ္တ။
 နသမ္ပယုတ္တေပဉ္စ။ နဝိပုယုတ္တေစတ္တာရိ။ နောအတ္ထိယာစတ္တာရိ။ နောနတ္ထိ
 ယာ။ နောဝိဂတေသတ္တ။ နောအဝိဂတေ စတ္တာရိ။ ။ နိယျာနိကဒုက်
 ပြီး၏။ - ။

‡ နိယတဒုက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယ
 တချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယထုချက်။ ပေါင်း ငါးချက်။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။
 ကတ္တား။ ကား။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံဖြစ်ရိုက်။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု
 သတ္တမဇော။ ပဉ္စာနန္တရိယကံဖြစ်ရိုက်။ ဒေါသမူဒ္ဒေး၌ သတ္တမဇော။ မင်
 လေးခု။ မာန။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်အဋ္ဌစတ္တာလိ
 သ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။
 အကောက်လွယ်ပြီ။ ။ အာရမ္မဏနှစ်ချက်။ အမိပတိငါးချက်။ အနန္တ
 ရ။ သမနန္တရ။ နှစ်ချက်စီ။ သဟဇာတငါးချက်။ အညမညနှစ်ချက်။ နိဿ
 ယငါးချက်။ ဥပနိဿယနှစ်ချက်။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ နှစ်ချက်စီ။
 ကမ္မငါးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ငါးချက်စီ။
 သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပုယုတ္တ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ငါးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။
 နှစ်ချက်စီ။ ။ နဟေတုယာဇေ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာမိပတိယာဇေ။
 ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဟူသည်တည်း။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။
 ကတ္တား။ ကား။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံဖြစ်ရိုက်။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်လေးခု
 သတ္တမဇော။ ပဉ္စာနန္တရိယကံဖြစ်ရိုက်။ ဒေါသမူဒ္ဒေးသတ္တမဇော။ မင်
 လေးခု။ မာန။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်အဋ္ဌစတ္တာလိ
 သ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အမိပတိတရားကိုယ်

ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ နိယတေခန္ဓေပဒိုစ္စနိယတာမိပတိဟုဟောအပ်၏။ ။
 ဤပဋ္ဌမပုန်၌ အမိပတိကေနိဿယတည်း။ အနေကန်မရှိ။ ထိုကြောင့် နာမိ
 ပတိ၌ နှစ်ချက်သာထွက်သည်။ ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအည
 မညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေစတ္တာရိ။ နပစ္စာဇာတေပဉ္စ။
 နာသေဝနေတိဏိ။ နကမ္မေဒ္ဒေ။ နဝိပါကေပဉ္စ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။
 နဈာနေ။ နမဂ္ဂေကံ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဒ္ဒေ။ နောနတ္ထိယာ
 တိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။ ။

ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယတချက်။ ပေါင်း
 လေးချက်။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။
 ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ သုံးချက်။ ။ † အမိပတိ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိ
 ယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။ အနန္တရ၌။
 ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်း
 သုံးချက်။ ။ အနန္တရလည်းနည်းတူ။ ။ သဟဇာတငါးချက်။ အည
 မညနှစ်ချက်။ နိဿယချစ်ချက်။ ဥပနိဿယလေးချက်။ ပုရေဇာတ။
 ပစ္စာဇာတ။ အာသေဝန။ နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မဇေးချက်။ ဝိပါကတချက်။
 အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ လေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ
 သုံးချက်။ အတ္ထိချစ်ချက်။ နတ္ထိဝိဂတ။ သုံးချက်စီ။ အဝိဂတနှစ်ချက်။ ။
 အကောက်လွယ်၏။ ။ † နဟေတုယာ။ နာရမ္မဏေ။ နာမိပတိယာ။
 နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေသတ္တ။ နသဟဇာတေ။ နအညမညေ။ နနိဿ
 ယေပဉ္စ။ နဥပနိဿယေသတ္တ။ နပုရေဇာတေဆ။ နပစ္စာဇာတေ။ နာ
 သေဝနေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။
 နမဂ္ဂသတ္တ။ နသမ္ပယုတ္တပဉ္စ။ နဝိပ္ပယုတ္တစတ္တာရိ။ နောနတ္ထိယာစတ္တာ
 ရိ။ နောနတ္ထိယာသတ္တ။ နောဝိဂတေသတ္တ။ နောအဝိဂတေစတ္တာရိ။ ။
 နိယတဒုက် ပြီး၏။ ။ သဥတ္တရဒုက်သည် စူဠန္တရဒုက်၌ လောကိယ
 ဒုက်နှင့်တူ၏။ ။ အနတ္တရဒုက်လည်းလွယ်ပြီ။ ။

သရဏဒုက်။ ပဒိုစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယ
 တချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယတချက်။ ပေါင်း ငါးချက်။ ။ † အာရမ္မဏနှစ်
 ချက်။ အမိပတိငါးချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ နှစ်ချက်စီ။ သဟဇာတငါး
 ချက်။ အညမညနှစ်ချက်။ နိဿယငါးချက်။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ နှစ်

ချက်စီ။ ကမ္မငါးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ငါး
ချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ငါးချက်စီ။ နတ္ထိ။
ဝိဂတ။ နှစ်ချက်စီ။ ။ နဟေတုယာ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာမိပတိ
ယာပဉ္စ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။
နပုရေဇာတေစတ္တာရိ။ နပစ္ဆာဇာတေပဉ္စ။ နာသေဝနေပဉ္စ။ နကမ္မေဒ္ဒေ။
နဝိပါကေပဉ္စ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေကံ။ နသမ္ပ
ယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဒ္ဒေ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂတေတိဏိ။

‡ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယတချက်။ ပေါင်း
လေးချက်။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ အဝိ
ပတိ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်း
ငါးချက်။ ။ ‡ အနန္တရ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိ
ယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ သမနန္တ
ရလည်းလေးချက်။ သဟဇာတငါးချက်။ အညမညနှစ်ချက်။ နိဿယ
ခုနစ်ချက်။ ဥပနိဿယလေးချက်။ ပုရေဇာတနှစ်ချက်။ ပစ္ဆာဇာတ။ အာ
သေဝန။ နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မလေးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။
ဈာန။ မဂ္ဂ။ လေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တသုံးချက်။ အတ္ထိ
ခုနစ်ချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ လေးချက်စီ။ အဝိဂတခုနစ်ချက်။ ။ အနုလုံပြီး
၏။ ။ ‡ နဟေတုယာ။ နာရမ္မဏေ။ နာမိပတိယာ။ နာနန္တရေ။ နသ
မနန္တရေသတ္တ။ နသဟဇာတေ။ နအညမညေ။ နနိဿယေပဉ္စ။ နဥပ
နိဿယေ သတ္တ။ နပုရေဇာတေ ဆ။ နပစ္ဆာဇာတေ သတ္တ။ လ။ နမဂ္ဂ
သတ္တ။ နသမ္ပယုတ္တေ ပဉ္စ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ စတ္တာရိ။ နောအတ္ထိယာ စတ္တာရိ။
နောနတ္ထိယာ သတ္တ။ နောဝိဂတေ သတ္တ။ နောအဝိဂတေ စတ္တာရိ။ ။
သရဏဒုက်ပြီး၏။ ။

ဝိဋ္ဌိဒုကပြီး၏။

ဓမ္မာနုလောမဒုကပဋ္ဌာန်းပြီးပြီ။

နမော တဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၃-ဓမ္မာနုလောမဒုကတိကပဋ္ဌာန်း။

ဟေတုဒုကမူ။

ဒုကတိကပဋ္ဌာန်း၌ ။ဟေတုဓမ္မာ၊နဟေတုဓမ္မာ။ ဤဒုကံနှင့်။ကု
သလပဒကိုရှုက်၍၊ ဟေတုကုသလပဒ။ နဟေတုကုသလပဒ။ဟေတု
ကုသလနဟေတုကုသလပဒ။ဤသုံးပဒတည်၍။ဟေတုကုသလပဒ၌။
ဟေတုကုသလပဒါဝသာန။ နဟေတုကုသလပဒါဝသာန။ဟေတုကု
သလနဟေတုကုသလပဒါဝသာန။ သုံးချက်ထွက်သည်။ ။ထိုအတူ
နဟေတုကုသလပဒ၌လည်းသုံးချက်။ဟေတုကုသလ နဟေတုကုသ
လပဒ၌လည်းသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက် ထွက်သတည်း။ ။ဤသို့တ
ဒုကံဖွဲ့၍ ပညာဝါရကုန်အောင်ဟောတော်မူသည်။ ။ § ဟေတုကု
သလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ဟေတုကုသလော ဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။အ
လောဘံပဋိစ္စအဒေါသောအမောဟော။အဒေါသံပဋိစ္စအလောဘော
အမောဟော။အမောဟံပဋိစ္စအလောဘောအဒေါသော။ ။ကတ္တား။
ကား။ကုသိုလ်ဧကဝိသန္တိရှိသောအစိတ်အစိတ်သောအလောဘအဒေါ
သအမောဟကိုဖွဲ့၍ဖြစ်သောအစိတ်အစိတ်သောကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး
ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။(အရမှာ ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးပင် ရသည်)။ ။ပဋ္ဌ
မေနဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးကိုဖွဲ့၍ဖြစ်သော ကု
သိုလ်ဧကဝိသ။ ဟိတ်သုံးပါးကြည့်သောစေတသိက်ပဉ္စတိံ သ အစိတ်
အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ထို့ကြောင့်ထိုတရားတို့၏ဝိဝိဝိဘင်း
ကို။ ဟေတုကုသလံဓမ္မံပဋိစ္စ သမ္ပယုတ္တန္တော၊ဟုဟောအပ်၏။ ။ပဋ္ဌ
မေနပဋ္ဌမဒုတိယံ၌။ကတ္တား။ကား။ ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးအစိတ်အစိတ်

ဤကစ၍ နိဿယစာသားအတွင်း § ဤအမှတ်လက္ခဏာ
တွေ့သမျှ၊ ပါဠိတော်စာအုပ်မျက်နှာနိပါတ်ညွှန်းချက်ကို ပဋ္ဌာန်း
ပါဠိတော်စတုတ္ထအုပ်၌ရှာပါ။ ။

ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကုသိုလ်ဇကဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ထိုကြောင့် ထိုတရားတို့၏ဝိဝိဘင်းကို။အလောဘံပဋိစ္စ အဒေါသောအမောဟောသမ္ပယုတ္တကာခန္ဓာ၊အစရှိသည်ဖြင့်ဟောအပ်၏။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံန္တ ဟိတ်ကိုကြည့်၍၊ ကုသိုလ်ဇကဝိသ၊ စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသကိုကောက်။ နဟေတုကုသလံဇကံခန္ဓံပဋိစ္စတယောခန္ဓာ၊အစရှိသည်ဖြင့်ဟောအပ်၏။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံန္တကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးကိုကောက်။ နဟေတုကုသလေခန္ဓံပဋိစ္စဟေတု ကုသလော၊ ဟု ဟောအပ်၏။ ။ဒုတိယေန ပဋ္ဌမ ဒုတိယံန္တကတ္တား။ကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ ဟိတ်သုံးခုကြည့်သောစေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကုသိုလ်ဇကဝိသ။စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်။၏။နဟေတုကုသလံဇကံခန္ဓံပဋိစ္စတယောခန္ဓာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်ဟောအပ်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံန္တ။ ကတ္တား။ကား။ ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဟိတ်သုံးခုကြည့်သော စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။အစိတ်အစိတ်သောကုသိုလ်ဟိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အစိတ်အစိတ်သောကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း။၏။ဟေတုကုသလန္တဓမ္မံ ပဋိစ္စဟေတုကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။ အလောဘာဉ္စသမ္ပယုတ္တကေခန္ဓေစပဋိစ္စအဒေါသောအမောဟော၊ဟုဟောအပ်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံန္တ။ကတ္တား။ကား။ ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ ဟိတ်သုံးခုကြည့်သော စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဟိတ်သုံးပါးကြည့်သောစေတသိက်ပဋ္ဌတိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။နဟေတုကုသလံဇကံခန္ဓံ ဟေတုပဋိစ္စတယောခန္ဓာ၊ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်၏။ ။ ၂ ပဋ္ဌမဒုတိယေန ပဋ္ဌမဒုတိယံန္တ။ ကတ္တား။ကား။ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဟိတ်သုံးခုကြည့်သော စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ အစိတ်အစိတ်သောကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ ဟိတ်သုံးခုကြည့်သော စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာအစိတ်အစိတ်သောကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးပစ္စယုပ္ပန်။၏။နဟေတုကုသလံဇကံခန္ဓံအလောဘာဉ္စပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ၊ အဒေါသော အမောဟောစ။ အစရှိသည်ဖြင့်ဟောအပ်၏။ ။စက်

လှည့်၍ဟောလေ။ ။ဟေတုပစ္စည်းပြီး၏။ ။(ဤဒုကတိက ပဋ္ဌာန်း
 အစရှိသော အထက်ပါဋီတော်၌ ဝိဘင်းမရှိပြီ။ ပုန်နေပုန်ထား အသွား
 သာရှိသည်။ အောက်ဒုကပဋ္ဌာန်းကို၍ဝိဘင်းအရကောက်တို့ကိုနှုလုံး
 သွင်း၍ဟောလေ)။ ။အာရမ္မဏအစရှိသော။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ဝိပါ
 ကပစ္စည်းမှတစ်ပါး။ နှစ်ဆဲ့တပစ္စည်းတို့၌လည်းကိုးချက်စီထွက်၏။ တ
 ရားကိုယ်ကိုနှုလုံးသွင်း၍ကောက်လေ။ ။ပစ္စနိက်၌။နာမိပတိယာနဝ။
 နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္စာဇာတေနဝ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။
 နဝိပါကေနဝ။နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ ။အရူပဘုံ၌ကုသိုလ်ကိုဟောလေ။ ။
 ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ပဋ္ဌ
 မော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်သာရသည်။ ။ဒုတိယပုန်မှာ ဟိတ်
 မရှိသောကြောင့် မရ။ ။ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပ
 ယုတ်ဟိတ်အားတပ်သော အစိတ်အစိတ် ကုသိုလ် ဟိတ် ပစ္စည်း၏။
 သမ္ပဒါနံ။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ် ဟိတ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ထို
 ကြောင့်။ အလောဘော အဒေါသဿအမောဟဿ။အဒေါသော အ
 လောဘဿအမောဟဿ။အမောဟောအလောဘဿအဒေါသဿ။
 ဟုဟောအပ်၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာအားတပ်သော ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။
 ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ဟိတ်သုံးပါးကြည့်သော စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ။သမ္ပ
 ယုတ္တခန္ဓာ။ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ထိုကြောင့်။ ဟေတုကုသလာ ဟေတုသမ္ပ
 ယုတ္တကာနံ နဟေတုကုသလာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော။ဟု
 ဟောအပ်၏။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ၌။ကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာအားတပ်သော ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။
 ဟိတ်နှင့်တကွ ကုသိုလ်ဇကဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ သမ္ပယုတ္တ
 ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ထိုကြောင့်။ အလောဘော အဒေါသဿ အမော
 ဟဿသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ။အစရှိသည်ဖြင့်ဟောအပ်၏။ ။ ။ ၆ အာ
 ရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။
 ပေါင်းကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ အရဟတ္တမဂ်
 ဟိတ်ကြည့်သောကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း၏။သမ္ပဒါနံ။မဟာ
 ကုသိုလ်ရှစ်ခု။ ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်။ နေဝသညာနာသညာယ
 တနကုသိုလ်။ အဘိညာဉ်ကုသိုလ်၌ရှိသောဟိတ်သုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်၏။

ဟေတုကုသလံအာရဟန္တ ဟေတုကုသလံ ခန္ဓာဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဟု ဟောအပ်
 ၏။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယသသန္တိ။ ကတ္တားကောက်မြဲ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ မဟာ
 ကုသိုလ်ရှစ်ချ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်။ နေဝသညာ နာသညာယ
 တနကုသိုလ်။ အဘိညာဉ်ကုသိုလ်။ ဟိတ်သုံးပါး။ ဝိရတီ၊ အပ္ပမညာကြဉ်
 သောစေတသိက်တိံသ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဒုတိယသသန္တိ
 လည်းကောက်မြဲ။ ဟေတုကုသလံအာရဟန္တ ဟေတုကုသလံ နဟေတု
 ကုသလံ ခန္ဓာဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဟု ဟောအပ်၏။ ။ ဒုတိယော ဒုတိယသသန္တိ။
 ကတ္တား။ ကား။ အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်သောကုသိုလ်ဝိသ။ ဟိတ်သုံးချကြဉ်
 သောစေတသိက်ပစ္စတိံသ ပစ္စည်း။ ၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ မဟာကုသိုလ်
 ရှစ်ချ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနကုသိုလ်။ နေဝသညာ နာသညာယတနကု
 သိုလ်။ အဘိညာဉ်ကုသိုလ်။ ဟိတ်တပါး။ ဝိရတီ၊ အပ္ပမညာကြဉ်သော
 စေ။ တိံသ ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ဝိဘင်းမှာ။ ကုသလတိက်၊ ကုသလောကုသ
 လသမ္ပဒါနံ ဟောလေ။ ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမသမ္ပဒါနံ အစရှိသည်တို့၌
 လည်းနည်းတူကောက်လေ။ လွယ်ပြီ။ ။ အဝိပတိ။ အနန္တရ။ သမန္တ
 ရ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ အာသေဝနတို့မှာကိုး
 ချက်စီ။ ။ ကမ္မမှာ။ ဒုတိယောဒုတိယသ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမသ။ ဒုတိ
 ယော ပဋ္ဌမဒုတိယသ။ သုံးချက်။ ။ ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရသုံး
 ချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။
 အဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ။ ကုသလတိက်။ ကုသလောကုသလသမ္ပဒါ
 နံ၌ ကောက်လေ ဟောလေ။ လွယ်ပြီ။ ။ § နဟေတုယာ နဝ။ လ။
 နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ကုသလပဒနှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

အကုသလပဒနှင့်ရှက်၍ဟောတော်မူရာ၌။ ။ ဟေတုအကုသလ
 ပဒ။ နဟေတုအကုသလပဒ။ ဟေတုအကုသလ နဟေတုအကုသလပ
 ဒ။ ဤသုံးပဒကိုတည်၍။ ဟေတုအကုသလပဒ၌။ ဟေတုအကုသလပ
 ဒါဝသာန။ နဟေတုအကုသလပဒါဝသာန။ ဟေတုအကုသလနဟေ
 တုအကုသလ ပဒါဝသာန။ ဤသို့ သုံးချက်ထွက်သည်။ ။ ထိုအတူ။
 နဟေတုအကုသလပဒ၌လည်းသုံးချက်။ ဟေတုအကုသလ နဟေတု
 အကုသလပဒ၌လည်းသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။ ပဋ္ဌ
 မေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ချ။ ဒေါသမူစွေ၌ရှိသော
 အစိတ်အစိတ်သော အကုသိုလ်ဟိတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော အစိတ်အစိတ်

သောအကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။မောဟမူနွေ
 န္တိမောဟကြဉ်သောအကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ထိုကြောင့်။
 လောဘံ ပဒိုစ္စ မောဟော။မောဟံပဒိုစ္စ လောဘော။ဒေါသံပဒိုစ္စ မော
 ဟော။မောဟံပဒိုစ္စ ဒေါသော။ဟုဟောအပ်၏။ ။ပဋ္ဌမေန ဒုတိယံန္တိ။
 ကတ္တာ။ကား။အကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒ
 သ။ဟိတ်သုံးပါးကြဉ်သောစေတသိက်စတုရီသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ဟေတု
 အကုသလေ ပဒိုစ္စ နဟေတု အကုသလာ ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ဟုဟောအပ်
 ၏။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍အကြွင်းကိုကောံလေ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း။ဝိပါ
 ကပစ္စည်းကိုထား၍ ကြွင်းပစ္စည်းတို့၌ကိုးချက်စီထွက်သတည်း။ ။
 ၆ နဟေတုယာကောံ။ဒုတိယေပဋ္ဌမံ။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတောဥဒ္ဓစ္စသဟ
 ဂတေခန္ဓေပဒိုစ္စဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတောဥဒ္ဓစ္စသဟဂတောမောဟော။
 ဟုဟောအပ်၏။ ။နာမိပတိယာ နဝ။ နပုရေဇာတေ နဝ။နပစ္စာဇာ
 တေနဝ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေနဝ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ
 နဝ။ ။အရူပဘုံမှာ။ ။ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။
 ပဋ္ဌမော ဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်သာထွက်သ
 တည်း။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိ။ ကတ္တာ။ကား။လောဘမူဖြစ်အံ့။လော
 ဘမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့။ဒေါသမောဟ။ပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။
 သမ္ပယုတ်ဟိတ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ထိုကြောင့်။လောဘောမောဟဿ။မော
 ဟောလောဘဿ။ ဒေါသောမောဟဿ။ မောဟောဒေါသဿဟေ
 တုပစ္စယေနပစ္စယော။ဟုဟောအပ်၏။ ။မောဟမူနွေန္တိမောဟသညံ
 ဟိတ်ဘော်မရှိ၍။ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်နှစ်ပါးမှလွတ်၏။ ။ပဋ္ဌမော ဒုတိ
 ယဿန္တိ။ ကတ္တာ။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော။လောဘမူဖြစ်
 အံ့။လောဘမောဟ။ဒေါသမူဖြစ်အံ့။ဒေါသမောဟ။ မောဟမူနွေဖြစ်
 အံ့။မောဟ။ပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ဟိတ်သုံးပါး
 ကြဉ်သော စေတသိက် စတုရီသ။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ။ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ထို
 ကြောင့်။ဟေတုအကုသလာဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံနဟေတုအကုသ
 လာနံခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ဟု။၏။ ။ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယဿန္တိ။ကတ္တာ။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော။ လောဘမူဖြစ်
 အံ့။လောဘမောဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့။ဒေါသမောဟ။ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပ
 ဒါနံ။ကား။လောဘမူရှစ်ချ။ဒေါသမူနွေ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သောဟိတ်နှင့်

တံကွ စေတသိက်ဆဗ္ဗိသ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ထိုကြောင့်။
 လောဘောမောဟာဿသမ္ပယုတ္တကာနံခန္ဓာနံ။ မောဟောလောဘဿ
 သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ အာရိယသင်္ဂြိုဟ်
 ဟောအပ်၏။ ။ဟေတုပစ္စည်း၌ဤသုံးချက်သာထွက်သည်။ ။အာ
 ရမ္မဏပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။
 ပေါင်းကိုးချက်ထွက်၏။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ အကု
 သိုလ်ဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ အကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး
 ပစ္စယုပ္ပန်၏။ထိုကြောင့်။ဟေတုအကုသလေခန္ဓေအာရမ္မ ဟေတုအ
 ကုသလာခန္ဓာဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ဟု၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။ကတ္တား။ကား။
 အကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။
 ဟိတ်သုံးပါးကြည်သောစေတသိက်စတုရိသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ထိုကြောင့်။
 ဟေတုအကုသလေခန္ဓေအာရမ္မ နဟေတုအကုသလာခန္ဓာဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
 ဟု၏။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ၌။ကတ္တား။ကား။ အကုသိုလ်ဟိတ်
 သုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ဟိတ်နှင့်တကွ
 စေတသိက်သတ္တရိသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ထိုကြောင့်။ ဟေတု အကုသလေ
 ခန္ဓေအာရမ္မ ဟေတုအကုသလာခန္ဓာစ နဟေတုအကုသလာခန္ဓာစ
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ဟု၏။ ။ဒုတိယောဒုတိယဿ၌။ကတ္တား။ကား။အကုသိုလ်
 ဒွါဒသ။ဟိတ်သုံးပါးကြည်သောစေတသိက်စတုရိသ ပစ္စည်း၏။ သမ္ပ
 ဒါနံ။ကား။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ဟိတ်သုံးပါးကြည်သော စေတသိက်တေ
 ရိသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ဝိဘင်းကို ကုသလတိက်၌။အကုသလော အကုသ
 လဿအတိုင်းဟောလေ။ ။အကြွင်းလည်း သိသာပြီ။ ။အဓိပတိ
 ကိုးချက်။ပဋ္ဌမသုံးချက်မှာ အာရမ္မဏာဓိပတိသာ။ဒုတိယသုံးချက်မှာ၊
 အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ သဟဇာတာဓိပတိ၊ နှစ်ပါး။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်
 မှာအာရမ္မဏာဓိပတိသာ။ ။အနန္တရ။သမနန္တရ။သဟဇာတ။အည
 မည။နိဿယ။ဥပနိဿယ။အာသေဝန။ကိုးချက်စီ။ ကမ္မသုံးချက်။ အာ
 ဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ဈာန။ မဂ္ဂတို့မှာသုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂ
 တ။အဝိဂတ။ကိုးချက်စီချည်း။ ။အကောက်မှာကုသလတိက်အကု
 သလပဒကို ဖြို၍ကောက်။ ဝိဘင်းကိုလည်း ထုတ်လေ။ ။နဟေတု
 ယာ နဝ။လ။ နောအဝိဂတေ နဝ။ သဗ္ဗတ္ထ နဝ။ ။အကုသလပဒနှင့်
 အရှက်ပြီး၏။ ။

၆ အဗျာကတပဒနှင့်ရှက်၍ ဟောတော်မူရာ၌။ ။ဟေတုအံဗျာ
ကတပဒ။ နဟေတုအဗျာကတပဒ။ဟေတုအဗျာကတနဟေတုအဗျာ
ကတပဒ။သုံးပုဒ်တည်၍။ဟေတုအဗျာကတပဒ၌။ဟေတုအဗျာကတ
ပဒါဝသာန။ နဟေတုအဗျာကတပဒါဝသာန။ ဟေတုအဗျာကတ န
ဟေတုအဗျာကတပဒါဝသာန။အားဖြင့်သုံးပါး။ ထို့အတူ။နဟေတုအ
ဗျာကတပဒ၌လည်းသုံးပါး။ ဟေတုအဗျာကတ နဟေတုအဗျာကတ
ပဒ၌လည်းသုံးပါး။ပေါင်းကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။
ကတ္တံဒး။ကား။ အစိတ်အစိတ်သော အဗျာကတဟိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော
အစိတ်အစိတ်သောအဗျာကတဟိတ်သုံးပါးပစ္စယုပ္ပန်။၏။ထိုကြောင့်။
အလောဘံပဋိစ္စ အဒေါသော အမောဟော၊အစရှိသည်ဖြင့်။၏။ ။
ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။ အစိတ်အပေါင်းဖြစ်သော
အဗျာကတဟိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝိသ။ သဟိတ်
ကြိယာသတ္တရသ။ အဗျာကတဟိတ်သုံးခုကြည့်သော စေတသိက်ပဉ္စ
တိံသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။
ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။အစိတ်အပေါင်းဖြစ်သောပဋိသန္ဓေဟိတ်
ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ။ ဟိတ်သုံးပါးကြည့်သော
စေတသိက်ဗာဟိံသ၊ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ်၊ပစ္စ
ယုပ္ပန်။၏။ထိုကြောင့်။ ဟေတုအဗျာကတေခန္ဓေ ပဋိစ္စ သမ္ပယုတ္တကာ
ခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဟေတုအဗျာကတေခန္ဓေပဋိစ္စ
သမ္ပယုတ္တကာ ခန္ဓာ ကဋတ္တာစ ရူပံ၊ဟု။၏။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမဒုတိယံ၌
ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။ အစိတ်အစိတ်သောအဗျာကတဟိတ်ကိုစွဲ
၍ဖြစ်သောသဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝိသ။သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ဟိတ်
နှင့်တကွ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။သဟိတ်
စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ကား။ အစိတ်အ
စိတ်သောပဋိသန္ဓေဟိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်ပဋိသန္ဓေသတ္တရသ
ဟိတ်နှင့်တကွသောစေတသိက်ပဉ္စတိံသအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။
ကဋတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ထိုကြောင့်။ အလောဘံပဋိစ္စအဒေါသောအ
မောဟော သမ္ပယုတ္တကာခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ အ
လောဘံပဋိစ္စ အဒေါသောအမောဟော သမ္ပယုတ္တကာခန္ဓာ ကဋတ္တာ
စရူပံ၊အစရှိသည်ဖြင့်။၏။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ၌။ ဟိတ်ကိုကြည့်၍၊သ

ဟိတ်ဝိပါက်။ သဟိတ်ကြိယာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်ကိုကောက်။ ရုပ်သက်သက်ကိုကောက်။ ဝိဘင်းမှာကုသလ
တိက်အတိုင်းဟောလေ။ ။အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။ပစ္စာဇာတပစ္စည်း
မှတပါး ကိုးချက်စိထွက်သည်။ ။ ၆ နဟေတုယာဇကံ။နာရမ္မဏေ
တိဏိ။ နာဓိပတိယာ နဝ။ နာနန္တရေ တိဏိ။ နသမနန္တရေ။ နအည
မညေ။နဥပနိဿယေတိဏိ။နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္စာဇာတေနဝ။နာ
သေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။
နဗျာနေ။နမဂ္ဂေကံ။နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ နောနတ္ထိယာ
တိဏိ။ နာဝိဂတေတိဏိ။ ။ပညာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံး
ချက်သာထွက်သတည်း။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသ၌။ ကတ္တား။ကား။သမ္ပ
ယုတ်ဟိတ်အားတပ်သော၊ သဟိတ်ဝိပါက်သဟိတ်ကြိယာ၌ရှိသော။
ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊အလောဘအဒေါသ။ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့၊အလောဘအဒေါ
သ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါးသုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။သမ္ပ
ယုတ်ဟိတ်နှစ်ပါးသုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ထိုကြောင့်။ အလောဘော အ
ဒေါသဿအမောဟဿ၊အစရှိသည်ဖြင့်၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယသ
၌။ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော၊
သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာ၌ရှိသောဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း၏။သမ္ပ
ဒါနံ။ကား။ဟိတ်ကြည့်သောသမ္ပယုတ္တခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာကုတ္တာရုပ်အားတပ်
သော ပဋိသန္ဓေဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဟိတ်ကြည့်
သောသမ္ပယုတ္တခန္ဓာကုတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ထိုကြောင့်။ဟေတုအ
ဗျာကတာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ နဟေတုအဗျာကတာနံခန္ဓာနံစိတ္တ
သမုဋ္ဌာနာနဉ္စူပါနံဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော။ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဟေတု
ဝိပါကာအဗျာကတာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံနဟေတုဝိပါကာအဗျာ
ကတာနံခန္ဓာနံကုတ္တာရူပါနံဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော။ဟု။၏။ ။
အာရမ္မဏကိုးချက်။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသ၌။ ကတ္တား။ကား။ အဗျာကတ
ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ မဟာကြိယာရှစ်ခု။ မဟာ
ဝိပါက်ရှစ်ခု။ဝိညာဏဉ္စာယတနဝိပါက်၊ကြိယာ။နေဝသညာနာသညာ
ယတနဝိပါက်၊ကြိယာ။အဘိညာဉ်၌ရှိသောဟိတ်သုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်၏။
ထိုကြောင့်။ဟေတု အဗျာကတေခန္ဓေ အာရမ္မ ဟေတုအဗျာကတာ

ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဟု။၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿအစရှိသော နေဝံနှစ်ချက်
လွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယော ဒုတိယဿန္တိ၊ ကုသလတိက်၊ အဗျာကတော
အဗျာကတုဿအတိုင်းတွင် ကတ္တားသမ္ပဒါနိန္ဒဟိတ်ကိုနုတ်။ အကြွင်း
လွယ်ပြီ။ ။ ၆ အဓိပတိန္ဒကိုးချက်။အာရမ္မဏာဓိပတိ။သဟဇာတာ
ဓိပတိ၊ အစုံချည်း။ ။ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿန္တိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိဖြစ်အံ့၊
ကတ္တား။ကား။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောအရဟတ္တဖိုလ်ဟိတ်သုံးပါး
ပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနိ။ကား။အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော မဟာကြိယာ
ဥာဏံသမ္ပယုတ်လေးခုရှိသော ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။သဟ
ဇာတာဓိပတိဖြစ်အံ့၊ ကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော။အ
ဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ် လေးခု။
ဧကန်ရသောမဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာကိုးခု။ ဖိုလ်လေးခု၊ ဝိတ္တက္ခဏတခုတခု
ရှိသော ဝိမံသာဓိပတိ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနိ။ ကား။ အဓိပတိတရား
ကိုယ်ကြည့်သော အလောဘအဒေါသသမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ထို
ကြောင့်။အာရမ္မဏာဓိပတိဟေတုအဗျာကတောခန္ဓေဂရုံကတွာ ဟေ
တုအဗျာကတာခန္ဓာဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။သဟဇာတာဓိပတိဟေတုအဗျာကတာ
အဓိပတိသမ္ပယုတ္တကာနံ။ဟေတုအဗျာကတာနံ အဓိပတိပစ္စယေနပစ္စ
ယော။ဟု။၏။ ။ကုသလတိက်။ အဗျာကတေန အဗျာကတံကို မှီ၍
ကောက်။ ဝိဘင်းကိုလည်းဟောလေ။ ။အနန္တရမှစ၍ ဥပနိဿယ
တိုင်အောင် ကိုးချက်စီ ထွက်၏။ ။ပုရေဇာတန္တိ။ ဒုတိယော ဒုတိ
ယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။သုံးချက်။ အ
ဗျာကတောအဗျာကတဿအတိုင်းကောက်။ ဝိဘင်းဟော။ ။ပစ္ဆာ
ဇာတန္တိ။ ပဋ္ဌမော ဒုတိယဿ။ ဒုတိယော ဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမဒုတိယော
ဒုတိယဿ။သုံးချက်။ ။အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါက
ကိုးချက်။ အာဟာရသုံးချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂကိုး
ချက်။ သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။ အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂ
တ။ကိုးချက်စီ။ ။အဗျာကတပဒကိုမှီ၍ကောက်လေ။ ။နဟေတု
ယာနဝ။လ။ နောအဝိဂတေနဝ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။အဗျာကတပဒနှင့်အ
ရှက်ပြီး၏။ ။ဟေတုဒုကမူလ။ကုသလတ္ထိကမူလိပြီး၏။ ။

§ ဝေဒနတိက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ။ နဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ။ ဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တနဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ။ သုံးပုဒ် တည်၍။ ဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ၌။ ဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒါဝသာန။ နဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒါဝသာန။ ဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တနဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒါဝသာန။ အားဖြင့် သုံးပါး။ ။ ထိုအတူ နဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ၌လည်း သုံးပါး။ ဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တနဟေတု သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ၌လည်း သုံးပါး။ ပေါင်းကိုးပါးဖြစ်သတည်း။ ။ § ဟေတု ယာ နဝ။ လ။ အဝိဂတေ နဝ။ သဗ္ဗတ္ထ နဝ။ ။ နဟေတု ယာ ဇေကံ။ နာဓိပတိယာ နဝ။ နပုရေ ဇာတေ။ နပစ္စာ ဇာတေ။ နာသေဝနေ နဝ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေ နဝ။ နဈာနေ ဇေကံ။ နမဂ္ဂေ ဇေကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ နဝ။ ။ ဝေဒနတိက် ပဋ္ဌမပဒကို ဖြို၍ ဟောလေ။ ။ ပဉ္စာဝါရ၌။ ဟေတု ပစ္စည်းပဋ္ဌမပဒ သုံးချက်သာ ထွက်သတည်း။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသ၌။ ပဝတ္တိ အခါကတ္တား။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဟိတ် အားတပ်သော၊ လောဘမူသော မနဿ သဟဂုတ်ဖြစ်အံ့၊ လောဘမောဟ။ ဒွိဟိတ်သော မနဿ သဟဂုတ်ဖြစ်အံ့၊ အလောဘ အဒေါသ။ တိဟိတ်သော မနဿ သဟဂုတ်ဖြစ်အံ့၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ။ ဤဟိတ်နှစ်ပါး သုံးပါး ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ သမ္ပယုတ်ဟိတ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ အလောဘော အဒေါသသ အမောဟသ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ။ ။ အကြွင်းကို ဝေဒနတိက် ပဋ္ဌမပဒကို ဖြို၍ ဟောလေ။ ။ အာရမ္မဏမှစ၍၊ ဥပနိဿယ၊ အာသေဝ နတိုင်၊ ကိုးချက်စီ။ (ပုရေဇာတ၊ ပစ္စာဇာတ၊ မရ)။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရသုံးချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ ကိုးချက်စီ။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ဝေဒနတိက် ပဋ္ဌမပဒကို ဖြို၍ ကောက်လေ၊ ဟောလေ။ ။ § နဟေတု ယာ နဝ။ လ။ သဗ္ဗတ္ထ နဝ။ ။ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒနှင့် အရှက်ပြီး၏။ ။

ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒနှင့် ရှက်ရာ၌။ ဟေတု ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ။ နဟေတု ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ။ ဟေတု ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တနဟေတု ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ။

ယုတ္တပဒ၊ သုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင်သုံးပုဒ်စီဖြစ်၍။ ကိုးပုဒ်ထွက်
သတည်း။ ။ § ဟေတုယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ဝိပါကေကေ။ ။ နဟေ
တုယာကေ။ နာမိပတိယာ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိ
ဏိ။ နဝိပါကေနဝ။ နဗျာနေကေ။ နမဂ္ဂေကေ။ ။ ဆဝါရပြီး၏။ ။
ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌ ပဋ္ဌမသုံးချက်သာထွက်သတည်း။ အာရမ္မ
ဏ၌ကိုးချက်။ အမိပတိ၌ ဒုတိယပဒသဟာဇာတာမိပတိသုံးချက်။ အ
နန္တရံ။ ဓမနန္တရ။ သဟာဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ကိုး
ချက်စီ။ (ပုရေဇာတမရ)။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါက
တချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဗျာန။ မဂ္ဂ။ သုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။
(ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ။ နဟေတု
ယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပ
ယုတ္တပဒနှင့်အရှက်ပြီးပြီ။ ။

§ အဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒနှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ ဟေ
တုအဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နဟေတုအဒုက္ခမသုခါ
ယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ ဟေတုအဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပ
ယုတ္တနဟေတုအဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ၊ သုံးပုဒ်တည်
၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင်သုံးချက်သုံးချက်စီထွက်၍။ ပေါင်းကိုးချက်ဖြစ်သ
တည်း။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ မောဟမုဒ္ဒေ၌။ မောဟကြဉ်
သောသဟိတ်ဥပေက္ခာသဟာဂုတ်လေးဆဲ့ကိုးခုရှိသောအစိတ်အစိတ်
သော ဟိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော လောဘ။ မောဟ။ အလောဘ။ အဒေါသ။
အမောဟတည်းဟူသော အစိတ်အစိတ်သောဟိတ်ငါးပါးပစ္စယုပ္ပန်။
၏။ ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌။ ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။ အစိတ်အပေါင်း
ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသဟာဂုတ်ဟိတ်ငါးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်
ဥပေက္ခာသဟာဂုတ်လေးဆဲ့တခုဟိတ်ငါးပါး။ ဝေဒနာ။ ပီတိ။ ဒေါသ။
ဣဿာ။ မစ္ဆရိယ။ ကုက္ကုစ္စကြဉ်သော စေတသိက်ကေစတ္တာလီသ ပစ္စ
ယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ သဟိတ်ဥပေက္ခာ ပဋိသန္ဓေချနစ်ချကို
ကောံ။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ အကြွင်းကိုဟောလေ။ ။ ဟေတုယာနဝ။
အာရမ္မဏေနဝ။ လ။ အဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ § နဟေတုယာ
နောဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ။ နာမိပတိယာနဝ။ နပုရေ
ဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေနဝ။

နဗျာနေကေံ။ နမဂ္ဂေကေံ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ ။ဆဝါရုဒြီး၏။ ။ပဉ္စာ
 ဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်သာ ထွက်သည်။ ။အာရမ္မဏ
 ကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသန္တိ။ကတ္တား။ကား။ အဗျာကတဟိတ်ငါး
 ပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ အကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်
 ခု။ကာမာဝစရသောဘဏဥပေက္ခာသဟဂုတ်တဆဲ့နှစ်ခု။ဝိညာဏဉ္စာ
 ယတနစိတ်သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်သုံးခု။ အဘိညာဉ်
 နွေး၌ရှိသော ဟိတ် ငါးပါး ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယသန္တိ။
 ကတ္တား။ကား။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဟိတ်ငါးပါးပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါန်။
 ကား။ယခင်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးပါး။ဝေဒနာ။ပီတိ။ဒေါသ။ဣဿာ။
 မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ဝိရတိ။အပ္ပမညာကြည်သောစေတသိက်သုံးဆဲ့ခြေခံ
 ခုပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဝေဒနတိက် တတိယပုန်ကိုမှီ၍ ကောက်လေ။ အ
 ကြွင်းသိသာပြီ။ ။အဓိပတိကိုးချက်။ အနန္တရ။သမနန္တရ။သဟဇာ
 တ။အညမည။နိဿယ။ဥပနိဿယတို့လည်းကိုးချက်စီ။(ပုရေဇာတ။
 ပစ္စာဇာတ။မရ)။အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကကိုးချက်။
 အာဟာရသုံးချက်။ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဗျာနသုံးချက်။ မဂ္ဂကိုးချက်။ သမ္ပ
 ယုတ္တကိုးချက်။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတတို့လည်း
 ကိုးချက်စီ။ ။နဟေတုယာနဝ။လ။နောအဝိဂတေနဝ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။
 အဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒနှင့် အရှက်ပြီး၏။ ။ဟေတု
 ဒုကမူလ။ဝေဒနတ္ထိကမူလိပြီး၏။ ။

၌ ဝိပါကတိက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ဟေတုဝိပါကပဒ။နဟေတုဝိပါက
 ပဒ။ ဟေတုဝိပါကနဟေတုဝိပါကပဒ၊ သုံးပုန်တည်၍။ တပုန်တပုန်
 ထွင်သုံးချက်စီထွက်၍။ ပေါင်းသော် ကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။ပဋ္ဌ
 မေနပဋ္ဌမံ၌။ကတ္တား။ကား။ ဝိပါကဟိတ်သုံးပါးကိုကောက်။ ။ပဋ္ဌမေ
 နဒုတိယံ၌။ ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ကား။ ဝိပါကဟိတ်သုံးပါးကိုစွဲ၍ဖြစ်
 သောသဟိတ်ဝိပါကဇကဝိသ။ဟိတ်သုံးပါးကြည်သောစေတသိက်ပဉ္စ
 တိံသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍ အကြွင်းကိုကောက်လေ။ ။
 အာရမ္မဏကိုးချက်။ အဓိပတိယာနဝ။(ပစ္စာဇာတ။ အာသေဝန။မရ)။
 သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။နဟေတုယာ ဇကံ။နာဓိပတိယာ နဝ။ နပုရေဇာတေ။

နပစ္စာဇာတေ၊ နာသေဝနေနဝ။နဈာနေဇကံ။ နမဂ္ဂေဇကံ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ
နဝ။ ။ဆဝါရ ပြီး၏။ ။ပဉ္စာဝါရ ဟေတု ပစ္စည်း၌ ပဋ္ဌမသုံးချက်
သာ ထွက်သည်။ ။အာရမ္မဏ၌ ကိုးချက်။ ။ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ၌။
ကတ္တား။ကား။မဟာဝိပါက်၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။
ကား။ မဟာဝိပါက်၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမော
ဒုတိယဿ၌။ကတ္တား။ကား။မဟာဝိပါက်၌ရှိသော ဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း။
၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ တဒါရုံဇကောဒသ။ ဟိတ်သုံးပါးကြည့်သော စေတ
သိက်တိံသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ၌။ကတ္တား။ကား။
မဟာဝိပါက်ဟိတ်သုံးပါးပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။မဟာဝိပါက်ရှစ်ချ
ဟိတ်နှင့်တကွစေတသိက်တေတ္တိံသ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ ၆ ဒုတိယော
ဒုတိယဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ ကာမဝိပါက်တေဝိသ။ ဟိတ်ကြည့်သော
စေတသိက်တိံသပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။တဒါရုံဇကောဒသ။ဟိတ်
သုံးပါးကြည့်သောစေတသိက်တိံသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အကြွင်းသိသာ
ပြီ။ ။အာရမ္မဏပြီး၏။ ။အဓိပတိ၌ခြောက်ချက်။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ
၌။သဟဇာတာဓိပတိသဒ။ ကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ်ဟိတ်အားတပ်
သော ဖိုလ်လေးခုရှိသော ဝိမံသာဓိပတိ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။
ဖိုလ်လေးခုရှိသော အလောဘ အဒေါသတည်းဟူသော သမ္ပယုတ်
ဟိတ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။သဟဇာတာဓိပတိသာ
ရသည်။ကတ္တား။ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော ဖိုလ်လေးခုရှိ
သောဝိမံသာဓိပတိပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။ဖိုလ်လေးခု။ဝိမံသာဓိပ
တိကြည့်သော အလောဘအဒေါသကြည့်သောစေတသိက်တေတ္တိံသ။
သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမ ဒုတိယဿ၌ လွယ်
ပြီ။ ။ဒုတိယလည်းသုံးချက်။ သံဟဇာတာဓိပတိသာ။ ။ပဋ္ဌမဒုတိ
ယမရ။အဓိပတိပစ္စည်းပြိုင်၍ မတပ်သောကြောင့် မရသတည်း။ ။
အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။
ကိုးချက်စီ။ (ပုရေဇာတ။ပစ္စာဇာတ။အာသေဝန။မရ)။ ကမ္မသုံးချက်။
ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရသုံးချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။
မဂ္ဂ။သမ္ပယုတ္တ။ကိုးချက်စီ။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတ
တို့မှာကိုးချက်စီ။ ။နဟေတုယာနဝ။လ။ နောအဝိဂတေနဝ။သဗ္ဗတ္ထ
နဝ။ ။ဝိပါကပဒနှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

ဤနည်းအတူ ဝိပါကဓမ္မပုန်နှင့်ရှက်၍ဟောရာ၌လည်းကိုးချက်။ နေ
 ဝိပါကနဝိပါကဓမ္မပုန်နှင့်ရှက်၍ဟောရာ၌လည်းကိုးချက်။ ရှေ့ပုန်ကို
 နည်းမှီ၍ဝိပါကတိက်ကို နှလုံးသွင်း၍ဟောလေ။ ။ဟေတုဒုကမူလ။
 ဝိပါကတ္တိကမူလိပြီး၏။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍ ဥပါဒိန္နတိက်မှစ၍တိက်ပုန်
 အရတပုန်တပုန်ကိုဟေတုဒုကနှင့်ရှက်၍ဟောလေ။ ။

၎် နောက်ဆုံး သနိဒဿနသပ္ပဒိုဗာတိက်၌ ပဋ္ဌမပုန်မရ။ ။ဒုတိ
 ယပုန်၌ဟေတုအနိဒဿနသပ္ပဒိုဗာဟူ၍မရ။ နဟေတုအနိဒဿနသပ္ပ
 ဒိုဗာသာရသတည်း။ ကတ္တား။ ကား။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ
 အရူပဝိပါကလေးခု။ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သောကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊
 သဟိတ်ဝိပါက၊ သဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟာပြု
 အပ်သော အာပေါဓာတ် ကြဉ်သော သဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်။ သ
 ဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပုန်သန္ဓေနာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်အတူ ယထာရဟာဥပါဒ်
 သော အာပေါဓာတ်ကြဉ်သောသဟိတ်ပုန်သန္ဓေကမ္မဇမဟာဘုတ်ကို
 စွဲ၍ဖြစ်သော၊ ဘုတ်နှင့်တကွသော၊ ရူပါရုံကြဉ်သော သဟိတ်ဩဇ္ဇာရိ
 ကစိတ္တဇဥပါဒါ။ သဟိတ်ပုန်သန္ဓေကမ္မဇဩဇ္ဇာရိကဥပါဒါ ပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ထိုကြောင့်။ ဧကံမဟာဘူတံပုန်စွ နေမဟာဘူတာ။ နေမဟာဘူတေ
 ပုန်စွဧကံမဟာဘူတံ။ မဟာဘူတေပုန်စွစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံကုတ္တာရူပံ
 ဥပါဒါရူပံ။ ဟု။ ။ ။ဟေတုယာဧကံ။ အဓိပတိယာ။ သဟဇာတေ။
 အညမညေ။ နိဿယေ။ ကမ္မေ။ ဝိပါကေ။ အာဟာရေ။ ဣန္ဒြိယေ။ ဈာနေ။
 မဂ္ဂေ။ ဝိပ္ပယုတ္တေ။ အတ္တိယာ။ အဝိဂတေဧကံ။ ။ နဟေတုယာဧကံ။
 နာရမ္မဇကေဧကံ။ နာဓိပတိယာဧကံ။ ။ သဟဇာတေ။ နိဿယ။ အတ္တိ။
 အဝိဂတေ။ ဤလေးပစ္စည်းမှတစ်ပါး။ ဧကံချည်းထွက်သတည်း။ ။ ပဉ္စာ
 ဝါရ၌။ သဟဇာတေ။ အညမညေ။ နိဿယ။ အတ္တိ။ အဝိဂတေ။ ဤငါးပစ္စည်း
 သာရသတည်း။ ဧကံသာ။ ။ နဟေတုယာဧကံ။ လ။ သဗ္ဗတ္ထဧကံ။ ။
 အနိဒဿနသပ္ပဒိုဗာနှင့်အရှက်ပြီးပြီ။ ။

တတိယပဒနှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေတုအနိဒဿနသပ္ပဒိုဗာပဒ။ နဟေတု
 အနိဒဿနသပ္ပဒိုဗာပဒ။ ဟေတု အနိဒဿနသပ္ပဒိုဗာ နဟေတု အနိ
 ဒဿနသပ္ပဒိုဗာပဒ။ သုံးပုန်တည်း၍။ တပုန်တပုန်တွင် သုံးပုန်စိထွက်
 သောကြောင့် ကိုးပုန်ထွက်သတည်း။ ။ ဟေတုအနိဒဿနသပ္ပဒိုဗာ

အရကား။ဟိတ်ခြောက်ပါးတည်း။ နဟေတုအနိဒဿနအပ္ပဒိုဗာအရကား။စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သောစေတသိက်ဆစက္ကာလီသ။သုခုမရုပ်သောဇ္ဇသ။နိဗ္ဗာန်ရသတည်း။ ဤအရကိုနှလုံးသွင်း၍တိက်ဒုက်ကိုမြှီ၍ဟောလေ။ ။အနိဒဿန အပ္ပဒိုဗာပုန်နှင့် အရှက်ပြီး၏။ ။ဟေတုဒုကမူလ။သနိဒဿနသပ္ပဒိုဗာတ္တိကမူလီပြီး၏။

ဟေတုဒုက်နှင့်တိက်ဗာဝိသအရှက်ပြီး၏။

သဟေတုဒုကမူ။

§ သဟေတုဒုက်နှင့် အရှက်ကား။ သဟေတုက ကုသလပဒသာရသည့်။ အဟိတ်ကုသိုလ်မရှိသောကြောင့် ဒုတိယပဒကိုမဟောရသတည်း။ ထိုသဟေတုကကုသလပဒသည် သဟေတုကကုသလပဒါဝသာနတပါးသာတည်း။ကတ္တား။ကား။ကုသိုလ်ကေဝိသ။စေတသိက်အဋ္ဌတိသကို ကောက်မြဲ။ ။ဟေတုယာဇကံ။လ။ အဝိဂတေ ဇကံ။သဗ္ဗတ္ထဇကံ။ ။နာဓိပတိယာဇကံ။ နပုရေဇာတေ။နပစ္ဆာဇာတေ။နာသေဝနေ။နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဇကံ။ ။ပညာဝါရလည်း။ ကုသလော ကုသလဿ။ တချက်သာရ၍။ ပုရေ၊ ပစ္ဆာ၊ ဝိပါက၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်းတို့ကို ကြည့်၍ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့၌ တချက်သာရသတည်း။ ။ပစ္စနိက်၌လည်း။ နဟေတုယာ ဇကံ။လ။ နောအဝိဂတေဇကံ။သဗ္ဗတ္ထဇကံ။ ။ကုသလပဒနှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

§ အကုသလပဒနှင့်ရှက်ရာ၌။သဟေတုကအကုသလပဒ။အဟေတုကအကုသလပဒ။သဟေတုကအကုသလအဟေတုကအကုသလပဒ၊သုံးပုန်တည်၍။ ဟေတုပစ္စည်းမှာ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။သုံးချက်ထွက်သတည်း။ ။ဒုတိယပုန်မှာ မောဟမူဇွေး၌မောဟကိုကြည့်၍ဟောလေ။ ။အာရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ငါးချက် ထွက်သတည်း။ ။အဝိပတိမှာ ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမံသာတည်း။ ။ဟေတုယာတိဏိ။အာရမ္မဏေပဉ္စ။ အဝိပတိယာဇကံ။အနန္တရေပဉ္စ။ သမနန္တရေ။ သဟဇာတေ။ အညမညေ။ နိဿယေ။ ဥပ္ပနိဿယေ။ပုရေဇာတေ။ အာသေဝနေ။ကမ္မေ။ အာဟာရေ။ဣန္ဒြိယေ။

ဈာနေ။မဂ္ဂေ။သမ္ပယုတ္တေ။ဝိပ္ပယုတ္တေ။အတ္ထိယာ။နတ္ထိယာ။ဝိဂတေ။အဝိ
 ဂတေ ပဉ္စ။ ။နဟေတုယာ ဧကံ။နာဓိပတိယာ ပဉ္စ။နပုရေဇာတေ။
 နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ ပဉ္စ။ နကမ္မေ တိဏိ။ နဝိပါကေ ပဉ္စ။နဝိပ္ပ
 ယုတ္တပဉ္စ။ ။ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ဒုတိယော
 ပဋ္ဌမဿ။ နှစ်ချက်သာရသတည်း။ ။ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။
 ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားတပ်သော၊ လောဘမူဖြစ်အံ့၊ လောဘမော
 ဟ။ ဒေါသမူဖြစ်အံ့၊ ဒေါသမောဟ။ ဤဟိတ်တပါးနှစ်ပါး ပစ္စည်း၏။
 သမ္ပဒါန်။ကား။ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါသမူနွေး။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာပစ္စ
 ယုပ္ပန်၏။ ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ၌။ကတ္တား။ကား။မောဟမူနွေး၌မော
 ဟ ပစ္စည်း၏။သမ္ပဒါန်။ကား။မောဟမူနွေး၌မောဟကြည်သောစေတ
 သိက်ဓုဒ္ဓသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။အာရမ္မဏ ကိုးချက်။ အဝိပတိတချက်။
 အနန္တရ။သမနန္တရ။ကိုးချက်စီ။ သဟဇာတ။အညမည။နိဿယ။ငါး
 ချက်စီ။ဥပနိဿယ။ကိုးချက်။(ပုရေ၊ပစ္ဆာ၊မရ)။အာသေဝနကိုးချက်။
 ကမ္မသုံးချက်။ (ဝိပါကမရ)။ အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။ သုံးချက်စီ။
 သမ္ပယုတ္တငါးချက်။(ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။အတ္ထိငါးချက်။နတ္ထိ။ဝိဂတေ။ကိုးချက်
 စီ။အဝိဂတငါးချက်။ ။နဟေတုယာနဝ။လ။နောအဝိဂတေနဝ။ ။
 အကုသလပဒနှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

၎် အဗျာကတပဒနှင့် ရှက်ရာ၌။ ။သဟေတုက အဗျာကတပဒ။
 အဟေတုကအဗျာကတပဒ။ သဟေတုကအဗျာကတ အဟေတုက
 အဗျာကတပဒ။ဟုသုံးပဒတည်၍။တပုန်တပုန်တွင်သုံးပုန်သုံးပုန်စီဖြစ်
 ၍ကိုးပုန်ဖြစ်သတည်း။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။
 သဟိတ်ဝိပါကဧကဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။စေတသိက်အဋ္ဌ
 တိ။သအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။
 ပဒိုသန္ဓေအခါ သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေသတ္တရသနာမက္ခန္ဓာကိုကောံ။ ။
 ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌ သဟိတ်ဝိပါကကြိယာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်စိတ္တ
 ဇရုပ်။ သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကိုကောံ။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယံ၌လည်းလွယ်ပြီ။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ၌ ရုပ်သက်သက်ကိုကောံ
 လေ။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စ
 ဝေါကာရပဒိုသန္ဓေကိုကောံ။ ။အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။အာရမ္မဏ
 ၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေနဒုတိယံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌ

ဝံ။ငါးချက်။ ။အဓိပတိ၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယတချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယ
 တချက်။ပေါင်းငါးချက်။ ။အနန္တရလေးချက်။သမနန္တရလေးချက်။
 သဟဇာတံကိုးချက်။ အညမညခြောက်ချက်။ နိဿယကိုးချက်။ ဥပ
 နိဿယလေးချက်။ ပုရေဇာတ။အာသေဝန။ နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မ။ဝိပါက။
 အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ကိုးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တလေးချက်။ ဝိပု
 ယုတ္တ။အတ္ထိ။ကိုးချက်စီ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။လေးချက်စီ။အဝိဂတကိုးချက်။ ။
 နှ နှဟေတုယာဇကံ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာဓိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေ
 တိဏိ။နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာ
 တေနဝ။နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေဒ္ဒေ။ နဝိပါကေပဉ္စ။ န
 အာဟာရေဇကံ။နဣန္ဒြိယေ။နဈာနေ။ နမဂ္ဂဇကံ။နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။
 နဝိပုယုတ္တေဒ္ဒေ။နောနတ္ထိယာတိဏိ။နောဝိဂတေတိဏိ။ ။ပညာဝါရ
 ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမ
 ဒုတိယဿ။သုံးချက်။ ။အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိ
 ယဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ လေးချက်။ ။ပဋ္ဌ
 မောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တာ။ကား။သဟိတ်ဝိပါကံဇကဝိသ။ သဟိတ်ကြိ
 ယာသတ္တရသပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါနံ။ကား။မဟာဝိပါကံရှစ်ချက်။မဟာကြိ
 ယာရှစ်ချက်။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယာ၊ နေဝသညာနာသညာယတန
 ကြိယာအဘိညာဉ်။ ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်တေတ္ထိ
 သပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ထို့ကြောင့်။အရဟာဖလံပစ္စဝေက္ခတိ။သဟေတု
 ကေအဗျာကတေခန္ဓေ အနိစ္စတောဒုက္ခတောအနတ္တတောဝိပဿတိ၊
 အစရှိသည်ဖြင့် ဟောအပ်၏။ ။အကြွင်း သိသာပြီ။ ။အဓိပတိ၌၊
 ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ပေါင်းလေးချက်။ ။အနန္တရ၌။ပဋ္ဌ
 မောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယော
 ပဋ္ဌမဿ။ပေါင်းလေးချက်။ ။သမနန္တရလေးချက်။ သဟဇာတချနစ်
 ချက်။အညမညခြောက်ချက်။နိဿယချနစ်ချက်။ဥပနိဿယလေးချက်။
 ပုရေဇာတ။ပစ္ဆာဇာတ။အာသေဝန။နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မ။ဝိပါက။အာဟာ
 ရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။လေးချက်စီ။မဂ္ဂသုံးချက်။သမ္ပယုတ္တနှစ်ချက်။ ဝိပုယုတ္တ
 သုံးချက်။ အတ္ထိချနစ်ချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ လေးချက်စီ။ အဝိဂတချနစ်
 ချက်။ ။နဟေတုယာ။ နာရမ္မဏေ။ နာဓိပတိယာ။ နာနန္တရေ။နသမ
 နန္တရေသတ္တ။နသဟဇာတေ။နအညမညေ။နနိဿယေပဉ္စ။နဥပနိဿ

ယေ။နုပုရေဇာတေ။နုပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။
 နအာဟာာရေ။နဇ္ဇန္တိယေ။နဈာနေ။ နမဂ္ဂေသတ္တ။ နသမ္ပယုတ္တေပဉ္စ။နဝိပ္ပ
 ယုတ္တေစတ္တာရိ။နောနတ္ထိယာသတ္တ။နောအဝိဂတေစတ္တာရိ။ ။သဟေ
 တုကဒုက္ခန္တံအဂ္ဂကံပြီး၏။ ။

ဤနည်းကိုမှီ၍ သဟေတုကဒုက္ခန္တံ တိက်ဗာဝိသကုန်အောင်ရှက်
 ၍ဟောလေ။ ။ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက္ခန္တံရှက်ရာ၌လည်း သဟေတု
 ကဒုက္ခန္တံမထူးပြီ။ ။ဤဟေတုဂေါစ္ဆကန္တိကြွင်းသောဒုက္ခန္တံရှက်
 ၍ဟောရာ၌ရှေးနည်းကိုမှီ၍ဟောလေ။ ။ဟေတုဂေါစ္ဆကမူပြီး၏။

§ စူဠန္တရဒုက္ခဒုက္ခဒုက္ခတွင်။ သပ္ပတ္တယဒုက္ခန္တံရှက်ရာ၌။ သပ္ပတ္တယ
 ကုသလတပုဒ်သာရ၍။ တချက်သာထွက်သောကြောင့်။ ကုသလေန
 ကုသလံအတိုင်း ဆဝါရအကုန်အတူတူချည်းဟောလေ။ ။ပစ္စနိက
 ၌။ နာမိပတိယာဇကံ။ နုပုရေဇာတေ။ နုပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ။ န
 ကမ္မေ။နဝိပါကေ။နဝိပ္ပယုတ္တဇကံ။ ။အရူပဘုံမှာကုသိုလ်တည်း။ ။
 ပညာဝါရ၌လည်း။ သပ္ပတ္တယောကုသလောဓမ္မော သပ္ပတ္တယသကုသ
 လဿ။ဟူ၍တချက်သာ။ကုသလောကုသလဿရသောပစ္စည်းတို့ကို
 ဟောလေ။ ဇကံသာ။ ။နဟေတုယာ ဇကံ။လ။ နောဝိဂတေ ဇကံ။
 သဗ္ဗတ္ထ ဇကံ။ ။ကုသလပဒန္တံ အဂ္ဂကံပြီး၏။ ။အကုသလပဒန္တံ
 ရှက်ရာ၌လည်း။ ဆဝါရ။ပညာဝါရပင် ဇကံသာ ထွက်သတည်း။ ။
 အဗျာကတပဒန္တံ ရှက်ရာ၌လည်း။ ဆဝါရ၌။အဗျာကတေနအဗျာက
 တံ။ တချက်သာ ထွက်သတည်း။ § ပညာဝါရ၌။ ဟေတုပစ္စည်းမှာ။
 အဗျာကတောအဗျာကတဿ။တချက်သာတည်း။ ။အာရမ္မဏမှာ။
 ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။နှစ်ချက်။ ဒုတိယောအရကား။
 နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။အမိပတိ၌လည်းနှစ်ချက်။ဥပနိဿယလည်း။အာရမ္မ
 ဏူပနိဿယမှာနိဗ္ဗာန်ပါ၍နှစ်ချက်။ ဤသုံးပစ္စည်းမှကြွင်းသော နှစ်ဆဲ့
 တပစ္စည်းတို့မှာ။အဗျာကတောအဗျာကတဿအရ။တချက်သာထွက်
 သည်။ ကုသလတိက်အတိုင်း ကောက်လေ။ ဝိဘင်း ဟောလေ။ ။
 သပ္ပတ္တယဒုက္ခန္တံအဂ္ဂကံပြီး၏။ ။သင်္ခတဒုက္ခန္တံ ရှက်ရာ၌လည်း အ
 ထူးမရှိပြီ။ ။

သနိဒဿနဒုက္ခန္တံရှက်ရာ၌။ပဋ္ဌမပုဒ်နှင့်အဂ္ဂကံမရ။ ။အနိဒဿ

နပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌လည်း။ အနိဒဿနကုသလတပုန်သာရ၍ သပ္ပတ္တယ
ဒုက်နှင့်အတူ။ ဇကံသာ။ ဆဝါရ ပညာဝါရထွက်သည်။ ။ အကုသလ
ပုန်၌လည်းဇကံသာတည်း။ အနိဒဿနအဗျာကတပုန်၌လည်းအဗျာက
တေနအဗျာကတံတချက်သာထွက်သည်။ ပညာဝါရလည်း။ အဗျာက
တောအဗျာကတဿ အတိုင်း။ ရူပါရုံကို ကြည့်သည်သာ ထူးသည်။
ပစ္စည်းအကုန်ဇကံသာတည်း။ ။ သနိဒဿနဒုက်နှင့်အရှက်ပြီး၏။

§ သပ္ပုဒိဗဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ သပ္ပုဒိဗဒုက်ကုသလအကုသလ မရှိ
သောကြောင့် သပ္ပုဒိဗဒုက်အရှက် မရ။ အပ္ပုဒိဗဒုက်ကုသလအကုသလ
ရှိသောကြောင့် ဒုတိယပုန်ရှက်ရာ၌။ ကုသလေနကုသလံ။ ကုသလော
ကုသလဿ၊ တချက်စီသာ။ ဆဝါရပညာဝါရမှာဟောလေ။ အကုသ
လပဒနှင့်ရှက်ရာ၌လည်းအတူ။ အဗျာကတပဒနှင့်ရှက်ရာ၌။ သပ္ပုဒိဗဒု
အဗျာကတပဒ။ အပ္ပုဒိဗဒုအဗျာကတပဒ။ သပ္ပုဒိဗဒုအဗျာကတအပ္ပုဒိ
ဗဒုအဗျာကတပဒ။ သုံးပဒတည်၍။ တပုန်တပုန်တွင်သုံးပါးစီထွက်သော
ကြောင့် ကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။ ဒုကပဋ္ဌာန်းတွင် ကုသိုလ်အကု
သိုလ်ကိုသာနုတ်၍ဟောလေ။ ။ သပ္ပုဒိဗဒုက်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

§ ရူပီဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ ရူပီကုသလဟူ၍မရှိသောကြောင့်။ အ
ရူပီကုသလ တပုန်သာရ၍။ ကုသလေနကုသလံအတိုင်း။ ဆဝါရအ
ကုန်ဟော။ ပညာဝါရ၌လည်း။ ကုသလောကုသလဿအတိုင်းဟော
လေ။ အကုသလပဒ၌လည်းနည်းတူ။ အဗျာကတပဒ၌လည်း။ ရူပီအဗျာ
ကတပဒ။ အရူပီအဗျာကတပဒ။ ရူပီအဗျာကတအရူပီအဗျာကတပဒ။
သုံးပုန်တည်၍။ တပုန်တပုန်၌သုံးပုန်စီဖြစ်၍ ရုပ်ပါသည့်ပစ္စည်းများမှာ
ကိုးချက်စီထွက်သတည်း။ ။ ရူပီဒုက်အတိုင်းတွင်ကုသိုလ်အကုသိုလ်
ကိုနုတ်၍ဟောလေ။ ။ ရူပီဒုက်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

§ လောကီယဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ လောကီယကုသလပဒ။ လော
ကုတ္တရကုသလပဒ။ နှစ်ပဒထွက်၍။ တပုန်တပုန်၌တချက်စီသာထွက်၍
နှစ်ချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ ဝိပါကပစ္စည်းကိုမရ။ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့
မှာနှစ်ချက်စီသာရသတည်း။ အကုသလပဒနှင့်ရှက်၍ဟောရာ၌။ လော
ကီယအကုသလပဒတချက်သာရ၍။ ဝိပါကပစ္စည်းမှတပါးပစ္စည်းတို့
၌တချက်စီသာရသတည်း။ အဗျာကတပဒနှင့်ရှက်၍ဟောရာ၌။ လော
ကီယအဗျာကတပဒ။ လောကုတ္တရအဗျာကတပဒ။ လောကီယအဗျာ

ကတ၊ လောကုတ္တရအဗျာကတပဒ၊ သုံးချက်ထွက်၍။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။
 ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယေနပဋ္ဌမံဟု၊ ရုပ်ပါသည့်ပစ္စည်းများမှာငါးချက်ထွက်သတည်း။ ။
 အာရမ္မဏ။ အညမည။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ သဗ္ဗ
 ယုတ္တ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတပစ္စည်းများမှာနှစ်ချက်သာထွက်သည်။ လောကီယ
 ဒုက်အတိုင်းတွင် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုနှုတ်၍ ဟောလေ။ ။ လော
 ကီယဒုက်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

§ ကေနစိရိညေယျဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ ကေနစိရိညေယျကုသလ
 ပဒ။ ကေနစိရိညေယျကုသလပဒ။ ကေနစိရိညေယျကုသလကေနစိရိ
 ဝိညေယျကုသလပဒ၊ ဟူ၍၊ သုံးပဒတည်၍။ တပုန်တပုန်တွင်သုံးချက်
 စီ ထွက်သောကြောင့် ကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ကုသလေနကုသလံ၊
 အတိုင်း ကိုးချက်ဟောလေ။ ပစ္စည်းအားလုံး ကိုးချက်စီချည်း။ ဆဝါ
 ရ။ ။ ပညာဝါရ၌လည်း ကုသလောကုသလသအတိုင်း ကိုးချက်ထွက်
 သတည်း။ ပစ္စနိက်၌လည်း။ နဟေတုယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ အကုသ
 လပဒ၌လည်း နည်းတူ။ ။ အဗျာကတပဒ၌လည်း ကိုးချက်စီချည်း။
 ဆဝါရပညာဝါရတို့၌ ထွက်သတည်း။ ။ ကေနစိရိညေယျဒုက်နှင့်အ
 ရှက်ပြီး၏။ ။ ကြွင်းသောတိက်တို့နှင့် အသီးအသီး ဟောရာ၌လည်း
 ဤနည်းကိုမှီ၍ဟောကြလေ။ ။ စူဠန္တရဒုကမူပြီး၏။ ။

§ အာသဝဂေါစ္ဆက ခြောက်ဒုက်တွင်၊ အာသဝဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။
 အာသဝကုသလဟုမရှိသောကြောင့်ပဋ္ဌမပဒမရ။ နောအာသဝကုသ
 လပဒကေံသာရသတည်း။ ။ အာသဝအကုသလပဒ။ နောအာသဝ
 အကုသလပဒ။ အာသဝအကုသလနောအာသဝအကုသလပဒ၊ ဟုသုံး
 ပုန်တည်၍။ တပုန်တပုန်၌ သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုးချက်ဖြစ်
 သတည်း။ အာသဝဒုက်အတိုင်းဟောလေ။ ။ နောအာသဝအဗျာက
 တပဒ၌တချက်သာထွက်သောကြောင့်ဆဝါရပညာဝါရတို့၌ကေံသာ။
 အဗျာကတောအဗျာကတသအတိုင်း ဟောလေ။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍
 အာသဝဂေါစ္ဆကတို့၌ဟောလေ။ ။ အာသဝဂေါစ္ဆကမူပြီး၏။ ။

§ သညောဇနဂေါစ္ဆကန္တိ။ ။သညောဇနကုသလဟု မရှိသော
ကြောင့်မရ။နောသညောဇနကုသလပဒတချက်သာရ၍။ဆဝါရပညာ
ဝါရတို့၌ဇောံသာထွက်သတည်း။ ။သညောဇနအကုသလပဒ။နော
သညောဇနအကုသလပဒ။သညောဇနအကုသလ နောသညောဇနအ
ကုသလပဒ၊သုံးပုဒ်တည်း။ တပုဒ်တပုဒ်၌ သုံးချက်စီရသောကြောင့်
ကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။နောသညောဇနအဗျာကတပဒ၌တချက်
သာရသတည်း။ ။အဗျာကတေနအဗျာကတံ။အဗျာကတောအဗျာ
ကတံဿ။ ဆဝါရ၊ ပညာဝါရ ဟောလေ။ ။နောက်ဒုက်တို့၌လည်း
နည်းတူကြံ၍ဟောလေ။ ။သညောဇနဂေါစ္ဆကမူပြီး၏။ ။

§ ဂန္ထဂေါစ္ဆကန္တိဂန္ထကုသလမရှိသောကြောင့်မရ။နောဂန္ထကုသ
လပဒ တပုဒ်သာရ၍။ တချက်စီသာရသတည်း။ ။ဂန္ထအကုသလ
ပဒ။နောဂန္ထအကုသလပဒ။ဂန္ထအကုသလနောဂန္ထအကုသလပဒ၊သုံး
ပုဒ်တည်း။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့် ကိုးချက်
ထွက်သတည်း။ ။ဂန္ထဒုက် အတိုင်း ဟောလေ။ ။နောဂန္ထအဗျာ
ကတပဒ၌လည်း တပုဒ်သာရ၍ အဗျာကတအတိုင်း ဟောလေ။ ။
ကြွင်းသောဒုက်တို့၌လည်းဤနည်းကိုမှီ၍ဟောလေ။ ။ဂန္ထဂေါစ္ဆက
မူပြီး၏။ ။ကြွင်းသောဂေါစ္ဆကတို့၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ ရသင့်မရ
သင့်ကိုဆင်ခြင်၍ဟောလေ။လွယ်ပြီ။ ။

§ မဟန္တရဒုက် တဆဲ့လေးဒုက်တွင်။ အာရမ္မဏဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။
သာရမ္မဏကုသလပဒတချက်သာရသောကြောင့်၊ ကုသလေနကုသ
လံအတိုင်းဆဝါရ။ကုသလောကုသလဿအတိုင်း ပညာဝါရတချက်
စီသာရသတည်း။ ။သာရမ္မဏအကုသလပဒလည်းနည်းတူတချက်စီ
သာရသတည်း။ ။သာရမ္မဏအဗျာကတပဒ။အနာရမ္မဏအဗျာက
တပဒ။ သာရမ္မဏ အဗျာကတ အနာရမ္မဏအဗျာကတ ပဒ၊ သုံးပုဒ်
တည်း။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် သုံးချက်စီထွက်၍ ကိုးချက်။ ။ကုသိုလ်
အကုသိုလ်ကိုပယ်၍ သာရမ္မဏဒုက်အတိုင်း ဟောလေ။ ။သာရမ္မ
ဏဒုက်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

§ စိတ္တဒုက်နှင့် ရှက်ရာ၌။ စိတ္တကုသလပဒ။ နောစိတ္တကုသလပဒ။

စိတ္တကုသလနောစိတ္တကုသလပဒ၊ သုံးပုဒ်တည်၍။ ပဋ္ဌမေနုဒတိယံ။ ဒုတိယေနုဒတိယံ။ ဒုတိယေနုဒပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနုဒပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနုဒတိယံ။ ငါးချက်ဖြစ်၍ ပဋ္ဌချည်းထွက်သတည်း။ ။ နာမိပတိယာပဋ္ဌ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေပဋ္ဌ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေပဋ္ဌ။ နဝိပ္ပယုတ္တေပဋ္ဌ။ ။ ပညာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ဒုတိယသုံးချက်။ အာရမ္မဏ။ အမိပတိ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ ကိုးချက်စီ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ငါးချက်စီ။ ဥပနိဿယကိုးချက်။ ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာဇာတ။ သုံးချက်စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ငါးချက်စီ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ လေးချက်စီ။ အတ္ထိ ငါးချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ အဝိဂတ ငါးချက်။ ။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ အကုသလပဒနှင့် ရှက်ရာ၌လည်း ဤနည်းတူ။ ။ အဗျာကတပဒနှင့် ရှက်ရာ၌လည်း အထွက်အတူတူ။ အရသာကွဲတော့သည်။ ။ ဤနည်းကိုဖြို၍မဟန္တရဒုက်ကုန်အောင်ဟောလေ။ ။

၍ ပိဋ္ဌိဒုက်တဆဲ့ရှစ်ဒုက်တွင်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗကုသလမရှိသောကြောင့် ပဋ္ဌမပုဒ်မရ။ နဒဿနေနပဟာတဗ္ဗကုသလ တပုဒ်စီသာရသတည်း။ ။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗအကုသလပဒ။ နဒဿနေနပဟာတဗ္ဗအကုသလပဒ၊ နှစ်ပုဒ်ရ၍။ နှစ်ချက်စီထွက်သတည်း။ ။ နဟေတုယာဒွေ။ ပဋ္ဌမပုဒ်၌ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၌မောဟ။ ဒုတိယပုဒ်မှာဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌မောဟတည်း။ နာမိပတိယာဒွေ။ နပုရေဇာတေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဒွေ။ ။ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌ဒွေ။ အာရမ္မဏေတိဏိ။ အမိပတိယာတိဏိ။ အနန္တရေဒွေ။ သမနန္တရေဒွေ။ သဟဇာတေ။ အညမည။ နိဿယေဒွေ။ ။ ဥပနိဿယသုံးချက်။ အာသေဝန။ ကမ္မ။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတ။ နှစ်ချက်စီ။ ။ နဟေတုယာတိဏိ။ သဗ္ဗတ္ထတိဏိ။ ။ နဒဿနေနပဟာတဗ္ဗအဗျာကတပဒ၌ တချက်သာ ထွက်သတည်း။ ။ အဗျာကတေနအဗျာကတံအတိုင်း ဆဝါရကို ဟောလေ။ ။ ပညာဝါရ၌ အဗျာကတောအဗျာကတဿအတိုင်း ဟောလေ။ ။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုက်နှင့်အရှက်ပြီး

၏။ ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗအစရှိသော ဒုက်တို့နှင့် ရှက်ရာ၌လည်း နည်းတူကြံ၍ဟောလေ။ ။

၎ သဝိတက္ကဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ သဝိတက္ကကုသလပဒ။ အဝိတက္ကကု သလပဒ။ သဝိတက္ကကုသလအဝိတက္ကကုသလပဒ။ ဟုသုံးပဒတည်၍။ ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယေဒုတိယံ။ ဒုတိယေဒုပဌမံ။ ပဌမဒုတိယေဒုပဌမံ။ ခြောက်ချက်ထွက်သည်။ ။ ဟေတုယာဆ။ လ။ အဝိဂတေဆ။ ။ နာမိပတိယာ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေဆ။ နကမ္မေ စတ္တာင်္ဂေါလ။ နဝိပ္ပယုတ္တေဆ။ ။ ၎ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဌမသုံး ချက်။ ဒုတိယတချက်။ ပေါင်းလေးချက်။ ။ အာရမ္မဏ။ အမိပတိ။ အ နန္ဒရ။ သမနန္ဒရ။ ကိုးချက်စီ။ သဟဇာတခြောက်ချက်။ ဥပနိဿယ ကိုးချက်။ (ပုရေ၊ ပစ္ဆာ၊ မရ)။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မလေးချက်။ (ဝိပါ ကမရ)။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ လေးချက်စီ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တခြောက် ချက်စီ။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ခြောက်ချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ အကုသလပဒနှင့်ရှက်ရာ၌လည်းနည်းတူ။ ။ အဗျာကတပဒနှင့် ရှက် ရာ၌ဒုက်အတိုင်းတွင် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုနှုတ်၍ဟောလေ။ ။ ဤ နည်းကိုမှီ၍ကြွင်းသောဒုက်တို့နှင့်တိက်တို့ကိုရှက်၍ဟောပါလေ။ ။ သေသံသဗ္ဗတ္ထဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ။

ဓမ္မာနုလောမဒုကတိကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

နမော တဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၄-ဓမ္မာနုလောမတိကဒုကပဋ္ဌာန်း။

၂။ ဓမ္မာနုလောမတိကဒုကပဋ္ဌာန်းတွင်။ ကုသလတိက်ကိုမူတည်၍။
ဟေတုဒုက္ခံ နှင့် ရှက်ရာ၌။ ကုသလဟေတုပဒ။ အကုသလဟေတုပဒ။
အဗျာကတဟေတုပဒ။ သုံးပဒသာထွက်သတည်း။ ။ တပုဒ်တပုဒ်၌
လည်း။ အဝသာနမိမိတို့ပုဒ်သာထွက်သောကြောင့် သုံးချက်သာထွက်
သတည်း။ ။ ပဋ္ဌမပဒ၌ ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး။ ဒုတိယပဒ၌ အကုသိုလ်
ဟိတ်သုံးပါး။ တတိယပဒ၌ အဗျာကတဟိတ်သုံးပါးရသတည်း။ ။
သဗ္ဗတ္ထတိဏိ။ ဝိပါကေကေ။ ။ ၂ ပညာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌ သုံး
ချက်။ အာရမ္မဏကိုးချက်။ အဓိပတိခုနစ်ချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ ငါး
ချက်စီ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ သုံးချက်စီ။ ဥပနိဿယကိုး
ချက်။ (ပုရေ။ ပစ္ဆာ။ မရ)။ အာသေဝနသုံးချက်။ (ကမ္မမရ)။ ဝိပါကတ
ချက်။ (အာဟာရမရ)။ ဣန္ဒြိယခုနစ်ချက်။ (ဈာနမရ)။ မဂ္ဂခုနစ်ချက်။ သမ္ပ
ယုတ္တသုံးချက်။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိသုံးချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ငါးချက်စီ။
အဝိဂတသုံးချက်။ ။ နဟေတုယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ဟေတုပဒနှင့်
အရှက်ပြီး၏။ ။

၂။ နဟေတုပုဒ်နှင့် ရှက်ရာ၌။ ။ ကုသလနဟေတုပဒ။ အကုသလ
နဟေတုပဒ။ အဗျာကတနဟေတုပဒ။ ကုသလနဟေတုအဗျာကတ
နဟေတုပဒ။ အကုသလနဟေတုအဗျာကတနဟေတုပဒဟူ၍ ငါးပုဒ်
တည်း။ ။ ကုသလနဟေတုပဒ၌။ ကုသလနဟေတုပဒါဝသာန။ အ
ဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာန။ ကုသလနဟေတု အဗျာကတနဟေတု
ပဒါဝသာန။ ဟုသုံးချက်ထွက်သတည်း။ ။ ၂။ အကုသလနဟေတု
ပဒ၌လည်းသုံးချက်။ ။ အဗျာကတ နဟေတုပဒ၌ကား။ အဗျာကတ
နဟေတုပဒါဝသာနတပါးသာတည်း။ ။ ကုသလနဟေတုအဗျာက
တနဟေတုပဒ၌လည်း။ အဗျာကတ နဟေတုပဒါဝသာန တပါးသာ
တည်း။ ။ အကုသလနဟေတု အဗျာကတနဟေတုပဒ၌လည်း။ ။

ဗျာကတနဟောတု ပဒါဝသာနတပါးသာ။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ ကုသ
 လတိက်အတိုင်းတွင်ဟိတ်ကိုသာကြည့်၍ကောက်ပါလေ။ ဝိဘင်းသင်္ချာ
 အတူတူပင်။ အထူးမရှိ။ ။ § ပညာဝါရန္တိလည်း နဟောတုဆိုသော
 ကြောင့် ဟောတုပစ္စည်းကိုမရ။ ကြွင်းသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ ရအပ်
 ၏။ ။ ဟိတ်ကိုသာကြည့်၍ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ကိုကောက်ပါလေ။ ကုသ
 လတိက်နှင့် သင်္ချာဝိဘင်းတူပြီ။ ။ ကုသလတိက်နှင့် ဟောတုဒုက် အ
 ရှက်ပြီး၏။ ။ ကြွင်းသောဒုက်တို့နှင့်လည်းရှက်၍ဟောလေ။ ။

§ ဝေဒနတိက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ သုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တဟော
 တုပဒ။ ဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တဟောတုပဒ။ အဒုက္ခမသုခါယဝေ
 ဒနာယသမ္ပယုတ္တဟောတုပဒဟု သုံးပုဒ်သာ။ တပုဒ်တပုဒ်၌ တချက်စီ
 သာထွက်သောကြောင့် ဆဝါရန္တသုံးချက်စီသာ ထွက်သည်။ သဗ္ဗတ္ထ
 တိဏိ။ ဝိပါကေန္တေ။ ။ နာမိပတိယာတိဏိ။ နပုရေဇာတေန္တေ။ နပစ္ဆာ
 ဇာတေတိဏိ။ နာသေဝနေတိဏိ။ နဝိပါကေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေန္တေ။ ။
 § ပညာဝါရန္တိ သဟဇာတမျိုးမှာတိဏိ။ ဝိပါကေန္တေ။ အာရမ္မဏ၌ကိုး
 ချက်။ အမိပတိမှာလေးချက်။ အနန္တရမျိုးမှာခြောက်ချက်။ ပကတူပမှာ
 ကိုးချက်။ အာသေဝနသုံးချက်။ ဣန္ဒြိယ။ မဂ္ဂတို့မှာန္တေ။ ။ နဟောတုယာ
 နဝ။ လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ ။ နဟောတုပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ သုခါယဝေ
 ဒနာယသမ္ပယုတ္တ နဟောတုပဒ။ ဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ နဟော
 တုပဒ။ အဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တနဟောတုပဒတည်၍။ ဝေ
 ဒနတိက်အတိုင်းဆဝါရမှာတိဏိချည်းပင်။ ။ ပညာဝါရန္တိလည်းဝေဒ
 နတိက်အတိုင်းတွင် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ကိုကြည့်၍ကောက်။ ဝိဘင်းအတူ
 တူပင်။ ။ ဟောတုပစ္စည်းကိုမရအပ်။ ဤသာထူးသည်။ ။ § ဝိပါက
 တိက်အစရှိသောတိက်တို့၌လည်း။ ပဋ္ဌမပုဒ်ဟောတုနှင့်ယှဉ်ရာ၌ ဟိတ်
 ကိုသာဟော၍သုံးချက်သာ။ ။ ဒုတိယပုဒ်နဟောတုနှင့်ရှက်ရာ၌ဟိတ်
 ကိုကြည့်၍တိက်အတိုင်းကောက်လေ။ ။ သိသာပြီလွယ်ပြီ။ ။

ဓမ္မာနုလောမတိကဒုကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

နမော တဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၅-ဓမ္မာနုလောမတိကတိကပဋ္ဌာန်း။

၆•ဓမ္မာနုလောမတိကတိကပဋ္ဌာန်းတွင်။ ကုသလတိက်ကိုမူတည်၍
ဝေဒနတိက်နှင့် အရှက်၌။ ။ ကုသလသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ
ပဒ။ အကုသလသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ အဗျာကတသုခါယ
ဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ ဤသုံးပုဒ်ကို တည်၍ ဆဝါရ ပညာဝါရ၌တ
တိက် ဟောတော်မူသတည်း။ ။ ပဋ္ဌမပဒ၌ ကုသိုလ်သုခသဟဂုတ်။
ဒုတိယပဒ၌ အကုသိုလ်သုခသဟဂုတ်။ တတိယပဒ၌ အဗျာကတသုခ
သဟဂုတ်ကိုကော်၍။ ဆဝါရ၌တိဏိသုံးချက်သာထွက်သတည်း။ ။
ဝိပါကေကေ။ ။ နဟေတုယာကေ။ တတိယပဒ၌ အဟိတ်သုခသဟ
ဂုတ်သုံးခု။ နာဓိပတိယာတိဏိ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝ
နေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေတိဏိ။ နဗျာနေကေ။ နမဂ္ဂေကေ။ နဝိပ္ပယုတ္တေတိ
ဏိ။ ။ ဆဝါရ။ ။ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌သုံးချက်။ အာရမ္မဏ၌
ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ တတိယသုံးချက်။ ။ အဓိပတိ၌ပဋ္ဌမ
သုံးချက်။ ဒုတိယတချက်။ တတိယသုံးချက်။ ပေါင်းခုနစ်ချက်။ ။ အ
နန္တရ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောတတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။
ဒုတိယော တတိယဿ။ တတိယော ပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်းငါးချက်။ ။
သမနန္တရငါးချက်။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ သုံးချက်စီ။ ဥပ
နိဿယကိုးချက်။ (ပုရေ။ ပစ္ဆာ။ မရ)။ အာသေဝနသုံးချက်။ ကမ္မငါးချက်။
ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တတို့မှာ သုံးချက်
စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ငါးချက်စီ။ ။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။
ကုသလတိက်နှင့်ဝေဒနတိက်ပဋ္ဌမပုဒ်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

ဝေဒနတိက်ဒုတိယပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ကုသလဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပ
ယုတ္တမရှိသောကြောင့်။ ကုသလပုဒ်မရ။ ။ အကုသလဒုက္ခာယဝေဒ
နာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ အဗျာကတဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ ဤ
နှစ်ပုဒ်သာ ရသတည်း။ ။ ဟေတုပစ္စည်းမှာ ပဋ္ဌမပုဒ်သာ ရသော

ကြောင့်တချက်သာ။ အာရမ္မဏ၌နှစ်ချက်။ အဓိပတိတချက်။ အနန္တရ။
 သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ
 တို့မှာနှစ်ချက်စီ။ အာသေဝနတချက်။ ကမ္မနှစ်ချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာ
 ဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ နှစ်ချက်စီ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ တချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ နှစ်
 ချက်စီ။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့မှာနှစ်ချက်စီ။ ။ နဟေတုယာ
 ဇေကံ။ နာဓိပတိယာ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေဇေ။ နကမ္မေဇေ။ နဈာ
 နေဇေ။ နမဂ္ဂေဇေ။ ။ ပညာဝါရ၌လည်း။ ဟေတုယာဇေကံ။ အာရမ္မ
 ဇေဇေ။ အဓိပတိယာ။ အနန္တရေ။ သမနန္တရေဇေ။ သဟဇာတေဇေ။
 အညမညေ။ နိဿယေဇေ။ ဥပနိဿယေဇေ။ (ပုရေ။ ပစ္ဆာ။ မရ)။
 အာသေဝနေဇေ။ ကမ္မေတိဏိ။ ဝိပါကေဇေ။ အာဟာရေ။ ဣန္ဒြိယေ
 ဇေ။ ဈာနေဇေ။ မဂ္ဂေဇေ။ သမ္ပယုတ္တေဇေ။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိယာဇေ။
 နတ္ထိယာဇေ။ ဝိဂတေဇေ။ အဝိဂတေဇေ။ ။ နဟေတုယာဇေ။
 လ။ နနိဿယေဇေ။ နဥပနိဿယေဇေ။ နပုရေဇာတေဇေ။ လ။
 နာအဝိဂတေဇေ။ ။ ကုသလတိက်နှင့် ဝေဒနတိက်ဒုတိယပုဒ်
 အရှက်ပြီး၏။ ။

§ ဝေဒနတိက်တတိယပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ကုသလအဒုက္ခမသုခါယ
 ဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ အကုသလအဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပ
 ယုတ္တပဒ။ အဗျာကတအဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ ဟုသုံး
 ပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် မိမိတို့ပုဒ်အဝသာနတချက်စီသာထွက်
 သောကြောင့်။ သပ္ပတ္တတိဏိ။ ဝိပါကေဇေသာ။ ။ နဟေတုယာဇေ။
 နာဓိပတိယာတိဏိ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ။ န
 ကမ္မေ။ နဝိပါကေတိဏိ။ နဈာနေဇေ။ နမဂ္ဂေဇေ။ နဝိပ္ပယုတ္တတိဏိ။
 အရူပဘုံမှာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ကိုကောက်။ ။ ပညာဝါရ၌။ ဟေတု
 ပစ္စည်းသုံးချက်။ အာရမ္မဏကိုးချက်။ အဓိပတိ၌ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယ
 တချက်။ တတိယသုံးချက်။ ပေါင်းချစ်ချက်။ ။ အနန္တရ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌ
 မဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။
 တတိယောတတိယဿ။ ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယဿ။ ပေါင်းချစ်ချက်။ ။
 သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ သုံးချက်စီ။ ဥပနိဿယ။ ကိုးချက်။
 (ပုရေ။ ပစ္ဆာ။ မရ)။ အာသေဝနသုံးချက်။ ကမ္မငါးချက်။ ဝိပါကတချက်။
 အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တတို့မှာ သုံးချက်စီ။ (ဝိပ္ပယုတ္တ

မရ)။ အတ္ထိသုံးချက်။နတ္ထိ။ဝိဂတ။ချနစ်ချက်စီ။ အဝိဂတသုံးချက်။ ။
နဟေတုယာနဝ။လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ ။ကုသလတိက်နှင့်ဝေဒန
တိက် တတိယပုန်အရှက် ပြီး၏။ ။ကုသလတိက်နှင့်ဝေဒနတိက်အ
ရှက်ပြီး၏။ ။

ကုသလတိက်နှင့် ဝိပါကတိက်အရှက်။ ဝိပါကဓမ္မပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။
ကုသလဝိပါကံ။ အကုသလဝိပါကံမရှိသောကြောင့်၊ ကုသလပဒ၊အ
ကုသလပဒတို့ကိုမရသတည်း။အဗျာကတမှာမူကား။အဗျာကတဝိပါ
ကရှိသောကြောင့်တပဒသာရ၍။ ဧကံ။တချက်စီသာထွက်သတည်း။
အာသေဝနပစ္စည်းကိုမရ။ ။နဟေတုယာ။နာဓိပတိယာ။နပုရေဇာ
တေ။နပစ္ဆာဇာတေ။နာသေဝနေ။နဗျာနေ။နမဂ္ဂေ။နဝိပ္ပယုတ္တေဧကံ။ ။
ဝိပါကတိက်၌ ပဋ္ဌမပုန်ချင်းချင်း ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ဟောတော်မူသည့်
အရာပင်။ ။ဝိပါကဓမ္မပုန်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

ဝိပါကဓမ္မပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ကုသလဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒ။ အကုသ
လဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒ။ဤနှစ်ပဒသာရသတည်း။အဝသာနလည်းတချက်
စီသာ ရသောကြောင့် နှစ်ချက်စီ ဖြစ်သတည်း။ ။ဟေတုယာဒွေ။
သဗ္ဗတ္ထဒွေ။(ဝိပါကပစ္စည်းမရ)။ ။နဟေတုယာဧကံ။နာဓိပတိယာ
ဒွေ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေ။
နဝိပ္ပယုတ္တေဒွေ။ ။အရူပဘုံမှာ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုကောက်။ ။
န ပညာဝါရ၌။ဟေတုယာဒွေ။အာရမ္မဏေစက္ကာရီ။ ။အဓိပတိ၌။ပဋ္ဌ
မောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။သုံးချက်။ ။
အနန္တရ။သမနန္တရ။သဟဇာတ။အညမည။နိဿယတို့မှာနှစ်ချက်စီ။
ဥပနိဿယလေးချက်။(ပုရေ။ပစ္ဆာ။မရ)။ အာသေဝန။ကမ္မ။နှစ်ချက်စီ။
(ဝိပါကမရ)။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။သမ္ပယုတ္တတို့မှာနှစ်ချက်စီ။
(ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတတို့မှာနှစ်ချက်စီ။ ။နဟေ
တုယာစက္ကာရီ။ လ။ နောအဝိဂတေ စက္ကာရီ။ ။ဝိပါကဓမ္မဓမ္မပုန်နှင့်
အရှက်ပြီး၏။ ။

နေဝိပါကနဝိပါကဓမ္မဓမ္မပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။ကုသိုလ်အကုသိုလ်မရှိ
သောကြောင့်၊ ကုသလပဒ၊အကုသလပဒနှင့်ရှက်၍ဟောတော်မူ။အ
ဗျာကတနေဝိပါကတပုန်ကိုသာရသတည်း။ ။ဝိပါကတိက်၊တတိ
ယပုန်ချင်းချင်း၊ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ကိုဟောတော်မူသည့်အရာပင်ဖြစ်သ

တည်း။ ။ဆဝါရ၊ပဉ္စာဝါရ၊ ဧကံချည်းသာ ထွက်သတည်း။ ။ဤ
နည်းကိုမှီ၍ဥပါဒိန္နတိက်မှစ၍တိက်ကုန်အောင်ရှက်လေ။ ။

၆ ဝေဒနတိက်ကိုမူတည်ပြန်၍၊ကုသလတိက်၊ ဝိပါကတိက်မှစ၍
တိက်ကုန်အောင်ရှက်၍ ဟောလေ။ ။ဝိပါကတိက်ကို မူတည်ပြန်၍
လည်း၊ကုသလတိက်၊ဝေဒနတိက်၊ဝိပါကတိက်မှစ၍တိက်ကုန်အောင်
ရှက်ရမည်။လ။ ။သနိဒဿနသပ္ပဒိဗာတိက်ကို မူတည်ပြန်၍လည်း၊
ကုသလတိက်မှစ၍တိက်ကုန်အောင်ရှက်၍ဟောရမည်။ ။

ဓမ္မာနံလောမတိကတိကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

နမော တဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၆-ဓမ္မာနုလောမဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း။

၎ နုကဒုကပဋ္ဌာန်း၌။ ဒုက်ချင်းချင်းရှက်၍ဟောရာ၌။ ဟေတုဂေါစ္ဆက
ခြောက်ဒုက်တွင်။ ဟေတုဒုက်ကိုမူတည်၍။ ကြွင်းသောဒုက်တို့ကိုမူလိ
သွင်း၍ရှက်ရာတွင်။ ဟေတုဓမ္မာ၊ နဟေတုဓမ္မာနှင့်ဒုတိယသဟေတုက
ဒုက်နှင့်ရှက်၍ဟောတော်မူရာ၌။ ။ ဟေတုသဟေတုကပဒ။ နဟေ
တုသဟေတုကပဒ။ ဟေတုသဟေတုက နဟေတုသဟေတုကပဒ။
ဟု သုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုး
ချက်ထွက်သတည်း။ ။ ဟေတုသဟေတုက အရ။ မောဟမူ နွေး၌
မောဟကြည့်သောဟိတ်ခြောက်ခုတည်း။ နဟေတုသဟေတုကအရ။
သဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သော စေတသိက် ဆ
စတ္တာလိသတည်း။ ။ ဤအရကိုကြည့်၍ ဟေတုဒုက်ကို နှလုံးသွင်း၍
ရုပ်ကိုချ၍ဟောလေ။ ။ ဟေတုယာနဝ။ လ။ အဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထ
နဝ။ ။ (နဟေတုမရ)။ နာဓိပတိယာ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။
နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေနဝ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ ။
အရူပသံဋ္ဌံ သဟိတ်နာမက္ခန္ဓာကို ဟော။ ။ ပညာဝါရ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌ
မဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ဤသုံးချက်သာ
ဟေတုပစ္စည်း၌ရအပ်၏။ ။ အာရမ္မဏာကိုးချက်။ အဝိပတိ။ အနန္တရ။
သမနန္တရ။ သဟာဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ဥပနိဿယတို့မှာလည်း
ကိုးချက်စီ။ (ပုရေ။ ပစ္ဆာ။ မရ)။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါ
ကကိုးချက်။ အာဟာရသုံးချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂ။
သမ္ဗယုတ္တ။ ကိုးချက်စီ။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတတို့မှာကိုးချက်
စီ။ ။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ သ
ဟေတုကပုဒ်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

၎ အဟေတုကပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ ဟေတုအဟေတုကပဒ။ နဟေ
တုအဟေတုကပဒ။ ဟေတုအဟေတုက နဟေတုအဟေတုကပဒ။
ဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် ယထာရဟထွက်သတည်း။ ။

ဟေတုအဟေတုက အရကား။ မောဟမူဇ္ဇေးန္တိ မောဟတည်း။ ။
 နဟေတုအဟေတုက အရကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်
 သောအညသမာန်းဒါဒသ။ ရုပ်အဋ္ဌာရိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ ဤအရကို
 နှလုံးသွင်း၍ဟောလေ။ ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ ပဋ္ဌမေဒုတိယံ။ ဒုတိ
 ယေဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေဒုတိယံ။ သုံးချက်ထွက်သည်။ ။ ပဋ္ဌမေဒု
 ဒုတိယံ၌။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ မောဟံပဋိစ္စ စိတ္တသ
 ရုဋ္ဌာနံရူပံ၊ ဟုထုတ်။ ။ ဒုတိယေဒုတိယံ၌။ ရုပ်သက်သက်။ သဟိတ်
 စိတ္တဇရုပ်။ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကိုထုတ်၍ဟောလေ။ ။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယေဒုတိယံ၌။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ မောဟဉ္စ
 မဟာဘူတေစစိတ္တသရုဋ္ဌာနံရူပံ၊ ဟုဟော။ ။ အာရမ္မဏေဇကံ။ ဒုတိ
 ယေဒုတိယံ တချက်သာ။ အဓိပတိ တချက်။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။
 တချက်စီ။ သဟဇာတသုံးချက်။ အညမညတချက်။ နိဿယသုံးချက်။
 ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ တချက်စီ။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါက
 တချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သုံးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တတချက်။
 ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ သုံးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ တချက်။ အဝိဂတသုံးချက်။ ။
 နဟေတုယာဇကံ။ နာရမ္မဏေတိဏိ။ နာဓိပတိယာ။ နာနန္တရေ။ နသမ
 နန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။
 နာသေဝနေတိဏိ။ နကမ္မေဇ္ဇေ။ နဝိပါကေတိဏိ။ နဈာနေဇကံ။ နမဂ္ဂ
 ဇကံ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နော
 ဝိဂတေတိဏိ။ ။ ပညာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း ၌။ ပဋ္ဌမေဒုတိယသ
 တချက်သာထွက်သတည်း။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတောဥဒ္ဓစ္စသဟဂ
 တော မောဟော စိတ္တသရုဋ္ဌာနာနံရူပါနံဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော၊ ဟု
 ဟောအပ်၏။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမေပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမေဒုတိယဿ။
 ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ လေးချက်ရသတည်း။ (အ
 ဓိပတိမရ)။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ လေးချက်စီ။ သဟဇာတသုံးချက်။
 အညမညတချက်။ နိဿယလေးချက်။ ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာဇာတ။ အာသေ
 ဝန။ နှစ်ချက်စီ။ ကမ္မ။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။
 တချက်စီ။ ဝိပ္ပယုတ္တသုံးချက်။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတ။ လေးချက်
 စီ။ ။ နဟေတုယာစတ္တာရိ။ လ။ နောဝိဂတေစတ္တာရိ။ ။ သဟေတု
 ကာချက်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုကံနှင့်အရှက်လည်းအတူတူ။အထူးမရှိပြီ။ ။
နေဝံဒုကံတို့နှင့်ရှက်ရာ၌တပုန်စီသာရသောကြောင့်ကော်ချည်းသာ။ ။

§ စူဠန္တရချနစ်ဒုကံတွင်သပ္ပတ္တယဒုကံနှင့်ရှက်ရာ၌။ဟေတုသပ္ပတ္တယ
ပဒ။နဟေတုသပ္ပတ္တယပဒ။ဟေတုသပ္ပတ္တယနဟေတုသပ္ပတ္တယပဒ။သုံး
ပုန်တည်၍။ တပုန်တပုန်တွင် သုံးပုန်စီထွက်သောကြောင့်။ ကိုးချက်
ထွက်သတည်း။ ။ဟေတုဓမ္မာနုဟေတုဓမ္မာအတိုင်းပင်။ အထူးမရှိ
ပြီ။ ။သပ္ပတ္တယအရကိုဟေတုနဟေတုနှစ်စုံဖွဲ့၍ ဒုကံဟုဟောတော်
မူသည်။ ။အပ္ပတ္တယပုန်နှင့် အရှက်မရ။ ။သင်္ခတဒုကံနှင့် အရှက်
လည်းအတူတူပင်။အထူးမရှိပြီ။ ။သနိဒဿနဒုကံနှင့်ရှက်ရာ၌။သနိ
ဒဿနပုန်အရှက်မရ။ ။ဟေတုအနိဒဿနပဒ။ နဟေတုအနိဒဿ
နပဒ။ ဟေတုအနိဒဿနနဟေတုအနိဒဿနပဒဟုသုံးပုန်တည်၍။တ
ပုန်တပုန်တွင်သုံးပုန်စီထွက်သောကြောင့် ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။
နဟေတုအရတွင်ရှုပါရုံကိုကြည့်၍ ဟေတုဒုကံအတိုင်းဟောလေ။ အ
ထူးမရှိပြီ။ ။သပ္ပုဒိဗဒုကံနှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေတုသပ္ပုဒိဗ ဟူ၍ မရှိ။
ဟေတုသပ္ပုဒိဗနဟေတုသပ္ပုဒိဗဟူ၍လည်း မရှိ။ နဟေတုသပ္ပုဒိဗ
တပုန်သာရ၍။ ရုပ်သက်သက် တချက်သာထွက်သတည်း။ ဆဝါရ၌
ရုပ်ပါသည့် ပစ္စည်း ရ၏။ ပညာဝါရ၌ ထုတ်ပါသည့် ပစ္စည်းငါးပါးရ
၏။ ။အပ္ပုဒိဗနှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေတုအပ္ပုဒိဗပဒ။ နဟေတုအပ္ပုဒိဗ
ပဒ။ဟေတုအပ္ပုဒိဗနဟေတုအပ္ပုဒိဗပဒ သုံးပုန်တည်၍။တပုန်တပုန်
တွင်သုံးချက်စီထွက်၍ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ဟေတု
ဒုကံအတိုင်းတွင် ဩဇ္ဇာရိကရုပ်ကြည့်သည်သာထူးသည်။ ။ရှုပီဒုကံ
နှင့်ရှက်ရာ၌။ နဟေတုရှုပီ တချက်သာ ရသောကြောင့် ရုပ်ပါသည့်
ပစ္စည်း၌ကော်သာ။ ပညာဝါရ၌ထုတ်ပါသည့်။ သဟဇာတ။ အညမည။
နိဿယ။အတ္ထိ။အဝိဂတ။ ဤငါးပစ္စည်းကို ရအပ်၏။ ။အရှုပီပုန်နှင့်
ရှက်ရာ၌။ဟေတုအရှုပီပဒ။နဟေတုအရှုပီပဒ။ဟေတုအရှုပီနဟေတု
အရှုပီပဒ ဟု သုံးပုန်တည်၍။ တပုန်တပုန်တွင် သုံးချက်စီထွက်သော
ကြောင့် ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ဟေတုဒုကံတွင် ရုပ်ကိုချ၍ဟော
လေ။ ။ § လောကီယဒုကံနှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေတုလောကီယပဒ။ န
ဟေတုလောကီယပဒ။ ဟေတုလောကီယ နဟေတုလောကီယပဒ

ဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင်သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့် ကိုး
 ချက်ဖြစ်သတည်း။ ဟေတုဒုက်အတိုင်းတွင်၊ လောကုတ္တရာစိတ္တပျိုင်း၊
 နိဗ္ဗာန်ကိုကြည့်၍ ဟောလေ။ ။လောကုတ္တရပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေတု
 လောကုတ္တရပဒ။ နဟေတုလောကုတ္တရပဒ။ ဟေတုလောကုတ္တရ န
 ဟေတုလောကုတ္တရပဒ။ ဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင်သုံးချက်စီ
 ထွက်သောကြောင့် ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ဟေတုဒုက်ကိုဖြို၍ လော
 ကုတ္တရတရားကိုသာဟောလေ။ ။ကေနစိဝိညေယျဒုက်နှင့်ရှက်ရာ
 ၌။ ဟေတုကေနစိဝိညေယျပဒ။ နဟေတုကေနစိဝိညေယျပဒ။ ဟေတု
 ကေနစိဝိညေယျ နဟေတုကေနစိဝိညေယျပဒဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်
 တပုဒ်တွင် သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့် ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။
 ဤဒုက်လည်းဟေတုဒုက်နှင့်အတူတူ။ အထူးမရှိပြီ။ ။စူဠန္ဒရဒုက်နှင့်
 အရှက်ပြီး၏။ ။

အာသဝဂေါဗ္ဗကခြေခံဒုက်တွင်။ အာသဝဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေ
 တုအာသဝပဒ။ နဟေတုအာသဝပဒ။ ဟေတုအာသဝ နဟေတုအာသ
 ဝပဒဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ ပဋ္ဌမပုဒ်မှာသုံးချက်။ ဒုတိယပုဒ်ပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယပုဒ်ပဋ္ဌမံ။ ငါးချက်တည်း။ ။အာသဝလေးပါးကို ဟေတုတချက်။
 နဟေတုတချက်ယူ၍ဒုက်ဖွဲ့သတည်း။ ။ဟေတုအာသဝအရကား။
 လောဘမောဟတည်း။ နဟေတုအာသဝ အရကား ဒိဋ္ဌိတည်း။ ။
 ဟေတုယာပဉ္စ။ အာရမ္မဏေပဉ္စ။ (ဝိပါကမရ)။ အဝိဂတေပဉ္စ။ ။နာ
 ဝိပတိယာ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ
 ပဉ္စ။ ။ပဉ္စာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိ
 ယဿ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။အာရမ္မဏ။ အဝိပတိ။
 အနန္တရ။ သမနန္တရ။ ကိုးချက်စီ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ ငါး
 ချက်စီ။ ဥပနိဿယမှာကိုးချက်။ (ပုရေ၊ ပစ္ဆာ၊ မရ)။ အာသေဝနကိုး
 ချက်။ (ကမ္မ၊ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မရ)။ မဂ္ဂတချက်။ သမ္ပ
 ယုတ္တငါးချက်။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိငါးချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။
 အဝိဂတငါးချက်။ ။နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထ
 နဝ။ ။အာသဝပုဒ်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။နောအာသဝပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ
 ၌။ ။ဟေတုနောအာသဝပဒ။ နဟေတုနောအာသဝပဒ။ ဟေတု

နောအာသဝနဟေတုနောအာသဝပဒ၊ ဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တံပုဒ်
 တွင် သုံးချက်စီထွက်၍ ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ ဟေတုနောအာသ
 ဝပဒအရကား။ ဒေါသ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ။ ဤဟိတ်
 လေးပါးတည်း။ § နဟေတုနောအာသဝအရကား။ စိတ် တခုယုတ်
 ကိုးဆယ်။ ဟိတ်ခြောက်ပါး။ ဒိဋ္ဌိကြည်သောစေတသိက်ပဉ္စစက္ကာလီသ။
 ရုပ်နှစ်ဆဲ့ရှစ်ခု။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဤအရကိုနှလုံးသွင်း၍ ဟောလေ။ ။
 ဟေတုယာနဝ။လ။ အဝိဂတေနဝ။ ။ နဟေတုယာဇေ။ နာရမ္မဏေ
 တိဏိ။ နာမိပတိယာနဝ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပ
 နိဿယေတိဏိ။ နပုရေဇာတေနဝ။ နပစ္ဆာဇာတေနဝ။ နာသေဝနေနဝ။
 နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေနဝ။ နအာဟာရေ။ နဇ္ဇုန္ဒိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂ
 ဇေ။ နသမ္ပယုတ္တေတိဏိ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ နောနတ္ထိယာတိဏိ။ နောဝိဂ
 တေတိဏိ။ ။ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဌမသုံးချက်။ အာရမ္မဏ
 ကိုးချက်။ အမိပတိ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿ
 ယ။ ဥပနိဿယတို့လည်းကိုးချက်စီ။ ပုရေဇာတ။ ပစ္ဆာဇာတ။ သုံးချက်
 စီ။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရသုံး
 ချက်။ ဇ္ဇုန္ဒိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ ကိုးချက်စီ။ ဝိပ္ပ
 ယုတ္တငါးချက်။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ။ နဟေတု
 ယာနဝ။လ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ဤနည်းအတူ သာသဝဒုက စသည်နှင့်
 လည်းရှက်၍ ဟောလေ။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ ဂေါစ္ဆကတိုင်းနှင့် ရှက်၍
 ဟောပါလေ။ ။

§ မဟန္တရတဆဲ့လေးဒုက်တွင်။ သာရမ္မဏဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေ
 တုသာရမ္မဏပဒ။ နဟေတုသာရမ္မဏပဒ။ ဟေတုသာရမ္မဏနဟေတု
 သာရမ္မဏပဒဟု သုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် သုံးချက်စီ ထွက်
 သောကြောင့်ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ ဟေတုသာရမ္မဏအရကား။
 ဟိတ်ခြောက်ခုတည်း။ နဟေတုသာရမ္မဏအရကား။ စိတ်တခုယုတ်
 ကိုးဆယ်။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည်သောစေတသိက်ဆစက္ကာလီသတည်း။ ။
 ဤအရကိုနှလုံးသွင်း၍ ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကိုချ၍ ဟေတုဒုကအတိုင်းဟောလေ။
 နာရမ္မဏပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေတုအနာရမ္မဏမရှိ။ နဟေတုအနာရမ္မ

ဏသံသရာ၌၊ ဆဝါရ၌ ရုပ်သက်သက်တချက်သာထွက်သတည်း။ ပညာ
ဝါရ၌မဟာဘုတ်ပါသည့်ငါးပစ္စည်းသာရသတည်း။ ။

စိတ္တဒုက္ခံ။ စိတ္တပုန်နှင့်အရှက်မရ။ ။ ဟေတုနောစိတ္တပဒ။ နဟေ
တုနောစိတ္တပဒ။ ဟေတုနောစိတ္တနဟေတုနောစိတ္တပဒ။ သုံးပုန်တည်၍။
တပုန်တပုန်တွင်သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုးချက်သာတည်း။ ။
ဟေတုနောစိတ္တအရ ဟိတ်ခြောက်ပါးတည်း။ နဟေတုနောစိတ္တအရ
ကား။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သော စေတသိက်စက္ကာလီသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊
နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ ဤအရကိုလုံးသွင်း၍ ဟေတုဒုက္ခအတိုင်းတွင်စိတ်
ကိုကြည့်၍ဟောလေ။ ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ပညာဝါရ၌။ ဟေတုပစ္စည်း
သုံးချက်။ အာရမ္မဏမှစ၍ ဥပနိဿယတိုင်အောင် ကိုးချက်စီ။ ပုရေ၊
ပစ္ဆာ၊ သုံးချက်။ အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကကိုးချက်။ အာ
ဟာရသုံးချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ ကိုးချက်
စီ။ ဝိပ္ပယုတ္တငါးချက်။ အတ္ထိ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ၊ အဝိဂတတို့မှာကိုးချက်စီ။ ။
နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောဝိဂတေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။

စေတသိကဒုက္ခံနှင့်ရှက်ရာ၌။ ဟေတုစေတသိကပဒ။ နဟေတုစေ
တသိကပဒ။ ဟေတုစေတသိကနဟေတုစေတသိကပဒ။ သုံးပုန်တည်
၍။ တပုန်တပုန်တွင် သုံးချက်စီ ထွက်သောကြောင့် ကိုးချက် ဖြစ်သ
တည်း။ ။ ဟေတုယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ပညာဝါရ၌ဟေတုပစ္စည်း
သုံးချက်။ ကြွင်းသောရထိုက်သောပစ္စည်းတို့မှာကိုးချက်စီရသတည်း။
ကမ္မပစ္စည်း၊ ဈာနပစ္စည်းတို့မှာသုံးချက်။ (ပုရေ၊ ပစ္ဆာ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ၊ မရ)။ ။
နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောဝိဂတေနဝ။ ။ ဟေတုအစေတသိက မရ။
နဟေတုအစေတသိကတပုန်သာရ၍။ တချက်သာထွက်သတည်း။ ဆ
ဝါရပညာဝါရတချက်စီသာထွက်သတည်း။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍မဟာ
ရဒုက္ခကုန်အောင်ရှက်ပါလေ။ ။

ဝိဋ္ဌိဒုက္ခံတဆဲ့ရှစ်ဒုက္ခံတွင်ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုက္ခံနှင့်ရှက်ရာ၌။ ။
ဟေတု ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပဒ။ နဟေတု ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပဒ။
ဟေတုဒဿနေနပဟာတဗ္ဗနဟေတုဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပဒ။ သုံးပုန်
တည်၍။ တပုန်တပုန်တွင်သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုးချက်ဖြစ်သ
တည်း။ ။ (ဝိပါကမရ)။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ပညာဝါရ၌။ ဟေတုပစ္စည်း

သုံးချက်။ အာရမ္မဏအစရှိသော ထိုက်သောပစ္စည်းတို့မှာ ကိုးချက်စီ။
(ပုရေ။ပစ္ဆာ။ဝိပါက။ဝိပ္ပယုတ္တ။မရ)။ကမ္မသုံးချက်။ အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။
ဈာန။မဂ္ဂ။သုံးချက်စီ။ ။နဟေတုယာနဝ။လ။နောအဝိဂတေနဝ။ ။
ဤနည်းကိုမှီ၍ကြွင်းသောဒုက်တို့နှင့်ရှက်၍ဟောလေ။ ။

၎ သရဏဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ဟေတုသရဏပဒ။နဟေတုသရ
ဏပဒ။ ဟေတုသရဏနဟေတုသရဏပဒ သုံးပုဒ်တည်၍။တပုဒ်တ
ပုဒ်တွင် သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုးချက်။ ။ဆဝါရပညာဝါရ
ကိုဟောလေ။ ။အရဏပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ဟေတုအရဏပဒ။နဟေတု
အရဏပဒ။ ဟေတုအရဏနဟေတုအရဏပဒဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ တ
ပုဒ်တပုဒ်တွင်သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။
သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ပညာဝါရ၌ ဟေတုပစ္စည်း သုံးချက်။ အာရမ္မဏကိုး
ချက်။လ။ ဥပနိဿယကိုးချက်။ ပုရေဇာတ။ပစ္ဆာဇာတတို့မှာသုံးချက်
စီ။အာသေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရသုံး
ချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂ။သဗ္ဗယုတ္တ။ ကိုးချက်စီ။ ဝိပ္ပ
ယုတ္တငါးချက်။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတတို့မှာကိုးချက်စီ။ ။နဟေ
တုယာနဝ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။

ဟေတုဒုကမူပြီး၏။

ဤနည်းအတူသဟေတုကဒုက်ကိုတည်၍။ဟေတုဒုက်၊ဟေတုသဗ္ဗ
ယုတ္တဒုက်အစရှိသောသရဏဒုက်အဆုံးတိုင်အောင်ရှက်၍ဟော။ ။
ဟေတုသဗ္ဗယုတ္တဒုက်အစ။ သရဏဒုက်အဆုံးရှိသောဒုက်တို့ကိုလည်း
အသီးအသီးတည်၍။ ဟေတုဒုက်အစရှိသော ဒုက်တို့နှင့်ရှက်၍လည်း
ဟောရမည်။ ။

ဓမ္မာနုလောမဒုကဒုကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

ဓမ္မာနုလောမပဋ္ဌာန်းခြောက်ကျမ်းပြီး၏။

နမေဝံ တဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၇ - ဓမ္မပစ္စနိယတိကပဋ္ဌာန်း။

ဓမ္မပစ္စနိကံန္တိလည်း။ တိကပဋ္ဌာန်း။ ဒုကပဋ္ဌာန်း။ ဒုကတိကပဋ္ဌာန်း။
တိကဒုကပဋ္ဌာန်း။ တိကတိကပဋ္ဌာန်း။ ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း။ ဟူ၍ ခြောက်ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုခြောက်ပါးတို့တွင် တိကပဋ္ဌာန်းကိုရှေးဦးစွာဟောတော်
မူ၏။ ။ ထိုတိကပဋ္ဌာန်း၌လည်း။ ကုသလတိက်၊ ဝေဒနတိက်၊ အစရှိ
သောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးတို့တွင်။ ကုသလ
တိက်ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။ ထိုကုသလတိက်၌ တုံသည့်
လည်း။ ပဋိစ္စပါရအစရှိသောအားဖြင့် ခုနစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုခုနစ်ပါး
တို့တွင် ပဋိစ္စဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။ ထိုပဋိစ္စဝါရ၌တုံ
သည်လည်း။ ပစ္စည်းအနုလုံအစရှိသောအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိ၏။
ထိုလေးပါးတို့တွင်ပစ္စည်းအနုလုံကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။ ထို
ပစ္စည်းအနုလုံ၌တုံသည်လည်း။ ဝိဘင်္ဂဝါရ၊ သင်္ချာဝါရ၊ အားဖြင့် နှစ်ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ
၏။ ။ ထိုဝိဘင်္ဂဝါရ၌တုံသည်လည်း။ ဟေတုပစ္စည်း၏ဝိဘင်္ဂဝါရအ
စရှိသောအားဖြင့် နှစ်ဆဲ့သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ဆဲ့သုံးပါး တို့တွင်
ဟေတုပစ္စည်း၏ဝိဘင်္ဂဝါရကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။ ထိုဟေ
တုပစ္စည်း၏ဝိဘင်္ဂဝါရ၌တုံသည်လည်း။ နကုသလပဒ။ နအကုသလပ
ဒ။ နအဗျာကတပဒ။ နကုသလနအဗျာကတပဒ။ နအကုသလနအဗျာက
တပဒ။ နကုသလနအကုသလပဒအားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို
ခြောက်ပါးတို့တွင်။ နကုသလပဒကိုရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ။ ထို
နကုသလပဒ၌တုံသည်လည်း။ နကုသလပဒါဝသာန။ နအကုသလပဒါ
ဝသာန။ နအဗျာကတပဒါဝသာန။ နကုသလနအဗျာကတပဒါဝသာန။

ဤကစ၍နိဿယစာသားအတွင်း ။ ဤအမှတ်လက္ခဏာ
တွေ့သမျှ၊ ပါဠိတော်စာအုပ်မျက်နှာနံပါတ်ညွှန်းချက်ကို ပဋ္ဌာန်း
ပါဠိတော်ပဋ္ဌမအုပ်၌ရှာပါ။ ။

နကုသလနအကုသလပဒါဝသာနအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုငါး
 ပါးတို့တွင်။နကုသလပဒါဝသာနကိုရှေးဦးစွာ။၏။ ကား။နကုသလံဓမ္မံ
 ပဋိစ္စနကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ။ အကုသလံအဗျာက
 တံဧကံခန္တိပဋိစ္စအကုသလောအဗျာကတောတယောခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာ
 နုဋ္ဌရူပံ။လ။ နွေခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနုဋ္ဌရူပံ၊ ဟူသည်တည်း။ ။ကတ္တား။
 ကား။ အကုသိုလ်ခွါဒသ။ သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝီသ။ သဟိတ်ကြိယံ
 သတ္တရသ။ စေတသိက်နွေပညာသ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍
 ဖြစ်သော၊ အကုသိုလ်ခွါဒသ။ သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝီသ။ သဟိတ်ကြိ
 ယာသတ္တရသ။မောဟမူနွေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက်နွေပညာ
 သ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာသဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။(ပဋိ
 သန္ဓေအခါလည်းရသင့်၏။ပါဠိတော်မှာမရှိ)။ ။ထိုနောင်၊ နအကုသ
 လပဒါဝသာနကို။၏။ ကား။နကုသလံဓမ္မံပဋိစ္စ နအကုသလောဓမ္မော
 ဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ။အကုသလောဓမ္မောပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ဝိပါ
 ကာဗျာကတံကြိယာဗျာကတံဧကံခန္တိပဋိစ္စတယောခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာ
 နုဋ္ဌရူပံ။လ။နွေခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနုဋ္ဌရူပံ။ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။လ။ ဧကံမဟာ
 ဘူတံပဋိစ္စတယောမဟာဘူတာ။လ။ ဥပါဒါရူပံ။ ဟူသည်တည်း။ ။
 အကောက် လွယ်ပြီ။ ။(ပါဠိတော်မှာ ဝိဘင်းမရှိပြီ)။ ။ထိုနောင်၊
 နအဗျာကတ ပဒါဝသာနကို။၏။ကား။နကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ နအဗျာက
 တောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ။အကုသလံဧကံခန္တိပဋိစ္စတယော။
 လ။နွေခန္ဓာ။ဟူသည်တည်း။ ။ထိုနောင်၊နကုသလနအဗျာကတပဒါ
 ဝသာနကို။၏။ ကား။နကုသလံဓမ္မံပဋိစ္စနကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ဟေတုပစ္စယာ။ ။အကုသိုလ်အချင်းချင်း၎င်းပင်။ ။
 ထိုနောင်၊နကုသလနအကုသလပဒါဝသာနကို။၏။ကား။နကုသလံဓမ္မံ
 ပဋိစ္စ နကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ။ အ
 ကုသလောဓမ္မော ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ အဗျာကတချင်းချင်းကိုဟော
 တော်မူသည်တည်း။ ။နကုသလပဒ၌ငါးချက်ပြီး၏။ ။

နအကုသလပဒ၌လည်းဤနည်းအတူငါးချက်။အကုသိုလ်ကိုလည်း
 ၍တည်သည်သာထူးသည်။ ။ ။ နအဗျာကတပဒ၌ခြေခံချက်။နအ
 ဗျာကတံဓမ္မံပဋိစ္စနအဗျာကတောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ။ကုသ
 လ။နကုသလံဧကံခန္တိပဋိစ္စတယောခန္ဓာ။လ။နွေခန္ဓာ။ ။နအဗျာကတံ

ဓမ္မံပဋိစ္စ နကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။ ကုသလေခန္ဓေ
 ပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ အကုသလံဧကံခန္ဓံပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ စိတ္တသ
 မုဋ္ဌာနန္ဓရူပံ။ လ။ ရူပံ။ ။နအဗျာကတံဓမ္မံပဋိစ္စ နအကုသလောဓမ္မော
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။ ကုသလံဧကံခန္ဓံပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ စိတ္တသ
 မုဋ္ဌာနန္ဓရူပံ။ လ။ နွေခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနန္ဓရူပံ။ အကုသလေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ
 စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ ။နအဗျာကတံဓမ္မံပဋိစ္စ နကုသလောဓနအဗျာက
 တောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟေတုပစ္စယာ။ အကုသိုလ်ချင်းချင်းကို ဟော
 လေ။ ။နအဗျာကတံဓမ္မံပဋိစ္စ နအကုသလောဓနအဗျာကတောဓ။
 ကုသိုလ်ချင်းချင်းကိုဟော။ ။နအဗျာကတံဓမ္မံပဋိစ္စနကုသလောဓန
 အကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟေတုပစ္စယာ။ ကုသလာကုသလေခန္ဓေ
 ပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ ။ခြောက်ချက်။ ။

နကုသလနအဗျာကတ ပဒဒ္ဓိ။ ။နကုသလဉ္စနအဗျာကတဉ္စဓမ္မံ
 ပဋိစ္စ နကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။ အကုသလံဧကံခန္ဓံ
 ပဋိစ္စတယောခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနန္ဓရူပံ။ လ။ ရူပံ။ ။နကုသလဉ္စနအဗျာ
 ကတဉ္စဓမ္မံပဋိစ္စ နအကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။ အကု
 သလေခန္ဓေပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ ။နကုသလဉ္စနအဗျာကတဉ္စဓမ္မံ
 ပဋိစ္စနအဗျာကတောဓမ္မော။ အကုသိုလ်ချင်းချင်းကိုဟော။ ။နကုသ
 လဉ္စနအဗျာကတဉ္စဓမ္မံပဋိစ္စနကုသလောဓနအဗျာကတောဓမ္မော။ အ
 ကုသိုလ်ချင်းချင်းကို ဟော။ ။နကုသလဉ္စ နအဗျာကတဉ္စ ဓမ္မံပဋိစ္စ
 နကုသလောဓနအကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟေတုပစ္စယာ။ အကုသ
 လေခန္ဓေပဋိစ္စစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ ။ငါးချက်။ ။

နအကုသလနအဗျာကတပဒဒ္ဓိလည်းငါးချက်။ အတူ။ ကုသိုလ်ကို
 လည်းသည်သာ ထူးသည်။ ။နကုသလနအကုသလပဒဒ္ဓိ။ နကုသ
 လဉ္စနအကုသလဉ္စဓမ္မံပဋိစ္စနကုသလောဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
 ဝိပါကာဗျာကတံကြိယာဗျာကတံ၊ အစရှိသည်ဖြင့် အဗျာကတချင်း
 ချင်းကိုဟော။ ။နကုသလဉ္စနအကုသလဉ္စဓမ္မံပဋိစ္စ နအကုသလော
 ဓမ္မော။ ၎င်းအဗျာကတချင်းချင်းကို ဟော။ ။နကုသလဉ္စနအကုသ
 လဉ္စဓမ္မံပဋိစ္စ နကုသလောဓနအကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ၎င်းအဗျာ
 ကတချင်းချင်းပင်တည်း။ ။သုံးချက်။ ။နကုသလပဒဒ္ဓိ ငါးချက်။
 နအကုသလပဒဒ္ဓိငါးချက်။ နအဗျာကတပဒဒ္ဓိခြောက်ချက်။ နကုသလနအ

ဗျာကတပဒငါးချက်။ နအကုသလနအဗျာကတပဒ၌ငါးချက်။ နကုသလနအကုသလပဒ၌သုံးချက်။ ပေါင်းသော်ဧကုနတိံသဖြစ်သတည်း။

အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယမှာအဆုံးတချက်ကျ၍ငါးချက်။ ။ ပဋ္ဌမ တတိယပဒမှာ၊ နကုသလပဒါဝသာန။ နအဗျာကတပဒါဝသာန။ နကုသလ နအဗျာကတပဒါဝသာနသာရ၍သုံးချက်။ ဒုတိယတတိယပဒမှာလည်းသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယပဒမှာလည်း သုံးချက်သာရသည်။ ပေါင်း စတုရိသတိ။ နှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။ ဟေတုယာ ဧကုနတိံသ။ အာရမ္မဏေ စတုရိသတိ။ “အဓိပတိယာဧကုနတိံသ။ အနန္တရေ။ သမနန္တရေ စတုရိသတိ။ သဟဇာတေဧကုနတိံသ။ အညမညေစတုရိသတိ။ နိဿယေဧကုနတိံသ။ ဥပနိဿယေစတုရိသတိ။ ပုရေဇာတေစတုရိသတိ။ အာသေဝနေစတုရိသတိ။ ကမ္မေဧကုနတိံသ။ ဝိပါကေနဝ။ အာဟာရေဧကုနတိံသ။ ဣန္ဒြိယေ။ ဈာနေ။ မဂ္ဂေဧကုနတိံသ။ သမ္ပယုတ္တေစတုရိသတိ။ ဝိပ္ပယုတ္တေဧကုနတိံသ။ နတ္ထိယာ။ ဝိဂတေစတုရိသတိ။ အဝိဂတေဧကုနတိံသ။ ။ နဟေတု၌။ နကုသလပဒငါးချက်။ နအကုသလပဒသုံးချက်။ နအဗျာကတပဒသုံးချက်။ နကုသလနအဗျာကတပဒသုံးချက်။ နကုသလနအကုသလပဒ၌သုံးချက်။ ပေါင်းနဟေတု၌သတ္တရသဖြစ်သတည်း။ ။ နာရမ္မဏ၌။ နကုသလပဒသုံးချက်။ နအကုသလပဒသုံးချက်။ နအဗျာကတပဒသုံးချက်။ နကုသလနအဗျာကတပဒသုံးချက်။ နအကုသလ နအဗျာကတပဒ၌သုံးချက်။ နကုသလနအကုသလပဒတချက်။ ပေါင်းသောဋ္ဌသဖြစ်သတည်း။ ။ နာဓိပတိယာ ဧကုနတိံသ။ နာနန္တရေ။ နသမနန္တရေ။ နအညမညေ။ နဥပနိဿယေသောဋ္ဌသ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေဧကုနတိံသ။ နကမ္မေစတုရိသတိ။ နဝိပါကေဧကုနတိံသ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနေ။ နမဂ္ဂေ။ နသမ္ပယုတ္တေသောဋ္ဌသ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ စတုရိသတိ။ နောနတ္ထိယာ။ နောဝိဂတေ သောဋ္ဌသ။ ။ ပါဠိတော်၌သင်္ချာမရှိ။ ကြံ၍သာထုတ်လိုက်ရသည်။ ဆင်ခြင်ကြလေ။ ။

ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ဧကုနတိံသ။ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း။ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ နကုသလပဒ၌လည်းခြောက်ချက်။ နအကုသလပဒ၌လည်းခြောက်ချက်။ နအဗျာကတပဒ၌လည်းခြောက်ချက်။ နကုသလနအဗျာကတပဒ၌လည်းခြောက်ချက်။ နအကုသလ နအဗျာကတပဒ၌

လည်း ခြောက်ချက်။ နကုသလနအကုသလပဒ၌လည်း ခြောက်ချက်။
 ခြောက်ချက်ခြောက်လီဆတ္တိံသ။ ။ ။ အဓိပတိ၌အာရမ္မဏအတိုင်း
 တွင်၊နကုသလနအဗျာကတော နအကုသလနအဗျာကတဿ၊ တပုဒ်
 ကျ၍၊ ပစ္စတိံသထွက်သတည်း။ ။အနန္တရ၌။ နကုသလနအဗျာက
 တောနအကုသလနအဗျာကတဿ။နအကုသလနအဗျာကတောနကု
 သလနအဗျာကတဿ။ဤနှစ်ချက်ကျ၍စတုတ္ထိံသထွက်သတည်း။ ။
 သမနန္တရေ စတုတ္ထိံသ။သဟဇာတေ ဧကေနတိံသ။အညမညေ စတု
 ဝိသတိ။ နိဿယေ စတုတ္ထိံသ။ဥပနိဿယေ ဆတ္တိံသ။ ။ပုရေဇာ
 တနကုသလပဒ၌ခြောက်ချက်။နအကုသလပဒ၌ခြောက်ချက်။ နကုသ
 လနအကုသလပဒ၌ခြောက်ချက်။ ပေါင်းအဋ္ဌာရသထွက်သတည်း။ ။
 ပစ္စာဇာတ၌နကုသလပဒ၌သုံးချက်။ နအကုသလပဒ၌သုံးချက်။နအဗျာ
 ကတပဒ၌သုံးချက်။နကုသလနအဗျာကတပဒ၌သုံးချက်။နအကုသလ
 နအဗျာကတပဒ၌ သုံးချက်။ နကုသလနအကုသလပဒ၌ သုံးချက်။ သုံး
 ချက်ခြောက်လီအဋ္ဌာရသထွက်သတည်း။ ။အာသေဝနေစတုဝိသ။
 ကမ္မေ ဧကေနတိံသ။ဝိပါဏေ နဝ။အာဟာရေ ဧကေနတိံသ။လ။ မဂ္ဂေ
 ဧကေနတိံသ။ သမ္ပယုတ္တေစတုဝိသတိ။ ဝိပ္ပယုတ္တေတေတ္ထိံသ။နအဗျာ
 ကတပဒ၌ သုံးချက်။ ။အတ္ထိယာ ဆတ္တိံသ။နတ္ထိယာ စတုတ္ထိံသ။
 ဝိဂတေ စတုတ္ထိံသ။အဝိဂတေ စတုတ္ထိံသ။ ။နဟေတုယာဆတ္တိံ
 သ။လ။နောအဝိဂတေဆတ္တိံသ။ ။ကုသလတိက်ပြီး၏။ ။

၇။ ဝေဒနတိက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ နသုခါယဝေဒနာယ
 သမ္ပယုတ္တပဒ။နဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နအဒုက္ခမသုခါယ
 ဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။နသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ နအဒုက္ခမသု
 ခါယဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒ။ နဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ နအ
 ဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နသုခါယဝေဒနာယ နဒုက္ခာ
 ယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။နသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ နဒုက္ခာယ
 ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တ နအဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တပဒဟု
 ခုနစ်ပဒတည်း။ ။ထိုခုနစ်ပဒတို့တွင်။နသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ
 အရကား။ ဒုက္ခသဟဂုတ်သုံးခု။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးဆဲ့ငါးခုဝေဒ
 နာ။ရုပ်။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ဤနည်းအတူလည်း၍ယူလေ။ ။သတ္တိမပဒ

အရကား။ ဝေဒနာ၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ ပဒုချနစ်ချက်တွင်၊ တပုဒ်တပုဒ်၌ ခုနစ်ချက်စီထွက်သောကြောင့် လေးဆဲ့ကိုးချက်ဟောတုပစ္စည်း၌ ထွက်သတည်း။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။ ဒေါသမူနွေး။ သဟိတ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်လေးဆဲ့တခု။ ပီတိကြဉ်သော စေတသိက်ကေပညာသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ သဟိတ်သုခဝေဒနာခြောက်ဆယ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေကိုးခု။ ပီတိကြဉ်သောစေတသိက်စတုတိံသ အစိတ်အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေကိုးခုအစိတ်အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကုဋ္ဌာရုပ်။ သောမနဿပဋိသန္ဓေရှစ်ခုနှင့်အတူဥပါဒ်သောဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝေဒနာသောမနဿဝေဒနာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဟဒယဝတ္ထုပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ရုပ်သက်သက်၌ကတ္တား။ ကား။ ကုသလတိက်ဓမ္မအနုလုံအတိုင်းကောံလေ။ ။ ပဋ္ဌမေနုတိယံ၌ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်လေးဆဲ့တခု။ ပီတိ။ ဒေါသ။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယကြဉ်သော စေတသိက်ပဉ္စစက္ကာလီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော၊ မောဟမူနွေး၌မောဟကြဉ်သောစေတသိက်ပဉ္စစက္ကာလီသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌သဟိတ်သုခဝေဒနာ။ ဒေါသမူနွေး၌ ဝေဒနာကို စွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ သဟိတ်ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေကိုကောက်ဖြို။ ။ ရုပ်သက်သက်လည်း အတူ။ ။ ဤနည်းကို ဖြို၍ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်းကောက်လေ။ ။ ။ သတ္တမပဒ၌။ သတ္တမေနသတ္တမံ။ ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပဝိပါက်ကြဉ်သော သဟိတ်စိတ်သတ္တသဋ္ဌိ၌ရှိသောဝေဒနာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေတေရသန္ဓ်ရှိသောဝေဒနာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကုဋ္ဌာရုပ်။ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော ဝေဒနာပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ရုပ်သက်သက်၌ကောံဖြို။ ။ လေးဆဲ့ကိုးချက်။ ။ ဟောတုပြီး၏။ ။ အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၌လည်း လေးဆဲ့ ကိုးချက်။ နာ

မက္ခန္ဓာကိုကောသံသည်သာထူးသည်။ ။ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့၌လည်း
 သတ္တသတ္တာနဝါစာလီသ။လေးဆဲ့ကိုးချက်စီချည်းထွက်သတည်း။ ။
 ပစ္စနိက်၌လည်းလေးဆဲ့ကိုးချက်စီထွက်သတည်း။ ။ဆဝါရပြီး၏။

ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ပဒေခြံချက်သာရသတည်း။သတ္တမပ
 ဒမရ။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ
 အား၎င်း။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊စိတ္တဇရုပ်အား၎င်းတပ်သော။ ဒေါသမူဇ္ဇေး။
 သံဟိတ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်လေးဆဲ့တခု စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော
 ဟိတ်ခြံပါးပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ မောဟမူဇ္ဇေး၌မောဟကြည်
 သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ သ
 ဟိတ်ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေ၌ ရှိသော ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာကုတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဒေခြံချက်
 တွင် တပဒတပဒ၌ ခုနစ်ချက်စီထွက်သောကြောင့်။သတ္တသောဗာစာ
 လီသ။လေးဆဲ့နှစ်ချက်ထွက်သတည်း။ ။ဟေတုပစ္စည်းပြီး၏။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိ။ကတ္တား။ကား။ဒုက္ခသ
 ဟဂုတ်သုံးခု။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးဆဲ့ငါးခု။ ပီတိကြည်သော စေတ
 သိက်ကေပညာသ။ ဝေဒနာစေတသိက်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ ရုပ်အဋ္ဌ
 ဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။ ဒုက္ခသဟဂုတ်သုံးခု။ ကာမ
 ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သုံးဆဲ့နှစ်ခု။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ် သုံးခု။ နေဝ
 သညာ နာသညာယတနစိတ် သုံးခု။ အဘိညာဉ် ဇ္ဇေး။ လောကုတ္တရာ
 ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ရှစ်ခု။ ကာမသောမနဿသဟဂုတ် တဆဲ့ရှစ်ခု။
 လောကုတ္တရာသောမနဿသဟဂုတ် သုံးဆဲ့ခုနစ်ခု၌ရှိသော ဝေဒနာ
 ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဝိဘင်းကို ဝေဒနတိက် အနုလုံကို မှီ၍ ဟောလေ။
 ဝိဘင်းကျယ်လှ၏။ ။အကောက်အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍
 ကောသံလေဟောလေ။လေးဆဲ့ကိုးချက်ထွက်၏။ ။အာရမ္မဏပြီး၏။

အဓိပတိ၌။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿန္တိအာရမ္မဏာဓိပတိဖြစ်အံ့။ကတ္တား။
 ကား။အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောမောဟမူဇ္ဇေး၌မောဟကြည်သော ဥ
 ပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးဆဲ့သုံးခု။ပီတိ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။
 ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက်ဆစက္ကာလီသ။ သုခဝေဒနာခြောက်
 ဆဲ့သုံးခု။ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိဗ္ဗန္ဓရုပ်အဋ္ဌာရသ။ နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။
 ကား။အလေးအမြတ်ပြုတတ်သောလောဘမူဥပေက္ခာသဟဂုတ်လေး

ချ။မဟာကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်လေးချ။ မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်နှစ်ချ။ လောကုတ္တရာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တဆဲ့ခြောက်ချ။ ပီတိ။ဒေါသ။ဣဿာ။မစ္ဆရိယ။ကုက္ကုစ္စ။ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက် စတုစက္ကာလီသ။ လောဘာမူသောမနဿဝေဒနာ။မဟာကုသိုလ်သောမနဿသဟဂုတ်၊မဟာကြိယာ ဥာဏသမ္ပယုတ် သောမနဿသဟဂုတ်၌ရှိသော ဝေဒနာ။ မဂ်သောမနဿသဟဂုတ်၊ ဖိုလ်သောမနဿသဟဂုတ်၌ရှိသောဝေဒနာ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။သဟဇာတာဝိပတိဖြစ်အံ့။ကတ္တား။ကား။သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာ သာဝိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော။ အဝိပတိပစ္စည်းကိုရသော အခါ ဒေါသမူဒွေး။ လောဘာမူ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် လေးချ။ မဟာကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် လေးချ။ မဟာကြိယာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် လေးချ။ ကေနရသော မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် လေးဆယ်။ မဂ်ဖိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ရှစ်ချ။ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော အဝိပတိတရားကိုယ်သုံးပါးလေးပါးတို့တွင် တပါး ပါး ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါန်။ကား။ အဝိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်သော သမ္ပယုတ္တခန္ဓာသာဝိပတိစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍ကြွင်း သောပုဒ်တို့၌ကောက်လေ။ သတ္တမောသတ္တမဿတချက်မရ၍။ လေး ဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။အဝိပတိပြီး၏။ ။

အနန္တရပစ္စည်း၌။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ရဟန္တာ တို့စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သောဥပေက္ခာသဟဂုတ် ငါးဆဲ့ငါးချ။ ဒုက္ခသဟဂုတ်သုံးချအား တပ်သော ရှေးရှေးသော ရဟန္တာတို့စုတိ ကြဉ်သောဥပေက္ခာသဟဂုတ်ငါးဆဲ့ငါးချ။ ဒုက္ခသဟဂုတ်သုံးချ။သော မနဿသဟဂုတ် ပဋိသန္ဓေ ရှစ်ခု၌ ရှိသော ဝေဒနာအား တပ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စုတိတဆဲ့တချ။ သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ ရှိသောသုခဝေဒနာအားတပ်သော ပဗ္ဗဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း။သောမနဿသန္တိ ရုဏ၌ရှိသော ဝေဒနာအားတပ်သော ကုသိုလ်အကျိုး သမ္ပဒိန္နိဋ္ဌိ။ လောဘာမူသောမနဿသဟဂုတ်လေးချ။ ဟသိတုပ္ပါဒ်။မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ သောမနဿသဟဂုတ်ပဋ္ဌမဇော၌ရှိသော ဝေဒနာအား တပ်သော၊ရုဋ္ဌော၊မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း။ မဟာဝိပါက်သောမနဿသဟဂုတ်ပဋ္ဌမဘာဝင်၌ရှိသော ဝေဒနာအားတပ်သော ဥပေက္ခာသန္တိရုဏ။

ဥပေက္ခာသဟာဂုတ်ဒုတိယတဒါရုံ။ သောမနဿသဟာဂုတ်ပဋ္ဌမဘဝင်
 တဒါရုံ၌ရှိသော ဝေဒနာအားတပ်သော လောဘမူ။မောဟမူ။ မဟာ
 ကုသိုလ်။မဟာကြိယာ ဥပေက္ခာသဟာဂုတ်အဆုံးဇော။ မဟာဂ္ဂုတ်ကု
 သိုလ်။မဟာဂ္ဂုတ်ကြိယာ။ ဖိုလ်ဥပေက္ခာသဟာဂုတ်အဆုံးဇော ပစ္စည်း။
 ၏။ သံဗုဒ္ဓါန်။ကား။ ရဟန္တာတို့ရုတ်နှင့်တကွနေခံနေခံသောဥပေက္ခာ
 သဟာဂုတ်ငါးဆဲ့ငါးချ။ဒုက္ခသဟာဂုတ်သုံးချ။သောမနဿသဟာဂုတ်ပဋိ
 သန္ဓေ၌ရှိသော ဝေဒနာ။ သုခသဟာဂုတ်ကာယဝိညာဉ်။ သောမနဿ
 သန္တိရဏ၌ရှိသော ဝေဒနာသောမနဿသဟာဂုတ်ပဋ္ဌမဇော။ သောမ
 နဿပဋ္ဌမတဒါရုံ၊ ပဋ္ဌမဘဝင်၌ရှိသောဝေဒနာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဤနည်း
 ကိုမှီ၍အကြွင်းကိုကောက်ပါလေ။ ။ကျယ်ဝန်းလှ၏။ ။သတ္တသတ္တာ
 နဝါစာလီသ။လေးဆဲ့ကိုးချက်ထွက်၏။ ။အနန္တရပြီး၏။ ။

သမနန္တရနည်းတူ။ ။သဟဇာတပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဿ၌။
 ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ကား။အချင်းချင်းအား၎င်း။အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာ
 စိတ္တဇရုပ်အား၎င်းတပ်သော ဒုက္ခသဟာဂုတ်သုံးချ။ဥပေက္ခာသဟာဂုတ်
 ငါးဆဲ့ငါးချ။ ပီတိကြဉ်သော စေတသိက်ဧကပညာသ အစိတ်အစိတ်
 နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော၊ ပဉ္စဝေါကာရတုံ၌ဖြစ်သောအခါ
 သုခသဟာဂုတ်ကာယဝိညာဉ် ဝေဒနာကြဉ်သော သုခဝေဒနာခြောက်
 ဆဲ့နှစ်ချပစ္စည်း။၏။သမ္ဗုဒ္ဓါန်။ကား။ဒုက္ခသဟာဂုတ်သုံးချ။ဥပေက္ခာသဟာ
 ဂုတ်ငါးဆဲ့ငါးချ။ ပီတိကြဉ်သော စေတသိက်ဧကပညာသ အစိတ်အ
 စိတ်နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။
 ကား။ အချင်းချင်းအား၎င်း။ အချင်းချင်း နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အား
 ၎င်းတပ်သော ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေတဆဲ့တချ။ ပီတိ။ ပီရတိ။ အပ္ပမညာ
 ကြဉ်သော စေတသိက်ဗာတ္တိသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာ
 ရုပ်။အချင်းချင်းအားတပ်သောပဉ္စဝေါကာရဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေချနှစ်ချ
 အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဟဒယဝတ္ထု။အချင်းချင်းအားတပ်သော
 သောမနဿပဋိသန္ဓေ၌ရှိသောဝေဒနာ၊ဟဒယဝတ္ထု၊ ပစ္စည်း။၏။သမ္ဗု
 ဒ္ဓါန်။ကား။ဥပေက္ခာပဋိသန္ဓေတဆဲ့တချအစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊က
 ဋတ္တာရုပ်။ သောမနဿပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော ဝေဒနာ၊ဟဒယဝတ္ထု၊ ပစ္စ
 ယုပ္ပန်။၏။ ။ရုပ်သက်သက်၌ ကုသလတိက် အနုလုံ အဗျာကတအ
 တိုင်းကောက်။လေးဆဲ့ကိုးချက်။ ။သဟဇာတပြီး၏။ ။

အညမည၌လည်း လေးဆွဲကိုးချက်။ နိဿယ။ ဥပနိဿယလည်း
 လေးဆွဲကိုးချက်။ ။ပုရေ။ ပစ္ဆာ။ အာသေဝနတို့လည်း ‘လေးဆွဲကိုး
 ချက်စီ။ ။ကမ္မ၌သတ္တမပဒမရ။ ခြောက်ပဒသာရ၍တပဒတပဒတွင်
 ခုနစ်ချက်စီထွက်သောကြောင့် လေးဆွဲနှစ်ချက် ထွက်သတည်း။ ။
 ဝိပါကလေးဆွဲကိုးချက်။ ။အာဟာရခြောက်ပဒတွင်။ ခုနစ်ချက်စီ။
 သတ္တမော သတ္တမဿ၌ ရုပ် အာဟာရ တချက်။ ပေါင်း လေးဆွဲသုံး
 ချက်။ ။ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ လေးဆွဲကိုးချက်စီ။ ။မဂ္ဂမှာခြောက်ပဒသာ
 ရ၍။ တပဒတပဒတွင် ခုနစ်ချက် ထွက်၍ လေးဆွဲနှစ်ချက်။ ။သမ္ပ
 ယုတ္တ၌ လေးဆွဲကိုးချက်တွင် သတ္တမောသတ္တမဿ မရ။ လေးဆွဲရှစ်
 ချက်။ ။ဝိပုယုတ္တ။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့၌လည်းလေးဆွဲ
 ကိုးချက်စီ။ ။အနုလုံပြီး၏။ ။စာမှာသင်္ချာမရှိ။ ကြံ၍ ရေးရသည်။
 ဆင်ခြင်၍ယူကြပါလေ။ နက်နဲခက်ခဲလှသည့်အရာ ဖြစ်ချေသည်။ ။
 ပစ္စနိက်၌။ နဟေတုယာနဝါစာလီသ။ သဗ္ဗတ္ထနဝါစာလီသ။ ။ဝေဒန
 တိက်ပြီး၏။ ။

ဝိပါကတိက်။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။နဝိပါကပဒ။ နဝိပါက
 ဓမ္မပဒ။ နနေဝဝိပါကနဝိပါကဓမ္မပဒ။ နဝိပါကနနေဝဝိပါကဓမ္မပဒ။ နဝိ
 ပါကဓမ္မ နနေဝဝိပါကဓမ္မပဒ။ နဝိပါကနဝိပါကဓမ္မပဒ။ ဟုခြောက်ပဒ
 တည်း။ ။ထိုခြောက်ပဒတို့တွင်။ ပဋ္ဌမပဒခြောက်ချက်။ ဒုတိယပဒ
 ငါးချက်။ တတိယပဒခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယပဒငါးချက်။ ဒုတိယ
 တတိယပဒငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယပဒငါးချက်။ ပေါင်းဗာတ္ထိံသ။ သုံးဆွဲ
 နှစ်ချက်။ ဟေတုပစ္စည်း၌ထွက်သတည်း။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။
 ကား။ အကုသိုလ်ခွါဒသ။ ကုသိုလ်ဧကဝီသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရ
 သ။ စေ။ ဧပညာသ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အကု
 သိုလ်ခွါဒသ။ ကုသိုလ်ဧကဝီသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ မောဟမူ
 ဧဒေ၌ မောဟကြည်သော စေ။ ဧပညာသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာသ
 ဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ရုပ်သက်သက်၌ ဓမ္မအနုလုံကုသလ
 တိက်အဗျာကတအတိုင်းကောက်။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍ ကြွင်းသောပုဒ်
 တို့၌ကြံ၍ကောက်လေ။ ။ဟေတုပစ္စည်းပြီး၏။ ။

အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါး

ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယ
 ငါးချက်။ ပေါင်း အာရမ္မဏ၌ ဆဗ္ဗိသ။ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ချက် ထွက်သ
 တည်း။ ။အကောက်လွယ်ပြီ။ ။အဓိပတိ၌။ပဋ္ဌမငါးချက်။ဒုတိယ
 ငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယလေးချက်။ ဒုတိယတတိယ
 ငါးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းနှစ်ဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။အကောက်
 မှာ.သာဓိပတိဇောက်ကြည့်၍ကောက်လေ။ ။အနန္တရ။ သမနန္တရ။
 နှစ်ဆဲ့ခြောက်ချက်စီ။ သဟဇာတဗာတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့နှစ်ချက်။ ။အည
 မည၌။ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။ဒုတိယငါးချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ပဋ္ဌမ
 တတိယသုံးချက်။ဒုတိယတတိယငါးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ပေါင်း
 တိံသ။ ။နိဿယဇကတိံသ။ဥပနိဿယဆဗ္ဗိသ။ ။ပုရေဇာတ၌။
 ပဋ္ဌမငါးချက်။ဒုတိယငါးချက်။တတိယငါးချက်။ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။
 ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းစတုတိံသ။ နှစ်
 ဆဲ့လေးချက်။ ။အာသေဝန၌။ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။တတိ
 ယသုံးချက်။ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းသတ္တရ
 သ။တဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။ကံမ္မဇကတိံသ။ ။ဝိပါက၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။
 ဒုတိယငါးချက်။တတိယငါးချက်။(ပဋ္ဌမတတိယပဒမရ)။ဒုတိယတတိ
 ယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ပေါင်းပဉ္စဝိသ။ နှစ်ဆဲ့ငါးချက်။ ။
 အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂတို့မှာ။ ဇကတိံသ။ သုံးဆဲ့တချက်စီ။ ။
 သမ္ပယုတ္တဆဗ္ဗိသ။ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ချက်။ ။ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ
 တို့မှာဇကတိံသစီ။နတ္ထိ။ဝိဂတတို့မှာဆဗ္ဗိသစီ။ ။သင်္ချာခက်၏။ကြံ
 ကြလေ။ ။အနုလုံ။ ။နဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါး
 ချက်။ တတိယတချက်။ဒုတိယတတိယငါးချက်။ ပေါင်းတဆဲ့ခြောက်
 ချက်။ ။နာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ တတိယ သုံး
 ချက်။ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံး
 ချက်။ပေါင်းအဋ္ဌာရသ။တဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။နာဓိပတိ၌။ သုံးဆဲ့တချက်။
 နာနန္တရ။နသမနန္တရ။နအညမည။တဆဲ့နှစ်ချက်စီ။နဥပနိဿယတဆဲ့
 ရှစ်ချက်။ နပုရေဇာတသုံးဆဲ့တချက်။ နပစ္ဆာဇာတ။နာသေဝန။သုံးဆဲ့
 တချက်စီ။ ။နကမ္မ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယ ငါးချက်။ တတိယသုံး
 ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယ သုံးချက်။ ပေါင်းတဆဲ့ကိုး
 ချက်။ ။နဝိပါက၌။ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။တတိယငါးချက်။

ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။(ဒုတိယတတိယပဒမရ)။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။
 ပေါင်းနှစ်ဆဲ့သုံးချက်။ ။နအာဟာရ၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။
 ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။နဇ္ဈန္ဒြိယငါးချက်။ ။နဈာ
 န၌။ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။တတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိယ
 သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယ သုံးချက်။ ပေါင်း တဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။နမဂ္ဂမှာ
 ဟေတုထွက်တွင် တချက်လျော့။နှစ်ဆဲ့နှစ်ချက်။ နသမ္ပယုတ္တတဆဲ့ရှစ်
 ချက်။ ။နဝိပ္ပယုတ္တ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယလေးချက်။ တတိယငါး
 ချက်။ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံး
 ချက်။ပေါင်းနှစ်ဆဲ့သုံးချက်။ ။နဝိပ္ပယုတ္တ။နောနတ္ထိ။နောဝိဂတ။ တဆဲ့
 ရှစ်ချက်စီ။ ။သင်္ချာခက်၏။ကြိတြလေ။ ။ဆဝါရပြီး၏။ ။

ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ပဋ္ဌမငါးချက်။ဒုတိယငါးချက်။တတိယ
 ခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းနှစ်ဆဲ့ခုနစ်ချက်။ဟေတုပစ္စည်း။ ။အာရမ္မဏ
 ပစ္စည်း၌ခြောက်ပဒ။ တပဒတပဒ၌ခြောက်ချက်စီထွက်သောကြောင့်၊
 ဆတ္ထိံသ၊ သုံးဆဲ့ခြောက်ချက်ထွက်၏။ ။ပဋ္ဌမေန ပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။
 ကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ ကြိယာဝိသ။စေတသိက်
 ဧပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်၊ပစ္စည်း။၏။သမ္ပဒါန်။ကား။အကုသိုလ်
 ဒွါဒသ။မဟာကုသိုလ်ရှစ်ခု။ ကာမကြိယာဧကောဒသ။ ဝိညာဏဇ္ဈာယ
 တနကုသိုလ်၊ကြိယာ။ နေဝသညာနာသညာယတနကုသိုလ်၊ ကြိယာ။
 အဘိညာဉ်ဧဒ္ဒေး။မဂ်လေးခု။အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ
 ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဝိဘင်းကိုဝိပါကတိက်ဓမ္မအနုလုံကိုမှီ၍ဟောလေ။ ။
 ကြွင်းသောပုန်တို့၌လည်းဤနည်းကိုမှီ၍ကောက်လေ။ ။အဓိပတိ၌။
 ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။ ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမ
 တတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယခြောက်
 ချက်။ ပေါင်းပဉ္စတိံသ။ သုံးဆဲ့ငါးချက်။ ။အနန္တရ။ ပဋ္ဌမခြေံချက်။
 ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယ ခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယ ငါးချက်။
 ဒုတိယတတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ပေါင်းတေတ္ထိံသ။ ။
 သမနန္တရလည်းနည်းတူ။ ။သဟဇာတမှာပဋိစ္စဝါရအတိုင်းဗာတ္ထိံ
 သ။အညမညတိံသ။ ။နိဿယ၌။ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။ဒုတိယခြောက်
 ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယ

ငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ ပေါင်း စတုတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့လေး
 ချက်။ ။ဥပနိဿယန္တိ။ဆတ္ထိံသ။သုံးဆဲ့သင်္ဂြောက်ချက်။ ။ပုရေဇာတ
 န္တိ။ပဋ္ဌမသင်္ဂြောက်ချက်။ ဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်။
 ပေါင်းတဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။ပစ္စာဇာတန္တိ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။
 ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ။အာသေဝနန္တိ။ပဋ္ဌမငါးချက်။
 ဒုတိယငါးချက်။တတိယငါးချက်။ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမတတိ
 ယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းနှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။ကမ္မန္တိ။
 ပဋ္ဌမသင်္ဂြောက်ချက်။ဒုတိယငါးချက်။တတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိ
 ယသင်္ဂြောက်ချက်။ဒုတိယတတိယငါးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်း
 သုံးဆဲ့တချက်။ ။ဝိပါကန္တိ။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ ဒုတိ
 ယတတိယငါးချက်။ ပေါင်းတဆဲ့ငါးချက်။ ။အာဟာရန္တိ။ ပဋ္ဌမငါး
 ချက်။ဒုတိယငါးချက်။ တတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။
 ဒုတိယတတိယငါးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းဧကူနတိံသ။ ။
 ဣန္ဒြိယန္တိ။ ယခဏ်ဧကူနတိံသတွင် ပဋ္ဌမဒုတိယသင်္ဂြောက်တိုး၍၊တိံသ။
 သုံးဆယ်။ ။ဈာန။မဂ္ဂ။ဧကူနတိံသ။ ။သမ္ပယုတ္တန္တိ။ ပဋ္ဌမငါးချက်။
 ဒုတိယငါးချက်။တတိယငါးချက်။ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ဒုတိယတတိ
 ယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းစတုရိသ။နှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။
 ဝိပ္ပယုတ္တန္တိ။ ပဋ္ဌမသင်္ဂြောက်ချက်။ဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ တတိယသုံးချက်။
 ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသင်္ဂြောက်
 ချက်။ပေါင်းနှစ်ဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ သုံးဆဲ့လေးချက်စီ။
 နတ္ထိ။ဝိဂတ။ တေတ္ထိံသ။ ။အနုလုံ။ ။ပစ္စနိကန္တိ။ ။နဟေတုယာ
 ဆတ္ထိံသ။လ။ နောအဝိဂတေ ဆတ္ထိံသ။ ။ပစ္စနိကံဖြစ်၍ သင်္ချာအ
 ထွက်များလှသည်။ကြံစည်၍သာရေးရသည်။ဆင်ခြင်ကြပါလေ။ ။
 ဝိပါကတိကံပြီး၏။ ။

ဥပါဒိန္နတိကံ။ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတုပစ္စည်းန္တိ။ ။နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယ
 ပဒ။နအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။ နအနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယပဒ။ နဥပါဒိန္နု
 ပါဒါနိယနအနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယပဒ။နအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယနအနုပါ
 ဒိန္နုအနုပါဒါနိယပဒ။ နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒဟု
 သင်္ဂြောက်ပုဒ်တည်း။ ။အရကား တိကံပုဒ်အရအတိုင်းသိသာပြီ။

ငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ ပေါင်း စတုတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့လေး
 ချက်။ ။ ဥပနိဿယသန္တိ။ ဆတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့သင်္ဂြောက်ချက်။ ။ ပုရေဇာတ
 န္တိ။ ပဋ္ဌမသင်္ဂြောက်ချက်။ ဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်။
 ပေါင်းတဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။ ပစ္ဆာဇာတန္တိ။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။
 ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။ အာသေဝနန္တိ။ ပဋ္ဌမငါးချက်။
 ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမတတိ
 ယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းနှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။ ကမ္မန္တိ။
 ပဋ္ဌမသင်္ဂြောက်ချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိ
 ယသင်္ဂြောက်ချက်။ ဒုတိယတတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်း
 သုံးဆဲ့တချက်။ ။ ဝိပါကန္တိ။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ ဒုတိ
 ယတတိယငါးချက်။ ပေါင်းတဆဲ့ငါးချက်။ ။ အာဟာရန္တိ။ ပဋ္ဌမငါး
 ချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။
 ဒုတိယတတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းဇေယျနုတိံသ။ ။
 ဣန္ဒြိယန္တိ။ ယခင်ဇေယျနုတိံသတွင် ပဋ္ဌမဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်တိုး၍ တိံသ။
 သုံးဆယ်။ ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ ဇေယျနုတိံသ။ ။ သမ္ပယုတ္တန္တိ။ ပဋ္ဌမငါးချက်။
 ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိ
 ယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းစတုရိသ။ နှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။
 ဝိပုယုတ္တန္တိ။ ပဋ္ဌမသင်္ဂြောက်ချက်။ ဒုတိယသင်္ဂြောက်ချက်။ တတိယသုံးချက်။
 ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသင်္ဂြောက်
 ချက်။ ပေါင်းနှစ်ဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ သုံးဆဲ့လေးချက်စီ။
 နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ တေတ္ထိံသ။ ။ အနုလုံ။ ။ ပစ္စနိကန္တိ။ ။ နဟေတုယာ
 ဆတ္ထိံသ။ လ။ နောအဝိဂတေ ဆတ္ထိံသ။ ။ ပစ္စနိကံဖြစ်၍ သင်္ချာအ
 ထွက်များလှသည်။ ကြံစည်၍သာရေးရသည်။ ဆင်ခြင်ကြပါလေ။ ။
 ဝိပါကတိကံပြီး၏။ ။

ဥပါဒိန္နုတိကံ။ ပဋိစ္စတိရ။ ဟေတုပစ္စည်းန္တိ။ ။ နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယ
 ပဒ။ နအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။ နအနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယပဒ။ နဥပါဒိန္နု
 ပါဒါနိယနအနုပါဒိန္နုအနုပါဒါနိယပဒ။ နအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယနအနုပါ
 ဒိန္နုအနုပါဒါနိယပဒ။ နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒဟု
 သင်္ဂြောက်ပုဒ်တည်း။ ။ အရကား တိကံပုဒ်အရအတိုင်းသိသာပြီ။

တတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်း
 တဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။ ကမ္မ။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂတို့၌
 ဧကေနတိံသ။ ။ သမ္ပယုတ္တစတုပီသ။ ဝိပုယုတ္တ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ဧကေန
 တိံသ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ စတုပီသ။ ။ အနုလုံ။ ။ ပစ္စနိကံ၌လည်းကြံကြ
 လေတော့။ ။ ဆဝါရ။ ။

ပုညာဝါရဟောတုပစ္စည်း၌။ ပဒိုစ္စဝါရအတိုင်းဧကေနတိံသ။ ။ အာ
 ရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။ ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယငါး
 ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါး
 ချက်။ ပေါင်းဗာတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့နှစ်ချက်။ ။ အဓိပတိ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။
 ဒုတိယငါးချက်။ တတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတ
 တိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ ပေါင်းစတုပီသ။ ။ အနန္တရ၌။
 ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။ ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမ
 တတိယခြောက်ချက်။ ဒုတိယတတိယငါးချက်။ ။ သမနန္တရလည်း
 နည်းတူ။ ။ သဟဇာတ ပဒိုစ္စဝါရအတိုင်း ဧကေနတိံသ။ အညမည
 စတုပီသ။ ။ နိဿယ။ သဟဇာတအတိုင်းတွင်၊ ဒုတိယတတိယော
 ပဋ္ဌမဒုတိယသတချက်တို့၌ နှစ်ဆယ်။ ။ ဥပနိဿယခြောက်ပဒ၌
 ခြောက်ချက်စီထွက်၍ ဆတ္ထိံသသုံးဆဲ့ခြောက်ချက်။ ။ ပုရေဇာတ
 ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိ
 ယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယခြောက်ချက်။ ပေါင်းအဋ္ဌပီသ။ နှစ်ဆဲ့ရှစ်
 ချက်။ အကောက်ဝိဘင်းမှာ အနုလုံကရှိပြီ။ ။ ပစ္ဆာဇာတ၌ခြောက်ပဒ။
 ငါးချက်စီထွက်သောကြောင့်တိံသ။ သုံးဆယ်။ ။ အာသေဝန၌။ ပဋ္ဌမ
 ငါးချက်။ (ဒုတိယမရ)။ တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ပေါင်း
 ပန္နရသ။ တဆဲ့ငါးချက်။ ။ ကမ္မ၌။ ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။ ဒုတိယခြောက်
 ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယ
 ငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ ပေါင်းတေတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့သုံးချက်။ ။
 ဝိပါက၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယငါးချက်။ (ပဋ္ဌမ
 တတိယပဒမရ)။ ဒုတိယတတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယခြောက်ချက်။
 ပေါင်းဆဗ္ဗိသ။ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ချက်။ ။ အာဟာရ၌။ ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။
 ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယ
 တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယ ငါးချက်။ ပေါင်းဗာတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့နှစ်

ချက်။ ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂတို့မှာ ပဋိစ္စဝါရအတိုင်း ကျေနုတိံသ။ သမ္ပယုတ္တနှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။ ဝိပ္ပယုတ္တမှာ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယခြေခံချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ ပေါင်းတေတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့သုံးချက်။ ။ အတ္ထိန္ဒ။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယခြောက်ချက်။ ပေါင်းစတုတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့လေးချက်။ ။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အနန္တရနှင့် တူ၏။ အဝိဂတ။ အတ္ထိနှင့် တူ၏။ ။ အနုလုံ။ ။ ပစ္စနိက်န္တ။ နဟေတုယာဆတ္ထိံသ။ နဥပနိဿယေဗာတ္ထိံသ။ လ။ နောအဝိဂတေဆတ္ထိံသ။ အရကောကံ ဝိဘင်းမှာ ဓမ္မအနုလုံကို ဖြိုလေ။ ။ ဥပါဒိန္နတိက်ပြီး၏။ ။

သံကိလိဋ္ဌတိက်န္တ ကုသလတိက်ကို ဖြို၍ ကြံလေ။ လွယ်ပြီ။ ။
 ။ ဝိတက္ကတိက်။ ပဋိစ္စဝါရဟေတုပစ္စည်းန္တ။ နသဝိတက္ကသဝိစာရပဒ။ နအဝိတက္ကဝိစာရမတ္တပဒ။ နအဝိတက္ကအဝိစာရပဒ။ နသဝိတက္ကသဝိစာရနအဝိတက္ကအဝိစာရပဒ။ နအဝိတက္ကဝိမာရမတ္တ နအဝိတက္ကအဝိစာရပဒ။ နသဝိတက္ကသဝိစာရ နအဝိတက္ကဝိစာရမတ္တပဒ။ နသဝိတက္ကသဝိစာရ နအဝိတက္ကဝိစာရမတ္တ နအဝိတက္ကအဝိစာရပဒဟု၊ ခုနစ်ပုဒ်တည်း။ ။ ထိုခုနစ်ပုဒ်တို့တွင်။ နသဝိတက္ကသဝိစာရပုဒ်၏အရကား။ အဝိတက္ကစိတ်ခြောက်ဆဲ့ခြေခံချ။ ဝိတက်ကြဉ်သော စေတသိက်သတ္တတိံသ။ ပဋ္ဌမပုဒ်၏အရနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောဝိတက်ငါးဆဲ့ငါးချ။ ဝိစာရလည်းငါးဆဲ့ငါးချ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ ဒုတိယပုဒ်၏အရကား။ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ငါးဆဲ့ငါးချ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ငါးဆဲ့ငါးချ။ စေတသိက်ဒွေပညာသ။ ဒုတိယဈာန်ကောဒသနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောဝိစာရတဆဲ့တချ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ တတိယပုဒ်၏အရကား။ သဝိစာရစိတ်ခြောက်ဆဲ့ခြေခံချ။ ဒုတိယဈာန်ကောဒသနှင့်ဝိစာရကြဉ်သောစေတသိက်ဒွေပညာသတည်း။ ။ ပဋ္ဌမတတိယပုဒ်၏အရကား။ ဒုတိယဈာန်ကောဒသ။ ဝိတက်ဝိစာရကြဉ်သောစေတသိက်ဆတ္ထိံသ။ ပဋ္ဌမပုဒ်၏အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်ငါးဆဲ့ငါးချ။ ဝိစာရငါးဆဲ့ငါးချတည်း။ ။ ဒုတိယတတိယပုဒ်အရကား။ သ

ဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ငါးဆဲ့ငါးချ။ ဝိတက်ကြဉ်သောစေတသိက်ဇေက
 ပညာသတည်း။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယပုန် အရကား။ အဝိတက္ကအဝိစာရ
 စိတ်ငါးဆဲ့ငါးချ။ ဝိတက်ဝိစာရကြဉ်သောစေတသိက်ဆတ္တိံသ။ ဒုတိ
 ယဈာန်ဇေကဒသနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောဝိစာရစေတသိက်တဆဲ့တချ။
 ပဋ္ဌမပုန်အရနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောဝိစာရစေတသိက်ငါးဆဲ့ငါးချ။ ရုပ်
 အဋ္ဌပိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယတတိယပုန် အရကား။ ပဋ္ဌမ
 ပုန်အရနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိစာရစေတသိက် ငါးဆဲ့ငါးချတည်း။
 တိက်ပုန်အရတည်း။ ။တိက်ပုန်ရသောတိက်၌၊ သတ္တပညာ။ သတ္တ
 ပိသဇ္ဇနာရသတည်း။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ ကား။ ဇွေး
 ပဉ္စပိညာဉ်တဆယ် ကြဉ်သော အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် ငါးဆဲ့ငါးချ။
 ဝိတက်ကြဉ်သောစေတသိက်တေတ္တိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို
 စွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်။ ပဉ္စပေါကာရဘုံ
 ၌ဖြစ်သောအခါ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရလေးဆဲ့ချနစ်ချ၌ ရှိသော
 ဝိစာရကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ
 ကတ္တား။ ကား။ အဝိတက္ကပဋိသန္ဓေရှစ်ချ။ ဝိတက်ကြဉ်သောစေတသိက်
 စတုတိံသ။ အစိတ်အစိတ်။ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊ ဟဒယဝတ္ထု
 ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ အစိတ်အစိတ်။ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊ က
 ဋတ္တာရုပ်။ သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေနှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယ
 ဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝိတက်ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဟဒယဝတ္ထုပစ္စ
 ယုပ္ပန်။ ။ ။ရုပ်သက်သက်မှာ၊ ဓမ္မအနုလုံ၊ ကုသလတိက်၊ အဗျာကတ
 အတိုင်းကောက်။ ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ၌ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ ကား။ သ
 ဟိတ်အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် လေးဆဲ့ငါးချ။ ဝိတက်ဝိစာရကြဉ်သော
 စေတသိက်ဆတ္တိံသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။
 အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်။ ပဉ္စပေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ
 ဒုတိယဈာန်ဇေကဒသ။ ဝိတက်ဝိစာရကြဉ်သော စေတသိက်ဆတ္တိံသ
 အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဝိစာရစိတ္တဇရုပ်။ ပဋ္ဌမပုန်
 အရနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဝိတက္က
 နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ ကား။
 အဝိတက္ကအဝိစာရပဋိသန္ဓေချနစ်ချ။ ဝိတက်ဝိစာရကြဉ်သော စေတ
 သိက်တေတ္တိံသ။ အစိတ်အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဟဒယ

ဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ အစိတ်အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊
ကုက္ကောရုပ်။ ဒုတိယဈာန်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဝိစာရ
ကုက္ကောရုပ်။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေနှင့်အတူပါဝင်သော
ဝိတက်ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရ ပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာ၊ ကုက္ကောရုပ်။ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဝိတက်ဝိစာရ။
ဝိတက်ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဟဒယဝတ္ထုပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ရုပ်သုဏ်
သက်၌အဗျာကတအတိုင်းကောက်လေ။ ။ပဋ္ဌမေတတိယံ၌ပဝတ္တိ
အခါကတ္တား။ကား။ ဒုတိယဈာန်ကောဒသ၌ရှိသောဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်
သောဒုတိယဈာန်ကောဒသ၊ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ ဝိတက်ဝိစာရ
ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခုအစိတ်
အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ ကား။
ဒုတိယဈာန်ပဋိသန္ဓေရှိသော ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဒုတိယဈာန်ပဋိ
သန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ။ သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေရှိသော ဝိတက်ဝိစာ
ရ။ ဟဒယဝတ္ထုကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သဝိတက္ကသဝိစာရ ပဋိသန္ဓေနာ
မက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမေပဋ္ဌမတတိယံ၌ ပဝတ္တိအခါကတ္တား။
ကား။ ဒုတိယဈာန်ကောဒသ။ ဝိတက်ဝိစာရကြောင့်သော စေတသိက်
ဆတ္တိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။လ။ အစိတ်အစိတ်
နာမက္ခန္ဓာ။ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒုတိယဈာန်စိတ်ကောဒသအစိတ်
အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။ဒုတိ
ယဈာန်ပဋိသန္ဓေတခု။ဝိတက်ဝိစာရကြောင့်သောစေတသိက်တေတ္တိံသ
အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ အစိတ်
အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ။ ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒုတိယ
ဈာန်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ။ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်သဝိ
တက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေရှိသော ဝိတက်ဝိစာရ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဤ
နည်းကိုမှီ၍အကြွင်းသုံးချက်ကိုကောက်ပါလေ။ ။ဒုတိယခုနစ်ချက်။
တတိယလည်းခုနစ်ချက်။ပဋ္ဌမတတိယလည်းခုနစ်ချက်။ဒုတိယတတိ
ယလည်းခုနစ်ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယလည်းခုနစ်ချက်။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယတတိ
ယပဒ၌။ ပဋ္ဌမဒုတိယတတိယေပဋ္ဌမံ၌ ပဝတ္တိအခါ ကတ္တား။ ကား။
သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခုရှိသော ဝိစာရကိုစွဲ၍
ဖြစ်သောဝိတက်ဝိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။

ကား။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေကိုးခုရှိသော ဝိစာရကို
 စွဲ၍ဖြစ်သောဝိတက်ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယတတိ
 ယေနဒုတိယံ။ကတ္တား။ကား။သဟိတ်ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်
 သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခု။ ဝိတက်ဝိစာရကြည့်သော စေ
 တသိက်ပညာသ အစိတ်အစိတ်၊အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊စိတ္တဇရုပ်
 ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်သဝိတက္က
 သဝိစာရပဋိသန္ဓေကိုးခုရှိသော ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်သဝိ
 တက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေကိုးခု။ ဝိတက်ဝိစာရကြည့်သော စေတသိက်
 တေတ္ထိံ သနာမက္ခန္ဓာ၊ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယတတိ
 ယေနတတိယံပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ကား။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာ
 ရစိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခုရှိ သော ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်သဝိ
 တက္ကသဝိစာရစိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခုဝိစာရ။ မောဟမုဒ္ဒေးန္တိမောဟကြည့်
 သောစေတသိက်ကေပညာသပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။
 ကား။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေကိုးခုရှိသော ဝိစာရကို
 စွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေကိုးခု။ ဝိစာရကြည့်
 သော စေတသိက်တေတ္ထိံ သ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ပစ္စယုပ္ပန်
 ၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယတတိယေနပဋ္ဌမတတိယံ ပဝတ္ထိအခါ ကတ္တား။
 ကား။သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခုရှိသော ဝိစာရ
 ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဝိတက်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါကတ္တား။ကား။
 သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေကိုးခုရှိသောဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်
 သောဝိတက် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယတတိယေနဒုတိယတတိ
 ယံပဝတ္ထိအခါ ကတ္တား။ကား။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်လေး
 ဆဲ့ခုနစ်ခုရှိသောဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရ
 စိတ်လေးဆဲ့ခုနစ်ခု။ မောဟမုဒ္ဒေးန္တိမောဟ။ ဝိတက်ဝိစာရကြည့်သော
 စေတသိက်ပညာသ။ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ကား။
 သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေကိုးခုရှိသော ဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်
 သောသဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓေကိုးခု။ ဝိတက်ဝိစာရကြည့်
 သောစေတသိက်တေတ္ထိံ သ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယတတိယေ
 နပဋ္ဌမဒုတိယံ ပဝတ္ထိအခါကတ္တား။ကား။ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ရဟန္တာ
 တို့စုတိကြည့်သော သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် လေးဆဲ့ခုနစ်ခုရှိ

ရှိသောဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဋိသန္ဓေ အခါ ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်သဝိတက္ကသဝိစာရ ပဋိသန္ဓေ ကိုးခုရှိ ရှိသောဝိစာရကိုစွဲ၍ဖြစ်သောကဋုတ္တာရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဤသတ္တ မပဒ၌ ခြောက်ချက်သာထွက်သည်။ ပေါင်းဟေတုပစ္စည်းလေးဆဲ့ရှစ် ချက်ထွက်၏။ ။ကြွင်းသော ပစ္စည်းတို့၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ ကြံ၍ ဟောကြပါလေ။ ။ဆဝါရပြီး၏။ ။

ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမောတတိယဿ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမတတိယဿ။ (ပဋ္ဌမောဒုတိယတတိယဿမရ)။ ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ (ပဋ္ဌမော ပဋ္ဌမဒုတိယတတိယဿမရ)။ ။ပေါင်း ပဋ္ဌမငါးချက် ထွက်သည်။ ။ဒုတိယ ခုနစ် ချက်။ တတိယခုနစ်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယခုနစ် ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံး ချက်။ ပေါင်း၊ စတုတိံသ၊ သုံးဆဲ့လေးချက်။ ။ဟေတုပစ္စည်း။ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ သတ္တသတ္တာနဝါစာလီသ။ လေးဆဲ့ကိုးချက်ထွက် သည်။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌ ကတ္တား။ ကား။ အဝိတက္ကစိတ်ခြောက်ဆဲ့ခြောက် ခု။ ဝိတက်ကြဉ်သောစေ။ သတ္တတိံသ။ ပဋ္ဌမပုန်၏အရနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သောဝိတက်ငါးဆဲ့ငါးခု။ ဝိစာရလည်းငါးဆဲ့ငါးခု။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်၏။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ နွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သောကာမစိတ် လေးဆဲ့လေးခုရှိသော ဝိတက်ဝိစာရ။ ပဋ္ဌမဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၌ရှိသော ဝိစာရ။ ဒုတိယဈာန်။ လ။ ပဉ္စမဈာန်။ မဂ်၊ ဖိုလ်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ် သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် သုံးခု။ အဘိညာဉ်နွေးပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ဒုတိယသန္တကတ္တားကောက်မြဲ။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ ကာမစိတ်ငါး ဆဲ့လေးခု။ ပဋ္ဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်၊ ပဉ္စမ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ဝိတက်၊ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနပညာ သ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနစိတ် သုံးခု။ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် သုံးခု။ အဘိညာဉ်နွေးပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ တတိယသန္တ။ ကတ္တား။ ကောံ မြဲ။ သမ္ပဒါန်။ ကား။ နွေးပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ်ကြဉ်သော ကာမစိတ်လေး ဆဲ့လေးခု။ ပဋ္ဌမဈာန်။ ဒုတိယဈာန်။ တတိယဈာန်။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ အပ္ပမညာ ကြဉ်သောစေ။ ပညာသ။ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ကောက်လေ။ အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။အာရမ္မဏပြီးပြီ။ ။

အဝိပတိ၌လည်း။ သတ္တသတ္တာနဝါစာလီသ။ လေးဆွဲကိုးချက်ပင် ထွက်သည့်။ ။အကောက်ကိုကြိ၍ကောက်လေ။လွယ်ပြီ။ ။အနန္တ ရ၌။ သတ္တသတ္တာနဝါစာလီသ။လေးဆွဲကိုးချက်။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သောရှေးရှေးသောအဝိတက္ကစိတ် ခြောက်ဆွဲခြောက်ချ။ ဝိတက်ကြဉ်သော စေတသိက်ဆတ္တိံသ။ ပဋ္ဌမ ပုန်အရနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်ငါးဆွဲငါးချ။ ဝိစာရငါးဆွဲငါးချ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက် သော အဝိတက္ကစိတ်ခြောက်ဆွဲခြောက်ချ။ ပဋ္ဌမပုန်အရနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော ဝိတက်ငါးဆွဲငါးချ ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ၌။ ကတ္တားကောက်ဖြ။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ်ငါးဆွဲငါး ချ။ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ်ငါးဆွဲငါးချ။ ဝိတက်ကြဉ်သောစေတသိက် ဧကပညာသပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမောတတိယဿ၌။ ကတ္တား။ကား။ ရဟန္တာတို့စုတိ။ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်၊ ပဉ္စမဈာန်၊ မဂ်၊ ဒိလ်ကြဉ် သောအဝိတက္ကစိတ်ငါးဆွဲလေးချ။ဝိတက်ကြဉ်သောစေ။သတ္တတိံသ။ ပဋ္ဌမပုန် အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်ငါးဆွဲငါးချ။ အဝိစာရ ပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ငါးဆွဲငါးချ။ဒုတိ ယဈာန်ဧကံဒသ။ဒုတိယဈာန်ဝိစာရကြဉ်သော စေတသိက်ဧပညာ သပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဤနည်းကို မှီ၍ကြိ၍ အကြွင်းကို ကောက်ကြပါ လေ။ ။သမနန္တရနည်းတူ။ ။သဟဇာတ၌ပဒိုစ္စဝါရအတိုင်းအဋ္ဌ စတ္တာလီသ။အညမညလည်းအဋ္ဌစတ္တာလီသ။နိဿယလည်းအဋ္ဌစတ္တာ လီသ။ဥပနိဿယနဝါစာလီသ။ ။ပုရေဇာတ၌။ပဋ္ဌမချနစ်ချက်။ဒုတိ ယချနစ်ချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယချနစ်ချက်။ပေါင်းသတ္တတြိန္ဒကောဗိသ။နှစ်ဆွဲ တချက်။ ။ပစ္ဆာဇာတ၌ပဋ္ဌမသုံးချက်။တတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမတတိယ သုံးချက်။ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယ တတိယသုံးချက်။တြိန်းသတ္တကောဗိသ။နှစ်ဆွဲတချက်။ ။အာသေဝ န၌လေးဆွဲကိုးချက်။ ။ကမ္မ၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမောတတိယဿ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမတတိယဿ။(ပဋ္ဌမောဒုတိယတတိ ယဿ မရ)။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ (ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယတတိ ယဿမရ)။ပဋ္ဌမငါးချက်။ဒုတိယချနစ်ချက်။ တတိယချနစ်ချက်။ ပဋ္ဌမ တတိယ ငါးချက်။ ဒုတိယတတိယ ချနစ်ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။

ပေါင်းသုံးဆဲ့လေးချက်။ ။ဝိပါကလေးဆဲ့ကိုးချက်။အာဟာရန္တ ကမ္မ
 အတိုင်းသုံးဆဲ့လေးချက်။ ဣန္ဒြိယလည်းသုံးဆဲ့လေးချက်။ ဈာန်၌ အဋ္ဌ
 စက္ကာလီသ။ မဂ္ဂ၌ သတ္တမပဒမရ။ ပဋ္ဌမချနစ်ချက်။ ဒုတိယချနစ်ချက်။
 တတိယချနစ်ချက်။ပဋ္ဌမတတိယချနစ်ချက်။ဒုတိယတတိယချနစ်ချက်။
 ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းသုံးဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။သမ္ပယုတ္တ၌။ပဋ္ဌမချနစ်
 ချက်။ ဒုတိယချနစ်ချက်။ တတိယချနစ်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယချနစ်ချက်။
 ဒုတိယတတိယချနစ်ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယတတိ
 ယငါးချက်။ပေါင်းလေးဆဲ့ခြောက်ချက်။ ။ဝိပ္ပယုတ္တ၌။ပဋ္ဌမချနစ်ချက်။
 ဒုတိယချနစ်ချက်။ တတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယ
 တတိယသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယချနစ်ချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယတတိယသုံးချက်။
 ပေါင်း သုံးဆဲ့သုံးချက်။ ။အတ္ထိ။အဝိဂတ။သဟဇာတအတိုင်း။နတ္ထိ။
 ဝိဂတ။အနန္တရအတိုင်း။ ။အနုလုံ။ ။ပစ္စနိက်၌။နဟေတုယာနဝါ
 စာလီသ။လ။ နောအဝိဂတေနဝါစာလီသ။ ။ဤနည်းကို မှီ၍ ကြွင်း
 သောတိက်တို့ကိုကြံကြပါလေ။ ။

ဓမ္မပစ္စနိယတိကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

၈-ဓမ္မပစ္စနိယဒုကပဋ္ဌာန်း။

¶ ဓမ္မပစ္စနိယဒုကပဋ္ဌာန်း။ ပဒိုစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း၌။ နဟေတု
 ပဒ။နနဟေတုပဒ။နဟေတုနနဟေတုပဒ။သုံးပဒတည်၍။တပုန်တပုန်
 တွင် သုံးချက်စီထွက်၍ ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။နဟေတုဓမ္မံ ပဒိုစ္စ
 နဟေတုဓမ္မောဥပ္ပဇ္ဇတိဟေတုပစ္စယာ။နဟေတုဇကံ ခန္ဓံပဒိုစ္စတယော
 ခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနဗ္ဗရူပံ။လ။ဇကံမဟာဘူတံပဒိုစ္စ။လ။ဥပါဒါရူပံ။ ။
 ဒုကပဋ္ဌာန်းအနုလုံတွင်။ ဒုတိယပုန်ကိုပဋ္ဌမပုန်။ ပဋ္ဌမပုန်ကိုဒုတိယပုန်
 ပြု၍။ပြန်၍ဟောသည့်သာထူးသည်။ ဝိဘင်းသွား။အရကောကံ။ ဒုက်
 တိုင်းပင်အတူတူ။အထူးမရှိပြီ။ ။

ဓမ္မပစ္စနိယဒုကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

၉-ဓမ္မပစ္စနိယဒုကတိကပဋ္ဌာန်း။

¶ ဓမ္မပစ္စနိယဒုကတိကပဋ္ဌာန်း။ ဟေတုဒုကမူ။ ပဋိစ္စတိရ။ ဟေတု
 ပစ္စည်း၌။ ။ နဟေတုနကုသလပဒ။ နနဟေတုနကုသလပဒ။ နဟေတု
 နကုသလနဟေတုနကုသလပဒဟု သုံးပဒတည်၍။ တပုန်တပုန်တွင်
 သုံးချက်စီ ထွက်၍ ကိုးချက် ဖြစ်သတည်း။ ။ နဟေတုနကုသလံဓမ္မ
 ပဋိစ္စ နဟေတုနကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။ နဟေတု
 အကုသလံအဗျာကတံဧကံဓန္တိပဋိစ္စ တယောခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စရူပံ။
 လ။ နေခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စရူပံ။ ။ ဟိတ်ကိုကြည့်၍ အကုသိုလ်အဗျာ
 ကတကိုကောက်လေ။ ။ ဤနည်းကိုမြှီ၍ ဟောလေ။ ။ ဟေတုယာ
 နဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ပညာတိရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ။ နနဟေတုနကုသ
 လော နနဟေတုနကုသလဿ။ နနဟေတုနကုသလော နဟေတုနကု
 သလဿ။ နနဟေတုနကုသလော နဟေတုနကုသလဿ။ နနဟေတုန
 ကုသလဿ။ ဤသုံးချက်ရသတည်း။ ။ အာရမ္မဏကိုးချက်။ အဝိပတိ။
 လ။ ဥပနိဿယတိုင်အောင် ကိုးချက်။ ။ ပုရေဇာတ၌။ နဟေတုနကု
 သလော နဟေတုနကုသလဿ။ နဟေတုနကုသလော နနဟေတုနကု
 သလဿ။ နဟေတုနကုသလော နဟေတုနကုသလဿ။ နဟေတု
 နကုသလဿ။ နနဟေတုနကုသလဿ။ သုံးချက်။ ။ ပစ္စာဇာတ သုံးချက်။ အာဝေဝန ကိုး
 ချက်။ ။ ကမ္မ၌။ နဟေတုနကုသလော နဟေတုနကုသလဿ။ နဟေတု
 နကုသလော နနဟေတုနကုသလဿ။ နဟေတုနကုသလော နဟေတု
 နကုသလဿ။ နနဟေတုနကုသလဿ။ သုံးချက်။ ။ ဝိပါက ကိုး
 ချက်။ အာဟာရသုံးချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂ။ သမ္ပ
 ယုတ္တ။ ကိုးချက်စီ။ ဝိပ္ပယုတ္တလေးချက်။ အတ္ထိကိုးချက်။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိ
 ဂတတို့လည်း ကိုးချက်စီ။ ။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေ
 နဝ။ ။ နဟေတုဒုက္ခံ နကုသလပဒအရှက်ပြီး၏။ ။ နအကုသလ
 ပဒ၌လည်း အတူရှက်။ ။ နအဗျာကတပဒ၌လည်း နည်းတူ ရှက်၍
 သုံးဒုက္ခဖြစ်သတည်း။ ။

¶ ဝေဒနတိက်နှင့် ရှက်ရာ၌။ နဟေတု နသုခါယဝေဒနာယ သမ္ပ
 ယုတ္တပဒ။ နနဟေတုနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နဟေတုနသု
 ခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ နနဟေတုနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပ

ဒဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် သုံးပုဒ်သုံးပုဒ်ထွက်သောကြောင့် ကိုးချက် ထွက်သတည်း။ ။ နဟေတုနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ နဟေတုနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။ ဒုက္ခသဟဂတံ အဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တံ ဧကံ ခန္တိပဋိစ္စန္ဒေခန္ဓာ။ န္ဒေခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဧကောခန္ဓော။ ။ ဒုတိယပဒါဝ သာနန္တိ။ နဟေတုနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တောခန္ဓေပဋိစ္စဟေတုဟု ဟောလေ။ ။ ဟေတုဒုက်ကိုဋိ၍ဟောလေ။ ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ ပစ္စ နိက်၌လည်း။ ။ နဟေတုယာ။ နာမိပတိယာ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာ ဇာတေ။ နာသေဝနေနဝ။ နကမ္မေတိဏိ။ နဝိပါကေနဝ။ နဈာနေဧကံ။ န မဂ္ဂေနဝ။ နဝိပ္ပယုတ္တေနဝ။ ။ ပညာဝါရန္တ ဟေတုပစ္စည်းသုံးချက်။ အာ ရမ္မဏကိုးချက်။ အမိပတိမှစ၍ဥပနိဿယတိုင်အောင်ကိုးချက်စီ။ အာ သေဝနကိုးချက်။ ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရသုံးချက်။ ဣန္ဒြိယကိုးချက်။ ဈာနသုံးချက်။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ။ အဝိ ဂတ။ ကိုးချက်စီ။ ။ ပစ္စနိက်၌။ နဟေတုယာနဝ။ လ။ နောအဝိဂတေ နဝ။ ။ နဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပုဒ်။ ။ နအဒုက္ခမသုခါယဝေဒ နာယသမ္ပယုတ္တပုဒ်တို့နှင့်ရှက်ရာ၌လည်းဤနည်းအတူ။ ။

ဝိပါကတိက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။ နဟေတုနဝိပါကပဒ။ နနဟေတုနဝိ ပါကပဒ။ နဟေတုနဝိပါကနနဟေတုနဝိပါကပဒဟုသုံးပုဒ်တည်၍။ တ ပုဒ်တပုဒ်တွင်သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ နဟေတုနဝိပါကအရကား။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ ကြိ ယာဝိသ။ ဟိတ်ခြေခံချကြဉ်သော စေတသိက်ဆစက္ကာလီသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိ သ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ နနဟေတုနဝိပါကအရကား။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာ ဟိတ်ခြောက်ခုတည်း။ ဤအရကိုးလုံးသွင်း၍ နဝချည်းဟော လေ။ ။ ဝိပါက ပစ္စည်းမှာ ရုပ်သက်သက် တချက်သာ ထွက် သ တည်း။ ။ ဒုတိယပဒနှင့်ရှက်ရာ၌။ နဟေတုနဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒ။ နနဟေ တုနဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒ။ နဟေတုနဝိပါကဓမ္မဓမ္မ နနဟေတုနဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မပဒဟု သုံးပဒတည်၍ ၎င်းကိုးချက်ထွက်သတည်း။ သင်္ချာမှာ ဝိပါ ကပစ္စည်း၌လည်း နဝပင်ထွက်သည်။ ။ တတိယပုဒ်နှင့် ရှက်ရာ၌။ နဟေတုနနေဝဝိပါကနဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒ။ နနဟေတုနနေဝဝိပါက နဝိ ပါကဓမ္မဓမ္မပဒ။ နဟေတုနနေဝဝိပါကနဝိပါက နနဟေတုနနေဝဝိပါ

ကနဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒဟုသုံးပုဒ်တည်၍၎င်းကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။
ဤဒုက္ခရုပ်ကိုချစ်ဟောသလေ။ ။သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။

ဥပါဒိန္ဒြတိက်နှင့်ရှက်ရာ၌။နဟေတုနဥပါဒိန္ဒြပါဒါနိယပဒ။နနဟေ
တုနဥပါဒိန္ဒြပါဒါနိယပဒ။နဟေတုနဥပါဒိန္ဒြပါဒါနိယနနဟေတုနဥပါ
ဒိန္ဒြပါဒါနိယပဒဟု သုံးပုဒ်တည်၍ ၎င်းကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။
နဟေတုနဥပါဒိန္ဒြပါဒါနိယပဒအရကား။အကုသိုလ်ခွါဒသ။ကုသိုလ်
ကေဝီသု။ ကြိယာဝီသ။ ဖိုလ်လေးချ။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သော စေတ
သိက်ဆစက္ကာလီသ။ တိဇရုပ်သတ္တရသ။ ဇရတာ။ဘင်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။
နနဟေတုနဥပါဒိန္ဒြပါဒါနိယပဒ အရကား။ ယခင်ကြည့်သော ဟိတ်
ခြောက်ခုတည်း။ ။ဒုတိယပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။နဟေတုနအနုပါဒိန္ဒြပါဒါ
နိယပဒ။နနဟေတုနအနုပါဒိန္ဒြပါဒါနိယပဒ။ နဟေတုနအနုပါဒိန္ဒြပါ
ဒါနိယ နနဟေတုနအနုပါဒိန္ဒြပါဒါနိယပဒဟုသုံးပဒ်တည်၍၎င်း ကိုး
ချက်ထွက်သတည်း။ ။တတိယပဒနှင့်ရှက်ရာ၌လည်း ကိုးချက်ပင်
ထွက်သတည်း။ ။ဤနည်းကိုမြီ၍ဒုက္ခတိက်ကိုရှက်၍ဟောသလေ။

ဓမ္မပစ္စနိယဒုကတိကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

၁၀-ဓမ္မပစ္စနိယတိကဒုကပဋ္ဌာန်း။

¶ ဓမ္မပစ္စနိယတိကဒုကပဋ္ဌာန်း၌။ကုသလတိက်ကိုမူတည်၍။ ဟေ
တုဂေါတ္ထက၊ ဟေတုဒုက္ခ၊ ပဋ္ဌမပုဒ်နှင့်အရှက်။ပဋိစ္စဝါရ။ဟေတုပစ္စည်း
၌။နကုသလနဟေတုပဒ။နအကုသလနဟေတုပဒ။နအဗျာကတနဟေ
တုပဒ။ နကုသလနဟေတု နအဗျာကတ နဟေတုပဒ။ နအကုသလ
နဟေတု နအဗျာကတနဟေတုပဒ။နကုသလနဟေတု နအကုသလ
နဟေတုပဒဟု၊ခြောက်ပဒ်တည်၍။နကုသလနဟေတုပဒ၌။နကုသလ
နဟေတုပဒါဝသာန။ နအကုသလနဟေတုပဒါဝသာန။နအဗျာကတ
နဟေတုပဒါဝသာန။နကုသလနဟေတု နအဗျာကတနဟေတုပဒါဝ
သာန။ နအကုသလ နဟေတု နအဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာနဟူ၍
ငါးပါးတည်း။ ။ထို့အတူ နအကုသလနဟေတုပဒ၌လည်း ငါးပါး
တည်း။ ။နအဗျာကတနဟေတုပဒ၌။နအဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာ
န။ နကုသလနဟေတုပဒါဝသာန။ နအကုသလနဟေတု ပဒါဝသာန။

နကုသလနဟေတု နအဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာန။ နအကုသလန
ဟေတုနအဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာန။ နကုသလနဟေတု နအကု
သလနဟေတုပဒါဝသာနဟူ၍ ခြေံပါးတည်း။ ။နကုသလနဟေတု
နအဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာန။ နကုသလနဟေတုပဒါဝသာန။ နအကုသ
လနဟေတုပဒါဝသာန။ နအဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာန။ နကုသလ
နဟေတုနအဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာန။ နကုသလနဟေတုနအကု
သလနဟေတုပဒါဝသာနဟူ၍ ငါးပါးတည်း။ ။ထို့အတူ။ နအကုသ
လနဟေတုနအဗျာကတနဟေတုပဒါဝသာနည်း ငါးပါးတည်း။ ။နကု
သလနဟေတု နအကုသလနဟေတုပဒါဝသာန။ နကုသလနဟေတုပဒါဝ
သာန။ နအကုသလနဟေတုပဒါဝသာန။ နကုသလနဟေတုနအကုသ
လနဟေတုပဒါဝသာန။ ဟူ၍ သုံးပါးတည်း။ ။ပေါင်းသော်၊ ကေုန
တိံသ၊ တရယုတ် သုံးဆယ် ဖြစ်သတည်း။ ။နကုသလံ နဟေတု
ဓမ္မံပဋိစ္စနကုသလောနဟေတုဓမ္မောန္တိ ကတ္တား။ ကား။ အကုသိုလ်ခွါ
ဒသ။ သဟိတ်ဝိပါက်ကေဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ ဟိတ်ခြေံ
ချကြဉ်သောစေတသိက်ဆစတ္တာလီသ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွ
၍ဖြစ်သော။ အကုသိုလ်ခွါဒသ။ သဟိတ်ဝိပါက်ကေဝိသ။ သဟိတ်ကြိ
ယာသတ္တရသ။ ဟိတ်ခြောက်ချကြဉ်သော စေတသိက်ဆစတ္တာလီသ
အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။ ။ထိုကြောင့်။
အကုသလံအဗျာကတံကေံခန္ဓံပဋိစ္စတယောခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စရူပံ။
လ။ ရူပံ။ ဟုဟောအပ်၏။ ။နအကုသလနဟေတုပဒါဝသာနန္တိ။ ကုသ
လောဓန္ဓေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ။ ဝိပါကာဗျာကတံကြိယာဗျာကတံ
ကေံခန္ဓံပဋိစ္စတယောခန္ဓာစိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စရူပံ။ လ။ ကေံမဟာဘူတံပဋိစ္စ
တယောမဟာဘူတာ။ လ။ ဥပါဒါရူပံ။ ဟု ဟောအပ်၏။ ။ဤနည်းကို
ရှိ၍ဟောပါလေ။ ။ ။ အာရမ္မဏေတုဝိသတိ။ အဝိပတိယာကေုန
တိံသ။ အနန္တရေ။ သမနန္တရေတုဝိသတိ။ သဟာဇာတေကေုနတိံသ။
အညမညေ။ ဥပနိဿယေတုဝိသတိ။ ဝုရေဇာတေတုဝိသတိ။ အာ
သေဝနေတုဝိသတိ။ ကမ္မေကေုနတိံသ။ ဝိပါကေနဝ။ အာဟာရေ။
ဣန္ဒြိယေ။ ဈာနေ။ မဂ္ဂေကေုနတိံသ။ သမ္ပယုတ္တေတုဝိသတိ။ ဝိပ္ပယုတ္တ
ေကေုနတိံသ။ အတ္ထိယာကေုနတိံသ။ နတ္ထိယာတုဝိသတိ။ ဝိဂတေတု
ဝိသတိ။ အဝိဂတေကေုနတိံသ။ ။ပညာဝါရန္တိ။ နဟေတုဆိုသော

ကြောင့် ဟောတုပစ္စည်းမရ။ ။အာရမ္မဏေဆတ္တိံသ။ တိကပဋ္ဌာန်း
ပစ္စနိကံ။နကုသလတိကံအထိုင်းဟိတ်ကိုနုတ်သည်သာထူးသည်။ ။
နဟောတုပုန်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

နနဟောတုပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။နကုသလနနဟောတုပဒ။ နအကုသလ န
နဟောတုပဒ။ နအဗျာကတနနဟောတုပဒ။ နကုသလနနဟောတုနအဗျာ
ကတနနဟောတုပဒ။ နအကုသလ နနဟောတု နအဗျာကတ နနဟောတု
ပဒ။ နကုသလနနဟောတု နအကုသလနနဟောတုပဒ ဟု။ ခြောက်ပဒ
တည်၍။ နကုသလနနဟောတုပဒ၌။နကုသလ နနဟောတုပဒါဝသာန။
နအကုသလ န နဟောတု ပဒါဝသာန။ နအဗျာကတ နနဟောတု ပဒါ
ဝသာန။နကုသလနနဟောတုနအဗျာကတနနဟောတုပဒါဝသာန။နကု
သလ နနဟောတုနအကုသလ နနဟောတု ပဒါဝသာနအားဖြင့် ငါးပါး
တည်း။ ။ထိုအတူနအကုသလနနဟောတုပဒ၌လည်းငါးပါး။နအဗျာ
ကတ နနဟောတုပဒ၌လည်း ငါးပါးတည်း။ ။နကုသလ နနဟောတု
နအဗျာကတနနဟောတုပဒ၌။နကုသလနနဟောတုပဒါဝသာန။နအဗျာ
ကတနနဟောတုပဒါဝသာန။နကုသလနနဟောတုနအဗျာကတနနဟော
တုပဒါဝသာန အားဖြင့် သုံးပါးတည်း။ထိုအတူ နအကုသလနနဟော
တု နအဗျာကတနနဟောတုပဒ၌လည်း သုံးပါး။ နကုသလ နနဟောတု
နအကုသလနနဟောတုပဒ၌လည်း သုံးပါးဖြစ်သတည်း။ ပေါင်းသော်
စတုရီသတိဖြစ်သတည်း။ ။နကုသလံနနဟောတုပစ္စနိယံ နကုသ
လော နနဟောတုပစ္စနိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟောတုပစ္စယာ။ လောဘံပစ္စိစ္စမော
ဟော။မောဟံပစ္စိစ္စလောဘော။ဒေါသံပစ္စိစ္စမောဟော။ မောဟံပစ္စိစ္စ
ဒေါသော။ ။အလောဘံပစ္စိစ္စ အဒေါသောအမောဟော။အဒေါသံ
ပစ္စိစ္စအလောဘောအမောဟော။အမောဟံပစ္စိစ္စအလောဘောအဒေါ
သော။ဟု ထုတ်၍ဟော။ ။ကတ္တား။ကား။လောဘာမူစိတ်ရှစ်ခု။ ဒေါ
သမူဒွေး၌ ရှိသော အစိတ်အစိတ်သော အကုသိုလ် ဟိတ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်
သောအစိတ်အစိတ်သောအကုသိုလ်ဟိတ်သုံးပါး။သဟိတ်ဝိပါက်ဧက
ဝီသ။ သဟိတ်ကြိယာ သတ္တရသ၌ရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ဟိတ်
သုံးပါးကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော အစိတ်အစိတ်သော ဟိတ်သုံးပါး ပစ္စယုပ္ပန်။
၏။ ။နနဟောတု ဟုဆိုအပ်သောကြောင့် ဟိတ်ကိုရသည်ဖြစ်၍။ ဤ
တိကဒုက နနဟောတုနှင့်ရှက်ရာ၌ ဟိတ်ကိုသာ ဟောလေ။ • ။ဒွိပဋိ

သေခေပကတုတ္ထော၊ ပါဠိနှင့်အညီ၊ ပကတိဖြစ်သောဟေတုပုန်၏ အနက်ကိုသာရသတည်း။ ။ ဝိပါကေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထစတုဝိသတိ။ ။ ပဉ္စာဝါရန္တလည်း။ ဟေတုပစ္စည်း၌ စတုဝိသတိ။ အာရမ္မဏ၌ ဆတ္တိံ သ။ အဝိပတိ၌စတုတိံ သ။ အနန္တရန္တဆတ္တိံ သ။ သဟဇာတ။ အည မည။ နိဿယတို့မှာစတုဝိသတိ။ ဥပနိဿယဆတ္တိံ သ။ (ပုရေ။ ဗန္ဓော။ မရ)။ အာသေဝနန္တကေဝိသ။ (ကမ္မမရ)။ ဝိပါက၌နဝ။ (အာဟာရမရ)။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂတို့မှာ စတုဝိသတိ။ နှစ်ဆဲ့လေးချက်စီ။ သမ္ပယုတ္တ လည်းနှစ်ဆဲ့လေးချက်။ (ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္တိ၌စတုဝိသတိ။ နတ္တိ။ ဝိဂ တ။ ဆတ္တိံ သ။ အဝိဂတစတုဝိသတိ။ ။ နဟေတုယာ ဆတ္တိံ သ။ လ။ နောအဝိဂတေဆတ္တိံ သ။ ။ ဟေတုဒုက်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

¶ သဟေတုကဒုက်၌။ နသဟေတုကပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။ နကုသလန သဟေတုကပဒ။ နအကုသလနသဟေတုကပဒ။ နအဗျာကတနသဟေ တုကပဒ။ နကုသလနသဟေတုကနအဗျာကတနသဟေတုကပဒ။ န ကုသလနသဟေတုကနအကုသလနသဟေတုကပဒဟုငါးပဒတည် ၍။ နကုသလနသဟေတုကပဒ၌။ နကုသလနသဟေတုကပဒါဝသာန။ နအကုသလနသဟေတုကပဒါဝသာန။ နကုသလနသဟေတုက နအ ကုသလနသဟေတုကပဒါဝသာနဟူ၍သုံးချက်ထွက်သတည်း။ ။ န အကုသလ နသဟေတုက ပဒ၌လည်းသုံးချက်။ နအဗျာကတနသဟေ တုကပဒ၌လည်းသုံးချက်။ နကုသလနသဟေတုကနအဗျာကတနသ ဟေတုကပဒ၌လည်းသုံးချက်။ နကုသလ နသဟေတုက နအကုသလ နသဟေတုက ပဒ၌လည်းသုံးချက်။ သုံးချက်ငါးလိဖြစ်သောကြောင့်။ ပန္နရသ။ တဆဲ့ငါးချက်ထွက်သတည်း။ ။ နကုသလနသဟေတုက အရကား အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းဒါဒ သ။ မောဟမူဇ္ဇေး၌မောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌာဝိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နအကုသလ နသဟေတုကအရကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သောအည သမာန်းဒါဒ။ ရုပ်အဋ္ဌာဝိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နအဗျာကတနသဟေ တုကအရကား။ မောဟမူဇ္ဇေး၌မောဟတည်း။ ။ ဤအရကိုနှလုံးသွင်း ၍ကြံကြံလေ။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ ဥဒ္ဒုစ္စသဟဂုတ်၌ မောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်။ သဟိတ်စိတ္တဇမ

ဟာဘုတ်။ သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဘုံတံ
 နှင့်တကွသော သဟိတ်စိတ္တဇဥပါဒါ။ သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေ ကမ္မဇဥပါဒါရုပ်
 ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ထိုကြောင့်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ မော
 ဟံပဒိုစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရှုပ်။ ဇကံမဟာဘူတံပဒိုစိတ္တ တယောမဟာဘူတာ။
 လ။ မဟာဘူတေ ပဒိုစိတ္တ သမုဋ္ဌာနံ ရှုပ်။ ကဒုတ္တာရှုပ်။ ဥပါဒါရှုပ်။ ဟု
 ဟောအပ်၏။ ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ နှိလည်း အတူတူကောံ၍ဟော။ ။
 ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ နှိလည်း အတူတူပင်။ အထူးမရှိ။ ။ ဒုတိယေနဒုတိ
 ယံ နှိ ကတ္တာ။ ကား။ သဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်။ သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေ ကမ္မ
 ဇမဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ်ကိုကောက်၊ ဇကံမဟာဘူတံ အစရှိသည်ဖြင့်
 ဟော။ ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ နှိလည်း အတူတူပင်။
 အထူးမရှိ။ ။ တတိယေနပဋ္ဌမံ နှိ ကတ္တာ။ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ။
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ နှိ မောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်။
 ။ ။ တတိယေနဒုတိယံ။ တတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ နှိလည်း အတူတူ
 ပင်။ ။ ပဋ္ဌမတတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမတတိယေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမတတိယေ
 နပဋ္ဌမဒုတိယံ နှိလည်း ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ နှိ မောဟ
 ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ရင်းတည်း။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ နှိ။ ရုပ်သက်သက်မဟာ
 ဘုတ်ကိုကောက်။ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်းနှိ။ ပဋ္ဌမပဒ။ ဒုတိယပဒ။ ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယပဒသုံးပဒတည်၍။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမ
 ဒုတိယံ။ သုံးချက်။ ။ ဒုတိယပဒနှိလည်း သုံးချက်။ တတိယပဒနှိလည်း
 သုံးချက်။ ပေါင်းသော် ကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။ ကိုးချက်လုံးအရ
 တူ၏။ အရကား။ ပဝတ္ထိအခါအဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သော
 အညသမာန်းဒါဒသ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ နာ
 မက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဒိုသန္ဓေအခါ အဟိတ်ပဒိုသန္ဓေနှစ်ချ။ ဆန္ဒ၊
 ဝိတိ၊ ဝိရိယကြည်သော အညသမာန်းတဆယ်အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။
 ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဟိတ်ပဒိုသန္ဓေနှစ်ချ။ ဆန္ဒကြည်သော
 အညသမာန်းဒါဒသ။ အစိတ်အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ပစ္စ
 ယုပ္ပန်၏။ ။ ဝိဘင်း လွယ်ဖြို။ ။ အဓိပတိနှိလည်း ရုပ်သက်သက်
 သာဖြစ်၍ ကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။ အနန္တရ။ သမနန္တရ။ ကိုးချက်
 စိ။ သဟဇာတတဆဲ့ငါးချက်။ အညမညကိုးချက်။ နိဿယတဆဲ့ငါး

ချက်။ ဥပနိဿယ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝန။ ကိုးချက်စီ။ ကမ္မတဆဲ့ငါး
 ချက်။ ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ တဆဲ့ငါးချက်စီ။
 သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္ထိ။ တဆဲ့ငါးချက်စီ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတကိုး
 ချက်စီ။ အဝိဂတတဆဲ့ငါးချက်။ ။ နဟေတုယာနဝ။ နာရမ္မဏေနဝ။
 နာမိပတိယာ။ နပုရေဇာတေ။ နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေပန္နရသ။ န
 ကမ္မေနဝ။ နဝိပါကေပန္နရသ။ နအာဟာရေ။ နဣန္ဒြိယေ။ နဈာနံ။ နမဂ္ဂေ။
 နဝိပ္ပယုတ္တေ။ နောနတ္ထိယာ။ နောဝိဂတေနဝ။ ။ ပါဠိတော်၌ သင်္ချာကို
 မထား။ ကြိ၍သာထုတ်ရသည်။ သင့်မသင့်ကိုကြိကြလေ။ ။ ဗညာဝါ
 ရဟေတုပစ္စည်း၌။ နကုသလနသဟေတုကပဒ။ နအဗျာကတနသဟေ
 တုကပဒ။ နကုသလနဟေတုကနအဗျာကတနသဟေတုကပဒ။ သုံး
 ပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် သုံးချက်စီ ထွက်သောကြောင့် ကိုးချက်။ ။
 အရမှာ။ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ ဥဒ္ဒစ္စသဟဂုတ်
 ၌ရှိသောမောဟတည်း။ ကိုးချက်လုံးအတူတူပင်။ အထူးမရှိပြီ။ ။ အာ
 ရမ္မဏ၌။ နကုသလနသဟေတုကပဒ။ နအကုသလနသဟေတုကပဒ။
 နအဗျာကတနသဟေတုကပဒ။ နကုသလနသဟေတုကနအဗျာကတ
 နသဟေတုကပဒ။ နကုသလနသဟေတုကနအကုသလနသဟေတုက
 ပဒဟုငါးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် ငါးချက်စီ ထွက်သောကြောင့်၊
 ပဉ္စဝိသ နှစ်ဆဲ့ငါးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌ ကတ္တား။
 ကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းနိဒသ။
 မောဟမူဒ္ဒေး၌မောဟ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်ပစ္စည်း။ ဇာ။ သမ္ပဒါန်။ ကား။
 အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်းနိဒသ။ မောဟ
 မူဒ္ဒေး၌မောဟပစ္စယုပ္ပန်။ ဇာ။ ။ ထိုကြောင့်။ နကုသလောနသဟေတု
 ကောဓမ္မောနကုသလဿနသဟေတုကဿဓမ္မဿအာရမ္မဏပစ္စယေ
 နပစ္စယော။ နိဗ္ဗာန်အာဝဇ္ဇနာယအာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော။ စက္ခု
 အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတောဝိပဿတိ။ သောတံ။ ဗာနံ။ ဇိဝံ။
 ကါယံ။ ရူပေ။ သဒ္ဓေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဝတ္ထု။ နကုသလောနသဟေ
 တုကောဓမ္မေစ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ ဥဒ္ဒစ္စသဟဂတံ မောဟံစ အနိစ္စ
 တောဒုက္ခတောအနတ္တတောဝိပဿတိ။ အဿာဒေတိ။ အဘိနန္ဒတိ။ တံ
 အာရမ္မရာဂေါဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥဒ္ဒစ္စံဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကုသလာကုသလောနိရုဒ္ဓေ အဟေတုကော ဝိပါ

ကော တဒါလမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဿ။ လ။
 ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယတနံကာယဝိညာဏဿ အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော။ ဟု
 ဟောအပ်၏။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ ကောံလေဟောလေ။ ။ (အဓိပတိ
 ပစ္စည်းမရ)။ ။ အနန္တရပစ္စည်း၌လည်း ငါးပုန်တည်၍ တပုန်တပုန်
 တွင် ငါးချက်စီထွက်သောကြောင့် ပဉ္စဝိသဖြစ်သတည်း။ ။ ပဋ္ဌမော
 ပဋ္ဌမုဿန္တိ ကတ္တာ။ ကား။ နောက်နောက်သော အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။
 နောက်နောက်သောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်မောဟအား
 တံပံသော ရှေးရှေးသော အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ရှေးရှေးသော ဝိစိ
 ကိစ္ဆာသဟဂုတ်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌မောဟပစ္စည်း။ ။ ။ သမ္ပဒါနံ။ ကား။
 နောက်နောက်သော။ လ။ မောဟပစ္စယုပ္ပန်။ ။ ။ ထိုကြောင့်။ ပုရိမောပုရိ
 မောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတောမောဟော ပစ္ဆိမဿ
 ပစ္ဆိမဿဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဿ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿမောဟဿ။ ပုရိ
 မာပုရိမာအဟေတုကာခန္ဓာ ပစ္ဆိမာနံပစ္ဆိမာနံ အဟေတုကာနံခန္ဓာနံ
 အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဘဝင်္ဂံ အာဝဇ္ဇနာယ။ အာဝဇ္ဇနာပဉ္စန္ဒီ
 ဝိညာဏာနံ။ ပဉ္စဝိညာဏံ ဝိပါက မနောဓာတုယာ။ ဝိပါကမနောဓာ
 တု ဝိပါကမနောဝိညာဏံဓာတုယာ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဟု
 ဟောထော်မှုအပ်၏။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ ဟောလေကောက်လေ။ ။
 သမနန္တရလည်းနည်းတူ။ ။ သဟဇာတ တဆဲ့ငါးချက်။ အညမည
 ကိုးချက်။ နိဿယ ကျေနာသ။ ဥပနိဿယ ပဉ္စဝိသ။ ပုရေဇာတမှာ
 ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ ပေါင်းတဆဲ့ငါး
 ချက်။ ။ ပစ္ဆာဇာတမှာပဒငါးချက်တွင်တပဒတပဒ၌သုံးချက်စီထွက်
 သောကြောင့် တဆဲ့ငါးချက် ဖြစ်သတည်း။ ။ အာသေဝနမှာငါးပုန်
 တွင်ပဋ္ဌမပုန်၌ငါးချက်။ ကြွင်းသောလေးပုန်၌သုံးချက်စီ။ ပေါင်းသတ္တ
 ရသ။ တဆဲ့ခုနစ်ချက်တည်း။ ။ ကမ္မ၌။ ပဋ္ဌမပဒသုံးချက်။ ဒုတိယပဒ၌
 လည်းသုံးချက်။ နက္ခသလနအက္ခသလ နအဟေတုကပဒ၌လည်း သုံး
 ချက်။ ပေါင်းကိုးချက်ထွက်သတည်း။ ။ ဝိပါက။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။
 ဈာနတို့၌လည်း ကိုးချက်စီ။ ။ (မဂ္ဂမရ)။ ။ သမ္ပယုတ္တကိုးချက်။ ဝိပ္ပ
 ယုတ္တ၌ငါးပဒတွင်။ ပဋ္ဌမပဒ၌ငါးချက်။ ဒုတိယပဒ၌ငါးချက်။ တတိယ၌
 သုံးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယပဒ၌သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယပဒ၌ငါးချက်။ ပေါင်း

ကေဝိသ။ ။နဟေတုယာပဉ္စဝိသ။လ။နောအဝိဂတေပဉ္စဝိသ။ ။
နသဟေတုကပုန်နှင့်အရှက်ပြီးပြီ။ ။

နအဟေတုကပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။နအဟေတုက အရူကား။ သ
ဟိတ်စိတ်ကေသတ္တဝါ။မောဟမူနွေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက်
နွေပညာသတည်း။ ။ဤအရကို။ နကုသလ။နအကုသလ။နအဗျာက
တဟုသုံးစွဲ၍ တိက်ဘွဲ့သတည်း။ ။နကုသလနအဟေတုကပဒ။ န
အကုသလနအဟေတုကပဒ။နအဗျာကတနအဟေတုကပဒ။နကုသ
လနအဟေတုက နအဗျာကတ နအဟေတုကပဒ။ နအကုသလနအ
ဟေတုကနအဗျာကတနအဟေတုကပဒ။နကုသလနအဟေတုကနအ
ကုသလနအဟေတုကပဒဟုခြေခံပုန်တည်၍။ပဋ္ဌမပဒ၌။ပဋ္ဌမေပဋ္ဌမံ။
ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ပဋ္ဌမေနတတိယံ။ပဋ္ဌမေပဋ္ဌမတတိယံ။ပဋ္ဌမေပဋ္ဌမဒု
တိယံဟုငါးချက်။ ။ဒုတိယပဒ၌လည်းငါးချက်။တတိယပဒ၌လည်း
ငါးချက်။ ။ပဋ္ဌမတတိယေပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမတတိယေနတတိယံ။ ပဋ္ဌမ
တတိယေပဋ္ဌမတတိယံဟုသုံးချက်။ဒုတိယတတိယ၌လည်းသုံးချက်။
ပဋ္ဌမဒုတိယ၌လည်းသုံးချက်။ပေါင်းစတုဝိသတိ။နှစ်ဆဲ့လေးချက်ဖြစ်သ
တည်း။ ။ပဋ္ဌမေပဋ္ဌမံ၌ ကတ္တား။ကား။အကုသိုလ်ခွါဒသ။ သဟိတ်
ဝိပါက်ကေဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ မောဟမူနွေး၌ မောဟ
ကြဉ်သောစေတသိက်နွေပညာသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်
သောအကုသိုလ်ခွါဒသ။ သဟိတ်ဝိပါက် ကေဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာ
သတ္တရသ။မောဟမူနွေး၌မောဟကြဉ်သောစေတသိက်နွေပညာသအ
စိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋိသန္ဓေအခါသဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာကိုကောက်။ ။ထိုကြောင့်။ အကုသလာဗျာကတံကေခန္ဓိ
ပဋိစ္စတယောခန္ဓာ။လ။နွေခန္ဓာ။ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။လ။နွေခန္ဓာ။ဟုဟော
အပ်၏။ ။ဤနည်းကိုမှီ၍ကောက်၍ဟောပါကုန်။ ။ ။ ဟေတုယာ
စတုဝိသတိ။ အာရမ္မဏေစတုဝိသတိ။ သဗ္ဗတ္ထစတုဝိသတိ။ ဝိပါကေ
နဝ။ ။ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌လည်း ဤဆဝါရအတိုင်းစတုဝိသ
တိနှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။အာရမ္မဏပစ္စည်း၌ ခြောက်ပုန်တည်၍တပုန်
တပုန်တွင်ခြောက်ချက်စီထွက်သောကြောင့်။ဆတ္ထိံသသုံးဆဲ့ခြောက်
ချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမသန္ဓိကတ္တား။ကား။အကုသိုလ်ခွါဒ
သ။သဟိတ်ဝိပါက်ကေဝိသ။သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။မောဟမူနွေး

နှိမောဟကြဉ်သောစေတသိက်နွေပညာသပစ္စည်း။ ၎င်း။ သမ္ပဒါနံ။ ကံ။
 အကုသိုလ်ခွါဒသ။ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု။ မဟာကြိယာရှစ်ခု။ ဝိညာဏဇ္ဇာ
 ယတနကြိယာ။ နေဝသညာနာသညာယတန ကြိယာ။ ဣဒ္ဓိဝိဓ။ စေ
 တောပရိယ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ။ ယထာကမ္မ။ ပဂ။ အနာဂတံသကြိ
 ယာအဘိညာဉ်။ ဝိရတိ။ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက်သတ္တစတ္တာ
 လီသပစ္စယုပ္ပန်။ ၎င်း။ ။ ထိုကြောင့်။ အရဟာဖလံပစ္စဝေက္ခတိ။ အရ
 ဟာ ပဟိနေကိလေသေပစ္စဝေက္ခတိ။ ပုဗ္ဗေသမုဒါစိဇ္ဈေ ကိလေသေ
 ဇာနာကိ။ အကုသလာဗျာကတေခန္ဓေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တ
 တောဝိပဿတိ။ စေတောပရိယဉာဏေနအကုသလာဗျာကတ စိတ္တ
 သမင်္ဂီသစိတ္တံဇာနာတိ။ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ အကုသလာဗျာက
 တေခန္ဓေ အနိစ္စတောဒုက္ခတောအနတ္တတောဝိပဿန္တိ။ အဿာဒေန္တိ။
 အဘိနန္ဒန္တိ။ တံအာရတ္တရာဂေါဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 ဥဒ္ဓစ္စဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကုသလာကုသလေ နိရုဒ္ဓေ ဝိပါ
 ကောတဒါလမ္ပဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနကြိယာဝိညာ
 ဏဉ္စာယတနကြိယာဿ။ အာကိဉ္စညာယတနကြိယာ နေဝသညာနာ
 သညာယတနကြိယာဿံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ အကုသလာ
 ဗျာကတာခန္ဓာဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ။ စေတောပရိယဉာဏဿ။ ပုဗ္ဗေနိဝါ
 သာနုဿတိဉာဏဿ။ ယထာကမ္မ။ ပဂဉာဏဿ။ အနာဂတံသ ဉာ
 ဏဿ အာရမ္မဏပစ္စယေနပစ္စယော။ ဟုဟောတော်မူအပ်၏။ ။ ကု
 သလတိက်ကို မှီ၍ဟော။ ။ ဝိဘင်းကို ကုသလ တိက်ကို မှီ၍သာ
 ထုတ်ရသည်။ ပါဠိတော်မှာ မထားပြီ။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ နောက်ပုဒ်
 များမှာကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာကိုကြဉ်၍ဟောလေ။ ။
 အဓိပတိ၌။ နကုသလနအဟေတုကနအဗျာကတနအဟေတုကပဒန္တ
 သုံးပုဒ်သာရသောကြောင့် တေတ္ထိံသဖြစ်သတည်း။ ။ အနန္တရန္တပဒ
 ခြောက်ချက်တွင်။ ပဋ္ဌမတတိယပဒန္တ ငါးချက်။ ဒုတိယတတိယပဒန္တ
 လည်းငါးချက်။ ကြွင်းသော လေးပဒတို့၌ ခြောက်ချက်စီ ထွက်သော
 ကြောင့်၊ စတုတိံသ၊ သုံးဆဲ့လေးချက်ထွက်သတည်း။ ။ သဟဇာတ။
 အညမည။ နိဿယပစ္စည်းတို့မှာ ဆဝါရအထိုင်း၊ စတုဝိသတိ၊ နှစ်ဆဲ့
 နှလေးချက်။ ။ ဥပနိဿယမှာ ဆတ္ထိံသ။ သုံးဆဲ့ခြောက်ချက်။ ။ (ပု
 ရေ။ ပစ္ဆာ။ မရ)။ ။ အာသေဝနမှာ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တု

တိယံငါးချက်။ပဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဌမ
 ဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်း၊ စတုရီသတိ။နှစ်ဆဲ့လေးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။
 ကမ္မပစ္စည်း၌။ပဌမငါးချက်။ဒုတိယငါးချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ပဌ
 မတတိယ ငါးချက်။ ဒုတိယတတိယ ငါးချက်။ ပဌမဒုတိယသုံးချက်။
 ပေါင်းဧကူနတိံသ။ ။ဝိပါက၌။ပဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ပဌမ
 ဒုတိယသုံးချက်။ပေါင်းကိုးချက်။ ။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။သမ္ပ
 ယုတ္တတို့မှာစတုရီသတိ၊နှစ်ဆဲ့လေးချက်။ (ဝိပုယုတ္တမရ)။ အတ္ထိစတုရီ
 သတိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ၊စတုတိံသ။အဝိဂတစတုရီသတိ။ ။နဟောက္ခယံ
 ဆတ္တိံသ။လ။နောအဝိဂတေဆတ္တိံသ။ ။ပညာဝါရ၌ကြိ၍သာထုတ်
 ရသည်။စာမှာမရှိ။သတိပြု၍ဆင်ခြင်ကြပါလေ။ ။ဟေတုဂေါစ္ဆက
 ၌အကြွင်းလွယ်ပြီ။ ။

ရူဇ္ဇန္တရဒုက္ခ၌။နသပ္ပတ္တယအရသည်နိဗ္ဗာန်သာဖြစ်၍မဟောရ။ ။
 နအပ္ပတ္တယပုဒ်နှင့် အရှက်၌။ နအပ္ပတ္တယအရကား။ စိတ်တခုယုတ်ကိုး
 ဆယ်။စေတသိက်နွေပညာသ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသတည်း။ ။ဤအရကို၊နက္ခ
 သလ။ နအက္ခသလ။ နအဗျာကတဟုသုံးခုခွဲ၍တိက်ဖြစ်သတည်း။ ။
 နက္ခသလနအပ္ပတ္တယပဒ။ နအက္ခသလနအပ္ပတ္တယပဒ။ နအဗျာကတန
 အပ္ပတ္တယပဒ။နက္ခသလနအပ္ပတ္တယနအဗျာကတနအပ္ပတ္တယပဒ။နအက္ခ
 သလနအပ္ပတ္တယနအဗျာကတနအပ္ပတ္တယပဒ။နက္ခသလနအပ္ပတ္တယနအ
 က္ခသလနအပ္ပတ္တယပဒဟုခြောက်ပုဒ်တည်၍။ ပဌမပဒ၌ငါးချက်။ဒုတိ
 ယပဒ၌လည်း ငါးချက်။ တတိယပဒ၌ခြောက်ချက်။ စတုတ္ထပဒ၌ ငါး
 ချက်။ပဉ္စမပဒ၌လည်းငါးချက်။ဆဋ္ဌပဒ၌သုံးချက်။ ပေါင်းဧကူနတိံသ
 ဖြစ်သတည်း။ ။ဟေတုယာဧကူနတိံသ။ တခုယုတ်သုံးဆယ်။ ။
 အာရမ္မဏမှာ။ပဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။တတိယငါးချက်။ပဌမ
 တတိယ၌သုံးချက်။ ဒုတိယ တတိယ၌လည်း သုံးချက်။ ပဌမဒုတိယ၌
 လည်းသုံးချက်။ ပေါင်းစတုရီသတိဖြစ်သတည်း။ ။အဓိပတိ၌။ဧကူ
 နတိံသ။အနန္တရ။သမနန္တရ၌စတုရီသတိ။သဟဇာတ၌ဧကူနတိံသ။
 အညမည၌စတုရီသတိ။ နိဿယ၌ဧကူနတိံသ။ ဥပနိဿယ၌စတုရီ
 သတိ။ပုရေဇာတ၊အာသေဝနတို့၌လည်းစတုရီသတိ။ကမ္မ၌ဧကူနတိံ၊
 -သ။ဝိပါက၌နဝ။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂတို့၌ဧကူနတိံသ။သမ္ပ

ယုတ္တိန္ဒစတုရိသတိ။ ဝိပ္ပယုတ္တိ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတတို၌ဧကေနတိ။ သ။ နံတ္ထိ။
ဝိဂတတို၌ စတုရိသတိဖြစ်သတည်း။ ။ ပညာဝါရန္တလွယ်ဖြို။ ။ ဤ
နည်းကိုမှီ၍ဟောကြပါလေ။ ။

အဆုံးဒုက္ခနှင့်အရှက်ကိုဆိုပေအံ့။ ။ ။ နသရဏအရကား။ ကု
သိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ရုပ်အဋ္ဌာရိသတည်း။ ။ ဤအရကို၊ နကုသလ။ န
အကုသလ။ နအဗျာကတဟုသုံးစုတိက် ဖွဲ့၍ဟောတော်မူသတည်း။ ။
နကုသလနသရဏအရကား။ အဗျာကတတည်း။ နအကုသလနသရ
ဏအရကား။ ကုသိုလ်အဗျာကတတည်း။ နအဗျာကတနသရဏအရ
ကား။ ကုသိုလ်တည်း။ ။ နကုသလနသရဏပဒ။ နအကုသလနသရဏ
ပဒ။ နအဗျာကတနသရဏပဒ။ နအကုသလနသရဏ နအဗျာကတနသ
ရဏပဒ။ နကုသလနသရဏ နအကုသလနသရဏပဒဟု ငါးပုဒ်တည်
၍။ ပဋ္ဌမပုဒ်၌။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ သုံး
ချက်ထွက်သတည်း။ ။ ဒုတိယပဒ၌။ ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယေန
ပဋ္ဌမံ။ ဒုတိယေနတတိယံ။ ဒုတိယေနဒုတိယတတိယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမ
ဒုတိယံ။ ဟုငါးချက်ထွက်သတည်း။ ။ တတိယပဒ၌။ တတိယေနတတိ
ယံ။ တတိယေနဒုတိယံ။ တတိယေနဒုတိယတတိယံ။ ဟု သုံးချက်ထွက်
သတည်း။ ။ ။ ဒုတိယတတိယပဒ၌လည်း သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယပဒ၌
လည်းသုံးချက်။ ပေါင်းသတ္တရသ၊ တဆဲ့ချနစ်ချက်ထွက်သတည်း။ ။
အာရမ္မဏအစရှိသည်၌လည်းသတ္တရသ။ ဝိပါကေနဝ။ သဗ္ဗတ္ထသတ္တရ
သ။ ။ နဟောတုယာနဝ။ နာမိပတိယာသတ္တရသ။ လ။ နပုရေဇာတေ။
နပစ္ဆာဇာတေ။ နာသေဝနေ။ နကမ္မေ။ နဝိပါကေသတ္တရသ။ နအာဟာ
ရေ။ နဇ္ဈုန္ဒိယေ။ နဗျာနေ။ နမဂ္ဂေနဝ။ နဝိပ္ပယုတ္တေ သတ္တရသ။ နောနတ္ထိ
ယာ။ နောဝိဂတေနဝ။ ။ ပညာဝါရ ဟောတုပစ္စည်း၌ ဆဝါရအတိုင်း
သတ္တရသထွက်သတည်း။ ။ အာရမ္မဏ၌။ ငါးပဒ်တည်၍။ တပုဒ်တ
ပုဒ်တွင်ငါးချက်စီထွက်သောကြောင့်၊ ပစ္စာရိသ၊ နှစ်ဆဲ့ငါးချက်ထွက်သ
တည်း။ ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။ အဗျာကတောအဗျာကတဿအတိုင်း
ကောက်လေဟောလေ။ ။ ပဋ္ဌမော ဒုတိယဿ၌။ အဗျာကတောအ
ဗျာကတဿ။ ကုသလဿအတိုင်းဟော။ ။ ပဋ္ဌမောတတိယဿ၌။
အဗျာကတောကုသလဿ အတိုင်း ဟော။ ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယတတိ

ယသံသန္တိလည်း။ အဗျာကတောကုသလသမ္ဘာတိုင်းဟော။ ။ ပဋ္ဌမော
 ပဋ္ဌမဒုတိယသန္တိ အဗျာကတောအဗျာကတသမ္ဘာတိုင်းဟော။ ။
 ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်းဤနည်းကိုမှီ၍ကြံကြွလေ။ ။ အဓိပတိ၌ပဉ္စ
 ဝီသ။ အနန္တရ။ သမနန္တရတို့၌လည်းပဉ္စဝီသ။ သဟဇာတ။ အညမည။
 နိဿယတို့၌သတ္တရသ။ ဥပနိဿယ၌လည်းပဉ္စဝီသ။ ပုရေဇာတ၌။ ပဋ္ဌ
 မငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယလည်းငါးချက်။ ပန္နရသ။ တဆဲ့
 ငါးချက်။ ။ ပစ္ဆာဇာတ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ တတိယသုံး
 ချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ တဆဲ့ငါးချက်သာ
 ထွက်သတည်း။ ။ အာသေဝန၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တ
 တိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်း
 တဆဲ့ခုနစ်ချက်။ သတ္တရသတည်း။ ။ ကမ္မေသတ္တရသ။ ဝိပါကေနဝ။
 အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သဗ္ဗယုတ္တတို့၌လည်းသတ္တရသချည်း။ ။
 ဝိပ္ပယုတ္တ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတ
 တိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ ပေါင်းဧကဝီသ။ အတ္ထိ၌ပဉ္စဝီသ။
 နတ္ထိ။ ဝိဂတပဉ္စဝီသ။ အဝိဂတပဉ္စဝီသ။ ။ နဟေတုယာပဉ္စဝီသ။ လ။
 နောအဝိဂတေပဉ္စဝီသ။ ။ စာမှာသင်္ချာမထမ်း။ ကြံ၍သာရေးရသည်။
 ဆင်ခြင်ကြပါ။ ။ နသရဏပုဒ်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

¶ နအရဏပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ နအရဏအရကား။ အကုသိုလ်ခွါဒသ။
 စေတသိက် သတ္တဝီသတည်း။ ။ နကုသလနအရဏ။ နအဗျာကတန
 အရဏ။ နှစ်ပါးသာရသတည်း။ နအကုသလနအရဏမရှိ။ ။ နကုသ
 လနအရဏပဒ။ နအဗျာကတနအရဏပဒ။ နကုသလနအရဏနအဗျာ
 ကတနအရဏပဒဟု သုံးပုဒ်တည်၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် သုံးပုဒ်စီထွက်
 သောကြောင့်ကိုးချက်ထွက်သတည်း။ အကျဉ်းအားဖြင့် ကိုးချက်လုံး။
 အကုသလေနအကုသလံပင်တည်း။ ။ နဟေတုယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။
 (ဝိပါကမရ)။ ။ ပညာဝါရ၌လည်း။ ပစ္စည်းတိုင်းနဝချည်းပင်တည်း။
 ကုသလတိက်။ အကုသလောအကုသလသပင် တည်း။ ။ နဟေတု
 ယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ လွယ်၏။ ။ ဤနည်းအတူ ဝေဒနတိက်အစ
 ရှိသောတိက်တို့ကိုဒုက်တရာနှင့်ရှက်၍ရထိုက်သရွေ့ဟောလေ။ ။

ဓမ္မပစ္စနိယတိကဒုကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

၁၁-ဓမ္မပစ္စနိယတိကတိကပဋ္ဌာန်း။

¶ ဓမ္မပစ္စနိယတိကတိကပဋ္ဌာန်း၌။ ကုသလတိကကိုမူတည်၍ ဝေဒနတိကနှင့်ရှက်ရာတွင်။ ပဋိစ္စဝါရဟေတုပစ္စည်း၌။ နကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နအကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နအဗျာကတနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တနအဗျာကတနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နအကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ နအဗျာကတနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တနအကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ။ နကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တနအဗျာကတနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒဟု ခုနစ်ပုဒ်တည်း။ ။ နကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ အရကား။ ဒုက္ခသဟဂုတ်။ အကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်ခု။ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ သုခဝေဒနာ။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နအကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တအရကား။ ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ သုခဝေဒနာ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နအဗျာကတနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တအရကား။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်။ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ သုခဝေဒနာ။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ နအဗျာကတနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တအရကား။ အကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်ခု။ ဒုက္ခသဟဂုတ်သုံးခုစိတ္တုပ္ပါဒ်။ သုခဝေဒနာ။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နအကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တနအဗျာကတနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တအရကား။ ကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ သုခဝေဒနာ။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နကုသလနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ နအဗျာကတနသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တအရကား။ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ သုခဝေဒနာ။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ သတ္တုပုဒ်၏အရကား။ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဝေဒနာတည်း။ ။ တနည်းကား။ ပဋ္ဌမပုဒ်၏အရကား။ ကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ကုသိုလ်သော။ နသဝေဒနာ။ ဒုက္ခသဟဂုတ်အကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ခြောက်ခု။

ဝိပါက်ကြိယာ။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။
 ဒုတိယပုဒ်၏အရကား။ အကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ဒုက္ခ
 ဝေဒနာသုံးခု။ ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်။
 ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ တတိယပုဒ်၏အရကား။ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ဥ
 ပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ သုခဝေဒနာ။ ကုသိုလ်၊ အ
 ကုသိုလ်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်သုံးခုစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်
 တည်း။ ။ စတုတ္ထပုဒ်၏အရကား။ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတဥပေက္ခာ
 သဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ကုသိုလ် အဗျာကတသုခဝေဒနာ။ အကုသိုလ်
 ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ခြောက်ခု။ ဒုက္ခသဟဂုတ် သုံးခု စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်။
 နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ ပဉ္စမပုဒ်၏အရကား။ အကုသိုလ်အဗျာကတဥပေက္ခာ
 သဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ အကုသိုလ်အဗျာကတ သုခဝေဒနာ။ ဒုက္ခသဟ
 ဂုတ်သုံးခု။ ကုသိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။
 ဆဋ္ဌပုဒ်၏အရကား။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်။ ဒုက္ခသ
 ဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သုခဝေဒနာ။ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊
 ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ သတ္တမပုဒ်၏အရ
 ကား။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်။ ဒုက္ခ
 သဟဂုတ်သုံးခု စိတ္တုပ္ပါဒ်။ သုခဝေဒနာခြောက်ဆဲ့သုံးခု။ ရုပ်။ နိဗ္ဗာန်
 တည်း။ ။ ဤအရကား။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ၊ သုခသဟ
 ဂုတ်ကိုအနုလုံယူ၍။ န၏အနက်ကိုအညအနက်ယူ၍ကောက်သောအ
 ရတည်း။ ။ ဤခုနစ်ပုဒ်တွင် တပုဒ်တပုဒ်၌ ခုနစ်ချက်စီ ထွက်သော
 ကြောင့်။ သတ္တသတ္တာနဝါစာလီသ။ လေးဆဲ့ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။
 ပညာဝါရဟေတုအစရှိသောသဟဇာတမျိုးတို့၌လေးဆဲ့ကိုးချက်။ အာ
 ရမ္မဏမျိုး အစရှိသည်မှာလည်း လေးဆဲ့ကိုးချက်ပင် ထွက်ဟန်ရှိ၏။
 နက်နဲသိမ်မွေ့ကျယ်ဝန်းလှသော သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်၏အာရုံဖြစ်
 သောတရားတော်ဖြစ်၍ကေတုရ်ကျမဆိုနိုင်။ ကြံကြပါလေ။ ခက်ခဲလှချေ
 သည်။ ။ ဝေဒနတိက်၌အယူခက်သည်။ ရှေ့နည်းနောက်နည်းကိုဆင်
 ခြင်၍သင့်ရာယူပါလေ။ ရှေ့နည်းမှာ၊ နသုခါယသမ္ပယုတ္တအရတွင်နကု
 သလဆိုသောကြောင့် ကုသိုလ်ကိုနုတ်သည်။ ။ နောက်နည်းမှာ ကု
 သလသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တ အကုသိုလ်ကုသိုလ်သုခသဟဂုတ်
 မှတပါး၊ တရားကိုယ်အကုန်ယူသည်။ ဤသည်လျှင်နည်းနှစ်ပါးအထူး

တည်း။ ဂြေ့နည်းလျှင်အသင့်။ ။နုတိယပုန်တတိယပုန်နှင့် ဂြဟ်ရာ၌
လည်းဤနည်းကိုရှိ၍ကြံလေ။ ။

၃။ ဝိပါကတိကံ၊နဝိပါကပုန်နှင့်ဂြဟ်ရာ၌။ ။နဝိပါကအရကား။ကု
သိုလ်ကေဝိသ။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ကြိယာဝိသ။ရုပ်။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။
ဤအရကို။နကုသလ။နအကုသလ။နအဗျာကတဟုသုံးစွဲ၍တိကံ၊ဖွဲ့၍
ဟောင့်တတ်မှုသတည်း။ ။နကုသလနဝိပါကပဒ။နအကုသလနဝိပါ
ကပဒ။နအဗျာကတနဝိပါကပဒ။နကုသလနဝိပါကနအဗျာကတနဝိပါ
ကပဒ။နအကုသလနဝိပါကနအဗျာကတနဝိပါကပဒ။နကုသလနဝိပါ
ကနအကုသလနဝိပါကပဒဟုခြောက်ပုန်တည်း၍။ ပဋ္ဌမပုန်၌ ခြောက်
ချက်။နုတိယပုန်၌ခြောက်ချက်။တတိယပုန်၌လည်းခြောက်ချက်။ စတုတ္ထ
ပုန်၌ငါးချက်။ပဉ္စမပုန်၌ငါးချက်။ဆဋ္ဌပုန်၌သုံးချက်။ပေါင်း၊ကေတိံသ၊
သုံးဆဲ့တချက် ဖြစ်သတည်း။ ။ထိုခြောက်ပုန်တို့တွင်။ နကုသလနဝိ
ပါကအရကား။အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ကြိယာဝိသ။ရုပ်။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။
နအကုသလနဝိပါကပုန်၏အရကား။ ကုသိုလ်ကေဝိသ။ ကြိယာဝိသ။
ရုပ်။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။နအဗျာကတနဝိပါက အရကား။ ကုသိုလ်အကု
သိုလ်တည်း။ ။နကုသလနဝိပါက နအဗျာကတနဝိပါက အရကား။
အကုသိုလ်တည်း။ ။နအကုသလနဝိပါက နအဗျာကတနဝိပါကအ
ရကား။ ကုသိုလ်တည်း။ ။နကုသလနဝိပါက နအကုသလနဝိပါက
အရကား။ ကြိယာဝိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ဤအရကို နှလုံးသွင်း၍။
ပစ္စည်းတို့၌ ရထိုက်သည့်အားလျော်စွာဟောပါလေ။ ။ဟောတုယာ
ကေတိံသ။အာရမ္မဏေတတုဝိသ။အဓိပတိယာကေတိံသ။အနန္တရေ
သမနန္တရေစတုဝိသ။ သဟဇာတကေတိံသ။အညမညေတတုဝိသ။
နိဿယေကေတိံသ။ ဥပနိဿယေတတုဝိသ။ ပုရေဇာတေတတုဝိသ။
အာသေဝနေတတုဝိသ။ ကမ္မေကေတိံသ။ ဝိပါကေနဝ။ အာဟာရေ။
ဣန္ဒြိယေ။ ဈာနေ။မဂ္ဂေကေတိံသ။ သမ္ပယုတ္တေတတုဝိသ။ ဝိပ္ပယုတ္တေ။
နုတ္တိယာကေတိံသ။နုတ္တိယာ။ ဝိဂတေတတုဝိသ။ အဝိဂတေကေတိံ
သ။ ။ပညာဝါရမှာလည်းအရကိုကြည့်၍ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်အလျော်
ဟောပါလေ။ ။မြင်လွယ်၏။ ။

¶ နရိပါကဓမ္မပုဒ်နှင့်ရှက်ရာ၌။ နရိပါကဓမ္မအရကား။ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ ဤအရကို။ နကုသလနရိပါကဓမ္မ၊ နအကုသလနရိပါကဓမ္မနှစ်ပုဒ်ထား၍ ဟောတော်မူသည်။ ။ နရိပါကဓမ္မနအဗျာကတမရှိ၊ နှစ်ပုဒ်အရအတူတူ။ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နကုသလနရိပါကဓမ္မပဒ။ နအကုသလနရိပါကဓမ္မပဒ။ နကုသလနရိပါကဓမ္မနအကုသလနရိပါကဓမ္မပဒ။ သုံးပုဒ်တည်း၍။ တပုဒ်တပုဒ်တွင် သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့် ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ ပဋ္ဌမေပုဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။ ကား။ သဟိတ်ဝိပါက်ကေဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော၊ သဟိတ်ဝိပါက်ကေဝိသ။ သဟိတ်ကြိယာသတ္တရသ။ စေတသိက်ပဋ္ဌတိံသအစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ ပဋိသန္ဓေရုပ်သက်သက်၌ ကောက်မြဲ။ ကုသလတိက်၊ အဗျာကတေန အဗျာကတံအတိုင်းဟောလေ။ ကိုးချက်လုံးအတူတူပင်။ ။ ဟေတုယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထ နဝ။ ။ ပညာဝါရ၌လည်း။ အဗျာကတောအဗျာကတဿအတိုင်း ပစ္စည်းအားလုံးပင် ကိုးချက်စီ ထွက်သတည်း။ ။ လွယ်၏။ ။ နရိပါကဓမ္မပုဒ်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

နနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မပုဒ်နှင့် ရှက်ရာ၌။ ။ နနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မပုဒ်၏အရကား။ ကုသိုလ်ကေဝိသ။ အကုသိုလ်ဒွါဒသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသတည်း။ ။ ဤအရကို။ နကုသလ။ နအကုသလ။ နအဗျာကတဟုသုံးခုခွဲ၍တိက်ဖွဲ့၍ဟောတော်မူသတည်း။ ။ နကုသလနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မပဒ။ နအကုသလနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မပဒ။ နအဗျာကတနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မပဒ။ နကုသလနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မနအဗျာကတနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မပဒ။ နအကုသလနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မနအဗျာကတနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မပဒ။ နကုသလနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မနအကုသလနနေဝဝိပါကနရိပါကဓမ္မပဒဟုခြေခံပုဒ်တည်း၍။ ပဋ္ဌမပဒ၌ငါးချက်။ ဒုတိယပဒ၌လည်းငါးချက်။ တတိယပဒ၌လည်း ငါးချက်။ စတုတ္ထပဒ၌သုံးချက်။ ပဉ္စမပဒ၌သုံးချက်။ ဆဋ္ဌပဒ၌လည်းသုံးချက်။ ပေါင်း၊ စတုရီသတိ၊ နှစ်ဆဲ့လေးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ ပဋ္ဌမပဒ၌။ ပဋ္ဌမေပုဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေပုဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေပုဒတတိယံ။ ပဋ္ဌမေပုဒမတတိယံ။ ပဋ္ဌမေပုဒမဒုတိယံ။ ငါးချက်။ ။ ပဋ္ဌမေပုဋ္ဌမံ၌။ ကတ္တား။

ကား။ အကုသိုလ်နှင့်ဝိပါက်ကိုကောက်။ ။ အကုသလံဝိပါကံကေဝံခန္တိ၊
 အစရှိသည့်ဖြင့်ဟော။ ။ ခြောက်ပုဒ်တွင်ပဋ္ဌမပုဒ်၏အရကား။ အကု
 သိုလ်ခွါဒသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသတည်း။ ဒုတိယပုဒ်၏အရကား။ ကုသိုလ်
 ကေဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသတည်း။ တတိယပုဒ်၏အရကား။ ကုသိုလ်
 ကေဝိသ။ အကုသိုလ်ခွါဒသတည်း။ စတုတ္ထပုဒ်၏အရကား။ အကုသိုလ်
 ခွါဒသတည်း။ ပဉ္စမပုဒ်၏အရကား။ ကုသိုလ်ကေဝိသတည်း။ ဆဋ္ဌပုဒ်၏
 အရကား။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသတည်း။ ဤအရကိုနှလုံးသွင်း၍ ကောက်။
 ဒုတိယပဒ။ တတိယပဒလည်း နည်းတူ။ ။ စတုတ္ထပဒ၌။ ပဋ္ဌမတတိ
 ယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမတတိယေနတတိယံ။ ပဋ္ဌမတတိယေနပဋ္ဌမတတိယံ။
 သုံးချက်တည်း။ ပဉ္စမဆဋ္ဌပုဒ်တို့၌လည်းနည်းတူ။ သုံးချက်စီထွက်သ
 တည်း။ ။ ဟေတုယာစတုဝိသတိ။ အာရမ္မဏေစတုဝိသတိ။ လ။
 ပုရေဇာတတိုင်အောင် စတုဝိသတိ။ အာသေဝနယာသတ္တရသ။ ကမ္မ
 စတုဝိသတိ။ ဝိပါကမှာနဝ။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ။ သမ္ပယုတ္တ။
 ဝိပ္ပယုတ္တ။ အတ္တိ။ နတ္တိ။ ဝိဂတ။ အဝိဂတတို့မှာ စတုဝိသတိ။ နှစ်ဆဲ့လေး
 ချက်စီ။ ။ နဟေတုနှစ်ဆဲ့တချက်။ နာဓိပတိနှစ်ဆဲ့လေးချက်။ နပုရေ၊
 နဝတ္ထာလည်းနှစ်ဆဲ့လေးချက်စီ။ နာသေဝနကိုးချက်။ နကမ္မတဆဲ့ခုနစ်
 ချက်။ နဝိပါကတဆဲ့ခုနစ်ချက်။ နဈာနကိုးချက်။ နမဂ္ဂကိုးချက်။ နဝိပ္ပယုတ္တ
 နှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။ ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌ စတုဝိသတိ။ အာရမ္မ
 ဏဆတ္တိံသ။ သုံးဆဲ့ခြောက်ချက်။ အဓိပတိအဋ္ဌဝိသ။ နှစ်ဆဲ့ရှစ်ချက်။
 ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံး
 ချက်။ ဒုတိယတတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ အဓိပတိတို့။ ။
 အနန္တရ။ သမနန္တရ။ အဋ္ဌဝိသ။ နှစ်ဆဲ့ရှစ်ချက်။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယ
 ငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ စတုတ္ထငါးချက်။ ပဉ္စမငါးချက်။ ဆဋ္ဌသုံး
 ချက်။ အနန္တရတို့။ ။ သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ စတုဝိသတိ။
 ဥပနိဿယဆတ္တိံသ။ အာသေဝနသတ္တရသ။ တဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ပဋ္ဌမသုံး
 ချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယ
 တတိယ သုံးချက်။ အာသေဝနတို့။ ။ ကမ္မ နှစ်ဆဲ့ရှစ်ချက်။ ပဋ္ဌမငါး
 ချက်။ ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ စတုတ္ထငါးချက်။ ပဉ္စမငါး
 ချက်။ ဆဋ္ဌသုံးချက်။ ကမ္မတို့။ ။ ဝိပါကကိုးချက်။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယ
 သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ဝိပါကတို့။ ။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။

ဈာန။မဂ္ဂ။သဗ္ဗယုတ္တတို့မှာစတုရီသတိ။ အတ္ထိ။အဝိဂတ။ စတုရီသတိ။
နတ္ထိ။ ဝိဂတမှာ နှစ်ဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။နဟေတုယာ ဆတ္ထိံသ။ သဗ္ဗတ္ထ
ဆတ္ထိံသ။ ။

ဥပါဒိန္နုတိက်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယအရကား။ အကု
သိုလ်ခွါဒသ။ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ကြိယာဝိသ။ဖိုလ်လေးခု။ စေတသိက်
နွေပညာသ။ တိဇရုပ်သတ္တရသ။ဇရတာ။ဘင်။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ဤအ
ရကို၊နကုသလ။နအကုသလ။နအဗျာကတသုံးစုံခွဲ၍ တိက်ဘွဲ့၍ဟော
တော်မူသတည်း။ ။နကုသလနဥပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။ နအကုသလ
နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။နအဗျာကတနဥပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။နကုသလ
နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယ နအဗျာကတနဥပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။ နအကုသလ
နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယနအဗျာကတနဥပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။ နကုသလနဥ
ပါဒိန္နုပါဒါနိယနအကုသလနဥပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒဟုခြောက်ပုဒ်တည်
၍။ပဋ္ဌမပုဒ်၌ငါးချက်။ဒုတိယငါးချက်။တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတ
တိယငါးချက်။ဒုတိယတတိယငါးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ ပေါင်း
ဧကတိံသ ဖြစ်သတည်း။ ။ထိုခြောက်ပုဒ်တို့ထွင်။ ပဋ္ဌမပုဒ်၏အရ
ကား။အကုသိုလ်ခွါဒသ။ကြိယာဝိသ။ ဖိုလ်လေးခု။တိဇရုပ်သတ္တရသ။
ဇရတာ။ဘင်။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ဒုတိယပုဒ်၏အရကား။ ကုသိုလ်ဧက
ဝိသ။ကြိယာဝိသ။ဖိုလ်လေးခု။တိဇရုပ်သတ္တရသ။ဇရတာ။ဘင်။နိဗ္ဗာန်
တည်း။ ။တတိယပုဒ်၏အရကား။ အကုသိုလ်ခွါဒသ။ကုသိုလ်ဧက
ဝိသ။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ပဋ္ဌမတတိယပုဒ်၏အရကားအကုသိုလ်ခွါဒသ
တည်း။ ။ဒုတိယတတိယပုဒ်၏အရကားကုသိုလ်ဧကဝိသတည်း။ ။
ပဋ္ဌမဒုတိယပုဒ်၏အရကား။ကြိယာဝိသ။ဖိုလ်လေးခု။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။
ဤအရကိုနှလုံးသွင်း၍ပစ္စည်းအားလျော်စွာဟောလေ။ ။အာရမ္မဏ
၌ ပဋ္ဌမငါးချက်။ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံး
ချက်။ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းစတုရီသ
တိ။ ။အဝိပတိဧကူနတိံသ။အနန္တရ၊သမနန္တရ၊စတုရီသတိ။သဟ
ဇာတဧကူနတိံသ။ အညမညစတုရီသတိ။ နိဿယဧကူနတိံသ။ ဥပု
နိဿယ။ ပုရေဇာတ။ အာသေဝနတို့မှာစတုရီသတိ။ ကမ္မဧကူနတိံ
သ။ ။ဝိပါကပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။

ပေါင်းကိုးချက်။ ။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။ မဂ္ဂတို့မှာ ဧကေနတိံသ။
သမ္ပယုတ္တစတုရိသတိ။ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။ အဝိဂတတို့မှာ ဧကေနတိံသ။
နတ္ထိ။ဝိဂတမှာ စတုရိသတိ။ ။နဟေတုယာသတ္တရသ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌ
မံ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ပဋ္ဌမေနတတိယံ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမတတိယံ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌ
မဒုတိယံ။ ငါးချက်။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေန
ပဋ္ဌမဒုတိယံ။ သုံးချက်။ ။တတိယေနတတိယံ။ တတိယေနပဋ္ဌမံ။
တတိယေနပဋ္ဌမတတိယံ။ သုံးချက်။ ။ပဋ္ဌမတတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမ
တတိယေနတတိယံ။ပဋ္ဌမတတိယေနပဋ္ဌမတတိယံ။ သုံးချက်။ ။ပဋ္ဌ
မဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။
သုံးချက်။ ။နာရမ္မဏမှာအဋ္ဌာရသ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။
ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။သုံးချက်။နောက်ငါးပဒလည်းသုံးချက်စီ။ နာရမ္မ
ဏတို့။ ။နာမိပတိဧကေနတိံသ။ နာနန္တရ။နသမနန္တရ။ နအညမည။
နဥပနိဿယတို့မှာအဋ္ဌာရသ။နပုရေဇာတဧကေနတိံသ။နပစ္ဆာဇာတ။
နာသေဝနတို့မှာဧကေနတိံသ။ နကမ္မစတုရိသ။ နဝိပါကဧကေနတိံသ။
နအာဟာရ။ နဣန္ဒြိယ။ နဈာန။ နမဂ္ဂတို့မှာကိုးချက်စီ။ ။နသမ္ပယုတ္တ
အဋ္ဌာရသ။နဝိပ္ပယုတ္တစတုရိသတိ။နောနတ္ထိ။နောဝိဂတတို့မှာ အဋ္ဌာရ
သ။ ။ပညာစါရဟေတုပစ္စည်း၌ ဆဝါရအတိုင်းဧကေနတိံသ။ အာ
ရမ္မဏမှာခြောက်ပုဒ်ခြောက်လီဆတ္တိံသ။ အမိပတိမှာဆတ္တိံသတွင်၊
ပဋ္ဌမတတိယောတတိယသ။ တချက် လျော့သည်။ တရားကိုယ်မှာ၊
အကုသလောကုသလသဖြစ်၍မရ။ ပဉ္စတိံသတည်း။ ။အနန္တရ၊
သမနန္တရမှာ၊ တိံသ၊ သုံးဆယ်စီ။ ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။ ဒုတိယခြောက်
ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိယ
သုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယခြောက်ချက်။ ။သဟဇာတဧကေနတိံသ။အည
မညစတုရိသ။နိဿယဧကေနတိံသ။ဥပနိဿယဆတ္တိံသ။ ပုရေဇာတ
အဋ္ဌာရသ။ပစ္ဆာဇာတအဋ္ဌာရသ။ ။အာသေဝနစတုရိသ။ပဋ္ဌမငါး
ချက်။ဒုတိယငါးချက်။တတိယငါးချက်။နောက်သုံးချက်မှာသုံးချက်စီ။
အာသေဝနတို့။ ။ကမ္မဧကေနတိံသ။ ။ဝိပါကကိုးချက်။ ဖိုလ်လေး
ခုစိတ္တပျိဒ်၊စိတ္တဇရုပ်။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံး
ချက်။ ။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂတို့မှာ ဧကေနတိံသ။ သမ္ပယုတ္တ
မှာစတုရိသတိ။(ဝိပ္ပယုတ္တမရ)။ အတ္ထိ။အဝိဂတ။ဧကေနတိံသ။နတ္ထိ။ဝိဂ

တ။ ဆတ္တိံသ။ ။နဟောတုယာ ဆတ္တိံသ။လ။ နောဝိဂတေ ဆတ္တိံသ။ ။နဥပါဒိန္နုပါဒါနိယပုန်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

နအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပုန်နှင့် ရှက်ရာ၌။ နအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပုန်၏အရကား။ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။မဂ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ကမ္မဇရုပ်နှစ်ဆယ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ဤအရကို၊နကုသလ၊နအကုသလ၊နအဗျာကတဟုသုံးခုခွဲ၍။ တိက်ဘွဲ့၍ဟောတော်မူသတည်း။ ။နကုသလနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။နအကုသလနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။နအဗျာကတနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။ (နကုသလနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယနအဗျာကတနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယဟု ဤစတုတ္ထပဒမရ)။ ။နအကုသလနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယနအဗျာကတနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒ။ နကုသလနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယ နအကုသလနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယပဒဟု ငါးပုန်တည်း။ ။ထိုငါးပုန်တို့တွင်။ ပဋ္ဌမပုန်၏ အရကား။ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ ကမ္မဇရုပ်နှစ်ဆယ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ဒုတိယပုန်၏အရကား။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ မဂ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ ကမ္မဇရုပ်နှစ်ဆယ်။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။တတိယပုန်၏အရကား။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသတည်း။ ။(စတုတ္ထပုန်မရ)။ ။ပဋ္ဌမပုန်၏အရလည်း။မဂ်စိတ်လေးခု။စေတသိက်ဆတ္တိံသတည်း။ ။ဆဋ္ဌပုန်၏အရကား။ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ ကမ္မဇရုပ်နှစ်ဆယ်။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။သုံးချက်။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေနတတိယံ။ ဒုတိယေနဒုတိယ တတိယံ။ ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ငါးချက်။ ။တတိယေနတတိယံ။တတိယေနပဋ္ဌမံ။ တတိယေနဒုတိယံ။သုံးချက်။ ။ဒုတိယတတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိယတတိယေနတတိယံ။ဒုတိယတတိယေနဒုတိယတတိယံ။သုံးချက်။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ သုံးချက်။ ပေါင်းသတ္တရသ။ တဆဲ့ခုနစ်ချက်ထွက်သတည်း။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌ ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။သဟိတ်ဝိပါက်ဧကဝီသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ။ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကိုခွဲ၍ဖြစ်သော။ လ။ နာမက္ခန္ဓာ။ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ပဒိုသန္ဓေ အခါ သဟိတ်ပဒိုသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကိုကောဟ်။ ။ရုပ်သက်သက်၌ ကတ္တား။ကား။ အစိတ်အစိတ်သောသ

ဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇမဟာဘူတံကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဘူတံနှင့်တကွသော
 သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။ ၏။ ။ထိုကြောင့်၊နကု
 သလံ နအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယံ ဧကံခန္ဓံပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ။လ။ ဧဒါခန္ဓာ။
 ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ နကုသလံနအနုပါဒိန္နုပါဒါနိယံဧကံခန္ဓံပဋိစ္စတယော
 ခန္ဓာကဋ္ဌက္ကာစရူပံ။လ။ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု။ ဝတ္ထုပဋိစ္စခန္ဓာ။ ဧကံမဟာ
 ဘူတံပဋိစ္စ တယောမဟာဘူတာ။လ။ မဟာဘူတေပဋိစ္စ ကဋ္ဌက္ကာရူပံ
 ဥပါဒါရူပံ။ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ။ဥပါဒိန္နုတိက်ကိုမြှင့်၍ကောံလေ
 ဟောလေ။အကောက်ဝိဘင်းလွယ်၏။ ။ဟေတုယာသတ္တရသ။အာ
 ရမ္မဏာမှစ၍ပုရေဇာတတိုင်အောင်သတ္တရသ။တဆဲ့ချနစ်ချက်စီထွက်
 သတည်း။ ။အာသေဝန ပစ္စယုပ္ပန် မဂ်လေးချပင်။ အာသေဝနမှာ။
 ဒုတိယေဒုတိယံ။ဒုတိယေဒုတိယံ။ဒုတိယေဒုတိယတတိယံ။ သုံး
 ချက်။တတိယလည်းသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယလည်းသုံးချက်။ ပေါင်းကိုး
 ချက်။ ။ကမ္မသတ္တရသ။ ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ဈာန။
 မဂ္ဂတို့မှာသတ္တရသ။သမ္ပယုတ္တ။ဝိပုယုတ္တ။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတ
 တို့မှာလည်းသတ္တရသ။ ။နဟေတုယာနဝ။နာဓိပတိယာသတ္တရသ။
 နပုရေဇာတေသတ္တရသ။ နပစ္ဆာဇာတေသတ္တရသ။ နာသေဝနေနဝ။
 နကမ္မေနဝ။နဈာနေနဝ။နမဂ္ဂေနဝ။နဝိပုယုတ္တေသတ္တရသ။ ။

ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌ ဆဝါရအတိုင်းသတ္တရသ။ ။အာရမ္မ
 ဏ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမောတတိယဿ။ပဋ္ဌ
 မောပဋ္ဌမတတိယဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယတတိယဿ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိ
 ယဿဟုခြောက်ချက်။ ။ဒုတိယ၌လည်းခြောက်ချက်။ ။တတိယ
 ပဒ။စတုတ္ထပဒ။ဒုတိယတတိယပဒ။ဤသုံးပဒတို့၌မရသင့်။ ။တတိ
 ယနှင့်ဒုတိယတတိယပုဒ်အရသည် မဂ်လေးချပစ္စည်းဖြစ်၍ ပစ္စယုပ္ပန်
 မရှိ။စတုတ္ထပဒမှာတရားကိုယ်မရှိ။ထိုကြောင့်မရ။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယ၌။
 ပဋ္ဌမဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ အစရှိသောခြေခံချက်။ ပေါင်း အဋ္ဌာရသ။
 တဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။အဓိပတိ၌။ပဋ္ဌမခြောက်ချက်။ဒုတိယခြောက်ချက်။
 တတိယသုံးချက်။ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ။ဤရှစ်ချက်မှာ မဂ်လေး
 ခုသာရ၍။ သဟဇာတာဓိပတိ သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယ ခြောက်ချက်။
 ဧပေါင်း၊စတုဝိသ။ ရှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။အနန္တရ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။
 ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ဒုတိယော

ဒုတိယဿ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယော ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံး
 ချက်။ ။တတိယောပဋ္ဌမဿ။ တတိယောဒုတိယဿ။ တတိယော
 ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။သုံးချက်။ ။ဒုတိယတတိယလည်းဤအံတူသုံးချက်။
 ပဋ္ဌမဒုတိယလည်းသုံးချက်။ပေါင်းတဆဲ့ငါးချက်။ ။သမနန္တရလည်း
 နည်းတူ။ ။သဟဇာတ။အညမညတို့မှာသတ္တရသ။ တဆဲ့ခုနစ်ချက်
 စီ။ နိဿယမှာဧကဝီသ။ ။ဥပနိဿယ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါး
 ချက်။တတိယငါးချက်။ဒုတိယတတိယငါးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။
 ပေါင်းပဉ္စဝီသ။ ။ပုရေဇာတ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ဒုတိယငါးချက်။ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယငါးချက်။ပေါင်းတဆဲ့ငါးချက်။ ။ပစ္ဆာဇာတလည်းတဆဲ့ငါး
 ချက်။ ။အာသေဝနပစ္စည်းမရ။ မဂ်နှင့် ဝိပါက်သာဖြစ်၍ မရ။ ။
 ကမ္မ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ဒုတိယငါးချက်။တတိယငါးချက်။ပဉ္စမငါးချက်။
 ဆဋ္ဌသုံးချက်။ပေါင်းဧကဝီသ။နှစ်ဆဲ့တချက်တည်း။ ။ဝိပါက၌။ပဋ္ဌမ
 သုံးချက်။ ဒုတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းကိုးချက်။ ။
 အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂ။သမ္ပယုတ္တတို့မှာသတ္တရသ။ ။ဝိပ္ပယုတ္တ
 မှာ။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမောတတိယဿ။ ပဋ္ဌ
 မောဒုတိယတတိယဿ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ ငါးချက်။ ။ဒုတိ
 ယလည်းငါးချက်။ ။တတိယောပဋ္ဌမဿ။တတိယောအရ မဂ်။ပဋ္ဌ
 မဿ။ ဒုတိယဿ။ ပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ သုံးချက်။ ။ဒုတိယတတိယ
 လည်းသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယငါးချက်။ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ်။ ဧကဝီသ။
 နှစ်ဆဲ့တချက်။ ။အတ္ထိ။အဝိဂတတို့မှာငါးပဒ၌ငါးချက်စီထွက်သော
 ကြောင့်ပဉ္စဝီသတည်း။ ။နတ္ထိ။ ဝိဂတတို့မှာပန္နရသ။ တဆဲ့ငါးချက်
 ထွက်သတည်း။ ။နဟေတုယာပဉ္စဝီသ။လ။နောအဝိဂတေပဉ္စဝီသ။
 သဗ္ဗတ္ထပဉ္စဝီသ။ ။ဒုတိယပုန်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

တတိယပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။နအနူပါဒိန္နအနူပါဒါနိယ အရကား။
 လောကီ စိတ် ကောသိတိ။ စေတသိက် နေပညာသ။ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ
 တည်း။ ။ဤအရကို။နကုသလ။နအကုသလ။နအဗျာကတဟုသုံးစုခွဲ
 ၍တိက်ဘွဲ့၍ဟောတော်မူသတည်း။ ။နကုသလနအနူပါဒိန္နအနူပါဒါ
 နိယပဒ။နအကုသလနအနူပါဒိန္နအနူပါဒါနိယပဒ။နအဗျာကတနအနူ
 ပါဒိန္နအနူပါဒါနိယပဒ။ နကုသလနအနူပါဒိန္နအနူပါဒါနိယ နအဗျာ
 ကတနအနူပါဒိန္နအနူပါဒါနိယပဒ။ နအကုသလနအနူပါဒိန္နအနူပါဒါ

နိယ နအဗျာကတနအနုပါဒိန္နအနုပါဒါနိယပဒ။နကုသလနအနုပါဒိန္န
အနုပါဒါနိယနအကုသလနအနုပါဒိန္နအနုပါဒါနိယပဒဟု ခြောက်ပုဒ်
တည်း။ ။ ထိုခြောက်ပုဒ်တို့တွင်။ ပဋ္ဌမပုဒ်၏ အရကား။ အကုသိုလ်
ခွါဒသ။ လောကီဝိပါက်ဗာတ္ထိံသ။ ကြိယာဝိသ။ စေတသိက်နွေပညာ
သ။ရုပ် အဋ္ဌဝိသတည်း။ ။ ဒုတိယပုဒ်၏အရကား။လောကီကုသိုလ်
သတ္တရသံ။ လောကီဝိပါက်ဗာတ္ထိံသ။ ကြိယာဝိသ။ စေတသိက်အဋ္ဌ
တိံသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသတည်း။ ။ တတိယပုဒ်၏အရကား။ အကုသိုလ်
ခွါဒသ။လောကီကုသိုလ်သတ္တရသ။စေတသိက်နွေပညာသတည်း။ ။
ပဋ္ဌမတတိယပုဒ်၏အရကား။ အကုသိုလ်ခွါဒသ။ စေတသိက်သတ္တဝိ
သတည်း။ ။ ဒုတိယတတိယပုဒ်၏အရကား။လောကီကုသိုလ်သတ္တ
ရသ။ စေတသိက်အဋ္ဌတိံသတည်း။ ။ ပဋ္ဌမဒုတိယပုဒ်၏အရကား။
လောကီဝိပါက်ဗာတ္ထိံသ။ကြိယာဝိသ။စေတသိက်ပဉ္စတိံသ။ရုပ်အဋ္ဌ
ဝိသတည်း။ ။ ဤအရကိုကြပ်ကြပ်နှလုံးသွင်း၍ကြိလေ။ ။ ပဋ္ဌမေန
ပဋ္ဌမံ။ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။ပဋ္ဌမေနတတိယံ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမတတိယံ။ပဋ္ဌမေန
ပဋ္ဌမဒုတိယံ။ ငါးချက်။ ။ ဒုတိယလည်း ငါးချက်။ တတိယခြောက်
ချက်။ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ဒုတိယတတိယလည်းငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိ
ယသုံးချက်။ ပေါင်းဟေတုပစ္စည်း၌။ ဧကေနတိံသထွက်သတည်း။ အ
ကောက်ဝိဘင်းလွယ်၏။ ကုသလတိက်ကိုဖြို၍ဟောလေ။ ။ အာရမ္မ
ဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ဒုတိယလည်းငါးချက်။တတိယလည်းငါး
ချက်။ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ဒုတိယတတိယလည်းသုံးချက်။ပဋ္ဌမဒုတိ
ယလည်း သုံးချက်။ ပေါင်း စတုဝိသတိ။ နှစ်ဆဲ့ လေးချက် ထွက်သ
တည်း။ ။ အဓိပတိ၌ဧကေနတိံသ။အနန္တရ။သမနန္တရ။စတုဝိသတိ။
သဟဇာတဧကေနတိံသ။အညမညစတုဝိသတိ။နိဿယဧကေနတိံသ။
ဥပနိဿယ။ပုရေဇာတ။ စတုဝိသတိ။ အာသေဝနလည်းစတုဝိသတိ။
ကမ္မဧကေနတိံသ။ဝိပါကကိုးချက်။ အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂတို့မှာ
ဧကေနတိံသ။ သမ္ပယုတ္တမှာစတုဝိသတိ။ ဝိပ္ပယုတ္တ။အတ္ထိ။အဝိဂတမှာ
ဧကေနတိံသ။နတ္ထိ။ဝိဂတမှာစတုဝိသတိ။ ။ ပစ္စနိက်၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။
မောဟမူဇွေး၌ မောဟ။ အဟိတ် ဝိပါက်။ အဟိတ် ကြိယာ။ ရုပ်ကို
ကောက်။ ။ ပဋ္ဌမေနဒုတိယံ။အဟိတ်ဝိပါက်။အဟိတ်ကြိယာ။ရုပ်။ ။
ပဋ္ဌမေနတတိယံ။ မောဟမူဇွေး၌ မောဟ။ ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမတတိယံ။

မောဟမူဒွေး၌မောဟ။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ အဟိတ်ဝိပါက်။ အ
 အဟိတ်ကြိယာ။ ရုပ်။ ။ပဋ္ဌမငါးချက်။ ။ဒုတိယေနဒုတိယံ။ ဒုတိ
 ယေနပဋ္ဌမံ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။သုံးချက်။ အဟိတ်ဝိပါက်။အဟိတ်
 ကြိယာ။ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်တည်း။ ။တတိယေနတတိယံ။ တတိ
 ယေနပဋ္ဌမံ။တတိယေနပဋ္ဌမတတိယံ။သုံးချက်။ မောဟမူဒွေး၌မောဟ
 တည်း။ ။ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမဒုတိ
 ယေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။သုံးချက်။အဟိတ်ဝိပါက်။အဟိတ်ကြိယာ။အဟိတ်
 ရုပ်တည်း။စုဒ္ဒသ။တဆဲ့လေးချက်။ ။နာရမ္မဏ၌။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ။ ပဋ္ဌ
 မေနဒုတိယံ။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမဒုတိယံ။ သုံးချက်။ ။အကုသိုလ်။ လောကီ
 ဝိပါက်။ကြိယာပြုအပ်သောရုပ်။ကမ္မဇရုပ်။ ။ဒုတိယလည်းသုံးချက်။
 တတိယလည်းသုံးချက်။ပဋ္ဌမတတိယလည်းသုံးချက်။ဒုတိယတတိယ
 လည်း သုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယလည်း သုံးချက်။ အဋ္ဌာရသ။ တဆဲ့ရှစ်
 ချက်။ ။နာမိပတိ ဧကေနုတိံသ။ နာနန္တရ။ နသမနန္တရ။ နအညမည။
 နဥပနိဿယ။အဋ္ဌာရသ။ နပုရေဇာတ။နပစ္ဆာဇာတ။နာသေဝနဧကေန
 တိံသ။နကမ္မအဋ္ဌာရသ။ နဝိပါကဧကေနုတိံသ။ နအာဟာရ။နဇ္ဈန္ဒိယ။
 နဈာန။နမဂ္ဂ။နဝ။ကိုးချက်။ နသမ္ပယုတ္တအဋ္ဌာရသ။နဝိပ္ပယုတ္တစတုဝိသ
 တိ။နောနတ္ထိ။နောဝိဂတ။အဋ္ဌာရသ။ ။ဆဝါရ။ ။

ပညာဝါရဟေတုပစ္စည်း၌ဧကေနုတိံသ။ ။အာရမ္မဏ၌။ ခြောက်
 ပဒခြောက်ချက်စီထွက်သောကြောင့်ဆတ္တိံသ။သုံးဆဲ့ခြောက်ချက်။ ။
 အမိပတိ၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ပဋ္ဌမောတတိယဿ။
 ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမတတိယဿ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဒုတိယဿ။ငါးချက်။ (ဒုတိယ
 တတိယဿမရ)။ ။ဒုတိယခြောက်ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ပဋ္ဌ
 မတတိယငါးချက်။ဒုတိယတတိယခြောက်ချက်။ ပေါင်း အဋ္ဌဝိသ။နှစ်
 ဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ၌။အာရမ္မဏာမိပတိဖြစ်အံ့။ကတ္တား။
 ကား။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ။
 လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု။ဒုက္ခသဟာဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်သောလောကီ
 ဝိပါက်ဧကတိံသပစ္စည်း။၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ အလေးအမြတ်ပြုတတ်
 သောလောဘမူရှစ်ခုပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ဝိဘင်းမှာ၊ ကုသလတိက်၊ ဓမ္မ
 အနုလုံ၊အဗျာကတောအကုသလဿတွင်၊လောဘမူကိုသွင်း၍ဟော။
 ဤနည်းကိုမှီ၍ ဟောလေ။ ။အနန္တရ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယငါး

ချက်။ တတိယခြောက်ချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိယ
 ငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းဧကနတိံသ။ တခုယုတ်သုံးဆယ်
 တည်း။ ။ သမနန္တရလည်း နည်းတူ။ ။ သဟဇာတ ဧကနတိံသ။
 အညမညစတုရီသတိ။ နိဿယ၌။ ပဋ္ဌမခြေချက်။ ဒုတိယလည်းခြေ
 ချက်။ တတိယလည်းခြေချက်။ ပဋ္ဌမတတိယငါးချက်။ ဒုတိယတတိ
 ယလည်းငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ ပေါင်းဧကတိံသ။ သုံးဆဲ့တ
 ချက်။ ။ ဥပနိဿယ၌။ သောသောဆကြိသ။ သုံးဆဲ့ခြေချက်။ ။
 ပုရေဇာတ၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။ ဒုတိယလည်းငါးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယလည်း
 ငါးချက်။ ပန္နရသ။ တဆဲ့ငါးချက်။ ။ ပစ္စာဇာတ၌။ ပဋ္ဌမသုံးချက်။ ဒုတိ
 ယလည်းသုံးချက်။ တတိယလည်းသုံးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယလည်း သုံး
 ချက်။ ဒုတိယတတိယလည်းသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယလည်းသုံးချက်။ ကြိ
 သောအုသဋ္ဌာဒသ။ တဆဲ့ရှစ်ချက်။ ။ အာသေဝန၌။ ပဋ္ဌမငါးချက်။
 ဒုတိယငါးချက်။ တတိယငါးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံးချက်။ ဒုတိယတတိ
 ယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယသုံးချက်။ စတုရီသတိ။ နှစ်ဆဲ့လေးချက်။ ။
 ကမ္မ၌ဧကနတိံသ။ ဝိပါက၌နဝကိုးချက်။ အာဟာရ။ ဣန္ဒြိယ။ ဈာန။ မဂ္ဂ
 တို့၌ဧကနတိံသ။ သမ္ပယုတ္တ၌စတုရီသတိ။ ။ ဝိပ္ပယုတ္တ၌။ ပဋ္ဌမခြေ
 ချက်။ ဒုတိယလည်းခြောက်ချက်။ တတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမတတိယသုံး
 ချက်။ ဒုတိယတတိယသုံးချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယခြောက်ချက်။ ပေါင်း။ သတ္တ
 ဝိသ။ နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ချက်။ ။ အတ္ထိ၌ဧကတိံသ။ နတ္ထိ။ ဝိဂတ၌ဧကနတိံ
 သ။ အဝိဂတဧကတိံသ။ ။ နဟေတုယာဆတ္တိံသ။ လ။ နောအဝိဂ
 တေဆတ္တိံသ။ ။ ဥပါဒိန္နတိက်နှင့်အရှက်ပြီးပြီ။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ကြွင်း
 သောတိက်တို့နှင့်အရှက်ကိုကြိ၍ဟောပါလေ။ တိကတိကပဋ္ဌာန်းဓမ္မ
 ပစ္စနိက်သည်ခက်ခဲလှသည်။ ကြံကြပါလေ။ ။

ဓမ္မပစ္စနိယတိကတိကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

၁၂-ဓမ္မပစ္စနိယဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း။

¶ ဓမ္မပစ္စနိယဒုကဒုက ပဋ္ဌာန်း၌။ ။ ဟေတု ဒုက်ကို မူတည်၍။
 သဟေတုကဒုက်၊ နသဟေတုကပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ပဋိစ္စဝါရ။ ဟေတု
 ပစ္စည်း၌။ နသဟေတုကအရကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်

သောအညသမာန်းခွါဒသ။မောဟမုနွေး၌မောဟ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်
 တည်း။ ။ဤအရကို။ နဟေတု။ နနဟေတုဟု။ နှစ်ပုဒ်ခွဲ၍ ဒုက်ဘွဲ၍
 ဟောတော်မူသတည်း။ ။နဟေတုနသဟေတုကပဒ။ “နနဟေတု
 နသဟေတုကပဒဟု နှစ်ပုဒ်တည်း။ ။နဟေတုနသဟေတုကပုဒ်၏
 အရကား။ အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ ဆန္ဒကြည်သောအညသမာန်းခွါဒ
 သ။ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။နနဟေတုနသဟေတုကပုဒ်၏အရ
 ကား။မောဟမုနွေး၌မောဟတည်း။ ။ထိုနှစ်ပုဒ်တို့တွင်။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌ
 မံ။တချက်။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။တချက်။ ပဋ္ဌမဒုတိယေနပဋ္ဌမံ။ တချက်။ဤ
 သုံးချက်သာ ဟေတုပစ္စည်းရသတည်း။ ။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံ၌ ကတ္တား။
 ကား။ ဓမ္မအနုလုံ။ ကုသလတိက်၊ ရုပ်သက်သက်အတိုင်း ကောက်၍
 ဟော။ ။ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌ကတ္တား။ကား။ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်၊ဥဒ္ဓစ္စ
 သဟာဂုတ်၌ မောဟကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။ပဋ္ဌမ
 ဒုတိယေနပဋ္ဌမံ၌ကတ္တား။ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟာဂုတ်၊ဥဒ္ဓစ္စသဟာဂုတ်၌
 မောဟ။ မဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။အာ
 ရမ္မဏ၌။ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံတချက်သာ။ပဝတ္တိအခါကတ္တား။ကား။အဟိတ်
 စိတ်အဋ္ဌာရသကိုကောက်။ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တား။ကား။အဟိတ်ပဋိ
 သန္ဓေနှစ်ခု။ ဆန္ဒ၊ပီတိ၊ဝီရိယ ကြည်သော အညသမာန်းစေတသိက်တ
 ဆယ်အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ။ဟဒယဝတ္ထုကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု။ ဆန္ဒ၊ပီတိ၊ဝီရိယကြည်သော အညသမာန်းစေတသိက်
 တဆယ်၊အစိတ်အစိတ်၊အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်။၏။ ။
 ဝိဘင်းလွယ်၏။ ။အဓိပတိ၌ ရုပ်သက်သက်၌ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်
 မဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောဘုတ်နှင့်တကွသောသာဓိပတိစိတ္တဇဥပါ
 ဒါရုပ်ကိုကောက်။ ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံတချက်သာ ရသည်း။ ။အနန္တရ၊
 သမနန္တရ၌တချက်စီ။သဟဇာတသုံးချက်။အညမညတချက်။နိဿယ
 သုံးချက်။ဥပနိဿယတချက်။ပုရေဇာတတချက်။အာသေဝနတချက်။
 ကမ္မသုံးချက်။ ဝိပါကတချက်။ အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာန။မဂ္ဂတို့မှာ သုံး
 ချက်စီ။သမ္ပယုတ္တတချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တသုံးချက်။ အတ္ထိသုံးချက်။ နတ္ထိ။ဝိဂ
 တ။တချက်စီ။အဝိဂတသုံးချက်။ ။အနုလုံ။ ။ပစ္စနိက်။နဟေတု၌။
 ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံတချက်သာ။နာရမ္မဏသုံးချက်။နာဓိပတိကိုးချက်။နာနန္တ
 ရ။ နသမနန္တရ။ နအညမည။ နဥပနိဿယ။သုံးချက်စီ။ နပုရေဇာတ။

နပစ္စာဇာတ။နာသေဝန။သုံးချက်စီ။ နကမ္မတချက်။နဝိပါကသုံးချက်။
 နအာဟာရ။ နဣန္ဒြိယ။ နဈာန။ နမဂ္ဂတို့မှာတချက်စီ။ နသမ္ပယုတ္တသုံး
 ချက်။ နဝိပ္ပယုတ္တတချက်။ နောနတ္ထိ။ နောဝိဂတတို့မှာ သုံးချက်စီ။ ။
 ဆဝါရ။ ။ပဉ္စာဝါရ ဟေတုပစ္စည်း၌။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ တချက်
 သာရသတည်း။ ။ကတ္တား။ကား။ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော၊မောဟ
 မှုနွေး၌မောဟပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။ စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ထို
 ကြောင့်။ နနဟေတု နသဟေတုကော ဓမ္မော နနဟေတု နသဟေတု
 ကသံဓမ္မဿဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော။ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတောဥဒ္ဓစ္စ
 သဟဂတောမောဟော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိဂ္ဂဟိနံ ဟေတုပစ္စယေနပစ္စ
 ယော၊ဟု။၏။ ။အာရမ္မဏပစ္စည်း၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိ
 ယဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ လေးချက်။ ။ပဋ္ဌ
 မောပဋ္ဌမဿ၌ ကတ္တား။ကား။အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ။ဆန္ဒကြည်သော
 အညသမာန်းဒါဒသ။ ရုပ်အဋ္ဌာဝိသ။ နိဗ္ဗာန်၊ပစ္စည်း၏။ သမ္ပဒါနံ။ကား။
 အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသ ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ။ဝိဘင်းမှာ ဒုက်၌ အဟေတု
 ကောအဟေတုကဿအတိုင်းတွင် မောဟမှုနွေး၌ မောဟကို နှုတ်၍
 ဟောလေ။ အကြွင်းသုံးချက်လွယ်ပြီ။ ။(အဝိပတိပစ္စည်းမရ)။ ။
 အနန္တရ၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။
 ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။ ပေါင်း လေးချက်။ ။သမနန္တရ နည်းတူ။ ။
 သဟဇာတသုံးချက်။ အညမညတချက်။ နိဿယလေးချက်။ ဥပနိဿ
 ယလေးချက်။ ။ပုရေဇာတ၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။
 နှစ်ချက်။ ။ပစ္စာဇာတ၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။နှစ်
 ချက်။ ။အာသေဝန၌။ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ဒုတိယောဒုတိယဿ။ ။
 ကမ္မ။ဝိပါက။အာဟာရ။ဣန္ဒြိယ။ဈာနတို့မှာပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿတချက်စီ
 သာ။ (မဂ္ဂမရ)။ ။သမ္ပယုတ္တ ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ တချက်သာ။ ။ဝိပ္ပ
 ယုတ္တ၌။ပဋ္ဌမောပဋ္ဌမဿ။ပဋ္ဌမောဒုတိယဿ။ဒုတိယောပဋ္ဌမဿ။သုံး
 ချက်။ ။အတ္ထိ။နတ္ထိ။ဝိဂတ။အဝိဂတတို့မှာ လေးချက်စီ။အနုလုံ။ ။
 ပစ္စနိက်၌။ နဟေတုယာစတ္တာရိ။လ။ နောအဝိဂတေစတ္တာရိ။ ။နသ
 ဟေတုကပုန်နှင့်အရှက်ပြီး၏။ ။

နအဟေတုကပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌။ ။နအဟေတုက အရကား။ သ
 ဟိတ်စိတ်ကေသတ္တတိ။ မောဟမှုနွေး၌မောဟကြည်သောစေတသိက်

နွေပညာသတည်း။ ။ ဤအရကို၊ နဟေတု၊ နနဟေတုဟု နှစ်စုံခွဲ၍
 ဒုက္ခိယံဟောတော်မူသတည်း။ ။ နဟေတုနအဟေတုကပဒ။ နန
 ဟေတုနအဟေတုကပဒ ဟု နှစ်ပုဒ်တည်း။ ။ နဟေတုနအဟေတု
 ကပုဒ်၏အရကား။ သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ။ ဟိတ်ခြောက်ခု ကြည့်
 သောစေတသိက်ဆစက္ကာလီသတည်း။ နနဟေတုနအဟေတုကပုဒ်၏
 အရကား။ မောဟမုနွေန္တိမောဟကြည့်သောဟိတ်ခြောက်ခုတည်း။ ။
 နဟေတုနအဟေတုကပဒ။ နနဟေတုနအဟေတုကပဒ။ နဟေတုနအ
 ဟေတုကနနဟေတုနအဟေတုကပဒ။ ဟုသုံးပုဒ်တည်း။ တပုဒ်တပုဒ်
 တွင်သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ ပဌမေန
 ပဌမံ။ ပဌမေနဒုတိယံ။ ပဌမေနပဌမဒုတိယံ။ သုံးချက်။ ။ ဒုတိယတတိ
 ယတို့လည်းနည်းတူ။ ။ ပဌမေနပဌမံန္တိ ကတ္တာ။ ကား။ သဟိတ်စိတ်
 ကေသတ္တတိ။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သော စေတသိက်ဆစက္ကာလီသကို
 ကောက်။ ပဌမေနဒုတိယံန္တိမောဟမုနွေန္တိမောဟကြည့်သောဟိတ်ခြောက်
 ခုကို ကောက်။ ။ ဟေတုစေတသဟေတုကဒုက္ခိယံ အတိုင်း ရှေ့နောက်
 ပြန်သည်သာ ထူးသည်။ ။ ဟေတုယာနဝ။ သဗ္ဗတ္ထနဝ။ ။ လွယ်
 ပြီ။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ဟေတုဂေါစ္ဆကကုန်အောင်ရှက်၍ဟောလေ။

။ စုဇ္ဇန္တရဒုက္ခိယံရှက်ရာ၌။ ။ နသပ္ပတ္တယအရမှာ နိဗ္ဗာန်ရသော
 ကြောင့်မဟောရ။ နအပ္ပတ္တယအရကား။ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ စေ
 တသိက် နွေပညာသ။ ရုပ်အဋ္ဌာရီသတည်း။ ။ ဤအရကို၊ နဟေတု၊
 နနဟေတုဟုနှစ်စုံခွဲ၍ဒုက္ခိယံဟောတော်မူသတည်း။ ။ နဟေတုန
 အပ္ပတ္တယပဒ။ နနဟေတုနအပ္ပတ္တယပဒ။ နဟေတုနအပ္ပတ္တယနနဟေတုန
 အပ္ပတ္တယပဒဟုသုံးပုဒ်တည်း။ တပုဒ်တပုဒ်တွင်သုံးချက်စီထွက်သော
 ကြောင့်ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ ပဌမပုဒ်၏အရကား။ စိတ်တခုယုတ်
 ကိုးဆယ်။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သော စေတသိက်ဆစက္ကာလီသ။ ရုပ်
 အဋ္ဌာရီသတည်း။ ဒုတိယပုဒ်၏အရကား ဟိတ်ခြောက်ခုတည်း။ ဤအရ
 ကို နှလုံးသွင်း၍ ပစ္စည်းအားလျော်စွာ ဟောလေ။ ။ ဟေတု ဓမ္မာ
 နဟေတုဓမ္မာဒုက္ခိယံ အတိုင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုချ၍ ရှေ့နောက်ပြန်၍ဟောသည်
 သာထူးသည်။ ။

။ သနိဒဿနဒုက္ခိယံရှက်ရာ၌။ နသနိဒဿနအရကား။ စိတ်တခုယုတ်
 ကိုးဆယ်။ စေတသိက်နွေပညာသ။ ရူပါရုံကြည့်သော ရုပ်သတ္တရီသ။

နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ ဤအရကို၊ နဟေတုတပုန်။ နနဟေတုတပုန်။ နှစ်ပုန်ခွဲ
 ခွဲ ဒုက်ခွဲ၍ ဟောတော်မူသတည်း။ ။ နဟေတုနသနိဒဿနပဒ။ နန
 ဟေတုနသနိဒဿနပဒ။ နဟေတုနသနိဒဿနနဟေတုနသနိဒဿန
 ပဒဟုသုံးပုန်တည်း။ ။ တပုန်တပုန်တွင် သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်
 ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ နဟေတုနသနိဒဿနဟူသော ပဋ္ဌမပုန်၏
 အရကား။ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ ဟိတ်ခြောက်ခုကြည့်သော စေတ
 သိက်ဆစက္ကာလီသ။ ရူပါရုံကြည့်သောရုပ်သတ္တဝီသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။
 နနဟေတုနသနိဒဿနဟူသောဒုတိယပုန်၏အရကား။ ဟိတ်ခြောက်ခု
 တည်း။ ။ ဤအရကိုနှလုံးသွင်း၍ ပစ္စည်းအားလျော်စွာ ဟေတုဒုက်
 နှင့်အတူရူပါရုံကြည့်၍ရှေ့နောက်ပြန်၍ဟောလေ။ ဟေတုဒုက်နှင့်မထူး
 ဖြီ။ ။ နအနိဒဿနမှာရူပါရုံသာဖြစ်၍မဟောရ။ ။

သပ္ပဒိုဗာဒုက်နှင့်ရှက်ရာ၌ နသပ္ပဒိုဗာအရကား။ စိတ်တခုယုတ်ကိုး
 ဆယ်။ စေတသိက်နွေပညာသ။ သုခုမရုပ်သောဋ္ဌသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။
 ဤအရကို၊ နဟေတုတပုန်၊ နနဟေတုတပုန်။ နှစ်ပုန်ခွဲ၍ ဒုက်ခွဲ၍ဟော
 တော်မူသတည်း။ ။ နဟေတု နသပ္ပဒိုဗာပဒ။ နနဟေတု နသပ္ပဒိုဗာ
 ပဒ။ နဟေတုနသပ္ပဒိုဗာ နနဟေတုနသပ္ပဒိုဗာပဒဟု သုံးပုန်တည်း။ ။ တ
 ပုန်တပုန်တွင်သုံးချက်စီထွက်သောကြောင့်ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။
 နဟေတု နသပ္ပဒိုဗာပုန်၏အရကား။ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်။ ဟိတ်
 ခြောက်ခုကြည့်သော စေတသိက်ဆစက္ကာလီသ။ သုခုမရုပ်သောဋ္ဌသ။
 နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ နနဟေတု နသပ္ပဒိုဗာပုန်၏ အရကား။ ဟိတ်ခြောက်ခု
 တည်း။ ။ ဤအရကိုနှလုံးသွင်း၍ပစ္စည်းအားလျော်စွာဟေတုဒုက်နှင့်
 အတူဩဇ္ဇာရိကရုပ်ကိုကြည့်၍ရှေ့နောက်ပြန်၍ဟောလေ။ ။ နအပ္ပဒိုဗာ
 ပုန်၏အရကား။ ဩဇ္ဇာရိကရုပ်ခွါဒသတည်း။ နဟေတု နအပ္ပဒိုဗာတ
 ပုန်သာ ရသတည်း။ ။ နနဟေတု နအပ္ပဒိုဗာအရမရှိ။ ပဋ္ဌမနပဋ္ဌမံ
 တပုန်သာရ၍ ဟေတုပစ္စည်း၌အဓိပတိပစ္စည်းအစရှိသော ရုပ်သက်
 သက်ရသော ပစ္စည်းတို့၌ ဧကံ တချက်သာ ရသတည်း။ ။ ဟေတု
 ပစ္စည်း၌။ ကတ္တား။ ကား။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပဝိပါက်လေးခု။ လ။
 ရဟန္တာတို့ရတိကြည့်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သဟိတ်ဝိပါက်၊ သ
 ဟိတ်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော အာပေါ
 ဓာတ်ကြည့်သောသဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်။ သဟိတ်မုဗ္ဗဝေါကာရပဒို

သန္ဓေတေရသနာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်ယထာရဟအတူဥပါဒ်သော၊ အာပေါ
 ခတ်ကြည်သော သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော
 ဘုတ်နှင့် တက္ကသော ဩဠာရိက သဟိတ်စိတ္တဥပါဒါ။ သဟိတ်ပဋိ
 သန္ဓေကမ္မဇဩဠာရိကဥပါဒါရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်၏။ ထိုကြောင့်၊ ဧကံမဟာ
 ဘူတံပဋိစ္စ နွေမဟာဘူတာ။ နွေမဟာဘူတေပဋိစ္စ ဧကံ မဟာဘူတံ။
 မဟာဘူတေပဋိစ္စနုပောတုနုအပ္ပဋိဗံစိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံကုတ္တာရူပံ ဥ
 ပါဒါရူပံ။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယတနံပဋိစ္စစက္ခာယတနံ။ သောတာယတနံ။ ဗော
 နာယတနံ။ ဇိဝှါယတနံ။ ကာယာယတနံ။ ရူပါယတနံ။ သဒ္ဓါယတနံ။
 ဂန္ဓာယတနံ။ ရသယတနံ။ ဟုဟောတော်မူအပ်၏။ ။ ဓမ္မအနုလုံ၊
 ပဋ္ဌမေနပဋ္ဌမံအတိုင်းပင်အထူးမရှိ။ ။ ပညာဝါရန္တံ၊ မဟာဘုတ်ရသော။
 သဟဇာတ။ အညမည။ နိဿယ။ အတ္ထိ။ အဝိဂတ။ ဤငါးပစ္စည်းတချက်
 စီသာရသတည်း။ ။ ဤနည်းကိုမှီ၍ ကြွင်းသောဒုက် ဂေါစ္ဆကတို့နှင့်
 အရှက်ကိုကြံ၍ဟောကြပါလေ။ ။

¶ ပိဋ္ဌဒုက်န္တနုသရဏဒုက်နှင့်အရှက်ကိုဆိုပေအံ့။ ။ နုသရဏပုန်
 ၏ အရကား။ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ ကြိယာဝိသ။ စေ
 တသိက်အဋ္ဌတိံသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ။ ဤအရကို နုပော
 တုတပုန်။ နုပောတုတပုန်ခွဲ၍ ဒုက်ဖွဲ၍ ဟောတော်မူသတည်း။ ။
 နုပောတုနုသရဏပဒ။ နုပောတုနုသရဏပဒ။ နုပောတုနုသရဏ နုပ
 ဟောတု နုသရဏပဒဟု သုံးပုန်တည်၍။ တပုန်တပုန်တွင် သုံးချက်စီ
 ထွက်သောကြောင့် ကိုးချက်ဖြစ်သတည်း။ ။ နုပောတုနုသရဏပုန်
 ၏အရကား။ ကုသိုလ်ဧကဝိသ။ ဝိပါက်ဆတ္တိံသ။ ကြိယာဝိသ။ ဟိတ်သုံး
 ခုကြည်သောစေတသိက်ပဋ္ဌတိံသ။ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ နိဗ္ဗာန်တည်း။ နုပော
 တု နုသရဏပုန်၏အရကား။ ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ ဟိတ်သုံးခု
 တည်း။ ဤအရကိုလုံးသွင်း၍ ဟောတုဒုက်အတိုင်းတွင် အကုသိုလ်ကို
 နှုတ်၍ပြန်၍ဟောလေ။ ။ နုအရဏပုန်နှင့်ရှက်ရာ၌နုအရဏအရကား။
 အကုသိုလ်ခွါဒသ။ စေ။ သတ္တဝိသတည်း။ ။ ဤအရကို။ နုပောတုတ
 ပုန်။ နုပောတုတပုန်၊ နှစ်ပုန်ခွဲ၍ဒုက်ဖွဲ၍ဟောတော်မူသတည်း။ ။ နု
 ပောတု နုအရဏဟူသော ပဋ္ဌမပုန်၏ အရကား။ အကုသိုလ် ခွါဒသ။
 ဟိတ်သုံးခုကြည်သောစေတဝိသတည်း။ နုပောတုနုအရဏပုန်၏အ
 ရကား။ အကုသိုလ်ဟိတ် သုံးခုတည်း။ ။ ဤအရကိုလုံးသွင်း၍ ဟော

တုဒုက်အတိုင်းတွင်ပြန်၍ အကုသိုလ်ကိုသာ ဟောပါလေ။ ။လွယ်
၏။ ။နယောတုဒုက်နှင့်ဒုက်ကိုးဆွဲကိုးဒုက်အရှက်ပြီး၏။ ။

ဤနည်းအတူ၊ နသဟောတုက ဒုက်အစရှိသော ကိုးဆွဲကိုးဒုက်တို့
ကိုအသီးအသီးမူတည်၍ ကြွင်းသောဒုက်တို့နှင့်ကိုးဆွဲကိုးကြိမ်ရှက်၍
ဟောရမည်။ တဒုက်တဒုက်တွင်နှစ်ဒုက်စီပွားသတည်း။ ။ဤကားအ
မြွက်မျှသာ။ အတိုင်းမသိကျယ်ဝန်းလှသည်။ ကြိုးစား၍ကြံကြံပါကုန်။

ဓမ္မပစ္စနိယဒုကဒုကပဋ္ဌာန်းပြီး၏။

ဓမ္မပစ္စနိယပဋ္ဌာန်းခြောက်ကျမ်းပြီး၏။

